

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/62

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 19. srpnja 2021.

Hs**NP*022-03/21-01/62*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192., a u svezi članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 16. srpnja 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Zdenka Lucića i Andreju Metelko-Zgombić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/19-11/42
URBROJ: 50301-21/32-21-6

Zagreb, 16. srpnja 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Zdenka Lucića i Andreju Metelko-Zgombić.

PREDSJEDNIK
3
dr. Andrej Plenković

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA O ZAŠTITI ULAGANJA IZMEĐU
EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA, S DRUGE STRANE**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAŠTITI ULAGANJA IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA, S DRUGE STRANE

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane, sadržana je u odredbi članka 140. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Sporazum o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane (u daljnjem tekstu: Sporazum) potpisan je 30. lipnja 2019. u Hanoju.

Sporazum je mješoviti međunarodni ugovor. Pregovori o sklapanju Sporazuma vodili su se na temelju pregovaračkih smjernica koje je Vijeće Europske unije donijelo 23. travnja 2007. i dopunilo 15. listopada 2013. Politički dogovor s Vijetnamom postignut je u prosincu 2015. Na temelju Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane, KLASA: 022-03/19-11/42, URBROJ: 50301-23/22-19-2, od 19. lipnja 2019., Sporazum je, u ime Republike Hrvatske, potpisao izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Republike Hrvatske u svojstvu stalnog predstavnika Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju. Europski parlament je dao svoju suglasnost za sklapanje Sporazuma 12. veljače 2020.

Ovaj je Sporazum prvi sporazum o zaštiti ulaganja koji Republika Hrvatska sklapa sa Socijalističkom Republikom Vijetnam (u daljnjem tekstu: Vijetnam) i drugi u nizu sporazuma o zaštiti ulaganja koji Europska unija sklapa s nekim azijskim partnerom (prvi je bio s Republikom Singapur). Sporazum je sastavni dio sveobuhvatnog bilateralnog odnosa između Europske unije i Vijetnama uređenog Okvirnim sporazumom o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane, potpisanim 27. lipnja 2012. (SL L 329, 3.12.2016.) kojem je naknadno pristupila i Republika Hrvatska (SL L 348, 21.12.2016.) te Sporazumom o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama, potpisanim 30. lipnja 2019. (SL L 186, 12.6.2020.). Prije stupanja na snagu, Sporazum trebaju potvrditi sve stranke u skladu sa svojim odgovarajućim unutarnjim pravnim postupcima. Stupanjem na snagu Sporazuma, ujedno će se zamijeniti i unaprijediti postojeći dvostrani ugovori o ulaganju između Vijetnama i 20 država članica Europske unije.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Sporazum kako bi njegove odredbe, u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Sporazum sadrži odredbe o zaštiti ulaganja, rješavanju sporova između ulagača i stranke te rješavanju sporova između stranaka. Institucionalnim odredbama predviđeno je osnivanje Odbora koji se sastoji od predstavnika Europske unije i Vijetnama, a čija je glavna zadaća nadzirati i olakšavati provedbu te primjenu Sporazuma.

Cilj je Sporazuma poboljšati ulagačke odnose između Europske unije i Vijetnama. Sporazum, s jedne strane, osigurava visoku razinu zaštite ulaganja, a s druge strane, nastoji ostvariti ravnotežu između transparentne zaštite ulagača i zaštite prava Europske unije i Vijetnama na reguliranje i provođenje legitimnih ciljeva javne politike.

Ovo je treći sporazum koji sadrži novi pristup Europske unije zaštiti ulaganja i rješavanju investicijskih sporova, nalik onome u Sveobuhvatnom gospodarskom i trgovinskom sporazumu (CETA) između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 9/2017) te Sporazumu o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Singapura, s druge strane koji je potpisan 19. listopada 2018.

Ulagачima iz Europske unije i njihovim ulaganjima u Vijetnamu omogućava se pošten i pravičan tretman i zaštita od diskriminacije u odnosu na vijetnamska ulaganja koja su u sličnom položaju. Istovremeno se Sporazumom štite ulagači iz Europske unije i njihova ulaganja u Vijetnamu od izvlaštenja, osim ako je u javne svrhe, u skladu s načelom pravičnog postupka, na nediskriminirajućoj osnovi i uz plaćanje brze, odgovarajuće i djelotvorne nadoknade u skladu s poštenom tržišnom vrijednošću izvlaštenog ulaganja.

Sporazum nudi ulagačima novi i reformirani pristup rješavanju sporova između ulagača i države, u kojima su tuženici države članice. Sporazumom se uspostavlja mehanizam sudova za ulaganja (engl. Investment Court System, ICS) koji se sastoji od stalnog prvostupanjskog suda i stalnog žalbenog suda osmišljenog da ispuni visoka očekivanja građana i industrije u pogledu pravednijeg, transparentnijeg i institucionaliziranog sustava rješavanja ulagačkih sporova. Tako su npr. Sporazumom uvedeni standardi transparentnosti postupanja i nezavisnosti arbitara, postavljeni zahtjevi stručnosti arbitara i kodeksa ponašanja, spriječena mogućnost pokretanja višestrukih ili neutemeljenih pritužbi. Isto tako, Sporazum sadrži niz odredbi kojima će se pojednostavniti postupci povezani s ulaganjima, smanjiti troškovi (npr. troškovi sudskog postupka) i tako omogućiti manjim poduzećima da posluju na tržištu Vijetnama.

Vijetnam je dinamično gospodarstvo s više od 90 milijuna stanovnika s najbrže rastućom srednjom klasom u Udruženju država jugoistočne Azije (u daljnjem tekstu: ASEAN). Od 2010. do 2020. zabilježena je prosječna stopa rasta BDP-a od gotovo 7%. Zbog visoke stope pismenosti i razine obrazovanja, relativno niskih plaća, dobre povezanosti i središnjeg položaja u regiji ASEAN-a, sve više stranih ulagača bira Vijetnam kao svoje središte u Mekongu i okolnim regijama. Sporazum donosi pravnu sigurnost i predvidivost za koju se očekuje da će svim strankama Sporazuma pa tako i Republici Hrvatskoj pomoći da privuku i zadrže ulaganja kojima se podupire njihovo gospodarstvo.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

V. ZAKONI KOJIMA SE POTVRĐUJU MEĐUNARODNI UGOVORI

Temelj za donošenje ovoga Zakona nalazi se u članku 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), prema kojemu se zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, potvrđuju međunarodni ugovori donose u pravilu u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost biti vezana već sklopljenim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu ne može mijenjati ili dopunjavati tekst međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Konačni prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti u jednom čitanju.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAŠTITI
ULAGANJA IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA,
S JEDNE STRANE, I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA,
S DRUGE STRANE**

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane, sastavljen u Hanoju 30. lipnja 2019. u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i vijetnamskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom jeziku, glasi:

SPORAZUM O ZAŠTITI ULAGANJA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA,
S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA, i

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

s jedne strane, dalje u tekstu zajedno „stranka EU-a”, i

SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA VIJETNAM,

s druge strane, dalje u tekstu „Vijetnam”,

dalje u tekstu zajedno „stranke”,

PREPOZNAJUĆI svoje dugotrajno i čvrsto partnerstvo utemeljeno na zajedničkim načelima i vrijednostima koje se odražavaju u *Okvirnom sporazumu o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnam, s druge strane*, potpisanom u Bruxellesu 27. lipnja 2012. (dalje u tekstu „Sporazum o partnerstvu i suradnji”), te važnost svojega gospodarskog, trgovinskog i ulagačkog odnosa, uključujući kako se on odražava u *Sporazumu o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnam*, potpisanom u Hanoju 30. lipnja 2019. (dalje u tekstu „Sporazum o slobodnoj trgovini”);

ŽELEĆI dalje jačati svoj gospodarski odnos u okviru svojih općih odnosa i u skladu s njima te uvjereni da će se ovim Sporazumom stvoriti novo ozračje za razvoj ulaganja između stranaka;

PREPOZNAJUĆI da će se ovim Sporazumom dopuniti i promicati napori usmjereni na regionalnu gospodarsku integraciju;

ODLUČNE jačati svoj gospodarski, trgovinski i ulagački odnos u skladu s ciljem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji te promicati ulaganja na temelju ovog Sporazuma vodeći računa o visokom stupnju zaštite okoliša i rada te mjerodavnim međunarodno priznatim normama i sporazumima kojih su stranke;

ŽELEĆI poboljšati životni standard, promicati gospodarski rast i stabilnost, stvarati nove mogućnosti zapošljavanja i unaprijediti opće blagostanje te, u tu svrhu, potvrditi svoju posvećenost promicanju ulaganja;

POTVRĐUJUĆI svoju posvećenost načelima održivog razvoja iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

PREPOZNAJUĆI važnost transparentnosti kako se odražava u njihovim obvezama iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

POTVRĐUJUĆI svoju posvećenost *Povelji Ujedinjenih naroda*, potpisanoj u San Franciscu 26. lipnja 1945., i uzimajući u obzir načela utvrđena u *Općoj deklaraciji o ljudskim pravima*, koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948.;

OSLANJAJUĆI SE na svoja prava i obveze iz *Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije*, potpisanog u Marakešu 15. travnja 1994. (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”), i drugih multilateralnih, regionalnih i bilateralnih sporazuma i dogovora čije su stranke, a posebno iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

ŽELEĆI promicati konkurentnost svojih poduzeća na način da im osiguraju predvidljiv pravni okvir za njihove ulagačke odnose,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

POGLAVLJE 1.

CILJEVI I OPĆE DEFINICIJE

ČLANAK 1.1.

Cilj

Cilj je ovog Sporazuma poboljšati ulagačke odnose između stranaka u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

ČLANAK 1.2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) „fizička osoba stranke” znači, u slučaju stranke EU-a, državljanin jedne od država članica Unije u skladu s njezinim domaćim zakonima¹ i propisima te, u slučaju Vijetnama, državljanin Vijetnama u skladu s njegovim domaćim zakonima i propisima;

¹ Pojam „fizička osoba” uključuje fizičke osobe sa stalnim boravištem u Latviji koje nisu državljani Latvije ili druge države, ali u skladu sa zakonima i propisima Latvije imaju pravo na putovnicu za strance.

- (b) „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt valjano osnovan ili drukčije organiziran na temelju važećeg prava radi stjecanja dobiti ili zbog drugog razloga, u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući trgovačka društva, zaklade, partnerstva, zajedničke pothvate, obrte ili udruženja;
- (c) „pravna osoba stranke” znači pravna osoba stranke EU-a ili pravna osoba Vijetnama osnovana u skladu s domaćim zakonima i propisima države članice Unije ili Vijetnama koja obavlja znatne poslovne djelatnosti¹ na području Unije odnosno na državnom području Vijetnama;

pravna je osoba:

- i. „u vlasništvu” fizičke ili pravne osobe jedne od stranaka ako je više od 50 % vlasničkog kapitala u stvarnom vlasništvu osoba stranke EU-a ili Vijetnama; ili

¹ U skladu s obavijesti Unije o Ugovoru o osnivanju Europske zajednice koja je upućena Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WT/REG39/1) Unija i njezine države članice suglasne su da pojam „učinkovite i trajne veze” s gospodarstvom Unije iz članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije odgovara pojmu „znatne poslovne djelatnosti”. U skladu s tim Unija i njezine države članice primjenjuju pogodnosti ovog Sporazuma na pravnu osobu koja je osnovana u skladu sa zakonima i propisima Vijetnama, a na državnom području Vijetnama ima samo registrirano sjedište ili središnju upravu, pod uvjetom da ta pravna osoba ima učinkovitu i trajnu vezu s gospodarstvom Vijetnama.

- ii. „pod kontrolom” fizičke ili pravne osobe jedne od stranaka ako osobe stranke EU-a ili Vijetnama imaju ovlast imenovati većinu svojih direktora ili na drugi način zakonito voditi njezine poslove;
- (d) „usluge koje se pružaju i aktivnosti koje se izvode u okviru izvršavanja javnih ovlasti” znači usluge koje se ne pružaju ili aktivnosti koje se ne izvode na komercijalnoj osnovi ni u tržišnom natjecanju s jednim gospodarskim subjektom ili više njih;
- (e) „gospodarske djelatnosti” uključuje djelatnosti industrijske, trgovinske, stručne i obrtničke naravi, ali ne uključuje usluge koje se pružaju ili aktivnosti koje se izvode u okviru izvršavanja javnih ovlasti;
- (f) „poslovanje” u pogledu ulaganja znači postupanje, upravljanje, održavanje, upotreba, uživanje, prodaja ili drugi oblik raspolaganja ulaganjima¹;
- (g) „mjere koje donosi ili provodi stranka” znači mjere koje poduzimaju:
 - i. središnje, regionalne ili lokalne uprave i tijela; i
 - ii. nevladina tijela pri izvršavanju ovlasti koje su im delegirale središnje, regionalne ili lokalne uprave ili tijela;

¹ Podrazumijeva se da to ne uključuje korake koji se poduzimaju tijekom ili prije dovršetka izvršavanja postupaka potrebnih za povezana ulaganja u skladu s primjenjivim zakonima i propisima.

- (h) „ulaganje” znači svaka vrsta imovine koja je u izravnom ili neizravnom vlasništvu ili pod izravnom ili neizravnom kontrolom ulagatelja jedne stranke na državnom području¹ druge stranke i koja ima obilježja ulaganja, uključujući obilježja kao što su ulaganje kapitala ili drugih sredstava, očekivanje dobiti ili profita, preuzimanje rizika i određeno trajanje; oblici ulaganja mogu biti sljedeći:
- i. materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna imovina te sva druga vlasnička prava kao što su zakup, hipoteke i založna prava;
 - ii. poduzeće² te udjeli, dionice i drugi oblici sudjelovanja u vlasničkom kapitalu poduzeća, uključujući prava koja iz njih proizlaze;
 - iii. obveznice, zadužnice i zajmovi te drugi dužnički instrumenti, uključujući prava koja iz njih proizlaze;
 - iv. ugovori o projektima „ključ u ruke”, građenju, upravljanju, proizvodnji, koncesijama, podjeli prihoda i drugi slični ugovori;

¹ Podrazumijeva se da državno područje stranke uključuje njezin isključivi gospodarski pojas i epikontinentalni pojas kako je predviđeno *Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora*, potpisanom u Montego Bayu 10. prosinca 1982. (dalje u tekstu „UNCLOS”).

² Za potrebe definiranja pojma „ulaganje” pojam „poduzeće” ne uključuje predstavništvo. Podrazumijeva se da sama činjenica osnutka predstavništva na državnom području stranke ne znači postojanje ulaganja.

- v. novčana ili druga potraživanja ili izvršenje ugovorne obveze koje ima gospodarsku vrijednost¹; i
- vi. prava intelektualnog vlasništva² i *goodwill*;

povrati koji se ulože smatraju se ulaganjima ako imaju obilježja ulaganja i nijedna izmjena oblika u kojem se imovina ulaže ili ponovno ulaže ne utječe na njihovu prirodu ulaganja sve dok zadržavaju obilježja ulaganja;

¹ Podrazumijeva se da novčana potraživanja ne uključuju novčana potraživanja koja proizlaze isključivo iz trgovačkih ugovora o prodaji robe ili usluga koje fizička ili pravna osoba na državnom području stranke prodaje fizičkoj ili pravnoj osobi na državnom području druge stanke ili financiranje takvih ugovora koje se ne odnosi na zajam obuhvaćen podtočkom iii. ili bilo koji povezani nalog, presudu ili arbitražni pravorijek.

² Za potrebe ovog Sporazuma prava intelektualnog vlasništva odnose se barem na sve kategorije intelektualnog vlasništva iz dijela II. odjeljaka od 1. do 7. Sporazuma o TRIPS-u, a to su:

- (a) autorska i srodna prava;
- (b) žigovi;
- (c) oznake zemljopisnog podrijetla;
- (d) industrijski dizajni;
- (e) patentna prava;
- (f) rasporedi planova (topografije) integriranih sklopova;
- (g) zaštita neobjavljenih informacija; i
- (h) biljne sorte.

- (i) „ulagatelj stranke” znači fizička osoba stranke ili pravna osoba stranke koja je ostvarila ulaganje na državnom području druge stranke;
- (j) „povrati” znači svi iznosi koji su ostvareni ili proizlaze iz ulaganja ili ponovnog ulaganja, uključujući dobit, dividende, kapitalne dobitke, licencijske naknade, kamatu, plaćanja povezana s pravima intelektualnog vlasništva, plaćanja u naravi i sve druge zakonite prihode;
- (k) „mjera” znači svaka mjera stranke u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u bilo kojem drugom obliku;
- (l) „osoba” znači fizička osoba ili pravna osoba;
- (m) „treća zemlja” znači zemlja ili područje izvan teritorijalnog područja primjene ovog Sporazuma kako je definirano u članku 4.22. (Teritorijalno područje primjene);
- (n) „stranka EU-a” znači Unija ili njezine države članice odnosno Unija i njezine države članice u njihovim odgovarajućim područjima nadležnosti kako proizlaze iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- (o) „stranka” znači stranka EU-a ili Vijetnam;

- (p) „domaće” znači, kada se radi o zakonodavstvu, pravu ili zakonima i propisima Unije i njezinih država članica¹ odnosno Vijetnama, zakonodavstvo, pravo ili zakoni i propisi na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini; i
- (q) „obuhvaćeno ulaganje” znači ulaganje koje vrši ulagatelj jedne stranke na državnom području druge stranke i postoji od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ili je ostvareno ili stečeno nakon tog dana, a izvršeno je u skladu s mjerodavnim zakonima i propisima druge stranke.

POGLAVLJE 2.

ZAŠTITA ULAGANJA

ČLANAK 2.1.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na:
 - (a) obuhvaćena ulaganja i
 - (b) ulagatelje stranke kad je riječ o poslovanju njihovim obuhvaćenim ulaganjem.

¹ Podrazumijeva se da domaći zakoni i propisi država članica Unije uključuju zakone i propise Unije.

2. Članak 2.3. (Nacionalni tretman) i članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne primjenjuju se na:

- (a) audiovizualne usluge;
- (b) rudarstvo, proizvodnju i preradu¹ nuklearnih materijala;
- (c) proizvodnju oružja, streljiva i ratnog materijala ili trgovinu njima;
- (d) nacionalnu pomorsku kabotažu²;
- (e) domaće i međunarodne usluge zračnog prometa, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluge koje su izravno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
 - i. usluga popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa;

¹ Podrazumijeva se da prerada nuklearnih materijala uključuje sve aktivnosti sadržane u *Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji svih gospodarskih djelatnosti* Statističkog ureda Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, N 4, ISIC REV 3.1, 2002., kod 2330.

² Ne dovodeći u pitanje opseg aktivnosti koje se u skladu s domaćim zakonima i propisima smatraju kabotažom, nacionalna pomorska kabotaža na temelju ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u državi članici Unije i druge luke ili točke u toj istoj državi članici Unije odnosno prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u Vijetnamu i druge luke ili točke u Vijetnamu, uključujući na njihovu epikontinentalnom pojasu kako je predviđeno u Konvenciji UNCLOS i promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki smještenoj u državi članici Unije odnosno Vijetnamu.

- ii. prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prijevoza;
- iii. usluga računalnog sustava rezervacija;
- iv. zemaljskih usluga; i
- v. usluga upravljanja zračnom lukom;

i

(f) usluge koje se pružaju i aktivnosti koje se izvode u okviru izvršavanja javnih ovlasti.

3. Članak 2.3. (Nacionalni tretman) i članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne primjenjuju se na subvencije koje dodjeljuju stranke¹.

4. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na sustave socijalne sigurnosti stranaka ili djelatnosti na državnom području stranaka koje su, čak i povremeno, povezane s izvršavanjem službenih ovlasti.

¹ U slučaju stranke EU-a pojam „subvencija” uključuje „državnu potporu” kako je definirana u pravu Unije. Kada je riječ o Vijetnamu, pojam „subvencija” uključuje poticaje za ulaganje i pomoć pri ulaganju, kao što su pomoć u vezi s proizvodnim pogonom, osposobljavanje u pogledu ljudskih resursa i aktivnosti jačanja konkurentnosti, to jest pomoć u vezi s tehnologijom, istraživanjem i razvojem, besplatna pravna pomoć, informiranje o tržištu i promidžba na tržištu.

5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke ni na mjere koje se odnose na državljanstvo, boravište ili trajno zapošljavanje.

6. Uz iznimku članka 2.1. (Područje primjene), članka 2.2. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) i članaka od 2.5. (Tretman ulaganja) do 2.9. (Subrogacija), ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao ograničavanje obveza stranaka na temelju poglavlja 9. (Javna nabava) Sporazuma o slobodnoj trgovini ili uvođenje bilo kojih dodatnih obveza u pogledu javne nabave. Podrazumijeva se da se mjere u pogledu javne nabave koje su u skladu s poglavljem 9. (Javna nabava) Sporazuma o slobodnoj trgovini ne smatraju kršenjem članka 2.1. (Područje primjene), članka 2.2. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) i članaka od 2.5. (Tretman ulaganja) do 2.9. (Subrogacija).

ČLANAK 2.2.

Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi

1. Stranke ponovno potvrđuju svoje pravo na reguliranje na svojem državnom području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su zaštita javnog zdravlja, sigurnosti, okoliša ili javnog morala, socijalna zaštita ili zaštita potrošača ili promicanje i zaštita kulturne raznolikosti.

2. Podrazumijeva se da se ovo poglavlje ne tumači kao da se stranka obvezuje da neće mijenjati svoj pravni i regulatorni okvir, uključujući na način kojim se može negativno utjecati na poslovanje ulaganjima ili na očekivanja ulagatelja u pogledu ostvarivanja dobiti.

3. Podložno stavku 4., podrazumijeva se da odluka stranke da ne izda, provede ili zadrži subvenciju ili bespovratna sredstva ne čini kršenje ovog poglavlja u sljedećim okolnostima:

- (a) ako u skladu s pravom ili na temelju ugovora ne postoji posebna obveza izdavanja, obnove ili provođenja te subvencije ili bespovratnih sredstava koja je preuzeta prema ulagatelju druge stranke ili u pogledu obuhvaćenog ulaganja; ili
- (b) ako je u skladu s bilo kakvim uvjetima povezanim s izdavanjem, obnovom ili provođenjem subvencije ili bespovratnih sredstava.

4. Podrazumijeva se da se ništa u ovom poglavlju ne tumači kao da sprječava stranku da prekine isplatu subvencije¹ ili da traži njezinu nadoknadu ili kao da se od te stranke zahtijeva da ulagatelju isplati naknadu za takav prekid ili nadoknadu, ako je tu radnju naložilo jedno od njezinih nadležnih tijela navedenih u Prilogu 1. (Nadležna tijela).

¹ U slučaju stranke EU-a pojam „subvencija” uključuje „državnu potporu” kako je definirana u pravu Unije. Kada je riječ o Vijetnamu, pojam „subvencija” uključuje poticaje za ulaganje i pomoć pri ulaganju, kao što su pomoć u vezi s proizvodnim pogonom, osposobljavanje u pogledu ljudskih resursa i aktivnosti jačanja konkurentnosti, to jest pomoć u vezi s tehnologijom, istraživanjem i razvojem, besplatna pravna pomoć, informiranje o tržištu i promidžba na tržištu.

ČLANAK 2.3.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka ulagateljima druge stranke i za obuhvaćena ulaganja u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjima osigurava tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji u istovjetnim situacijama osigurava svojim ulagateljima i njihovim ulaganjima.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. te, u slučaju Vijetnama podložno Prilogu 2. (Izuzeće Vijetnama u pogledu nacionalnog tretmana), stranka može donijeti ili održavati sve mjere u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjem pod uvjetom da nisu u suprotnosti s obvezama iz Priloga 8.-A (Raspored posebnih obveza Unije) ili iz Priloga 8.-B (Raspored posebnih obveza Vijetnama) Sporazumu o slobodnoj trgovini ako je riječ o:
 - (a) mjeri koja je donesena na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma ili prije tog dana;

 - (b) mjeri iz točke (a) koja se nastavlja, zamjenjuje ili izmjenjuje nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, pod uvjetom da ta mjera nakon njezina nastavljanja, zamjene ili izmjene nije manje usklađena sa stavkom 1. od te mjere prije njezina nastavljanja, zamjene ili izmjene;
ili

- (c) mjeri koja nije obuhvaćena točkom (a) ili (b), pod uvjetom da se ne primjenjuje na ulaganja ostvarena na državnom području stranke prije dana stupanja na snagu te mjere ili na način koji im uzrokuje gubitak ili štetu¹.

ČLANAK 2.4.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka ulagateljima druge stranke i za obuhvaćena ulaganja u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjima osigurava tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji u istovjetnim situacijama osigurava ulagateljima treće zemlje i njihovim ulaganjima.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na sljedeće sektore:
 - (a) komunikacijske usluge, osim poštanskih usluga i telekomunikacijskih usluga;
 - (b) rekreacijske, kulturne i sportske usluge;

¹ Za potrebe ove točke, ako je stranka predvidjela razumno razdoblje postupne provedbe mjere ili ako je ta stranka na bilo koji drugi način pokušala riješiti učinke mjere na ulaganja koja su ostvarena prije dana stupanja na snagu mjere, stranke shvaćaju da se ti čimbenici uzimaju u obzir pri određivanju je li mjera prouzročila gubitak ili štetu ulaganjima koja su ostvarena prije dana stupanja na snagu te mjere.

- (c) ribarstvo i akvakulturu;
- (d) šumarstvo i lov; i
- (e) rudarstvo, uključujući naftu i plin.

3. Stavak 1. ne tumači se kao da obvezuje stranku da ulagateljima druge stranke ili obuhvaćenim ulaganjima omogući iskorištavanje svakog tretmana odobrenog u skladu s bilo kojim bilateralnim, regionalnim ili međunarodnim sporazumom koji je stupio na snagu prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

4. Stavak 1. ne tumači se kao da obvezuje stranku da ulagateljima druge stranke ili za obuhvaćena ulaganja omogući iskorištavanje:

- (a) svakog tretmana odobrenog u skladu s bilo kojim bilateralnim, regionalnim ili multilateralnim sporazumom koji uključuje obveze bitnog ukidanja svih prepreka ulaganju među strankama ili kojim se zahtijeva usklađivanje zakonodavstva stranaka u jednom gospodarskom sektoru ili više njih¹;
- (b) svakog tretmana koji proizlazi iz bilo kojeg međunarodnog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili nekog drugog međunarodnog sporazuma ili dogovora potpuno ili djelomično povezanih s oporezivanjem; ili

¹ Podrazumijeva se da se na ekonomsku zajednicu Udruženja država Jugoistočne Azije (ASEAN) primjenjuje koncept regionalnog sporazuma na temelju ove točke.

(c) svakog tretmana koji proizlazi iz mjera kojima se predviđa prepoznavanje kvalifikacija, dozvola ili bonitetnih mjera u skladu s člankom VII. *Općeg sporazuma o trgovini uslugama*¹ ili njegovim Prilogom o financijskim uslugama.

5. Podrazumijeva se da pojam „tretman” iz stavka 1. ne uključuje postupke ili mehanizme rješavanja sporova, kao što su oni uvršteni u poglavlje 3. (Rješavanje sporova) odjeljak B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka), koji su predviđeni u bilo kojim drugim bilateralnim, regionalnim ili međunarodnim sporazumima. Temeljne obveze u takvim sporazumima ne čine same po sebi „tretman” i stoga se ne mogu uzeti u obzir pri ocjeni kršenja ovog članka. Mjere stranke u skladu s tim temeljnim obvezama smatraju se „tretmanom”.

6. Ovaj se članak tumači u skladu s načelom *ejusdem generis*².

¹ Kako je navedeno u Prilogu 1.b Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, potpisanom u Marakešu 15. travnja 1994.

² Podrazumijeva se da se ovaj stavak ne tumači kao da se njome sprječava tumačenje ostalih odredbi ovog Sporazuma, kada je to primjereno, u skladu s načelom *ejusdem generis*.

ČLANAK 2.5.

Tretman ulaganja

1. Svaka stranka ulagateljima druge stranke i obuhvaćenim ulaganjima osigurava pošten i pravičan tretman i punu zaštitu i sigurnost u skladu sa stavcima od 2. do 7. i Prilogom 3. (Dogovor o tretmanu ulaganja).
2. Stranka krši obvezu poštenog i pravičnog tretmana iz stavka 1. ako mjera ili niz mjera čini:
 - (a) uskraćivanje pravne zaštite u kaznenim, građanskim ili upravnim postupcima;
 - (b) temeljno kršenje pravičnog postupka u sudskim i upravnim postupcima;
 - (c) očitu arbitrarnost;
 - (d) ciljanu diskriminaciju na očigledno nepravедnoj osnovi kao što su spol, rasa ili vjera;
 - (e) zlostavljanje kao što su prisila, zlouporaba ovlasti ili slično postupanje u zloj vjeri; ili
 - (f) kršenje drugih elemenata obveze poštenog i pravičnog tretmana koju su prihvatile stranke u skladu sa stavkom 3.

3. Tretman koji nije naveden u stavku 2. može činiti kršenje poštenog i pravičnog tretmana ako su se stranke tako dogovorile u skladu s postupcima predviđenima u članku 4.3. (Izmjene).

4. Pri primjeni točaka od 1. do 3. tijelo za rješavanje sporova iz poglavlja 3. (Rješavanje sporova) može uzeti u obzir je li stranka ulagatelju druge stranke dala posebno obećanje kako bi ga potaknula na obuhvaćeno ulaganje na temelju kojeg je nastalo opravdano očekivanje i na koje se ulagatelj oslanjao pri donošenju odluke o ostvarivanju ili zadržavanju tog ulaganja, ali koje je stranka naknadno prekršila.

5. Podrazumijeva se da se pojam „puna zaštita i sigurnost” iz stavka 1. odnosi na obveze stranke da postupi u skladu s razumnim potrebama za zaštitom fizičke sigurnosti ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja.

6. Ako je stranka sklopila pisani sporazum s ulagateljima druge stranke ili u pogledu obuhvaćenih ulaganja kojim se zadovoljavaju svi uvjeti u nastavku, ta stranka izvršavanjem javnih ovlasti ne krši taj sporazum. Uvjeti su sljedeći:
 - (a) pisani sporazum sklapa se i proizvodi učinak nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma¹;

¹ Podrazumijeva se da pisani sporazum koji je sklopljen i proizvodi učinak nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ne uključuje obnovu ili produljenje sporazuma u skladu s odredbama izvornog sporazuma te pod istovjetnim ili u bitnome istovjetnim uvjetima kao što su navedeni u originalnom sporazumu koji je sklopljen i stupio na snagu prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- (b) ulagatelj se oslanja na pisani sporazum pri donošenju odluke o ostvarivanju ili zadržavanju obuhvaćenog ulaganja osim samog pisanog sporazuma i kršenjem nastaje stvarna šteta za to ulaganje;
 - (c) pisanim sporazumom¹ nastaje razmjena prava i obveza u pogledu predmetnog ulaganja kojima se obvezuju obje stranke; i
 - (d) pisani sporazum ne sadržava klauzulu o rješavanju sporova između njegovih stranaka u postupku međunarodne arbitraže.
7. Kršenje druge odredbe ovog Sporazuma ili posebnog međunarodnog sporazuma nije dokaz kršenja ovog članka.

ČLANAK 2.6.

Nadoknada gubitaka

1. Ulagateljima stranke koji su u pogledu svojih obuhvaćenih ulaganja pretrpjeli gubitke zbog rata ili drugog oblika oružanog sukoba, revolucije, izvanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda na državnom području druge stranke ta druga stranka u pogledu povrata imovine, naknade štete, nadoknade ili drugog namirenja osigurava tretman koji nije nepovoljniji od onog koji osigurava svojim ulagateljima ili ulagateljima iz bilo koje treće zemlje.

¹ Pojam „pisani sporazum” znači sporazum u pisanom obliku koji stranka sklapa s ulagateljem druge stranke ili u pogledu njegova ulaganja i o kojem obje stranke vode pregovore i potpisuju ga u obliku jednog instrumenta ili više instrumenata.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ulagateljima stranke koji u bilo kojoj situaciji iz stavka 1. pretrpe gubitke na državnom području druge stranke ta druga stranka osigurava brz, odgovarajući i djelotvoran povrat ili nadoknadu ako su gubici nastali zbog:

- (a) potpune ili djelomične rekvizicije svojeg obuhvaćenog ulaganja koju su izvršile oružane snage ili tijela druge stranke; ili
- (b) potpunog ili djelomičnog uništenja svojeg obuhvaćenog ulaganja koje su počinile oružane snage ili tijela druge stranke,

koji u danim okolnostima nisu bili potrebni.

ČLANAK 2.7.

Izvlaštenje

1. Stranka ne smije, izravno ili neizravno, nacionalizirati ili izvlastiti obuhvaćena ulaganja ulagatelja druge stranke mjerama koje imaju učinak jednak nacionalizaciji ili izvlaštenju (dalje u tekstu „izvlaštenje”), osim ako postupaju:

- (a) u javnom interesu;
- (b) u skladu s načelima zakonitog postupanja;

(c) na nediskriminirajućoj osnovi; i

(d) osim ako je platila brzu, odgovarajuću i djelotvornu nadoknadu.

2. Nadoknada iz stavka 1. odgovara poštenoj tržišnoj vrijednosti obuhvaćenog ulaganja u trenutku koji neposredno prethodi izvlaštenju ili kada predstojeće izvlaštenje postane poznato javnosti, ovisno o tome što je ranije, uz kamatu po razumnoj stopi utvrđenoj na komercijalnoj osnovi od dana izvlaštenja do dana plaćanja. Ta nadoknada mora biti učinkovito ostvariva, slobodno prenosiva u skladu s člankom 2.8. (Prijenos) i isplaćena bez odgode.

3. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., ako je Vijetnam stranka koja izvlašćuje, sve mjere izravnog izvlaštenja koje se odnose na zemljište izvršavaju se:

(a) u svrhu koja je u skladu s mjerodavnim domaćim zakonima i propisima¹; i

(b) nakon plaćanja nadoknade jednake tržišnoj vrijednosti uz uvažavanje mjerodavnih domaćih zakona i propisa.

4. Izdavanje obveznih licenci za prava intelektualnog vlasništva ne čini izvlaštenje u smislu stavka 1. ako je takvo izdavanje u skladu sa *Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva*, koji se nalazi u Prilogu 1.C Sporazumu o WTO-u (dalje u tekstu „Sporazum o TRIPS-u”).

¹ Mjerodavni domaći zakoni i propisi su Zakon Vijetnama o zemljištu br. 45/2013/QH13 i Uredba Vijetnama br. 44/2014/ND-CP o reguliranju cijena zemljišta u verziji važećoj na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma.

5. Ulagatelj na kojeg utječe izvlaštenje ima na temelju zakona stranke koja izvlašćuje pravo da sudsko ili drugo neovisno tijelo te stranke žurno preispita njegov predmet i vrednovanje njegova ulaganja.
6. Ovaj se članak tumači u skladu s Prilogom 4. (Dogovor o izvlaštenju).

ČLANAK 2.8.

Prijenos

Svaka stranka dopušta da se svi prijenosi koji se odnose na obuhvaćena ulaganja obavljaju u slobodno zamjenjivoj valuti bez ograničenja ili odgode i po tržišnom tečaju važećem na dan prijenosa. Ti prijenosi uključuju:

- (a) ulaganja u kapital kao što su glavna i dodatna sredstva za provođenje, razvoj ili povećanje ulaganja;
- (b) prihode, dividende, kapitalne dobitke i druge povrate ulaganja, prihode od prodaje cijelog ili dijela ulaganja ili od djelomične ili potpune likvidacije ulaganja;
- (c) plaćanje kamata, licencijskih naknada, naknada za upravljanje i tehničku pomoć te drugih naknada;

- (d) plaćanja izvršena na temelju ugovora koji je sklopio ulagatelj ili ugovora o obuhvaćenom ulaganju, uključujući plaćanja izvršena u skladu s ugovorom o zajmu;
- (e) prihode i druge naknade osoblja zaposlenog iz inozemstva na poslovima povezanim s ulaganjem;
- (f) plaćanja izvršena u skladu s člankom 2.6. (Nadoknada gubitaka) i člankom 2.7. (Izvlaštenje); i
- (g) plaćanja naknade štete u skladu s pravorijekom donesenim na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka).

ČLANAK 2.9.

Subrogacija

Ako stranka ili njezin posrednik izvrši plaćanje na temelju odštete, jamstva ili ugovora o osiguranju koji je stranka ili njezin posrednik sklopio u vezi s ulaganjem koje je ostvario jedan od njezinih ulagatelja na državnom području druge stranke, druga stranka priznaje subrogaciju ili prijenos svih prava ili prava vlasništva ili ustupanje svih potraživanja povezanih s tim ulaganjem. Stranka ili posrednik mogu ostvarivati subrogirano ili ustupljeno pravo ili potraživanje u istoj mjeri kao izvorno pravo ili potraživanje ulagatelja. Ta prava može ostvarivati stranka ili njezin posrednik ili ulagatelj samo ako ih za to ovlasti stranka ili njezin posrednik.

POGLAVLJE 3.

RJEŠAVANJE SPOROVA

ODJELJAK A

RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU STRANAKA

PODODJELJAK 1.

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

ČLANAK 3.1.

Cilj

Cilj je ovog odjeljka utvrditi djelotvoran i učinkovit mehanizam izbjegavanja i rješavanja svih sporova između stranaka o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma radi postizanja uzajamno dogovorenog rješenja.

ČLANAK 3.2.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje kada je riječ o izbjegavanju i rješavanju bilo kojeg spora između stranaka u pogledu tumačenja i primjene odredbi ovog Sporazuma, osim ako je drukčije predviđeno ovim Sporazumom.

PODODJELJAK 2.

SAVJETOVANJE I MEDIJACIJA

ČLANAK 3.3.

Savjetovanje

1. Stranke nastoje svaki spor iz članka 3.2. (Područje primjene) riješiti tako da započnu savjetovanje u dobroj vjeri radi postizanja uzajamno dogovorenog rješenja.
2. Stranka traži savjetovanje upućivanjem pisanog zahtjeva drugoj stranci i u njemu navodi spornu mjeru i relevantne odredbe ovog Sporazuma, a primjerak tog zahtjeva šalje se Odboru osnovanom u skladu s člankom 4.1. (Odbor).

3. Savjetovanje se održava u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 2. i odvija se, osim ako se stranke dogovore drukčije, na državnom području stranke kojoj je upućen zahtjev. Smatra se da je savjetovanje zaključeno u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva osim ako se stranke dogovore da će nastaviti savjetovanje. Savjetovanje, a posebno sve otkrivene informacije i stajališta koja su stranke zauzele, povjerljive su prirode i njima se ne dovode u pitanje prava stranaka u bilo kojem daljnjem postupku.

4. Savjetovanje o hitnim pitanjima, uključujući ona pitanja koja se odnose na kvarljivu robu, sezonsku robu ili usluge, održava se u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 2. Smatra se da je savjetovanje zaključeno u roku od 20 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 2., osim ako se stranke dogovore da će nastaviti savjetovanje.

5. Stranka koja je zatražila savjetovanje može primijeniti članak 3.5. (Pokretanje arbitražnog postupka) u sljedećim slučajevima:

- (a) ako druga stranka ne odgovori na zahtjev za provedbu savjetovanja u roku od 15 dana od dana primitka tog zahtjeva;
- (b) ako se savjetovanje ne održi unutar roka utvrđenog u stavku 3. ili 4.;
- (c) ako se stranke dogovore da se savjetovanje neće održati; ili
- (d) ako je savjetovanje zaključeno bez postizanja uzajamno dogovorenog rješenja.

6. Tijekom savjetovanja svaka stranka pruža dostatne činjenične informacije kako bi se ispitao način na koji bi sporna mjera mogla utjecati na djelovanje i primjenu ovog Sporazuma.

ČLANAK 3.4.

Mehanizam medijacije

Stranke mogu u bilo kojem trenutku, u skladu s Prilogom 9. (Mehanizam medijacije), dogovorno odlučiti pokrenuti postupak medijacije u pogledu bilo koje mjere koja štetno utječe na ulaganja među strankama.

PODODJELJAK 3.

POSTUPCI RJEŠAVANJA SPOROVA

ČLANAK 3.5.

Pokretanje arbitražnog postupka

1. Ako stranke ne uspiju riješiti spor putem savjetovanja kako je predviđeno u članku 3.3. (Savjetovanje), stranka koja je zatražila savjetovanje može zahtijevati osnivanje arbitražnog vijeća.

2. Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća upućuje se u pisanom obliku drugoj stranci, a preslika zahtjeva šalje se Odboru. Stranka koja je podnijela prigovor u svojem zahtjevu navodi spornu mjeru te objašnjava kako je ona neusklađena s odredbama ovog Sporazuma na način koji jasno čini pravnu osnovu za prigovor.

ČLANAK 3.6.

Opis poslova arbitražnog vijeća

Osim ako se stranke u roku od 10 dana od dana odabira arbitara dogovore drukčije, opis je poslova arbitražnog vijeća sljedeći:

„U svjetlu relevantnih odredbi ovog Sporazuma koje navode stranke, ispitati pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća u skladu s člankom 3.5. (Pokretanje arbitražnog postupka), odlučiti o usklađenosti predmetne mjere s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) i utvrditi u svojem izvješću činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi i dati obrazloženje svih nalaza i preporuka u skladu s člankom 3.10. (Privremeno izvješće) i člankom 3.11. (Završno izvješće).”

ČLANAK 3.7.

Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće sastoji se od tri arbitra.
2. Kako bi postigle dogovor o sastavu arbitražnog vijeća, stranke se savjetuju u roku od 10 dana od dana kada stranka protiv koje je podnesen prigovor primi zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća.
3. Ako stranke ne postignu dogovor o sastavu arbitražnog vijeća u roku predviđenom u stavku 2., svaka stranka može imenovati arbitra s potpopisa za tu stranku utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara) najkasnije 10 dana od isteka roka predviđenog u stavku 2. Ako stranka ne uspije imenovati arbitra sa svojeg potpopisa, arbitra, na zahtjev druge stranke, s potpopisa te druge stranke, utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara), ždrijebom izabire predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti.
4. Ako stranke ne postignu dogovor o predsjedniku arbitražnog vijeća u roku predviđenom u stavku 2., predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti, na zahtjev stranke, ždrijebom odabire predsjednika arbitražnog vijeća s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara).
5. Predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti odabire arbitre u roku od pet dana od zahtjeva iz stavka 3. ili 4.

6. Datum osnivanja arbitražnog vijeća dan je kada tri odabrana arbitra obavijeste stranke o prihvaćanju svojeg imenovanja u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik).
7. Ako u trenutku podnošenja zahtjeva u skladu sa stavkom 3. ili 4. bilo koji od popisa predviđenih u članku 3.23. (Popis arbitara) nije utvrđen ili ne sadržava dostatna imena, arbitri se izabiru ždrijebom među osobama koje su službeno predložile obje stranke ili stranka u slučaju da samo jedna stranka daje prijedlog.

ČLANAK 3.8.

Postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća

1. Pravilima i postupcima utvrđenima u ovom članku, u Prilozima 7. (Poslovnik) i 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) uređuju se postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća.
2. Osim ako se dogovore drukčije, stranke se sastaju s arbitražnim vijećem u roku od 10 dana od njegova osnivanja kako bi se utvrdila sva pitanja koje stranke ili arbitražno vijeće smatraju potrebnima, uključujući vremenski raspored postupaka i naknadu i troškove koji se plaćaju arbitrima u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik). Arbitri i predstavnici stranaka mogu u tom sastanku sudjelovati telefonski ili putem videokonferencije.

3. O mjestu saslušanja odlučuje se uz obostranu suglasnost stranaka. Ako se stranke ne dogovore o mjestu saslušanja, ono se održava u Bruxellesu ako je stranka koja je podnijela prigovor Vijetnam ili u Hanoiju ako je stranka koja je podnijela prigovor stranka EU-a.
4. Svako saslušanje otvoreno je za javnost osim ako je drukčije predviđeno u Prilogu 7. (Poslovník).
5. Stranke u skladu s Prilogom 7. (Poslovník) imaju mogućnost prisustvovati svim postupcima na kojima se iznose prezentacije, izjave, argumenti ili protuargumenti. Sve informacije ili pisani podnesci koje stranka dostavi arbitražnom vijeću, uključujući sve primjedbe o opisnom dijelu privremenog izvješća, odgovore na pitanja arbitražnog vijeća i primjedbe stranke o tim odgovorima, stavljaju se na raspolaganje drugoj stranci.
6. Osim ako se stranke dogovore drukčije, u roku od tri dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća, arbitražno vijeće može u skladu s Prilogom 7. (Poslovník) primiti dobrovoljne pisane podneske (podnesci *amicus curiae*) od fizičke ili pravne osobe s poslovnim nastanom na državnom području stranke.
7. Kako bi održalo svoja interna vijećanja, arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici kojoj mogu prisustvovati samo arbitri. Međutim, arbitražno vijeće može svojim pomoćnicima dopustiti da budu prisutni na tim vijećanjima. Vijećanja arbitražnog vijeća i dokumenti koji su mu dostavljeni čuvaju se kao povjerljivi.

ČLANAK 3.9.

Prethodna odluka o hitnosti

Ako stranka to zatraži, arbitražno vijeće može u roku od 10 dana od svojeg osnivanja donijeti prethodnu odluku o tome smatra li predmet hitnim.

ČLANAK 3.10.

Privremeno izvješće

1. Arbitražno vijeće najkasnije 90 dana od dana svojeg osnivanja strankama izdaje privremeno izvješće u kojem utvrđuje činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi i daje obrazloženje svih nalaza i preporuka. Ako smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavještava stranke i Odbor, navodeći razloge za odgodu i datum kada to vijeće namjerava izdati svoje privremeno izvješće. Arbitražno vijeće strankama ni u kojim okolnostima ne smije izdati privremeno izvješće kasnije od 120 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća.
2. Stranka može u roku od 14 dana od obavijesti o privremenom izvješću arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev, uključujući primjedbe, da preispita određene aspekte privremenog izvješća.

3. U hitnim slučajevima, uključujući one koji se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu ili usluge, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi izdalo svoje privremeno izvješće u roku od 45 dana i u svakom slučaju najkasnije 60 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka u roku od sedam dana od obavijesti o privremenom izvješću može arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev, uključujući primjedbe, da preispita određene aspekte privremenog izvješća.

4. Nakon razmatranja svih pisanih zahtjeva stranaka u pogledu privremenog izvješća, uključujući primjedbe, arbitražno vijeće može izmijeniti svoje izvješće i provesti sva ostala ispitivanja koja smatra prikladnima.

ČLANAK 3.11.

Završno izvješće

1. Arbitražno vijeće svoje završno izvješće podnosi strankama i Odboru u roku od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavještava stranke i Odbor, navodeći razloge za odgodu i datum kada to vijeće namjerava podnijeti svoje završno izvješće. Arbitražno vijeće strankama ni u kojim okolnostima ne smije izdati završno izvješće kasnije od 150 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

2. U hitnim slučajevima, uključujući one koji se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu ili usluge, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi izdalo svoje završno izvješće u roku od 60 dana od dana osnivanja tog vijeća. Arbitražno vijeće strankama ni u kojim okolnostima ne smije izdati završno izvješće kasnije od 75 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

3. U završnom izvješću dovoljno se razmatraju argumenti izneseni u fazi privremenog preispitivanja i pruža se jasan odgovor na primjedbe stranaka.

ČLANAK 3.12.

Postupanje u skladu sa završnim izvješćem

Stranka protiv koje je podnesen prigovor poduzima sve potrebne mjere kako bi odmah i u dobroj vjeri postupila u skladu sa završnim izvješćem.

ČLANAK 3.13.

Razumni rok za postupanje u skladu sa završnim izvješćem

1. Ako postupanje u skladu sa završnim izvješćem nije moguće odmah, stranke se nastoje zajednički dogovoriti o roku za postupanje u skladu sa završnim izvješćem. U takvom slučaju stranka protiv koje je podnesen prigovor najkasnije 30 dana nakon primitka završnog izvješća stranku koja je podnijela prigovor i Odbor obavještava o vremenu koje će joj biti potrebno za postupanje u skladu sa završnim izvješćem (dalje u tekstu „razumni rok”).

2. U slučaju neslaganja između stranaka u pogledu pitanja što čini razumni rok za postupanje u skladu sa završnim izvješćem, stranka koja je podnijela prigovor, u roku od 20 dana od primitka obavijesti stranke protiv koje je podnesen prigovor iz stavka 1. šalje pisani zahtjev arbitražnom vijeću osnovanom u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) (dalje u tekstu „izvorno arbitražno vijeće”) u kojem od njega traži da odredi trajanje razumnog roka. O tom se zahtjevu obavještava stranka protiv koje je podnesen prigovor, a njegova se preslika šalje Odboru.
3. Arbitražno vijeće o svojoj odluci o razumnom roku obavještava stranke i Odbor u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 2.
4. Stranka protiv koje je podnesen prigovor, u pisanom obliku najkasnije 30 dana prije isteka razumnog roka obavještava stranku koja je podnijela prigovor o napretku koji je postigla u pogledu postupanja u skladu sa završnim izvješćem.
5. Stranke mogu dogovoriti produljenje razumnog roka.

ČLANAK 3.14.

Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem

1. Stranka protiv koje je podnesen prigovor, prije kraja razumnog roka obavještava stranku koja je podnijela prigovor i Odbor o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu sa završnim izvješćem.

2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s postojanjem mjere ili sukladnosti bilo koje mjere koja je poduzeta radi postupanja u skladu s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) i o kojoj je poslana obavijest na temelju stavka 1., stranka koja je podnijela prigovor može u pisanom obliku od izvornog arbitražnog vijeća zatražiti da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu obavještava stranka protiv koje je podnesen prigovor, a njegova se preslika šalje Odboru. Stranka koja je podnijela prigovor u svojem zahtjevu navodi konkretnu spornu mjeru te objašnjava kako je takva mjera neusklađena s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) na način dostatan za jasno iznošenje pravne osnove za prigovor.

3. Arbitražno vijeće o svojoj odluci obavještava stranke i Odbor u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 2.

ČLANAK 3.15.

Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem

1. Ako stranka protiv koje je podnesen prigovor stranci koja je podnijela prigovor i Odboru prije isteka razumnog roka ne uputi obavijest o bilo kojoj mjeri poduzetoj radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem ili ako arbitražno vijeće utvrdi da nije poduzeta nijedna mjera za postupanje u skladu sa završnim izvješćem ili da mjera o kojoj je poslana obavijest na temelju članka 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) stavka 1. nije u skladu s obvezama te stranke na temelju odredbi iz članka 3.2. (Područje primjene), stranka protiv koje je podnesen prigovor dužna je, ako to od nje zatraži stranka koja je podnijela prigovor i nakon savjetovanja s tom strankom, dati ponudu za nadoknadu.

2. Ako stranka koja je podnijela prigovor odluči ne zahtijevati ponudu za nadoknadu ili, u slučaju da je takav zahtjev podnesen, ako se ne postigne dogovor o nadoknadi u roku od 30 dana od isteka razumnog roka ili od donošenja odluke arbitražnog vijeća na temelju članka 3.14.

(Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) o tome da nije poduzeta nijedna mjera za postupanje u skladu sa završnim izvješćem ili da mjera nije u skladu s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene), stranka koja je podnijela prigovor ima pravo, nakon obavještavanja druge stranke i Odbora, poduzeti odgovarajuće mjere u okviru obveza o povlaštenoj trgovini i ulaganjima koje stranke međusobno primjenjuju i čiji je učinak jednak poništenju ili umanjenju koristi zbog kršenja. U obavijesti se navode takve mjere. Stranka koja je podnijela prigovor može provesti mjere u bilo kojem trenutku nakon isteka razdoblja od 10 dana od dana primitka obavijesti od stranke protiv koje je podnesen prigovor, osim ako stranka protiv koje je podnesen prigovor zatraži arbitražu na temelju stavka 3. ovog članka.

3. Ako stranka protiv koje je podnesen prigovor smatra da učinak mjera koje je poduzela stranka koja je podnijela prigovor nije jednak poništenju ili umanjenju koristi zbog kršenja, ona može u pisanom obliku zatražiti od izvornog arbitražnog vijeća da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu prije isteka roka od 10 dana iz stavka 2. obavještava stranka koja je podnijela prigovor, a primjerak zahtjeva šalje se Odboru. Izvorno arbitražno vijeće u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva obavještava stranke i Odbor o svojoj odluci o mjerama koje je poduzela stranka koja je podnijela prigovor. Mjere iz stavka 2. ne poduzimaju se sve dok izvorno arbitražno vijeće ne dostavi obavijest o svojoj odluci, te sve mjere moraju biti u skladu s tom odlukom.

4. Mjere utvrđene u ovom članku privremene su i ne primjenjuju se nakon što:
- (a) stranke postignu uzajamno dogovoreno rješenje u skladu s člankom 3.19. (Uzajamno dogovoreno rješenje);
 - (b) stranke postignu dogovor o tome usklađuje li se na temelju priopćene mjere iz članka 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) stavka 1. stranka protiv koje je podnesen prigovor s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene); ili
 - (c) se povuku ili izmijene sve mjere za koje je utvrđeno da nisu u skladu s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) kako bi se uskladile s tim odredbama, kako je odlučeno u članku 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) stavku 3.

ČLANAK 3.16.

Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem nakon donošenja privremenih pravnih sredstava u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem

1. Stranka protiv koje je podnesen prigovor obavještava stranku koja je podnijela prigovor i Odbor o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu sa završnim izvješćem arbitražnog vijeća nakon što stranka koja je podnijela prigovor primijeni mjere ili nakon primjene nadoknade, ovisno o slučaju. Uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka koja je podnijela prigovor ukida mjere poduzete u skladu s člankom 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem) u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti. U slučaju primjene nadoknade i uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka protiv koje je podnesen prigovor može ukinuti primjenu takve nadoknade u roku od 30 dana od dana njezine obavijesti da je postupila u skladu sa završnim izvješćem arbitražnog vijeća.

2. Ako stranke u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti ne postignu dogovor o tome usklađuje li se na temelju priopćene mjere stranka protiv koje je podnesen prigovor s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene), stranka koja je podnijela prigovor, u pisanom obliku traži od izvornog arbitražnog vijeća da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu obavještava stranka protiv koje je podnesen prigovor, a njegova se preslika šalje Odboru.

3. Stranke i Odbor obavještavaju se o odluci arbitražnog vijeća u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće odluči da je priopćena mjera u skladu s odredbama članka 3.2. (Područje primjene), ukidaju se mjere iz članka 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem) ili nadoknada, ovisno o slučaju. Prema potrebi, razina mjera poduzetih u skladu s člankom 3.15. stavkom 2. ili razina nadoknade prilagođava se s obzirom na odluku arbitražnog vijeća.

ČLANAK 3.17.

Zamjena arbitara

Ako tijekom arbitražnog postupka izvorno arbitražno vijeće ili neki od njegovih članova nisu u mogućnosti sudjelovati, povuku se ili ih je potrebno zamijeniti jer ne ispunjuju zahtjeve Kodeksa ponašanja iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore), primjenjuje se postupak utvrđen u članku 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća). Rok za obavijest o izvješćima i odlukama, ovisno o slučaju, produljuje se za 20 dana.

ČLANAK 3.18.

Suspendizija i završetak arbitražnih postupaka

1. Arbitražno vijeće na zahtjev obiju stranaka suspendira svoj rad u bilo kojem trenutku na razdoblje o kojem se stranke dogovore, a koje ne premašuje 12 uzastopnih mjeseci. Vijeće nastavlja sa svojim radom prije kraja tog razdoblja suspendizije na pisani zahtjev obiju stranaka. Stranke na odgovarajući način obavještavaju Odbor. Arbitražno vijeće može nastaviti sa svojim radom i na kraju razdoblja suspendizije na pisani zahtjev bilo koje stranke. Stranka koja upućuje zahtjev na odgovarajući način obavještava Odbor i drugu stranku. Ako stranka ne zatraži nastavak rada arbitražnog vijeća pri isteku razdoblja suspendizije, ovlast arbitražnog vijeća prestaje i postupci se završavaju. U slučaju suspendizije rada arbitražnog vijeća vremenska razdoblja utvrđena u relevantnim odredbama ovog odjeljka produljuju se za istovjetno razdoblje u kojemu je rad arbitražnog vijeća suspendiran. Suspendizijom i završetkom rada arbitražnog vijeća ne dovode se u pitanje prava bilo koje od stranaka u drugim postupcima podložno članku 3.24. (Odabir suda).
2. Stranke mogu dogovoriti završetak postupaka arbitražnog vijeća upućivanjem zajedničke obavijesti predsjedniku arbitražnog vijeća i Odboru u bilo kojem trenutku prije izdavanja završnog izvješća arbitražnog vijeća.

ČLANAK 3.19.

Uzajamno dogovoreno rješenje

Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići uzajamno dogovoreno rješenje spora na temelju ovog odjeljka. O svakom takvom rješenju zajednički obavještavaju Odbor i, kada je to primjenjivo, predsjednika arbitražnog vijeća. Ako je rješenje potrebno odobriti u skladu s relevantnim domaćim postupcima bilo koje od stranaka, u obavijesti se upućuje na takav zahtjev, a postupak rješavanja sporova suspendira se. Ako takvo odobrenje nije potrebno ili ako se dostavi obavijest o završetku takvih domaćih postupaka, završava se postupak rješavanja sporova.

ČLANAK 3.20.

Informacije i tehnički savjeti

Na zahtjev stranke ili na njezinu inicijativu arbitražno vijeće može od bilo kojeg izvora, uključujući stranke uključene u spor, zatražiti informacije koje smatra prikladnima za postupak arbitražnog vijeća. Arbitražno vijeće isto tako ima pravo zatražiti mišljenje stručnjaka kada to smatra prikladnim. Prije odabira takvih stručnjaka arbitražno vijeće savjetuje se sa strankama. Sve informacije pribavljene u skladu s ovim člankom moraju se otkriti i dostaviti strankama na iznošenje primjedbi u roku koji utvrdi arbitražno vijeće.

ČLANAK 3.21.

Pravila tumačenja

Arbitražno vijeće tumači odredbe iz članka 3.2. (Područje primjene) u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući pravila kodificirana u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora*, potpisanoj 23. svibnja 1969. u Beču (dalje u tekstu „Bečka konvencija”). Arbitražno vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja utvrđena u izvješćima vijeća i žalbenog tijela koja je donijelo tijelo za rješavanje sporova na temelju Priloga 2. Sporazumu o WTO-u. Izvješćima i odlukama arbitražnog vijeća ne smiju se povećavati ni umanjivati prava i obveze stranaka predviđene u ovom Sporazumu.

ČLANAK 3.22.

Odluke i presude arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće nastoji sve odluke donijeti konsenzusom. Ako se odluka ne može donijeti konsenzusom, o spornom pitanju odlučuje se većinom glasova. Oprečna mišljenja arbitara ne objavljuju se ni u kojem slučaju.

2. Stranke bezuvjetno prihvaćaju izvješća i odluke arbitražnog vijeća. Njima se ne stvaraju ni prava ni obveze za fizičke ili pravne osobe. U izvješćima i odlukama utvrđuju se činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi iz članka 3.2. (Područje primjene) i daje obrazloženje svih nalaza i zaključaka. Odbor stavlja na raspolaganje javnosti izvješća i odluke arbitražnog vijeća u njihovoj cijelosti u roku od 10 dana od njihove objave, osim ako to odluči ne učiniti kako bi zaštitio povjerljivost informacija.

PODODJELJAK 4.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 3.23.

Popis arbitara

1. Najkasnije šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor sastavlja popis od najmanje 15 osoba koje su voljne i sposobne obavljati dužnost arbitra. Popis se sastoji od tri potpopisa:

- (a) jednog potpopisa za Vijetnam;
- (b) jednog potpopisa za Uniju i njezine države članice; i

- (c) jednog potpopisa osoba koje nisu državljani nijedne stranke i nemaju stalno boravište ni u jednoj od država stranaka i koji će obavljati dužnost predsjednika arbitražnog vijeća.
2. Na svakom potpopisu nalazi se najmanje pet osoba. Odbor osigurava da popis uvijek sadržava barem najmanji potreban broj osoba.
3. Arbitri moraju imati dokazano stručno znanje i iskustvo u području prava i međunarodne trgovine. Moraju biti neovisni, obavljati dužnost kao pojedinci i ne primati naputke ni od koje organizacije ili vlade niti biti povezani s vladom bilo koje od stranaka te moraju postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore).
4. Odbor može utvrditi dodatni popis od 10 osoba koje imaju dokazano stručno znanje i iskustvo u posebnim sektorima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Podložno dogovoru između stranaka takav se dodatan popis upotrebljava za sastavljanje arbitražnog vijeća u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća).

ČLANAK 3.24.

Odabir suda

1. Primjenom postupka rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja ili na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma čije su potpisnice obje stranke ne dovodi se u pitanje nijedna radnja u okviru Svjetske trgovinske organizacije, uključujući postupak rješavanja sporova.

2. Odstupajući od stavka 1., stranka pred relevantnim sudom ni za jednu pojedinačnu mjeru ne traži ispravljanje kršenja bitno jednake obveze na temelju ovog Sporazuma i Sporazuma o WTO-u ili na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma čije su potpisnice obje stranke. Nakon pokretanja postupka rješavanja spora stranka drugom sudu ne podnosi zahtjev za ispravljanje kršenja bitno jednake obveze na temelju drugog sporazuma, osim ako sud kojem se najprije obratila ne uspije zbog postupovnih razloga ili razloga povezanih s nadležnošću donijeti odluku o zahtjevu za ispravljanje kršenja te obveze.

3. Za potrebe ovog članka:

- (a) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 6. *Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova*;
- (b) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 3.5. stavka 1. (Pokretanje arbitražnog postupka);
- (c) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma pokrenuti u skladu s tim sporazumom.

4. Ništa u ovom Sporazumu ne sprječava stranku da provede suspenziju obveza koju je odobrilo tijelo za rješavanje sporova. Ne smije se pozivati na Sporazum o WTO-u ni na Sporazum o slobodnoj trgovini da bi se stranku spriječilo da poduzme odgovarajuće mjere na temelju članka 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem).

ČLANAK 3.25.

Rokovi

1. Svi rokovi utvrđeni u ovom odjeljku, uključujući rokove u kojima arbitražna vijeća dostavljaju svoja izvješća i odluke, računaju se u kalendarskim danima od dana nakon radnje ili činjenice na koje se odnose, osim ako je navedeno drukčije.
2. Stranke u sporu mogu uzajamnim dogovorom izmijeniti sve rokove iz ovog odjeljka. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku predložiti strankama da izmijene bilo koji rok iz ovog odjeljka, navodeći razloge za takav prijedlog.

ČLANAK 3.26.

Preispitivanje i izmjena

Odbor može preispitati Prilog 7. (Poslovnik), Prilog 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i Prilog 9. (Mehanizam medijacije) i donijeti odluku o njihovoj izmjeni.

ODJELJAK B

RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU ULAGATELJA I STRANAKA

PODODJELJAK 1.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

ČLANAK 3.27.

Područje primjene

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na spor između tužitelja jedne stranke, s jedne strane, i druge stranke, s druge strane, u pogledu bilo koje mjere¹ kojom se navodno krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), a tim se kršenjem navodno uzrokuje gubitak ili šteta tužitelju ili, ako je zahtjev podnesen u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom čiji je on vlasnik ili koje je pod njegovom kontrolom, njegovu poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom.
2. Podrazumijeva se da tužitelj ne može podnijeti zahtjev u skladu s ovim odjeljkom ako je njegovo ulaganje ostvareno na temelju lažnog prikazivanja, prikrivanja, korupcije ili postupanja kojima se zlouporabljuje postupak.

¹ Podrazumijeva se da pojam „mjera” može uključivati nedjelovanje.

3. Sud i žalbeni sud koji su osnovani u skladu s člankom 3.38 (Sud) i člankom 3.39 (Žalbeni sud) ne mogu odlučivati o zahtjevima izvan područja primjene ovog članka.
4. Zahtjev u pogledu restrukturiranja duga stranke upućuje se u skladu s ovim odjeljkom i Prilogom 5. (Javni dug).

ČLANAK 3.28.

Definicije

Ako nije navedeno drukčije, za potrebe ovog odjeljka:

- (a) „postupak” znači postupak pred sudom ili žalbenim sudom na temelju ovog odjeljka;
- (b) „stranke u sporu” znači tužitelj i tuženik;
- (c) „tužitelj stranke” znači:
 - i. ulagatelj stranke, kako se navodi u članku 2.1. (Područje primjene) stavku 1. točki (b), koji djeluje u svoje ime; ili

- ii. ulagatelj stranke, kako se navodi u članku 2.1. (Područje primjene) stavku 1. točki (b), koji djeluje u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom čiji je vlasnik ili koje je pod kontrolom tog ulagatelja; podrazumijeva se da se za zahtjev podnesen na temelju ove podtočke smatra da se odnosi na spor između ugovorne države i državljanina druge ugovorne države za potrebe članka 25. stavka 1. Konvencije ICSID-a;
- (d) „Konvencija ICSID-a” znači *Konvencija o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljana drugih država*, potpisana u Washingtonu 18. ožujka 1965.;
- (e) „stranka koja nije u sporu” znači Vijetnam, ako je tuženik Unija ili država članica Unije, odnosno Unija, ako je tuženik Vijetnam;
- (f) „tuženik” znači Vijetnam odnosno, u slučaju stranke EU-a, Unija ili predmetna država članica Unije u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva);
- (g) „poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom” znači pravna osoba s poslovnim nastanom na državnom području stranke koja je u vlasništvu ili pod kontrolom ulagatelja druge stranke;
- (h) „Njujorška konvencija iz 1958.” znači *Konvencija o priznavanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka*, potpisana u New Yorku 10. lipnja 1958.;

- (i) „financiranje sredstvima treće strane” znači svako financiranje sredstvima fizičke ili pravne osobe koja nije stranka u sporu, ali koja sklapa sporazum sa strankom u sporu radi financiranja dijela ili svih troškova postupka u zamjenu za naknadu ovisno o ishodu spora, ili svako financiranje sredstvima fizičke ili pravne osobe koja nije stranka u sporu u obliku donacije ili bespovratnih sredstava;
- (j) „UNCITRAL” znači Komisija Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo; i
- (k) „pravila UNCITRAL-a o transparentnosti” znači pravila UNCITRAL-a o transparentnosti za arbitražu između ulagatelja i države na temelju ugovora.

PODODJELJAK 2.

ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA I SAVJETOVANJE

ČLANAK 3.29.

Sporazumno rješavanje sporova

Sve bi sporove trebalo u što većoj mjeri sporazumno rješavati pregovaranjem ili medijacijom te, ako je to moguće, prije podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu s člankom 3.30.

(Savjetovanje). Takvo se rješavanje može dogovoriti u bilo kojem trenutku, uključujući nakon početka postupaka na temelju ovog odjeljka.

ČLANAK 3.30.

Savjetovanje

1. Ako se spor ne može riješiti sporazumno kako je predviđeno u članku 3.29. (Sporazumno rješavanje sporova), tužitelj jedne stranke koji tvrdi da su prekršene odredbe iz članka 3.27. (Zaštita ulaganja) stavka 1. drugoj stranci podnosi zahtjev za savjetovanje. Zahtjev sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime i adresu tužitelja i, ako se taj zahtjev podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, naziv, adresu i mjesto osnivanja poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom;
- (b) odredbe iz članka 3.27. (Zaštita ulaganja) stavka 1. koje su navodno prekršene;
- (c) pravnu i činjeničnu osnovu zahtjeva, uključujući mjere kojima se navodno krše odredbe iz članka 3.27. (Zaštita ulaganja) stavka 1.;
- (d) traženu mjeru i procijenjeni iznos tražene odštete; i
- (e) dokaz kojim se utvrđuje da je tužitelj ulagatelj druge stranke i da ima u vlasništvu ili kontrolira obuhvaćeno ulaganje, uključujući, kada je to primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom u pogledu kojeg se podnosi zahtjev za savjetovanje.

Kada zahtjev za savjetovanje podnosi nekoliko tužitelja ili se on podnosi u ime nekoliko poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, svaki tužitelj ili poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, ovisno o slučaju, dostavlja informacije iz stavka 1. točaka (a) i (e).

2. Zahtjev za savjetovanje podnosi se:

- (a) u roku od tri godine od dana kada je tužitelj ili, ovisno o slučaju, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom prvi put saznalo ili je trebalo prvi put saznati za mjeru kojom se navodno krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i saznalo da su tako gubitak i štetu pretrpjeli:
 - i. tužitelj, kad je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u svoje ime; ili
 - ii. poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, kad je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom; ili

- (b) u roku od dvije godine od dana kad je tužitelj ili, ovisno o slučaju, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom odustao od zahtjeva ili postupka pred sudom na temelju domaćeg prava te, u svakom slučaju, najkasnije sedam godina nakon dana kada je tužitelj prvi put saznao ili je trebao prvi put saznati za mjeru kojom se navodno krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i saznao da su tako gubitak i štetu pretrpjeli:
 - i. tužitelj, kad je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u svoje ime; ili

ii. poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, kada je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom¹.

3. Ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, savjetovanje se provodi u sljedećim mjestima:

- (a) Hanoiju ako se savjetovanje odnosi na mjere Vijetnama;
- (b) Bruxellesu ako se savjetovanje odnosi na mjere Unije; ili
- (c) glavnom gradu predmetne države članice Unije ako se zahtjev za savjetovanje odnosi isključivo na mjere te države članice.

Savjetovanje se može održati i putem videokonferencije ili na drugi način, posebno u slučaju malih ili srednjih poduzeća.

4. Osim ako stranke u sporu dogovore dulje razdoblje, savjetovanje se održava u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje.

5. Ako tužitelj nije podnio zahtjev u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) u roku od 18 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje, smatra se da se povukao iz postupka na temelju ovog odjeljka te na temelju tog odjeljka ne može podnijeti zahtjev. Stranke uključene u savjetovanje mogu to razdoblje sporazumno produljiti.

¹ Stavak 2. točka (b) ne primjenjuje se u slučajevima kada se primjenjuje Prilog 12. (Istodobni postupci).

6. Nepoštovanje rokova utvrđenih u stavcima 2. i 5. ne čini zahtjeve neprihvatljivima ako tužitelj može dokazati da je do netraženja savjetovanja ili nepodnošenja zahtjeva došlo zbog nemogućnosti tužitelja da djeluje zbog radnji koje je predmetna stranka namjerno poduzela, pod uvjetom da tužitelj čim postane sposoban djeluje kad to bude razumno moguće.

7. Zahtjev za savjetovanje šalje se Uniji ako se odnosi na kršenje ovog Sporazuma koje je navodno počinila Unija ili država članica Unije. Ako se utvrde mjere države članice Unije, zahtjev se isto tako šalje predmetnoj državi članici.

ČLANAK 3.31.

Medijacija

1. Stranke u sporu mogu u bilo kojem trenutku dogovorno odlučiti pokrenuti postupak medijacije.
2. Pokretanje postupka medijacije dobrovoljno je i njime se ne dovodi u pitanje pravni položaj bilo koje stranke u sporu.
3. Pokretanje postupka medijacije može se urediti pravilima utvrđenima u Prilogu 10. (Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka). Stranke u sporu mogu dogovorom izmijeniti svaki rok iz Priloga 10. (Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka).

4. Stranke u sporu sporazumno imenuju medijatora. Takvo imenovanje može uključivati imenovanje medijatora među članovima suda imenovanima u skladu s člankom 3.38. (Sud) ili članovima žalbenog suda imenovanima u skladu s člankom 3.39. (Žalbeni sud). Stranke u sporu ujedno od predsjednika suda mogu zatražiti da među članovima suda koji nisu državljani države članice Unije ni Vijetnama imenuje medijatora.

5. Nakon što stranke u sporu dogovorno odluče pokrenuti postupak medijacije, rokovi utvrđeni u članku 3.30. (Savjetovanje) stavcima 2. i 5., članku 3.53. stavku 6. (Privremeni pravorijek) i članku 3.54. (Žalbeni postupak) stavku 5. suspendiraju se u razdoblju od dana kada su stranke u sporu sporazumno odlučile pokrenuti postupak medijacije do dana kada je bilo koja stranka u sporu odlučila prekinuti medijaciju upućivanjem pisane obavijesti medijatoru i drugoj stranci u sporu. Ako je u skladu s člankom 3.38. (Sud) osnovano sudsko vijeće suda, ono na zahtjev obiju stranaka u sporu obustavlja svoj postupak sve do dana kada bilo koja stranka u sporu odluči prekinuti medijaciju upućivanjem pisane obavijesti medijatoru i drugoj stranci u sporu.

PODODJELJAK 3.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA I PREDUVJETI

ČLANAK 3.32.

Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva

1. Ako se spor ne može riješiti u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje, tužitelj može dostaviti obavijest o namjeri u kojoj u pisanom obliku navodi da namjerava podnijeti zahtjev radi rješavanja spora na temelju ovog odjeljka te koja sadržava sljedeće informacije:
 - (a) ime i adresu tužitelja i, ako se taj zahtjev podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, naziv, adresu i mjesto osnivanja poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom;
 - (b) odredbe iz članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1. koje su navodno prekršene;
 - (c) pravnu i činjeničnu osnovu zahtjeva, uključujući mjere kojima se navodno krše odredbe iz članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1.; i

(d) traženu mjeru i procijenjeni iznos tražene odštete.

Obavijest o namjeri šalje se Uniji ili Vijetnamu, ovisno o slučaju. Ako se utvrdi mjera države članice Unije, obavijest se šalje i predmetnoj državi članici.

2. Nakon što se obavijest o namjeri pošalje Uniji, Unija određuje tuženika i, nakon što ga odredi, u roku od 60 dana od dana primitka obavijesti o namjeri obavještava tužitelja o tome je li tuženik Unija ili država članica Unije.

3. U slučaju da tužitelj u roku od 60 dana od dana primitka obavijesti o namjeri ne primi obavijest o tome tko je određen kao tuženik:

(a) ako su mjere utvrđene u obavijesti isključivo mjere države članice Unije, tuženik je ta država članica; ili

(b) ako mjere utvrđene u obavijesti uključuju mjere Unije, tuženik je Unija.

4. Tužitelj može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) ako je tuženik određen na temelju stavka 2. ili, ako tužitelj nije primio obavijest o tako određenom tuženiku u roku predviđenom u stavku 2., u skladu sa stavkom 3.

5. Nakon što se odredi tuženik u skladu sa stavkom 2., ako je Unija ili država članica Unije tuženik, ni Unija ni predmetna država članica ne mogu tvrditi da je zahtjev neprihvatljiv, da sud nema nadležnost ili na drugi način tvrditi da su zahtjev ili pravorijek neutemeljeni ili ništavi jer bi Unija trebala biti ispravni tuženik umjesto države članice ili obratno.

6. Sud i žalbeni sud dužni su poštivati odluku o tuženiku koji je određen u skladu sa stavkom 2.

7. Ništa u ovom Sporazumu ili u primjenjivim pravilima rješavanja sporova ne sprječava razmjenu svih informacija povezanih sa sporom između Unije i predmetne države članice.

ČLANAK 3.33.

Podnošenje zahtjeva

1. Ako se spor ne može riješiti u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje i protekla su najmanje tri mjeseca od dana podnošenja obavijesti o namjeri podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva), tužitelj, pod uvjetom da ispunjuje zahtjeve utvrđene u članku 3.35. (Postupovni i ostali zahtjevi za podnošenje zahtjeva), može podnijeti zahtjev sudu osnovanom u skladu s člankom 3.38. (Sud).

2. Zahtjev se može podnijeti sudu na temelju jednog od sljedećih skupova pravila rješavanja sporova:

- (a) Konvencije ICSID-a;
- (b) *Pravila o dodatnim mogućnostima za upravljanje postupcima* (dalje u tekstu „pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a”) tajništva Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova (dalje u tekstu „tajništvo ICSID-a”) ako se postupovni uvjeti u skladu s točkom (a) ne primjenjuju;
- (c) arbitražnih pravila UNCITRAL-a; ili
- (d) svih drugih pravila uz dogovor stranaka u sporu. Ako tužitelj predloži poseban skup pravila rješavanja sporova te ako stranke u sporu u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga ne postignu dogovor u pisanom obliku o takvim pravilima, ili ako tuženik ne odgovori tužitelju, tužitelj može podnijeti zahtjev na temelju pravila predviđenih u točkama (a), (b) ili (c).

3. Sve tvrdnje koje tužitelj navede u podnesku svojeg zahtjeva u skladu s ovim člankom moraju se temeljiti na mjerama koje je on utvrdio u svojem zahtjevu za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje) stavkom 1. točkom (c).

4. Pravila rješavanja sporova iz stavka 2. primjenjuju se podložno pravilima utvrđenima u ovom odjeljku kako su nadopunjena bilo kojim pravilima koja donesu Odbor, sud ili žalbeni sud.

5. Smatra se da je zahtjev podnesen na temelju ovog članka kada tužitelj pokrene postupak u okviru mjerodavnih pravila rješavanja sporova.

6. Nisu prihvatljivi zahtjevi podneseni u ime skupine koju čini nekoliko neidentificiranih tužitelja ili koje podnosi predstavnik koji namjerava voditi postupak zastupajući interese nekoliko identificiranih ili neidentificiranih tužitelja koji ga ovlašćuju da u njihovo ime donosi sve odluke povezane s postupkom.

ČLANAK 3.34.

Ostali zahtjevi

1. Tužitelj ne smije sudu podnijeti zahtjev ako je predao drugi zahtjev u vezi s kojom je postupak u tijeku pred bilo kojim domaćim ili međunarodnim sudom u pogledu mjere istovjetne mjeri za koju se tvrdi da nije u skladu s odredbama članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1. i u pogledu istog gubitka ili štete, osim ako tužitelj povuče taj drugi zahtjev.

2. Tužitelj ne smije sudu u svoje ime podnijeti zahtjev ako je bilo koja osoba koja ima izravan ili neizravan udio u vlasništvu tužitelja ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tužitelja, predala drugi zahtjev u vezi s kojim je postupak u tijeku pred bilo kojim domaćim ili međunarodnim sudom u pogledu mjere istovjetne mjeri za koju se tvrdi da nije u skladu s odredbama članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1. i u pogledu istog gubitka ili štete, osim ako ta osoba povuče taj drugi zahtjev koji je u tijeku.

3. Tužitelj ne smije sudu u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom podnijeti zahtjev ako je bilo koja osoba koja ima izravan ili neizravan udio u vlasništvu poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom predala drugi zahtjev u vezi s kojim je postupak u tijeku pred bilo kojim drugim domaćim ili međunarodnim sudom u pogledu mjere istovjetne mjeri za koju se tvrdi da se njome krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i u pogledu istog gubitka ili štete, osim ako ta osoba povuče taj drugi zahtjev koji je u tijeku.

4. Prije podnošenja zahtjeva tužitelj osigurava:

- (a) dokaz da su on i, ako je to bitno na temelju točaka 2. i 3., bilo koja osoba koja ima izravan ili neizravan udio u vlasništvu tužitelja ili poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tužitelja ili poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, povukli bilo koji zahtjev iz točaka 1., 2. i 3. u vezi s kojim je postupak u tijeku; i
- (b) odricanje od svojeg prava te, ako je primjenjivo, od prava poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom na pokretanje bilo kojeg postupka u vezi sa zahtjevom iz stavka 1.

5. Ovaj se članak primjenjuje zajedno s Prilogom 12. (Istodobni postupci).

6. Odricanje od prava dostavljeno u skladu sa stavkom 4. točkom (b) prestaje se primjenjivati ako se zahtjev odbije jer nisu ispunjeni zahtjevi u pogledu državljanstva kako bi se pokrenuo postupak na temelju ovog Sporazuma.

7. Stavci od 1. do 4., uključujući Prilog 12. (Istodobni postupci), ne primjenjuju se kada se postupci u vezi sa zahtjevom pokrenu pred domaćim sudom isključivo kako bi se tražila privremena sudska zabrana ili deklaratorna presuda te ne uključuju plaćanje novčane odštete.

8. Kada se zahtjevi u pogledu istovjetnog tretmana za koji se tvrdi da nije u skladu s odredbama poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) podnose na temelju i ovog odjeljka i odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) ili na temelju i ovog odjeljka i drugog međunarodnog sporazuma, sudsko vijeće suda uspostavljeno na temelju ovog odjeljka, što prije, nakon saslušanja stranaka u sporu pri donošenju svoje odluke naloga ili pravorijeka uzima u obzir postupak u skladu s odjeljkom A (Rješavanje sporova između stranaka) ili s drugim međunarodnim sporazumom. Vijeće može u tu svrhu, ako to smatra potrebnim, ujedno obustaviti i svoj postupak. Postupajući u skladu s tom odredbom sud mora poštovati članak 3.53. (Privremeni pravorijek) stavak 6.

ČLANAK 3.35.

Postupovni i ostali zahtjevi za podnošenje zahtjeva

1. Zahtjev se može podnijeti sudu na temelju ovog odjeljka samo u sljedećim slučajevima:
 - (a) uz zahtjev se u pisanom obliku dostavlja tužiteljeva suglasnost s time da sud riješi spor u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku i tužiteljevim odabirom jednog od skupa pravila rješavanja sporova iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavka 2. kao mjerodavnih pravila rješavanja sporova;

- (b) proteklo je najmanje šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje na temelju članka 3.30. (Savjetovanje) i najmanje tri mjeseca od dana podnošenja obavijesti o namjeri podnošenja zahtjeva na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva);
- (c) zahtjev za savjetovanje i obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva udovoljavaju zahtjevima utvrđenima u članku 3.30. (Savjetovanje) stavcima 1. i 2. i članku 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavku 1.;
- (d) pravna i činjenična osnova spora bila je predmet prethodnog savjetovanja u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje);
- (e) svi zahtjevi navedeni u podnesku sudu u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) temelje se na mjeri ili mjerama utvrđenima u obavijesti o namjeri podnošenja zahtjeva podnesenog u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva); i
- (f) ispunjeni su uvjeti utvrđeni u članku 3.34 (Ostali zahtjevi).

2. Ovim se člankom ne dovode u pitanje ostali zahtjevi u pogledu nadležnosti koji proizlaze iz relevantnih pravila rješavanja sporova.

ČLANAK 3.36.

Suglasnost

1. Tuženik daje suglasnost za podnošenje zahtjeva na temelju ovog odjeljka.
2. Tužitelj daje svoju suglasnost u skladu s postupcima predviđenima u ovom odjeljku u vrijeme podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva).
3. Suglasnošću na temelju točaka 1. i 2. zahtjeva se da se:
 - (a) stranke u sporu suzdrže od izvršenja pravorijeka donesenog u skladu s ovim odjeljkom prije nego što taj pravorijek postane konačan u skladu s člankom 3.55. (Konačni pravorijek); i
 - (b) stranke u sporu suzdrže od ulaganja žalbe, traženja preispitivanja, ukidanja, poništenja, revizije ili pokretanja bilo kojeg drugog sličnog postupka pred međunarodnim ili domaćim sudom u pogledu pravorijeka u skladu s ovim odjeljkom¹.
4. Smatra se da suglasnost na temelju točaka 1. i 2. udovoljava zahtjevima:
 - (a) članka 25. Konvencije ICSID-a i pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a za pisanu suglasnost stranaka u sporu; i
 - (b) članka II. Njujorške konvencije iz 1958. u pogledu pisanog dogovora.

¹ Podrazumijeva se da se ova točka primjenjuje zajedno s člankom 3.57. (Izvršenje konačnih pravorijeka).

ČLANAK 3.37.

Financiranje sredstvima treće strane

1. U slučaju financiranja sredstvima treće strane stranka u sporu koja se koristi takvim financiranjem mora drugoj stranci u sporu i sudskom vijeću, ili ako nije osnovano takvo sudsko vijeće, predsjedniku suda dostaviti podatke o postojanju i naravi mehanizma financiranja te ime i adresu treće strane koja osigurava financijska sredstva.
2. Navedeni se podaci dostavljaju u trenutku podnošenja zahtjeva ili, ako se sporazum o financiranju zaključi ili donacija ili bespovratna sredstva odobre nakon podnošenja zahtjeva, bez odgode čim se sporazum o financiranju zaključi ili donacija ili bespovratna sredstva odobre.
3. Kada primjenjuje članak 3.48. (Jamstvo za troškove), sud uzima u obzir osigurava li treća strana financijska sredstva. Kada odlučuje o troškovima postupka u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4., sud uzima u obzir jesu li se poštovali zahtjevi predviđeni u stavicima 1. i 2. ovog članka.

PODODJELJAK 4.

SUSTAV SUDOVA ZA ULAGANJA

ČLANAK 3.38.

Sud

1. Sud se osniva radi odlučivanja o zahtjevima podnesenima u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva).
2. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor u skladu s člankom 4.1. (Odbor) stavkom 5. točkom (a) imenuje devet članova suda. Tri su člana državljani države članice Unije, tri su državljani Vijetnama, a tri su državljani trećih zemalja¹.
3. Odbor može odlučiti povećati ili smanjiti broj članova suda za višekratnik broja tri. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavku 2.

¹ Umjesto predlaganja imenovanja tri člana koji imaju njezino državljanstvo, bilo koja stranka može predložiti imenovanje najviše triju članova koji imaju druga državljanstva. U tom se slučaju za potrebe ovog članka ti članovi smatraju državljanima stranke koja je predložila njihovo imenovanje.

4. Članovi suda moraju posjedovati kvalifikacije koje su u njihovim zemljama potrebne za imenovanje na pravosudnu dužnost ili moraju biti priznati pravnicima. Moraju imati dokazano stručno znanje u području međunarodnog javnog prava. Poželjno je da su stručnjaci posebno u području međunarodnog investicijskog prava, međunarodnog trgovačkog prava te u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini.

5. Članovi suda imenuju se na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti. Međutim, mandat pet od devet osoba imenovanih odmah nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, koje se odabiru ždrijebom, produljuje se na šest godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena osobe kojoj nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika. Osoba koja u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća suda može uz odobrenje predsjednika suda nastaviti obavljati tu dužnost do završetka rada tog sudskog vijeća i može se samo u tu svrhu smatrati da nastavlja biti član suda.

6. Sud odlučuje o predmetima u vijećima sastavljenima od tri člana od kojih je jedan državljanin države članice Unije, jedan državljanin Vijetnama, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjeda član koji je državljanin treće zemlje.

7. U roku od 90 dana od podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) predsjednik suda imenuje članove koji će biti u sastavu sudskog vijeća suda koje odlučuje o predmetu prema načelu rotacije, osiguravajući da sastav sudskih vijeća bude nasumičan i nepredvidljiv i da istodobno svi članovi imaju priliku obavljati tu dužnost.

8. Predsjednik i zamjenik predsjednika suda odgovorni su za organizacijska pitanja i imenuju se na mandat od dvije godine te izabiru ždrijebom među članovima koji su državljani trećih zemalja. Na dužnost se biraju prema načelu rotacije, a ždrijebom ih izabiru supredsjednici Odbora ili njihovi zamjenici. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika kada on nije dostupan.

9. Ne dovodeći u pitanje stavak 6., stranke u sporu mogu se dogovoriti da o predmetu odlučuje samo jedan član koji je državljanin treće zemlje, a odabire ga predsjednik suda. Tuženik u dobroj namjeri razmatra takav zahtjev tužitelja, posebno ako je tužitelj malo ili srednje poduzeće ili ako je tražena nadoknada ili odšteta relativno niska. Takav zahtjev trebalo bi predati istodobno s podnošenjem zahtjeva u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva).

10. Sud može sastaviti vlastite radne postupke. Radni postupci u skladu su s mjerodavnim pravilima rješavanja sporova i ovim odjeljkom. Ako sud tako odluči, predsjednik suda sastavlja nacrt radnih postupaka savjetujući se s ostalim članovima suda te taj nacrt predstavlja Odboru. Odbor donosi nacrt radnih postupaka. Ako Odbor ne donese nacrt radnih postupaka u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja, predsjednik suda obavlja potrebnu reviziju nacrta radnih postupaka, pri čemu uzima u obzir stajališta stranaka. Predsjednik suda nakon toga Odboru predstavlja revidirani nacrt radnih postupaka. Smatra se da je revidirani nacrt radnih postupaka donesen, osim ako Odbor odluči odbiti revidirani nacrt u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja.

11. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim odjeljkom, bilo kojim dodatnim pravilima koja je donio Odbor ili radnim postupcima koji su doneseni u skladu sa stavkom 10., relevantno sudsko vijeće suda može donijeti odgovarajući postupak koji odgovara tim odredbama.
12. Sudsko vijeće suda nastoji sve odluke donijeti konsenzusom. Ako se odluka ne može donijeti konsenzusom, sudsko vijeće suda svoju odluku donosi većinom glasova svih svojih članova. Mišljenja pojedinačnih članova sudskog vijeća suda anonimna su.
13. Članovi su u bilo kojem trenutku i u kratkom roku dostupni i dobro upoznati s aktivnostima u pogledu rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma.
14. Radi osiguravanja njihove dostupnosti članovima se isplaćuje mjesečni honorar koji se određuje odlukom Odbora. Osim toga, predsjednik suda i, prema potrebi, zamjenik predsjednika, primaju dnevnicu jednaku naknadi utvrđenoj u skladu s člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 16. za svaki radni dan proveden u obavljanju dužnosti predsjednika suda u skladu s ovim odjeljkom.
15. Obje stranke uplaćuju honorar i dnevnicu iz stavka 14. na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a, pri čemu se u obzir uzima njihova razina razvoja. U slučaju da jedna stranka ne uplati honorar ili dnevnicu, može ih umjesto nje odlučiti platiti druga stranka. Sva zaostala plaćanja ostat će plativa uz odgovarajuće kamate.

16. Osim ako Odbor donese odluku u skladu sa stavkom 17., iznos ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća suda iznos je koji je utvrđen u skladu s pravilom 14. stavkom 1. Administrativnih i finansijskih pravila Konvencije ICSID-a, koji važi na dan podnošenja zahtjeva i koji je Sud raspodijelio među strankama u sporu u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.
17. Odlukom Odbora honorar, dnevnica i ostale naknade i troškovi mogu se trajno pretvoriti u redovnu plaću. U tom slučaju članovi suda obavljaju dužnost u punom radnom vremenu i nije im dopušteno baviti se bilo kojim zanimanjem, uz naknadu ili bez nje, osim ako predsjednik suda iznimno odobri iznimku. Odbor određuje njihovu naknadu i povezana organizacijska pitanja.
18. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva suda i pruža mu odgovarajuću potporu. Troškove takve potpore sud raspodjeljuje među strankama u sporu u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

ČLANAK 3.39.

Žalbeni sud

1. Osniva se stalni žalbeni sud za odlučivanje o žalbama na pravorijeke koje je donio sud.

2. Žalbeni sud sastoji se od šest članova od kojih su dva državljani države članice Unije, dva su državljani Vijetnama, a dva su državljani trećih zemalja.
3. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor u skladu s člankom 4.1. (Odbor) stavkom 5. točkom (a) imenuje šest članova žalbenog suda¹.
4. Odbor može odlučiti povećati ili smanjiti broj članova žalbenog suda za višekratnik broja tri. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavcima 2. i 3.
5. Članovi žalbenog suda imenuju se na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti. Međutim, mandati triju od šest osoba imenovanih odmah nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, koje se odabiru ždrijebom, produljuju se na šest godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena osobe kojoj nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika.

¹ Umjesto predlaganja imenovanja dvaju članova koji imaju njezino državljanstvo, bilo koja stranka može predložiti imenovanje najviše dvaju članova koji imaju druga državljanstva. U tom se slučaju za potrebe ovog članka ti članovi smatraju državljanima stranke koja je predložila njihovo imenovanje.

6. Žalbeni sud ima predsjednika i zamjenika predsjednika koji se među članovima koji su državljani trećih zemalja izabiru ždrijebom na dvogodišnji mandat. Na dužnost se biraju prema načelu rotacije, a ždrijebom ih izabiru supredsjednici Odbora ili njihovi zamjenici. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika kada on nije dostupan.
7. Članovi žalbenog suda moraju imati dokazano stručno znanje u području međunarodnog javnog prava i posjedovati kvalifikacije koje su u njihovim zemljama potrebne za imenovanje na najviše pravosudne dužnosti ili moraju biti priznati pravници. Poželjno je da su stručnjaci u području međunarodnog investicijskog prava, međunarodnog trgovačkog prava te u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini.
8. Žalbeni sud odlučuje o žalbama u sudskim vijećima sastavljenima od triju članova, od kojih je jedan državljanin države članice Unije, jedan državljanin Vijetnama, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjeda član koji je državljanin treće zemlje.
9. Predsjednik žalbenog suda uvijek prema načelu rotacije određuje sastav sudskog vijeća koje odlučuje o određenoj žalbi, osiguravajući da sastav svakog sudskog vijeća bude nasumičan i nepredvidljiv i da istovremeno svi članovi imaju priliku obavljati tu dužnost. Osoba koja u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća žalbenog suda može uz odobrenje predsjednika žalbenog suda nastaviti obavljati tu dužnost do završetka rada tog sudskog vijeća i može se smatrati, samo u tu svrhu, da nastavlja biti član žalbenog suda.

10. Žalbeni sud sastavlja vlastite radne postupke. Radni postupci u skladu su s ovim odjeljkom i naputcima navedenima u Prilogu 13. (Radni postupci žalbenog suda). Predsjednik žalbenog suda sastavlja nacrt radnih postupaka savjetujući se s ostalim članovima žalbenog suda te taj nacrt predstavlja Odboru u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma. Odbor donosi nacrt radnih postupaka. Ako Odbor ne donese nacrt radnih postupaka u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja, predsjednik žalbenog suda obavlja potrebnu reviziju nacrt radnih postupaka, pri čemu uzima u obzir stajališta stranaka. Predsjednik žalbenog suda nakon toga Odboru predstavlja revidirani nacrt radnih postupaka. Smatra se da je revidirani nacrt radnih postupaka donesen, osim ako Odbor odluči odbaciti revidirani nacrt u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja.

11. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim odjeljkom, bilo kojim dodatnim pravilima koja je donio Odbor ili radnim postupcima koji su doneseni u skladu sa stavkom 10., relevantno sudsko vijeće žalbenog suda može donijeti odgovarajući postupak koji odgovara tim odredbama.

12. Sudsko vijeće žalbenog suda nastoji sve odluke donijeti konsenzusom. Ako se odluka ne može donijeti konsenzusom, sudsko vijeće žalbenog suda svoju odluku donosi većinom glasova svih svojih članova. Mišljenja pojedinačnih članova sudskog vijeća žalbenog suda anonimna su.

13. Članovi žalbenog suda u bilo kojem su trenutku i u kratkom roku dostupni i dobro upoznati s ostalim aktivnostima u pogledu rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma.

14. Članovima žalbenog suda isplaćuje se mjesečni honorar koji se određuje odlukom Odbora. Osim toga, predsjednik žalbenog suda i, prema potrebi, zamjenik predsjednika, primaju dnevnicu jednaku naknadi utvrđenoj u skladu sa stavkom 16. za svaki radni dan proveden u obavljanju dužnosti predsjednika žalbenog suda u skladu s ovim odjeljkom.

15. Obje stranke, uplaćuju honorar i dnevnicu iz stavka 14. na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a, pri čemu se u obzir uzima njihova razina razvoja. U slučaju da jedna stranka ne uplati honorar ili dnevnicu, može ih umjesto nje odlučiti platiti druga stranka. Sva zaostala plaćanja ostat će plativa uz odgovarajuće kamate.

16. Odbor, nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, donosi odluku kojom se utvrđuje iznos ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća žalbenog suda. Takve naknade i troškove među strankama u sporu raspodjeljuje žalbeni sud u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

17. Odlukom Odbora honorar, dnevnicu i ostale naknade i troškovi mogu se trajno pretvoriti u redovnu plaću. U tom slučaju članovi žalbenog suda obavljaju dužnost u punom radnom vremenu i nije im dopušteno baviti se bilo kojim zanimanjem, uz naknadu ili bez nje, osim ako predsjednik žalbenog suda iznimno odobri iznimku. Odbor određuje njihovu naknadu i povezana organizacijska pitanja.

18. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva žalbenog suda i pruža mu odgovarajuću potporu. Troškove takve potpore žalbeni sud raspodjeljuje među strankama u sporu u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

ČLANAK 3.40.

Etičke norme

1. Članovi suda i žalbenog suda odabiru se među osobama čija je neovisnost neupitna. Nisu povezani ni s jednom vladom¹. Ne primaju naputke ni od koje vlade ni organizacije u pogledu pitanja povezanih sa sporom. Ne sudjeluju u razmatranju nijednog spora koje bi dovelo do izravnog ili neizravnog sukoba interesa. Na taj se način pridržavaju Priloga 11. (Kodeks ponašanja za članove suda, žalbenog suda i medijatore). Osim toga, nakon imenovanja ne smiju preuzimati dužnost savjetnika, stručnjaka koje imenuje stranka ili svjedoka koje imenuje stranka u postojećim ili novim sporovima o zaštiti ulaganja na temelju ovog ili bilo kojeg drugog sporazuma ili domaćih zakona i propisa.

¹ Podrazumijeva se da činjenica da osoba prima dohodak od vlade ili da je prije bila zaposlena u vladi ili da ima obiteljske veze s osobom koja prima dohodak od vlade sama po sebi ne znači da ta osoba ne ispunjuje uvjete.

2. Ako stranka u sporu smatra da je član u sukobu interesa, predsjedniku suda ili predsjedniku žalbenog suda šalje odgovarajuću obavijest o osporavanju imenovanja. Takva se obavijest o osporavanju imenovanja šalje u roku od 15 dana od dana kada je stranka u sporu obaviještena o sastavu sudskog vijeća suda ili žalbenog suda ili u roku od 15 dana od dana kada je ta stranka saznala relevantne činjenice, ako te činjenice razumno nisu mogle biti poznate u trenutku sastavljanja sudskog vijeća. U obavijesti o osporavanju navodi se osnova za osporavanje.
3. Ako u roku od 15 dana od dana obavijesti o osporavanju imenovanja član čije se imenovanje osporava odluči ne odstupiti s dužnosti u tom sudskom vijeću, predsjednik suda ili predsjednik žalbenog suda, nakon što je saslušao stranke u sporu i omogućio tom članu da podnese primjedbe, na odgovarajući način donosi odluku u roku od 45 dana od primitka obavijesti o osporavanju imenovanja i o toj odluci odmah obavještava stranke u sporu i druge članove sudskog vijeća.
4. O osporavanjima imenovanja u sudsko vijeće predsjednika suda odlučuje predsjednik žalbenog suda i obratno.
5. Po primitku obrazložene preporuke predsjednika žalbenog suda ili na njihovu zajedničku inicijativu stranke mogu razriješiti dužnosti člana suda ili žalbenog suda na temelju odluke Odbora ako njegovo ponašanje nije u skladu s obvezama utvrđenima u stavku 1. te je nespojivo s daljnjim obavljanjem dužnosti člana suda ili žalbenog suda. Ako se takvo ponašanje navodno odnosi na predsjednika žalbenog suda, obrazloženu preporuku podnosi predsjednik suda. Članak 3.38. (Sud) stavak 2. i članak 3.39. (Žalbeni sud) stavak 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* na popunjavanje ispraznjenih radnih mjesta koja se mogu pojaviti u skladu s ovim stavkom.

ČLANAK 3.41.

Multilateralni mehanizmi rješavanja sporova

Stranke započinju pregovore o međunarodnom sporazumu u kojem se predviđa multilateralni sud za ulaganja u kombinaciji s multilateralnim žalbenim mehanizmom ili odvojeno od njega, koji se primjenjuju na sporove nastale na temelju ovog Sporazuma. Stranke se tako mogu dogovoriti da ne primjenjuju relevantne dijelove ovog odjeljka. Odbor može donijeti odluku u kojoj navodi sve potrebne prijelazne mjere.

PODODJELJAK 5.

VOĐENJE POSTUPKA

ČLANAK 3.42.

Mjerodavno pravo i pravila tumačenja

1. Sud i žalbeni sud odlučuju o tome krše li se mjerama koje su predmet zahtjeva odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), kao što to tužitelj tvrdi.

2. Kada donose svoju odluku, sud i žalbeni sud primjenjuju prema potrebi odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i ostale odredbe ovog Sporazuma te ostala pravila ili načela međunarodnog prava koja su primjenjiva na stranke i uzimaju u obzir kao činjenicu sve relevantno domaće pravo stranke u sporu.
3. Podrazumijeva se da su sud i žalbeni sud obvezni primjenjivati tumačenje domaće prava koje daju sudovi ili tijela koji su nadležni za tumačenje relevantnog domaće prava, a mišljenje koje su sud i žalbeni sud dali o relevantnom domaćem pravu nije obvezujuće za sudove i tijela bilo koje stranke. Sud i žalbeni sud nisu nadležni odlučivati o zakonitosti mjere kojom se navodno krši ovaj Sporazum na temelju domaćih zakona i propisa stranke u sporu.
4. Sud i žalbeni sud tumače ovaj Sporazum u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava kako su kodificirana u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora*, sastavljenoj 23. svibnja 1969. u Beču.
5. U slučaju nastanka ozbiljnih dvojbi u pogledu tumačenja koje mogu utjecati na pitanja povezana s ovim odjeljkom, Odbor može donijeti tumačenja odredbi ovog Sporazuma. Svako takvo tumačenje obvezujuće je za sud i žalbeni sud. Odbor može odlučiti da tumačenje ima obvezujući učinak od određenog datuma.

ČLANAK 3.43.

Sprječavanje izbjegavanja mjera

Podrazumijeva se da sud odbija svoju nadležnost ako je spor nastao ili je bilo moguće vrlo pouzdano predvidjeti da će nastati u trenutku kada tužitelj stekne vlasništvo ili kontrolu nad ulaganjem koje je predmet spora, a sud na temelju činjenica u predmetu utvrdi da je tužitelj stekao vlasništvo ili kontrolu nad ulaganjem s glavnom namjerom podnošenja zahtjeva na temelju ovog odjeljka. Mogućnošću odbijanja nadležnosti u takvim okolnostima ne dovode se u pitanje druge primjedbe u pogledu nadležnosti koje bi sud mogao razmotriti.

ČLANAK 3.44.

Prethodni prigovori

1. Tuženik može uložiti prigovor da je zahtjev očigledno pravno neutemeljen najkasnije 30 dana od osnivanja sudskog vijeća suda u skladu člankom 3.38. (Sud) stavkom 7. i u svakom slučaju prije prvog zasjedanja sudskog vijeća suda ili 30 dana nakon što tuženiku postanu poznate činjenice koje čine osnovu za prigovor.

2. Tuženik što detaljnije opisuje osnovu za prigovor.
3. Nakon što strankama u sporu omogući da se očituju u pogledu prigovora, sud na prvom sastanku sudskog vijeća suda ili odmah nakon njega donosi odluku ili privremeni pravorijek o prigovoru uz obrazloženje. Ako se prigovor dostavi nakon prvog sastanka sudskog vijeća suda, sud donosi takvu odluku ili privremeni pravorijek što prije te najkasnije 120 dana nakon dana ulaganja prigovora. Kada donosi odluku, sud pretpostavlja da su navedene činjenice istinite te može razmotriti i sve druge relevantne činjenice koje nisu predmet spora.
4. Odlukom suda ne dovodi se u pitanje pravo stranke u sporu na prigovor, u skladu s člankom 3.45. (Pravno neutemeljeni zahtjevi) ili tijekom trajanja postupka, u pogledu pravne osnove zahtjeva i ne dovodi u pitanje ovlast suda da odlučuje o drugim prigovorima kao o prethodnom pitanju. Podrazumijeva se da takav prigovor može uključivati prigovor da spor ili bilo koji popratni zahtjev nisu u nadležnosti suda ili da, zbog drugih razloga, sud nije mjerodavan.

ČLANAK 3.45.

Pravno neutemeljene zahtjevi

1. Ne dovodeći u pitanje ovlast suda da odlučuje o drugim prigovorima kao o prethodnom pitanju, kao što je prigovor da spor ili bilo koji popratni zahtjev nije u nadležnosti suda ili da sud zbog drugih razloga nije mjerodavan te ne dovodeći u pitanje pravo tuženika da uloži bilo koji takav prigovor u bilo kojem trenutku, sud odlučuje kao o prethodnom pitanju o svakom prigovoru tuženika da s pravne osnove zahtjev podnesen na temelju ovog odjeljka ili bilo koji njegov dio nije zahtjev za koji je moguće donijeti pravorijek u korist tužitelja na temelju članka 3.53. (Privremeni pravorijek) čak i ako se pretpostavilo da su navedene činjenice istinite. Sud može uzeti u obzir i sve relevantne činjenice koje nisu predmet spora.
2. Prigovor iz stavka 1. podnosi se sudu što prije nakon osnivanja sudskog vijeća suda, a ni u kojem slučaju nakon datuma koji sud tuženiku odredi za podnošenje odgovora ili odgovora na zahtjev ili, u slučaju izmjene zahtjeva, datuma koji sud tuženiku odredi za podnošenje odgovora na izmjenu. Prigovor se ne podnosi dok je u tijeku postupak na temelju članka 3.44. (Prethodni prigovori), osim ako sud, nakon što je uzeo u obzir okolnosti slučaja, odobri ulaganje prigovora na temelju ovog članka.

3. Nakon što zaprimi prigovor na temelju stavka 1. i osim ako taj prigovor smatra očigledno neutemeljenim, sud obustavlja svaki postupak o meritumu, određuje raspored za razmatranje prigovora u skladu s bilo kojim rasporedom koji je odredio za razmatranje bilo kojeg drugog prethodnog pitanja i donosi odluku ili privremeni pravorijek o prigovoru uz obrazloženje.

ČLANAK 3.46.

Transparentnost postupka

1. Pravila UNCITRAL-a o transparentnosti primjenjuju se na sporove na temelju ovog odjeljka, podložno stavcima od 2. do 8.
2. Na popis dokumenta iz članka 3. stavka 1. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti uvrštavaju se zahtjev za savjetovanje na temelju članka 3.30. (Savjetovanje), obavijest o namjeri na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 1., određivanje na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 2., obavijest o osporavanju i odluka o tom osporavanju na temelju članka 3.40. (Etičke norme) i zahtjev za spajanje na temelju članka 3.59. (Spajanje).

3. U skladu s člankom 7. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti sud na vlastitu inicijativu ili na zahtjev bilo koje osobe te nakon savjetovanja sa strankama u sporu može odlučiti hoće li i na koji način staviti na raspolaganje bilo koje druge dokumente upućene sudu ili koje izdaje taj sud, a koji nisu obuhvaćeni člankom 3. stavkom 1. i člankom 3. stavkom 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti. Među njima mogu biti i dokazni predmeti ako se tuženik s time složi.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti, Unija ili Vijetnam, ovisno o slučaju, nakon primitka relevantnih dokumenata u skladu sa stavkom 2. ovog članka, odmah te dokumente prosljeđuje stranci koja nije u sporu te ih stavlja na raspolaganje javnosti nakon uklanjanja povjerljivih ili zaštićenih informacija¹.
5. Dokumenti iz točaka 2., 3. i 4. mogu se staviti na raspolaganje javnosti tako što će ih se dostaviti repozitoriju iz pravila UNCITRAL-a o transparentnosti ili na drukčiji način.
6. Najkasnije tri godine nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor preispituje funkcioniranje stavka 3. Odbor na zahtjev bilo koje stranke može donijeti odluku u skladu s člankom 4.1. (Odbor) stavkom 5. točkom (c) kojom se određuje da se umjesto stavka 3. ovog članka primjenjuje članak 3. stavak 3. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti.

¹ Podrazumijeva se da povjerljive ili zaštićene informacije kako su definirane u članku 7. stavku 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti uključuju povjerljive državne informacije.

7. Podložno bilo kojoj odluci suda o prigovoru u pogledu određivanja informacija za koje se tvrdi da su povjerljive ili zaštićene, ni stranke u sporu ni sud ne smiju bilo kojoj stranci koja nije u sporu ili javnosti otkriti bilo koje zaštićene informacije ako ih je stranka u sporu koja je dostavila informacije jasno odredila kao takve¹.

8. Tijekom postupka na temelju ovog odjeljka stranka u sporu može drugim osobama povezanima s postupkom, uključujući svjedoke i stručnjake, otkriti dokumente koje smatra potrebnima bez uklonjenih povjerljivih ili zaštićenih informacija. Međutim, stranka u sporu mora osigurati da te osobe zaštite povjerljive ili zaštićene informacije iz tih dokumenata.

¹ Podrazumijeva se da ako stranka u sporu koja je dostavila informacije odluči povući sve tako dostavljene podneske ili dio njih koji sadržavaju informacije u skladu s člankom 7. stavkom 4. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti, druga stranka u sporu, kadgod je potrebno, ponovno dostavlja cjelovite i uređene dokumente u kojima se uklanjaju informacije koje je povukla stranka u sporu koja je prva dostavila informacije ili se informacije ponovno određuju u skladu s tim kako ih određuje stranka u sporu koja ih je prva dostavila.

ČLANAK 3.47.

Privremene odluke

Sud može naložiti privremenu zaštitnu mjeru radi zaštite prava stranke u sporu ili kako bi osigurao punu nadležnost suda, uključujući nalog za zaštitu dokaza u posjedu ili pod kontrolom stranke u sporu ili zaštitu nadležnosti suda. Sud ne smije naložiti zapljenu imovine ni spriječiti primjenu tretmana kojim se navodno čini kršenje. Za potrebe ovog stavka nalog uključuje preporuku.

ČLANAK 3.48.

Jamstvo za troškove

1. Podrazumijeva se da sud na zahtjev može tužitelju naložiti da dostavi jamstvo za sve troškove ili dio troškova ako se na temelju opravdanih razloga može vjerovati da tužitelj neće biti u mogućnosti poštovati eventualnu odluku o troškovima donesenu na štetu tužitelja.
2. Ako se jamstvo za troškove ne dostavi u cijelosti u roku od 30 dana od dana kada je sud izdao takav nalog ili u bilo kojem drugom roku koji je odredio sud, sud o tome obavještava stranke u sporu. Sud može naložiti suspenziju ili završetak postupka.

ČLANAK 3.49.

Obustavljanje postupka

Ako nakon podnošenja zahtjeva na temelju ovog odjeljka tužitelj ne poduzme nikakve korake u postupku tijekom 180 uzastopnih dana ili tijekom razdoblja koje su stranke dogovorno odredile, smatra se da je tužitelj povukao svoj zahtjev i obustavio postupak. Sud na zahtjev tuženika i nakon obavještanja stranaka u sporu u nalogu prima na znanje obustavljanje postupka i donosi pravorijek o troškovima. Nadležnost suda prestaje nakon donošenja takvog naloga. Tužitelj ne može naknadno podnijeti zahtjev o istom predmetu.

ČLANAK 3.50.

Jezik postupka

1. Stranke u sporu dogovaraju se o jeziku koji će se upotrebljavati u postupku.

2. Ako stranke u sporu ne postignu dogovor u skladu sa stavkom 1. u roku od 30 dana od osnivanja sudskog vijeća suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 7., sud određuje jezik postupka. Sud određuje jezik nakon savjetovanja sa strankama u sporu kako bi osigurao gospodarsku učinkovitost postupka i osigurao da se tom odlukom o jeziku resursi stranaka u sporu i suda ne opterećuju nepotrebno¹.

ČLANAK 3.51.

Stranka koja nije u sporu

1. Tuženik u roku od 30 dana od dana primitka bilo kojih dokumenata iz podtočaka (a) i (b) ili odmah nakon donošenja odluke o svakom sporu koji se odnosi na povjerljive ili zaštićene informacije, stranci koja nije u sporu dostavlja:

- (a) zahtjev za savjetovanje iz članka 3.30. (Savjetovanje), obavijest o namjeri iz članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 1., određivanje na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 2. i zahtjev iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva); i

¹ Kad promišlja o gospodarskoj učinkovitosti postupka, sud bi trebao uzeti u obzir troškove koje stranke u sporu i sud imaju tijekom obrade sudske prakse i pravnih tekstova koje će stranke u sporu eventualno dostaviti.

(b) na zahtjev, sve dokumente koji su stavljeni na raspolaganje javnosti u skladu s člankom 3.46. (Transparentnost postupka).

2. Stranka koja nije u sporu ima pravo nazočiti saslušanjima koja se održavaju na temelju ovog odjeljka i davati usmene izjave o tumačenju ovog Sporazuma.

ČLANAK 3.52.

Stručna izvješća

Sud na zahtjev stranke u sporu ili na vlastitu inicijativu nakon što se savjetuje sa strankama u sporu može imenovati jednog ili više stručnjaka da mu podnesu izvješća u pisanom obliku o svakom činjeničnom predmetu rasprave koji se odnosi na pitanje okoliša, zdravlja, sigurnosti ili ostala pitanja koja je stranka u sporu iznijela u postupku.

ČLANAK 3.53.

Privremeni pravorijek

1. Ako sud zaključi da se spornom mjerom krši bilo koja odredba poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), sud na temelju zahtjeva tužitelja i nakon što sasluša stranke u sporu može, odvojeno ili u kombinaciji, dodijeliti samo:

(a) novčanu odštetu i primjenjive kamate; i

- (b) povrat imovine, a u tom se slučaju u pravorijeku navodi da tuženik umjesto povrata može platiti novčanu odštetu i sve primjenjive kamate, što se utvrđuje u skladu s relevantnim odredbama poglavlja 2. (Zaštita ulaganja).

Ako je zahtjev podnesen u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, u svakom se pravorijeku na temelju ovog stavka navodi sljedeće:

- (a) novčana odšteta i sve primjenjive kamate isplaćuju se poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom; i
- (b) svaki povrat obavlja se poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom.

Sud ne smije naložiti poništenje predmetnog tretmana.

2. Novčana odšteta ne smije biti veća od gubitka koji je pretrpio tužitelj ili, kako je primjenjivo, njegovo poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom kao rezultat kršenja bilo koje odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), umanjenog za bilo koju prethodnu odštetu ili nadoknadu koju je predmetna stranka već isplatila. Podrazumijeva se da ulagatelj može, kada podnese zahtjev u vlastito ime, nadoknaditi samo gubitak ili štetu koju je pretrpio u odnosu na svoje obuhvaćeno ulaganje.

3. Sud ne određuje kaznene odštete.

4. Sud nalaže da troškove postupka¹ snosi stranka koja je izgubila spor. U iznimnim okolnostima sud može podijeliti troškove između stranaka u sporu ako utvrdi da je podjela prikladna u okolnostima predmeta. Ostale razumne troškove, uključujući razumne troškove pravnog zastupanja i pomoći, snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako sud utvrdi da je takva podjela nerazumna s obzirom na okolnosti predmeta. U slučaju da je samo dio zahtjeva uspješan, troškovi se prilagođavaju razmjerno broju ili opsegu uspješnih dijelova zahtjeva. Žalbeni sud pitanja troškova rješava u skladu s ovim člankom.

5. Odbor može donijeti dodatna pravila o naknadama za potrebe određivanja najvećeg iznosa troškova pravnog zastupanja i pomoći koje mogu snositi određene kategorije neuspješnih stranaka u sporu. U takvim dodatnim pravilima uzimaju se u obzir financijska sredstva tužitelja koji je fizička osoba ili malo ili srednje poduzeće. Odbor nastoji donijeti takva dodatna pravila u roku od najviše godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

6. Sud donosi privremeni pravorijek u roku od 18 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva. Ako taj rok nije moguće poštovati, sud o tome donosi odluku u kojoj navodi razloge takve odgode.

¹ Podrazumijeva se da pojam „troškovi postupka” uključuje (a) razumne troškove stručnog savjetovanja i druge pomoći koju traži sud i (b) razumne putne i druge troškove svjedoka ako je takve troškove odobrio sud.

ČLANAK 3.54.

Žalbeni postupak

1. Bilo koja stranka u sporu može se žaliti na privremeni pravorijek pred žalbenim sudom u roku od 90 dana od njegova donošenja. Razlozi za žalbu su sljedeći:
 - (a) sud je pogriješio u tumačenju ili primjeni mjerodavnog prava;
 - (b) sud je očigledno pogriješio u uvažavanju činjenica, uključujući uvažavanje relevantnog domaćeg prava; ili
 - (c) razlozi navedeni u članku 52. Konvencije ICSID-a, ako nisu obuhvaćeni točkama (a) i (b).
2. Žalbeni sud odbacuje žalbu ako utvrdi da je žalba neutemeljena. Taj sud može odbaciti žalbu i po žurnom postupku ako je jasno da je žalba očigledno neutemeljena.
3. Ako je žalba utemeljena, odlukom žalbenog suda u potpunosti ili djelomično mijenjaju se ili poništavaju nalazi i zaključci u privremenom pravorijeku. U svojoj odluci žalbeni sud točno navodi kako je izmijenio ili poništio relevantne nalaze i zaključke suda.

4. Ako na temelju činjenica koje je sud utvrdio postoji takva mogućnost, žalbeni sud svoje pravne nalaze i zaključke primjenjuje na te činjenice i donosi konačnu odluku. Ako takva mogućnost ne postoji, žalbeni sud vraća predmet sudu.

5. Opće je pravilo da žalbeni postupak ne traje dulje od 180 dana, a taj se rok računa počevši od dana kada stranka u sporu službeno priopći svoju odluku o žalbi do dana kada žalbeni sud donese svoju odluku. Ako žalbeni sud smatra da ne može donijeti odluku u roku od 180 dana, obavještava stranke u sporu u pisanom obliku o razlozima kašnjenja te procijenjenom roku u kojem će donijeti svoju odluku. Osim ako se tako traži u iznimnim okolnostima, postupak ni u kojem slučaju ne traje dulje od 270 dana.

6. Stranka u sporu koja ulaže žalbu dostavlja jamstvo, uključujući za troškove žalbe, i razuman iznos koji će odrediti žalbeni sud uzimajući u obzir okolnosti predmeta.

7. Članci 3.37. (Financiranje sredstvima treće strane), 3.46. (Transparentnost postupka), 3.47. (Privremene odluke), 3.49. (Obustavljanje postupka), 3.51. (Stranka koja nije u sporu), 3.53. (Privremeni pravorijek) i 3.56. (Naknada štete ili druga nadoknada) primjenjuju se na žalbeni postupak *mutatis mutandis*.

ČLANAK 3.55.

Konačni pravorijek

1. Privremeni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom postaje konačan ako nijedna stranka u sporu nije uložila žalbu protiv takvog pravorijeka u skladu s člankom 3.54. (Žalbeni postupak) stavkom 1.
2. Kada je uložena žalba protiv privremenog pravorijeka, a žalbeni sud odbaci tu žalbu u skladu s člankom 3.54. (Žalbeni postupak) stavkom 2., privremeni pravorijek postaje konačan na dan kada žalbeni sud odbaci žalbu.
3. Kada je uložena žalba protiv privremenog pravorijeka, a žalbeni sud donese konačnu odluku, privremeni pravorijek kako ga je izmijenio ili poništio žalbeni sud postaje konačan na dan kada žalbeni sud objavi konačnu odluku.
4. Kada je uložena žalba protiv privremenog pravorijeka, a žalbeni sud izmijeni ili poništi pravne nalaze i zaključke u privremenom pravorijeku i vrati predmet sudu, sud nakon saslušanja stranaka u sporu prema potrebi vrši reviziju svojeg privremenog pravorijeka kako bi se njime obuhvatili nalazi i zaključci žalbenog suda. Sud je obvezan uvažiti nalaze žalbenog suda. Sud nastoji donijeti svoj revidirani pravorijek u roku od 90 dana od dana primitka odluke žalbenog suda. Revidirani privremeni pravorijek postat će konačan 90 dana nakon njegova donošenja.

5. Za potrebe ovog odjeljka pojam „konačni pravorijek” uključuje sve konačne odluke žalbenog suda donesene u skladu s člankom 3.54. (Žalbeni postupak) stavkom 4.

ČLANAK 3.56.

Naknada štete ili druga nadoknada

Sud kao valjanu obranu ne prihvaća protuzahjev, poziv na prijeboj ili sličan zahtjev, činjenicu da je ulagatelj primio ili da će primiti naknadu štete ili drugu nadoknadu na temelju ugovora o osiguranju ili ugovora o jamstvu za cijelu nadoknadu ili dio nadoknade tražene u sporu pokrenutom u skladu s ovim odjeljkom.

ČLANAK 3.57.

Izvršenje konačnih pravorijeka

1. Konačni pravorijeci doneseni u skladu s ovim odjeljkom:
 - (a) obvezujući su za stranke u sporu i u pogledu tog konkretnog predmeta; i
 - (b) ne podliježu žalbi, reviziji, ukidanju, poništavanju ili bilo kojem drugom pravnom sredstvu.

2. Svaka stranka priznaje konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom kao obvezujući te ispunjuje novčanu obvezu na svojem državnom području kao da se radi o pravomoćnoj presudi suda te stranke.
3. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., tijekom razdoblja iz stavka 4. priznavanje i izvršenje konačnog pravorijeka u sporu u kojemu je Vijetnam tuženik provodi se u skladu s Njujorškom konvencijom iz 1958. Tijekom tog vremena stavak 1. točka (b) ovog članka i članak 3.36 (Suglasnost) stavak 3. točka (b) ne primjenjuju se na sporove u kojima je Vijetnam tuženik.
4. Kada je riječ o konačnom pravorijeku u sporu u kojem je Vijetnam tuženik, stavak 1. točka (b) i stavak 2. primjenjuju se nakon što protekne razdoblje od pet godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ili dulje razdoblje koje odredi Odbor ako se steknu uvjeti za to.
5. Na izvršenje pravorijeka primjenjuju se zakoni o izvršenju presuda ili pravorijeka koji su na snazi u mjestu gdje se traži takvo izvršenje.
6. Podrazumijeva se da se člankom 4.18. (Nepostojanje izravnog učinka) ne sprječava priznavanje, provedba i izvršenje pravorijeka donesenih u skladu s ovim odjeljkom.
7. Za potrebe članka 1. Njujorške konvencije iz 1958. smatra se da su konačni pravorijeci doneseni u skladu s ovim odjeljkom arbitražni pravorijeci povezani sa zahtjevima koji proizlaze iz komercijalnog odnosa ili transakcije.

8. Podložno stavku 1. točki (b) podrazumijeva se da, ako je podneseni zahtjev radi rješavanja spora u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavkom 2. točkom (a), konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom jest pravorijek u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 6. Konvencije ICSID-a.

ČLANAK 3.58.

Uloga stranaka

1. Stranke ne daju diplomatsku zaštitu i ne podnose međunarodni zahtjev u pogledu spora pokrenutog na temelju ovog odjeljka, osim ako se druga stranka nije pridržavala pravorijeka i nije poštovala pravorijek koji je u tom sporu donesen. Za potrebe ovog stavka diplomatska zaštita ne uključuje neslužbene diplomatske razmjene isključivo namijenjene olakšavanju rješavanja spora.

2. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost rješavanja spora na temelju odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) u pogledu mjere opće primjene ako se tom mjerom navodno prekršio Sporazum i u pogledu koje je pokrenut spor o posebnom ulaganju u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva). Time se ne dovodi u pitanje članak 3.51. (Stranka koja nije u sporu) ili članak 5. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti.

ČLANAK 3.59.

Spajanje

1. Ako se dva zahtjeva ili više njih podnesenih u skladu s ovim odjeljkom temelje na istoj pravnoj osnovi ili istom činjeničnom stanju te proizlaze iz istih događaja i okolnosti, tuženik može predsjedniku suda podnijeti zahtjev za spajanje takvih zahtjeva ili njihovih dijelova. U zahtjevu se navodi sljedeće:

- (a) imena i adrese stranaka u sporu povezanom sa zahtjevima za koje se traži spajanje;
- (b) opseg traženog spajanja; i
- (c) razlozi za taj zahtjev.

Tuženik dostavlja zahtjev svakom tužitelju iz zahtjeva za koji tuženik traži spajanje.

2. Ako se sve stranke u sporu koji se odnosi na zahtjeve za koje se traži spajanje dogovore o spajanju zahtjeva, stranke u sporu predsjedniku suda podnose zajednički zahtjev u skladu sa stavkom 1. Predsjednik suda nakon primitka takvog zajedničkog zahtjeva osniva novo sudsko vijeće suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) (dalje u tekstu „sudsko vijeće za spojene postupke”) koje ima nadležnost za sve zahtjeve ili dio zahtjeva koji podliježu podnošenju zajedničkog zahtjeva za spajanje.

3. Ako stranke u sporu iz stavka 2. ne postignu dogovor o spajanju u roku od 30 dana od dana kada zadnji tužitelj primi zahtjev za spajanje iz stavka 1., predsjednik suda osniva sudsko vijeće za spojene postupke u skladu s člankom 3.38. (Sud). Sudsko vijeće za spojene postupke preuzima nadležnost nad svim zahtjevima ili dijelom zahtjeva ako nakon razmatranja stajališta stranaka u sporu odluči da bi se takvim postupanjem najviše pridonijelo pravednom i učinkovitim rješavanju zahtjeva te usklađenosti pravorijeka.
4. Sudsko vijeće za spojene postupke vodi svoj postupak na temelju pravila rješavanja sporova koja sporazumno odabiru tužitelji među pravilima iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavka 2.
5. Ako tužitelji ne postignu dogovor o pravilima rješavanja sporova u roku od 30 dana od dana kada zadnji tužitelj primi zahtjev za spajanje, sudsko vijeće za spojene postupke vodi svoj postupak u skladu s arbitražnim pravilima UNCITRAL-a.
6. Sudska vijeća suda osnovana na temelju članka 3.38. (Sud) ustupaju nadležnost za zahtjeve ili dijelove zahtjeva nad kojima sudsko vijeće za spojene postupke ima nadležnost te se postupci takvih vijeća obustavljaju ili odgađaju, ovisno o slučaju. Pravorijek sudskog vijeća za spojene postupke koji se odnosi na dijelove zahtjeva nad kojima je to vijeće preuzelo nadležnost obvezujući je za sudska vijeća koja imaju nadležnost nad preostalim dijelovima zahtjeva od dana kada pravorijek postane konačan u skladu s člankom 3.55. (Konačni pravorijek).

7. Tužitelj iz postupka rješavanja spora može povući zahtjev ili njegov dio koji je predmet spajanja na temelju ovog članka, a takav zahtjev ili njegov dio ne smije se ponovno podnijeti na temelju članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva).
8. Sudsko vijeće za spojene postupke na zahtjev tuženika na istoj osnovi i s istim učinkom kako je utvrđeno u stavcima 3. i 6. može odlučiti o preuzimanju nadležnosti nad cijelim zahtjevom ili dijelom zahtjeva obuhvaćenim područjem primjene stavka 1. koja se podnosi nakon pokretanja spojenog postupka.
9. Na zahtjev jednog od tužitelja sudsko vijeće za spojene postupke može poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se očuvala povjerljivost zaštićenih informacija tog tužitelja u odnosu na ostale tužitelje. Te mjere mogu uključivati dostavljanje uređenih verzija dokumenata koji sadržavaju zaštićene informacije drugim tužiteljima ili dogovore da dijelovi saslušanja budu zatvoreni za javnost.

POGLAVLJE 4.

INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 4.1.

Odbor

1. Stranke osnivaju Odbor koji se sastoji od predstavnika stranke EU-a i Vijetnama.

2. Odbor se sastaje jednom godišnje, osim ako on drukčije odluči, ili u hitnim slučajevima na zahtjev bilo koje stranke. Sastanci Odbora održavaju se naizmjenice u Uniji i u Vijetnamu, osim ako stranke dogovore drukčije. Odborom supredsjedaju ministar za planiranje i ulaganje Vijetnama i član Europske komisije nadležan za trgovinu odnosno njihovi zamjenici. Odbor se dogovara oko rasporeda sastanka i utvrđuje dnevni red.

3. Odbor:

- (a) osigurava uredno funkcioniranje ovog Sporazuma;
- (b) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Sporazuma te promiče njegove opće ciljeve;
- (c) razmatra pitanja u pogledu ovog Sporazuma koja mu uputi stranka;
- (d) ispituje teškoće do kojih može doći u provedbi poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
- (e) razmatra moguća poboljšanja poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka), posebno s obzirom na iskustvo i razvoja događaja u okviru drugih međunarodnih sudova;

- (f) na zahtjev bilo koje stranke ispituje provedbu svih uzajamno dogovorenih rješenja u pogledu spora na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
- (g) ispituje nacrt radnih postupaka koji je sastavio predsjednik suda ili žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 10. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 10.;
- (h) ne dovodeći u pitanje poglavlje 3. (Rješavanje sporova) nastoji riješiti probleme koji bi mogli nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom ili rješava sporove koji bi mogli nastati u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma; i
- (i) razmatra sva druga važna pitanja povezana s područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.

4. Odbor u skladu s relevantnim odredbama ovog Sporazuma može:

- (a) raspravljati o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma sa svim zainteresiranim stranama, uključujući privatni sektor, socijalne partnere i organizacije civilnog društva;
- (b) razmatrati izmjene ovog Sporazuma i davati preporuke strankama o njima ili, u slučajevima posebno predviđenima u ovom Sporazumu, odlukama mijenjati odredbe ovog Sporazuma;

- (c) donositi tumačenja odredbi ovog Sporazuma, uključujući u skladu s člankom 3.42. (Mjerodavno pravo i pravila tumačenja) stavkom 4., koja su obvezujuća za stranke i sva tijela osnovana u skladu s ovim Sporazumom, uključujući arbitražna vijeća iz poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) te sudove osnovane na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
 - (d) donositi odluke ili davati preporuke kako je predviđeno ovim Sporazumom;
 - (e) donijeti svoj poslovnik; i
 - (f) poduzeti sve druge radnje u okviru izvršavanja svojih dužnosti u skladu s ovim Sporazumom.
5. Odbor u skladu s relevantnim odredbama ovog Sporazuma i nakon ispunjivanja odgovarajućih zakonskih zahtjeva i postupaka stranaka može učiniti sljedeće:
- (a) donijeti odluke o imenovanju članova suda i članova žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 2. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 3.; povećati ili smanjiti broj članova u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 3. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 4.; te razriješiti dužnosti člana suda ili žalbenog suda u skladu s člankom 3.40. (Etičke norme) stavkom 5.;

- (b) donijeti i naknadno izmijeniti pravila kojima se nadopunjavaju primjenjiva pravila rješavanja sporova iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavka 4.; takva pravila i izmjene obvezujući su za sud i žalbeni sud;
- (c) donijeti odluku u kojoj se navodi da se članak 3. stavak 3. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti primjenjuje umjesto članka 3.46. (Transparentnost postupka) stavka 3.;
- (d) odrediti iznos honorara iz članka 3.38. (Sud) stavka 14. i članka 3.39. (Žalbeni sud) stavka 14. te svih ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća žalbenog suda i predsjednika suda i žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavcima 14. i 16. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavcima 14. i 16.;
- (e) pretvoriti honorar i druge naknade i troškove članova suda i žalbenog suda u redovnu plaću u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 17. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 17.;
- (f) donijeti ili odbaciti nacrt radnih postupaka suda ili žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 10. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 10.;
- (g) donijeti odluku u kojoj navodi sve potrebne prijelazne mjere u skladu s člankom 3.41. (Multilateralni mehanizmi rješavanja sporova); i

- (h) donijeti dodatna pravila o naknadama u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 5.

ČLANAK 4.2.

Donošenje odluka Odbora

1. Za potrebe ostvarenja ciljeva ovog Sporazuma Odbor ima ovlast donositi odluke u slučajevima predviđenima u ovom Sporazumu. Donesene odluke obvezujuće su za stranke, koje poduzimaju mjere potrebne za provedbu tih odluka.
2. Odbor strankama može dati odgovarajuće preporuke.
3. Sve odluke i preporuke Odbora donose se uz obostranu suglasnost.

ČLANAK 4.3.

Izmjene

1. Stranke mogu izmijeniti ovaj Sporazum. Izmjena stupa na snagu kada stranke razmijene pisane obavijesti u kojima se potvrđuje da su okončale primjenjive pravne postupke predviđene u članku 4.13. (Stupanje na snagu).

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. te u slučajevima predviđenima u ovom Sporazumu, stranke mogu u okviru Odbora donijeti odluku o izmjeni ovog Sporazuma. Time se ne dovodi u pitanje okončanje primjenjivih pravnih postupaka svake stranke.

ČLANAK 4.4.

Oporezivanje

1. Ništa u ovom Sporazumu ne utječe na prava i obveze Unije ili neke njezine države članice ili Vijetnama koji proizlaze iz bilo kojeg poreznog sporazuma između države članice Unije i Vijetnama. U slučaju bilo kakvog nepodudaranja između ovog Sporazuma i bilo kojeg poreznog sporazuma taj porezni sporazum ima prednost u mjeri u kojoj se odnosi na takvo nepodudaranje.
2. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se stranke tijekom primjene relevantnih odredbi njihova fiskalnog zakonodavstva sprječava da razlikuju porezne obveznike koji nisu u istom položaju, posebno u pogledu njihova mjesta boravišta ili mjesta gdje je njihov kapital uložen.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava donošenje ili izvršavanje bilo koje mjere čiji je cilj sprječavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s poreznim odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili drugih poreznih dogovora ili domaćeg poreznog zakonodavstva.

ČLANAK 4.5.

Bonitetno izuzeće

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava stranku da donosi ili provodi mjere iz bonitetnih razloga, kao što su:
 - (a) zaštita ulagatelja, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu; ili
 - (b) osiguravanje cjelovitosti i stabilnosti financijskog sustava stranke.
2. Mjere iz stavka 1. nisu strože više nego što je nužno za ostvarenje njihova cilja.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao zahtjev stranci za otkrivanje informacija koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje su u posjedu javnih subjekata.

ČLANAK 4.6.

Opće iznimke

Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi činio sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje obuhvaćenog ulaganja, ništa u članku 2.3. (Nacionalni tretman) i članku 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne tumači se na način da sprječava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:

- (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda;
- (b) potrebne radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) koje se odnose na zaštitu neobnovljivih prirodnih resursa ako se te mjere primjenjuju zajedno s ograničenjima za domaće ulagatelje ili ograničenjima domaće ponude ili upotrebe usluga;
- (d) potrebne za zaštitu nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti;

(e) potrebne za osiguravanje postupanja u skladu sa zakonima ili propisima koji su u skladu s člankom 2.3. (Nacionalni tretman) i člankom 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), uključujući one koji se odnose na:

i. sprječavanje prijevarne i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora;

ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i prosljeđivanjem osobnih podataka i zaštitu povjerljivosti osobnih evidencija i računa; ili

iii. sigurnost;

ili

- (f) nisu u skladu s člankom 2.3. (Nacionalni tretman) stavkom 1., pod uvjetom da je razlika u tretmanu namijenjena osiguravanju učinkovitog ili pravičnog uvođenja ili naplate izravnih poreza u pogledu gospodarskih djelatnosti ili ulagatelja druge stranke¹.

¹ Mjere namijenjene osiguravanju pravičnog ili učinkovitog uvođenja ili naplate izravnih poreza uključuju mjere koje stranka poduzima u okviru svojeg poreznog sustava i koje:

- i. se primjenjuju na nerezidentne ulagatelje i pružatelje usluga na temelju priznanja činjenice da se porezna obveza nerezidenata određuje prema oporezivim stavkama koje potječu iz državnog područja stranke ili se nalaze na njemu;
- ii. se primjenjuju na nerezidente kako bi se osiguralo uvođenje ili naplata poreza na državnom području stranke;
- iii. se primjenjuju na nerezidente ili rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje ili utaja poreza, uključujući mjere za postizanje usklađenosti;
- iv. se primjenjuju na korisnike usluga koje se pružaju na području ili iz područja druge stranke kako bi se za takve korisnike usluga osiguralo uvođenje ili naplata poreza koji potječu iz izvora na državnom području stranke;
- v. razlikuju ulagatelje i pružatelje usluga koji podliježu porezu na temelju stavki oporezivih u cijelom svijetu od drugih ulagatelja i pružatelja usluga, na temelju priznanja razlikovanja naravi porezne osnovice među njima; ili
- vi. služe određivanju, dodjeli ili raspodjeli prihoda, dobiti, zarade, gubitka, odbitka ili knjiženja koji se odnose na rezidentne osobe ili podružnice ili između povezanih osoba ili podružnica iste osobe, kako bi se održala porezna osnovica stranke.

Porezni pojmovi ili pojmovi u točki (f) i ovoj bilješci određuju se u skladu s poreznim definicijama i pojmovima ili istovjetnim ili sličnim definicijama i pojmovima na temelju domaćih zakona i propisa stranke koja poduzima mjeru.

ČLANAK 4.7.

Posebne iznimke

Ništa u poglavlju 2. (Zaštita ulaganja) ne primjenjuje se na nediskriminirajuće mjere opće primjene koje poduzima bilo koji javni subjekt u provođenju monetarne ili tečajne politike. Ovaj članak ne utječe na obveze stranke na temelju članka 2.8. (Prijenos).

ČLANAK 4.8.

Iznimke u vezi sa sigurnošću

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se na način da se:

- (a) od stranke zahtijeva pružanje informacija čije otkrivanje ona smatra protivnim njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
- (b) stranku sprječava da poduzme bilo koje mjere koje smatra nužnima za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih interesa:
 - i. u vezi s proizvodnjom oružja, streljiva i ratnog materijala i trgovinom njima te povezane s trgovinom drugim proizvodima i materijalima i s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojne baze;

- ii. u vezi s pružanjem usluga koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojne baze;
 - iii. povezane s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih su takvi materijali dobiveni; ili
 - iv. poduzete u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima;
- (c) stranku sprječava da poduzme bilo koje mjere kako bi ispunila svoje obveze na temelju *Povelje Ujedinjenih naroda*, potpisane u San Franciscu 26. lipnja 1945., u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

ČLANAK 4.9.

Primjena zakona i propisa

Članak 2.8. (Prijenosi) ne tumači se kao da stranku sprječava da na pravičan i nediskriminirajući način te na način koji ne čini prikriveno ograničavanje ulaganja primjenjuje svoje zakone i propise koji se odnose na:

- (a) stečaj, nesolventnost, oporavak i sanaciju banaka, zaštitu prava vjerovnika ili na bonitetni nadzor nad financijskim institucijama;

- (b) izdavanje financijskih instrumenata ili trgovanje njima;
- (c) financijsko izvještavanje ili vođenje evidencije o prijenosima ako je potrebna pomoć tijelima za provedbu zakona ili tijelima za financijski nadzor;
- (d) kaznena ili kažnjiva djela, prijevarne ili zavaravajuće prakse;
- (e) osiguravanje izvršenja presuda u sudskim postupcima; ili
- (f) socijalnu sigurnost, državne mirovinske programe ili obvezne programe štednje.

ČLANAK 4.10.

Privremene zaštitne mjere

U iznimnim okolnostima ozbiljnih poteškoća u funkcioniranju ekonomske i monetarne unije u Uniji ili, u slučaju Vijetnama, poteškoća u provedbi monetarne i tečajne politike odnosno opasnosti od takvih poteškoća, predmetna stranka može tijekom razdoblja koje nije dulje od godine dana poduzeti neophodne zaštitne mjere u pogledu prijenosa.

ČLANAK 4.11.

Ograničenja u slučaju poteškoća s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama

1. Ako stranka ima ozbiljnih poteškoća s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama ili postoji opasnost od takvih poteškoća, ona može donijeti ili provoditi zaštitne mjere u vezi s prijenosima, a te mjere ispunjuju sljedeće uvjete:

- (a) nediskriminirajuće su u usporedbi s trećim zemljama u sličnim situacijama;
- (b) ne prelaze ono što je nužno za otklanjanje poteškoća s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama;
- (c) moraju biti u skladu sa *Statutom Međunarodnog monetarnog fonda*, ako je primjenjiv;
- (d) takve su da se njima izbjegava nanošenje nepotrebne štete komercijalnim, gospodarskim i financijskim interesima druge stranke; i
- (e) moraju biti privremene te se, kada se situacija poboljša, moraju postupno ukinuti.

2. Stranka koja donosi ili provodi mjere iz stavka 1. odmah obavještava drugu stranku o tim mjerama i što prije predstavlja raspored za njihovo ukidanje.

3. Ako se donesu ili provode mjere ograničenja na temelju stavka 1., odmah se održava savjetovanje u okviru Odbora, osim ako se savjetovanje održava u okviru drugog tijela. U okviru savjetovanja ocjenjuju se poteškoće s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama koje su dovele do predmetnih mjera uzimajući u obzir, među ostalim, čimbenike kao što su:

- (a) vrsta i opseg poteškoća;
- (b) vanjsko gospodarsko i trgovinsko okruženje; ili
- (c) alternativne korektivne mjere koje su eventualno dostupne.

U okviru savjetovanja razmatra se usklađenost svih ograničavajućih mjera sa stavkom 1. Prihvaćaju se svi relevantni nalazi statističke ili činjenične naravi koje iznese Međunarodni monetarni fond, a u zaključcima se uzima u obzir ocjena bilance plaćanja i vanjske financijske situacije predmetne stranke koju je proveo Međunarodni monetarni fond.

ČLANAK 4.12.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva stavljanje na raspolaganje povjerljivih informacija čijim bi se otkrivanjem ometalo izvršavanje zakonodavstva ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu ili koje bi mogle dovesti u pitanje legitimne komercijalne interese određenih javnih ili privatnih poduzeća, osim ako vijeće zatraži povjerljive informacije u okviru postupaka rješavanja sporova na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka). U takvim slučajevima vijeće osigurava potpunu zaštitu povjerljivosti.
2. Kada stranka Odboru dostavi informacije koje se smatraju povjerljivima u skladu s njezinim zakonima i propisima, druga stranka s tim informacijama postupa povjerljivo, osim ako stranka koja je dostavila informacije pristane na drukčije postupanje.

ČLANAK 4.13.

Stupanje na snagu

1. Ovaj Sporazum odobravaju stranke u skladu sa svojim primjenjivim pravnim postupcima.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon dana kada stranke jedna drugu obavijeste o okončanju svojih primjenjivih pravnih postupaka za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Stranke mogu dogovorom odrediti drugi datum.
3. Obavijesti u skladu sa stavkom 2. šalju se glavnom tajniku Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Vijetnama.
4. Ovaj se Sporazum može privremeno primijeniti ako se stranke tako dogovore. U tom se slučaju ovaj Sporazum privremeno primjenjuje od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon dana kada su se Unija i Vijetnam međusobno obavijestili da su njihovi primjenjivi pravni postupci za privremenu primjenu završeni. Stranke mogu dogovorom odrediti drugi datum.
5. U slučaju da se neke odredbe ovog Sporazuma ne mogu privremeno primijeniti, stranka koja ne može provesti takvu privremenu primjenu obavještava drugu stranku o odredbama koje se ne mogu privremeno primijeniti. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., pod uvjetom da je druga stranka okončala primjenjive pravne postupke za privremenu primjenu i u roku od 10 dana od obavijesti da se određene odredbe ne mogu privremeno primjenjivati ne izjavi prigovor, odredbe ovog Sporazuma koje nisu navedene u obavijesti privremeno se primjenjuju od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon obavijesti.
6. Stranka može okončati privremenu primjenu upućivanjem pisane obavijesti drugoj stranci. Takav prekid stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon obavijesti.

7. Ako se ovaj Sporazum ili neke njegove odredbe primjenjuju privremeno, pojam „stupanje na snagu ovog Sporazuma” znači datum privremene primjene. Odbor i ostala tijela osnovana na temelju ovog Sporazuma mogu izvršavati svoje dužnosti tijekom privremene primjene ovog Sporazuma. Sve odluke donesene u okviru izvršavanja tih dužnosti prestat će važiti jedino ako prestane privremena primjena ovog Sporazuma i ovaj Sporazum ne stupi na snagu.

ČLANAK 4.14.

Trajanje

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje na neodređeno razdoblje.
2. Unija ili Vijetnam može obavijestiti drugu stranku u pisanom obliku o svojoj namjeri raskidanja ovog Sporazuma. Raskid počinje proizvoditi učinke na posljednji dan šestog mjeseca nakon dostave obavijesti.

ČLANAK 4.15.

Raskid

U slučaju raskida ovog Sporazuma u skladu s člankom 4.14. (Trajanje) odredbe poglavlja 1. (Ciljevi i opće definicije), članka 2.1. (Područje primjene), članka 2.2. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) i članaka od 2.5. (Tretman ulaganja) do 2.9. (Subrogacija), relevantne odredbe poglavlja 4. i odredbe poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) nastavljaju se primjenjivati u tijekom dodatnog razdoblja od 15 godina od dana raskida kad je riječ o ulaganjima ostvarenima prije dana raskida ovog Sporazuma, osim ako se stranke dogovore drukčije. Ovaj se članak ne primjenjuje u slučaju prestanka privremene primjene ovog Sporazuma i ako Sporazum ne stupi na snagu.

ČLANAK 4.16.

Ispunjenje obveza

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere koje su potrebne za ispunjenje njihovih obveza na temelju ovog Sporazuma. Stranke osiguravaju ostvarivanje ciljeva utvrđenih ovim Sporazumom.

2. Ako bilo koja stranka smatra da je druga stranka bitno prekršila Sporazum o partnerstvu i suradnji, ona može poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu ovog Sporazuma u skladu s člankom 57. Sporazuma o partnerstvu i suradnji.

ČLANAK 4.17.

Osobe koje izvršavaju delegirane javne ovlasti

Osim ako je drukčije navedeno u ovom Sporazumu, svaka stranka osigurava da bilo koja pravna osoba, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopol, kojoj je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti na bilo kojoj razini vlasti, kako je predviđeno u njezinu domaćem zakonodavstvu, pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene u ovom Sporazumu.

ČLANAK 4.18.

Nepostojanje izravnog učinka

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao dodjeljivanje prava ili nametanje obveza osobama, osim onih koje su nastale između stranaka na temelju međunarodnog javnog prava. Vijetnam u skladu sa svojim domaćim pravom može propisati drukčije.

ČLANAK 4.19.

Prilozi

Prilozi ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio.

ČLANAK 4.20.

Odnosi s ostalim sporazumima

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Sporazumu, prethodni sporazumi između Unije ili njezinih država članica, s jedne strane, i Vijetnama, s druge strane, ne zamjenjuju se i ne raskidaju ovim Sporazumom.
2. Ovaj je Sporazum dio općih odnosa između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vijetnama, s druge strane, kako je predviđeno u Sporazumu o partnerstvu i suradnji te čini dio zajedničkog institucionalnog okvira.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva da postupi na način koji nije u skladu s njezinim obvezama na temelju *Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije*, potpisanog u Marakešu 15. travnja 1994.

4. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma sporazumi između država članica Unije i Vijetnama navedeni u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju), uključujući prava i obveze koji iz njih proizlaze, raskidaju se i prestaju važiti te ih zamjenjuje ovaj Sporazum¹.

5. U slučaju privremene primjene u skladu s člankom 4.13. (Stupanje na snagu) stavkom 4. primjena odredbi sporazumâ iz Priloga 6. (Popis sporazuma o ulaganju) te prava i obveza koji iz njih proizlaze suspendira se od dana privremene primjene². Ako se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati, a ne stupi na snagu, suspenzija prestaje, a sporazumi iz Priloga 6. (Popis sporazuma o ulaganju) proizvode učinke³.

6. Ne dovodeći u pitanje stavke 4. i 5., zahtjev je moguće podnijeti na temelju sporazuma iz Priloga 6. (Popis sporazuma o ulaganju) i u skladu s pravilima i postupcima uspostavljenima u tom sporazumu pod uvjetom da:

(a) zahtjev proizlazi iz navodnog kršenja tog sporazuma do kojeg je došlo prije dana suspenzije primjene sporazuma u skladu sa stavkom 5. ili, ako primjena sporazuma nije suspendirana u skladu sa stavkom 5., prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma; i

¹ Stranke su suglasne da „klauzule o automatskom ukidanju odobrenja” uvrštene u sporazume navedene u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju) isto tako prestaju važiti.

² Stranke su suglasne da se „klauzule o automatskom ukidanju odobrenja” uvrštene u sporazume navedene u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju) isto tako suspendiraju.

³ Podrazumijeva se da zbog ove rečenice ne proizvode učinke oni sporazumi koji još nisu stupili na snagu ili su raskinuti u skladu s njihovim odredbama.

- (b) nije prošlo više od tri godine od dana suspenzije primjene sporazuma u skladu sa stavkom 5. ili, ako primjena sporazuma nije suspendirana u skladu sa v 5., od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma do dana podnošenja zahtjeva.

7. Ne dovodeći u pitanje stavke 4. i 5., ako prestane privremena primjena ovog Sporazuma i ovaj Sporazum ne stupi na snagu, zahtjev se može podnijeti na temelju ovog Sporazuma i u skladu s pravilima i postupcima uspostavljenima u ovom Sporazumu pod uvjetom da:

- (a) zahtjev proizlazi iz navodnog kršenja ovog Sporazuma do kojeg je došlo tijekom razdoblja privremene primjene ovog Sporazuma; i
- (b) nije prošlo više od tri godine od dana prestanka privremene primjene do dana podnošenja zahtjeva.

8. Podrazumijeva se da se zahtjev ne može podnijeti na temelju ovog Sporazuma i u skladu s pravilima i postupcima uspostavljenima u njemu ako zahtjev proizlazi iz navodnog kršenja ovog Sporazuma do kojeg je došlo prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ili, ako se ovaj Sporazum primjenjuje privremeno, prije dana privremene primjene.

9. Za potrebe ovog članka ne primjenjuje se definicija pojma „stupanje na snagu ovog Sporazuma” iz članka 4.13. (Stupanje na snagu) stavka 7.

ČLANAK 4.21.

Buduća pristupanja Uniji

1. Unija obavještava Vijetnam o svim zahtjevima za pristupanje trećih zemalja Uniji.
2. Za vrijeme pregovora između Unije i treće zemlje iz stavka 1. Unija nastoji:
 - (a) dostaviti, na zahtjev Vijetnama i u mjeri u kojoj je to moguće, informacije o svim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom; i
 - (b) uzeti u obzir pitanja koja je postavio Vijetnam.
3. Unija obavještava Vijetnam o stupanju na snagu svih pristupanja Uniji.
4. Odbor ispituje sve učinke koje bi to pristupanje moglo imati na ovaj Sporazum dovoljno prije dana pristupanja treće zemlje Uniji.

5. Svaka nova država članica Unije pristupa ovom Sporazumu od dana svojeg pristupanja Uniji na temelju odgovarajuće klauzule u aktu o pristupanju Uniji. Ako se u aktu o pristupanju Uniji ne predvidi automatsko pristupanje države članice Unije ovom Sporazumu, predmetna država članica Unije pristupa ovom Sporazumu polaganjem akta o pristupanju pri glavnom tajniku Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Vijetnama ili njihovim pravnim sljednicima. Stranke na temelju odluke Odbora mogu uvesti sve nužne prilagodbe ili prijelazne mjere.

ČLANAK 4.22.

Teritorijalno područje primjene

Ovaj se Sporazum primjenjuje:

- (a) u pogledu stranke EU-a, na državnim područjima na kojima se primjenjuju *Ugovor o Europskoj uniji* i *Ugovor o funkcioniranju Europske unije* te pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima; i
- (b) u pogledu Vijetnama, na njegovu državnom području.

Upućivanja na „državno područje” u ovom Sporazumu shvaćaju se u skladu s točkama (a) i (b), osim ako je izričito predviđeno drukčije.

ČLANAK 4.23.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i vijetnamskom jeziku, pri čemu je svaki od tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Ханой на тридесети юни две хиляди и деветнадесета година.

Hecho en Hanoi, el treinta de junio de dos mil diecinueve.

V Hanoji dne třicátého června roku dva tisíce devatenáct.

Udfærdiget i Hanoi, den tredivte juni to tusind og nitten.

Geschehen zu Hanoi am dreißigsten Juni zweitausendneunzehn.

Koostatud kolmekümnendal juunil kahe tuhande üheksateistkümnendal aastal Hanois.

Ανά, 30 Ιουνίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαεννιά.

Done at Hanoi on the thirtieth day of June in the year two thousand and nineteen.

Fait à Hanoï, le trente juin de l'année deux mille dix-neuf.

Sastavljeno u Hanoju tridesetog lipnja dvije tisuće devetnaeste.

Fatto a Hanoi il giorno trenta di giugno dell'anno duemiladiciannove.

Hanojā, divi tūkstoši deviņpadsmitā gada trīsdesmitajā jūnijā.

Priimta Hanojuje, du tūkstančiai devynioliktųjų metų birželio tryliką dieną.

Kelt Hanoiban, a kétezer-tizenkilencedik év június havának harmincadik napján.

Magħmul f'Hanoi fit-tletin jum ta' Ġunju tas-sena elfejn u dsatax.

Gedaan te Hanoi, dertig juni tweeduizend negentien.

Sporządzono w Hanoi dnia trzydziestego czerwca dwa tysiące dziewiętnastego roku.

Feito em Hanói, ao trigésimo dia do mês de junho do ano de dois mil e dezanove.

Încheiat la Hanoi, la treizeci iunie două mii nouăsprezece.

V Hanoji tridsiateho júna dvetisícdevätnást'.

V Hanoju, trinajstega junija leta dva tisoč devetnajst.

Tehty Hanoissa kolmantenakymmenentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattayhdeksäntoista.

Utfärdat i Hanoi den trettionde juni år tjugohundranitton.

Làm tại Hà Nội, ngày 30 tháng 6 năm 2019.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping horizontal and diagonal strokes.

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region BrüsselHauptstadt.

За Република България

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, sweeping initial stroke followed by several smaller, connected strokes.

Za Českou republiku

A handwritten signature in blue ink, appearing as a stylized, cursive set of letters.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, bold initial stroke followed by several smaller, connected strokes.

Für die Bundesrepublik Deutschland

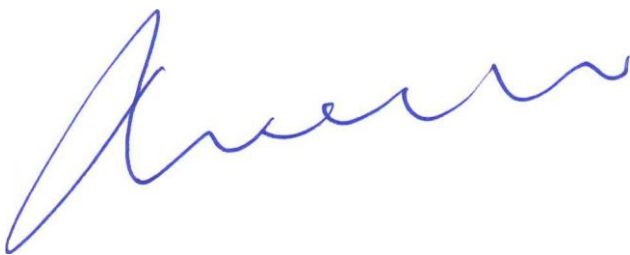
A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Michael G', written in a cursive style.

Eesti Vabariigi nimel

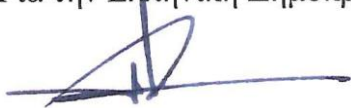
A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Kajastu', written in a cursive style.

Thar ceann na hEireann

For Ireland

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Ruairi', written in a cursive style.

Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'A', written in a cursive style.

Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Ν.γ' Έμμιου

Latvijas Republikas vārdā —

Lietuvos Respublikos vardu

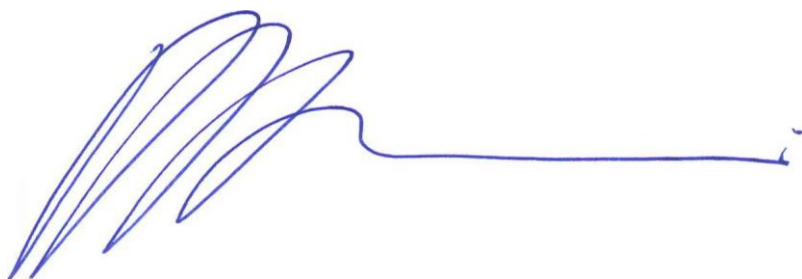
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

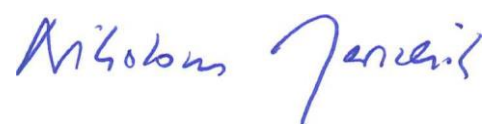
Għar-Repubblika ta' Malta

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized initial 'M' followed by a long horizontal line.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in blue ink, with a large, stylized initial 'H' and a long horizontal line.

Für die Republik Österreich

A handwritten signature in blue ink, reading 'Nikolaus Jancarik'.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Henryk Kwiecinski

Pela República Portuguesa

Nuno Brito

Pentru România

Lodsbescu

Za Republiko Slovenijo

Janez Lenarčič

Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Pek Jur', written in a cursive style.

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M. Ristolainen', written in a cursive style.

För Konungariket Sverige

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Kersti Toivola', written in a cursive style.

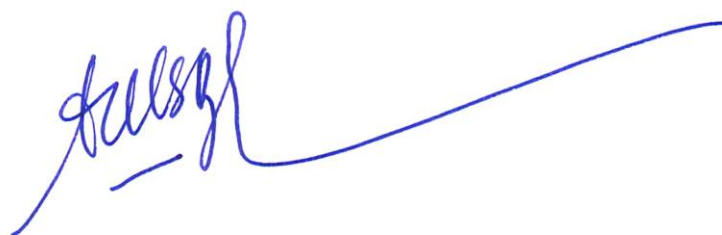
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'David Cameron', written in a cursive style.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Thay mặt Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam

PRILOZI
SPORAZUMU O ZAŠTITI ULAGANJA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA, S DRUGE STRANE

- Prilog 1.: Nadležna tijela
- Prilog 2.: Izuzeće Vijetnama u pogledu nacionalnog tretmana
- Prilog 3.: Dogovor o tretmanu ulaganja
- Prilog 4.: Dogovor o izvlaštenju
- Prilog 5.: Javni dug
- Prilog 6.: Popis sporazuma o ulaganju
- Prilog 7.: Poslovník
- Prilog 8.: Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore
- Prilog 9.: Mehanizam medijacije

Prilog 10.: Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka

Prilog 11.: Kodeks ponašanja za članove suda, žalbenog suda i medijatore

Prilog 12.: Istodobni postupci

Prilog 13.: Radni postupci žalbenog suda

NADLEŽNA TIJELA

Kada je riječ o stranki EU-a, nadležna tijela koja imaju pravo naložiti radnje iz članka 2.2. stavka 4. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) su Europska komisija, Sud Europske unije ili, ako se primjenjuje pravo Unije o državnim potporama, uprava, tijelo ili sud države članice. Kada je riječ o Vijetnamu, nadležna tijela koja imaju pravo naložiti radnje iz članka 2.2. stavka 4. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) su Vlada Vijetnama ili predsjednik vlade Vijetnama, uprava, tijelo ili sud.

IZUZEĆE VIJETNAMA U POGLEDU NACIONALNOG TRETMANA

1. Vijetnam može donositi ili provoditi sve mjere u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjem koje nije u skladu s člankom 2.3. (Nacionalni tretman), pod uvjetom da takva mjera nije suprotna obvezama utvrđenima u Prilogu 8.-B (Raspored posebnih obveza Vijetnama) Sporazumu o slobodnoj trgovini ako je riječ o sljedećim sektorima, podsektorima ili djelatnostima:
 - (a) novinske agencije i agencije za prikupljanje vijesti te svaki oblik tiskanja, izdavaštva, radijskog i televizijskog emitiranja;
 - (b) proizvodnja i distribucija kulturnih proizvoda, uključujući videosnimke;
 - (c) proizvodnja, distribucija i emitiranje televizijskih programa i kinematografskih djela;
 - (d) istraga i zaštita;
 - (e) geodezija i kartografija;
 - (f) usluge srednjoškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja;
 - (g) istraživanje, ispitivanje i iskorištavanje nafte i plina te drugih mineralnih i prirodnih izvora;

- (h) hidroelektrična i nuklearna energija; prijenos ili distribucija energije;
- (i) usluge kabotažnog prijevoza;
- (j) ribarstvo i akvakultura;
- (k) šumarstvo i lov;
- (l) lutrija, klađenje i kockanje;
- (m) pravne ili administrativne usluge, uključujući, ali ne isključivo, usluge povezane s državljanstvom;
- (n) provedba u okviru građanskog prava;
- (o) proizvodnja vojnih materijala ili vojne opreme;
- (p) rad riječnih luka, morskih luka i zračnih luka te njihovo upravljanje i
- (q) subvencije.

2. Ako Vijetnam donese ili provede takvu mjeru nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, od ulagatelja iz Unije ne zahtijeva da zbog svoje nacionalnosti proda ili na drugi način otuđi ulaganje koje postoji u trenutku kada takva mjera stupi na snagu..
-

DOGOVOR O TRETMANU ULAGANJA

Stranke potvrđuju zajednički dogovor o primjeni članka 2.5. (Tretman ulaganja) stavka 6.:

1. Ne dovodeći u pitanje uvjet utvrđen u članku 2.5. (Tretman ulaganja) podstavku 6. točki (a), ulagatelj stranke koji vodi spor obuhvaćen područjem primjene poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) sa strankom s kojom je sklopio pisani sporazum koji je zaključen i koji proizvodi učinke prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma može zahtijevati iskorištavanje povlastica iz članka 2.5. (Tretman ulaganja) stavka 6. u skladu s postupcima i uvjetima utvrđenima u ovom Prilogu.
2. Obavijest o pisanim sporazumima koji su zaključeni i koji proizvode učinke prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma i koji ispunjavaju uvjete utvrđene u ovom stavku može se poslati u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma. Takvi pisani sporazumi:
 - (a) udovoljavaju svim uvjetima utvrđenima u članku 2.5. (Tretman ulaganja) podstavku 6. točkama od (b) do (d); i

(b) te su sporazume sklopili:

- i. Vijetnam i ulagatelji iz država članica Unije iz stavka 8. ovog Priloga ili se sporazum odnosi na obuhvaćena ulaganja tih ulagatelja; ili
- ii. jedna od država članica Unije iz stavka 8. ovog Priloga i ulagatelji iz Vijetnama ili se sporazum odnosi na obuhvaćena ulaganja tih ulagatelja.

3. Postupak je obavještavanja o pisanim sporazumima iz stavka 1. sljedeći:

(a) obavijest sadržava:

- i. ime, državljanstvo i adresu ulagatelja koji je stranka u pisanom sporazumu o kojem se obavještava, prirodu obuhvaćenog ulaganja tog ulagatelja i, ako je pisani sporazum sklopljen s obuhvaćenim ulaganjem tog ulagatelja, ime, adresu i sjedište ulaganja; i
 - ii. primjerak pisanog sporazuma, uključujući sve njegove instrumente;
- i

(b) obavijest o pisanim sporazumima dostavlja se u pisanom obliku sljedećem nadležnom tijelu:

- i. kad je riječ o Vijetnamu, Ministarstvu planiranja i ulaganja; i

ii. kad je riječ o stranki EU-a, Europskoj komisiji.

4. Na temelju obavijesti iz stavaka 2. i 3. ulagatelj koji je stranka u tom pisanom sporazumu o kojem je poslana obavijest ne stječe nikakva materijalna prava, a ta prava ne nastaju ni u pogledu njegova ulaganja.
 5. Nadležna tijela iz podstavka 3. točke (b) sastavljaju popis pisanih sporazuma o kojima je poslana obavijest u skladu sa stavcima 2. i 3.
 6. Nastane li spor u pogledu jednog od pisanih sporazuma o kojima je poslana obavijest, relevantno nadležno tijelo provjerava udovoljava li sporazum svim uvjetima utvrđenima u članku 2.5. (Tretman ulaganja) podstavku 6. točkama od (b) do (d) i postupcima utvrđenima u ovom Prilogu.
 7. Ulagatelj ne smije tvrditi da se članak 2.5. (Tretman ulaganja) stavak 6. primjenjuje na pisani sporazum ako se na temelju provjere u skladu sa stavkom 6. ovog Priloga zaključi da zahtjevi iz tog stavka nisu ispunjeni.
 8. Države članice Unije iz podstavka 2. točke (b) ovog Priloga su Njemačka, Španjolska, Nizozemska, Austrija, Rumunjska i Ujedinjena Kraljevina.
-

DOGOVOR O IZVLAŠTENJU

Stranke potvrđuju zajednički dogovor o izvlaštenju:

1. Izvlaštenje iz članka 2.7. (Izvlaštenje) stavka 1. može biti izravno ili neizravno kako slijedi:
 - (a) izravno izvlaštenje nastaje ako je ulaganje nacionalizirano ili je na neki drugi način izravno izvlašteno službenim prijenosom vlasništva ili bezuvjetnom pljenidbom; i
 - (b) neizravno izvlaštenje nastaje ako jedna ili niz mjera stranke imaju učinak jednakovrijedan izravnom izvlaštenju na način da se njima ulagatelju bitno uskraćuju temeljna obilježja vlasništva nad imovinom u koju je uložio, uključujući pravo na upotrebu, uživanje i raspolaganje svojim ulaganjem, bez službenog prijenosa vlasništva ili bezuvjetne pljenidbe.

2. Za određivanje čini li u određenoj činjeničnoj situaciji mjera ili niz mjera stranke neizravno izvlaštenje potrebna je istraga pojedinačnih slučajeva utemeljena na činjenicama u kojoj se, među ostalim, uzima u obzir sljedeće:
 - (a) gospodarski učinak mjere ili niza mjera, iako sama činjenica da mjera ili niz mjera stranke ima nepovoljan učinak na gospodarsku vrijednost ulaganja ne znači da je nastalo neizravno izvlaštenje;
 - (b) trajanje mjere ili niza mjera ili njihovih učinaka; i
 - (c) priroda mjere ili niza mjera, posebno njihov predmet, kontekst i namjera.
 3. Nediskriminirajuća mjera ili niz mjera stranke kojima je svrha zaštita legitimnih ciljeva javne politike ne čini neizravno izvlaštenje, osim u rijetkim okolnostima kada je učinak takve mjere ili niza mjera u odnosu na svrhu toliko ozbiljan da je očito pretjeran.
-

JAVNI DUG

1. Ne može se podnijeti zahtjev da se restrukturiranjem duga stranke krši obveza iz poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) ni, ako je mjera već podnesena, nastaviti voditi postupak na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) ako je restrukturiranje dogovoreno restrukturiranje u trenutku podnošenja zahtjeva ili postane dogovoreno restrukturiranje nakon podnošenja, osim zahtjeva da se restrukturiranjem krši članak 2.3. (Nacionalni tretman) ili članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije).

2. Ne dovodeći u pitanje poglavlje 3. (Rješavanje sporova) odjeljak B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) članak 3.33. (Podnošenje zahtjeva) i podložno stavku 1. ovog Priloga, ulagatelj ne smije podnijeti zahtjev na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) da se restrukturiranjem duga stranke krši članak 2.3. (Nacionalni tretman) ili članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije)¹, ili bilo koja obveza na temelju poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), ako nije prošlo 270 dana otkad je tužitelj podnio pisani zahtjev za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje).

¹ Podrazumijeva se da do kršenja članka 2.3. (Nacionalni tretman) ili članka 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne dolazi samo zbog različitog tretmana koji stranka osigurava određenim kategorijama ulagatelja ili ulaganjima na temelju različitog makroekonomskog učinka, na primjer kako bi se izbjegli sistemski rizici ili učinci prelijevanja, ili na temelju ispunjavanja uvjeta za restrukturiranje duga.

3. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „dogovoreno restrukturiranje” znači restrukturiranje ili reprogramiranje duga stranke koje je ostvareno:

- i. promjenom ili izmjenom dužničkih instrumenata, kako je predviđeno u skladu s njihovim uvjetima, uključujući pravo koje se na njih primjenjuje; ili
- ii. zamjenom duga ili drugim sličnim postupkom u kojem su nositelji najmanje 66 % ukupnog iznosa glavnice neplaćenog duga koji podliježe restrukturiranju pristali na takvu zamjenu duga ili drugi postupak, a to ne uključuje dug čiji su nositelj ta stranka ili subjekti u vlasništvu stranke ili pod njezinom kontrolom;

i

(b) „primjenjivo pravo” za dužnički instrument znači pravni i regulatorni okvir neke zemlje koji se primjenjuje na taj dužnički instrument.

4. Podrazumijeva se da „dug stranke” u slučaju stranke EU-a uključuje dug vlade države članice Unije ili vlade u državi članici Unije na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini.

POPIS SPORAZUMA O ULAGANJU

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
1.	Sporazum između Socijalističke Republike Vijetnama i Republike Austrije o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 27. ožujka 1995.	članak 11. stavak 3.
2.	Sporazum između Belgijsko-luksemburške gospodarske unije i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 24. siječnja 1991.	članak 14. stavak 2.
3.	Sporazum između Vlade Republike Bugarske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o uzajamnom promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 19. rujna 1996.	članak 13. stavak 2.
4.	Sporazum između Vlade Češke Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 25. studenoga 1997., kako je izmijenjen 21. ožujka 2008.	članak 10. stavak 3.

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
5.	Sporazum između Vlade Kraljevine Danske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 25. kolovoza 1993.	članak 16. stavak 2.
6.	Sporazum između Vlade Republike Estonije i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 24. rujna 2009. i izmijenjen 3. siječnja 2011.	članak 16. stavak 3.
7.	Sporazum između Vlade Republike Finske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 21. veljače 2008.	članak 16. stavak 4.
8.	Sporazum između Vlade Francuske Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 26. svibnja 1992.	Članak 12.
9.	Sporazum između Savezne Republike Njemačke i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 3. travnja 1993.	članak 13. stavak 3.
10.	Sporazum između Vlade Helenske Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 13. listopada 2008.	članak 13. stavak 3.
11.	Sporazum između Republike Mađarske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 26. kolovoza 1994.	članak 12. stavak 3.
12.	Sporazum između Talijanske Republike i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 18. svibnja 1990.	članak 14. stavak 2.

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
13.	Sporazum između Vlade Republike Latvije i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 6. studenoga 1995.	članak 13. stavak 4.
14.	Sporazum između Vlade Republike Litve i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 27. rujna 1995.	članak 13. stavak 4.
15.	Sporazum između Kraljevine Nizozemske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 10. ožujka 1994.	članak 14. stavak 3.
16.	Sporazum između Republike Poljske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 31. kolovoza 1994.	članak 12. stavak 3.
17.	Sporazum između Vlade Rumunjske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 1. rujna 1994.	članak 11. stavak 2.
18.	Sporazum između Vlade Slovačke Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 17. prosinca 2009.	članak 14. stavak 4.

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
19.	Sporazum između Vlade Kraljevine Švedske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 8. rujna 1993.	članak 11. stavak 3.
20.	Sporazum između Kraljevine Španjolske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 20. veljače 2006.	članak 13. stavak 3.
21.	Sporazum između Vlade Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 1. kolovoza 2002.	Članak 14.

POSLOVNIK

Opće odredbe

1. Za potrebe poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) i ovog Poslovnika (dalje u tekstu „Poslovnik”):
 - (a) „savjetnik” znači osoba koju je stranka ovlastila da je savjetuje ili da joj pomaže u vezi s postupcima arbitražnog vijeća;
 - (b) „arbitražno vijeće” znači vijeće osnovano na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (c) „arbitar” znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (d) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže tom arbitru;
 - (e) „stranka koja je podnijela prigovor” znači stranka koja zahtijeva osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 3.5. (Pokretanje arbitražnog postupka);

- (f) „dan” znači kalendarski dan;
 - (g) „stranka protiv koje je podnesen prigovor” znači stranka koja navodno krši odredbe iz članka 3.2. (Područje primjene);
 - (h) „postupci”, osim ako je drukčije navedeno, znači postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka); i
 - (i) „predstavnik stranke” znači zaposlenik ili bilo koja osoba koju je imenovalo ministarstvo ili vladina agencija ili bilo koji drugi javni subjekt stranke koji zastupa stranku u sporu na temelju ovog Sporazuma.
2. Stranka protiv koje je podnesen prigovor zadužena je za logističko upravljanje saslušanjima, osim ako je dogovoreno drukčije. Stranke dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu za arbitre i troškove arbitara.

Obavijesti

3. Svaka stranka i arbitražno vijeće prosljeđuju svaki zahtjev, obavijest, pisani podnesak ili ostale dokumente elektroničkom poštom drugoj stranki te, kada je riječ o pisanim podnescima i zahtjevima u kontekstu arbitraže, svakom arbitru. Arbitražno vijeće prosljeđuje dokumente strankama i elektroničkom poštom. Osim ako je drukčije dokazano, smatra se da je poruka poslana elektroničkom poštom primljena na dan slanja. Ako je jedna od dokaznih isprava veća od 10 megabajta, ona se drugoj stranki dostavlja u drugom elektroničkom obliku te, prema potrebi, svakom arbitru u roku od dva dana od dana slanja poruke elektroničke pošte.
4. Primjerak dokumenata proslijeđenih u skladu s pravilom 3. dostavlja se drugoj stranki i, prema potrebi, svakom arbitru na dan slanja te poruke elektroničke pošte telefaksom, preporučenom poštom, po kuriru, dostavom s povratnicom ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje pošte.
5. Sve obavijesti naslovljavaju se na Ministarstvo planiranja i ulaganja Vijetnama odnosno na Glavnu upravu za trgovinu Europske komisije.
6. Manje se administrativne pogreške u svim zahtjevima, obavijestima, pisanim podnescima ili drugim dokumentima koji se odnose na postupke arbitražnog vijeća mogu ispraviti dostavom novoga dokumenta u kojem su izmjene jasno naznačene.

7. Ako posljednji dan za dostavu dokumenta pada na subotu, nedjelju ili državni praznik u Vijetnamu ili u Uniji, smatra se da je dokument dostavljen u roku ako je dostavljen idućeg radnog dana.

Početak arbitraže

8. Ako se u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima 22., 23. i 49. arbitar odabere ždrijebom, odabir ždrijebom provodi se u vrijeme i na mjestu koje odredi stranka koja je podnijela prigovor te je o tome potrebno odmah obavijestiti stranku protiv koje je podnesen prigovor. Stranka protiv koje je podnesen prigovor može, ako tako odluči, biti nazočna tijekom odabira ždrijebom. Odabir ždrijebom u svakom se slučaju provodi pred nazočnom strankom ili strankama.
9. Ako se u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima 22., 23. i 49. arbitra odabire ždrijebom i ako postoje dva predsjednika Odbora, odabir ždrijebom provode oba predsjednika ili osobe koje su oni ovlastili, ili samo jedan predsjednik u slučaju kada drugi predsjednik ili osoba koju on ovlasti ne prihvati sudjelovati u odabiru ždrijebom.
10. Stranke izabrane arbitre obavještavaju o njihovu imenovanju.
11. Arbitar koji je imenovan u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) potvrđuje svoju dostupnost za obavljanje dužnosti arbitra Odbora u roku od pet dana od dana kada je obaviješten o svojem imenovanju.

12. Naknada i troškovi koji se plaćaju arbitrima bit će u skladu sa standardima WTO-a. Naknada za svakog pomoćnika arbitra ne premašuje 50 % naknade za tog arbitra.
13. Stranke moraju obavijestiti arbitražno vijeće o dogovorenom opisu poslova iz članka 3.6. (Opis poslova arbitražnog vijeća) u roku od tri dana od njihova dogovora.

Pisani podnesci

14. Stranka koja je podnijela prigovor dostavlja svoj pisani podnesak najkasnije 20 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka protiv koje je podnesen prigovor dostavlja svoj pisani odgovor najkasnije 20 dana nakon dana primitka pisanog podneska stranke koja je podnijela prigovor.

Rad arbitražnih vijeća

15. Predsjednik arbitražnog vijeća predsjedava svim njegovim sastancima. Arbitražno vijeće može predsjedniku prenijeti ovlast za donošenje upravnih i postupovnih odluka.
16. Osim ako je drukčije predviđeno u poglavlju 3. (Rješavanje sporova), arbitražno vijeće može svoje aktivnosti obavljati upotrebom svih sredstava, uključujući telefon, telefaks ili računalne veze.

17. Sastavljanje svih odluka u isključivoj je nadležnosti arbitražnog vijeća i ta se ovlast ne smije prenijeti.
18. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno poglavljem 3. (Rješavanje sporova) odjeljkom A (Rješavanje sporova između stranaka) te Prilogom 7. (Poslovnik), Prilogom 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i Prilogom 9. (Mehanizam medijacije), arbitražno vijeće može, nakon savjetovanja sa strankama, donijeti odgovarajući postupak koji je u skladu s tim odredbama.
19. Ako arbitražno vijeće smatra da je potrebno izmijeniti bilo koji rok za njegove postupke, osim rokova utvrđenih u poglavlju 3. (Rješavanje sporova) odjeljku A (Rješavanje sporova između stranaka) ili učiniti bilo kakve druge postupovne ili upravne prilagodbe, u pisanom obliku obavještava stranke o razlozima izmjene ili prilagodbe te o potrebnom razdoblju ili prilagodbi.

Zamjena

20. Ako arbitar nije u mogućnosti sudjelovati u arbitražnom postupku, ako odstupi ili ako ga se mora zamijeniti zato što ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore), zamjena se odabire u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

21. Ako stranka smatra da arbitar ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, stranka bi o tome trebala obavijestiti drugu stranku u roku od 15 dana od dana na koji je pribavila dokaze o okolnostima koje upućuju na arbitrovo materijalno kršenje Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore).
22. Ako stranka smatra da arbitar koji nije predsjednik ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, stranke se savjetuju te, ako se tako dogovore, odabiru novog arbitra u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

Ako stranke ne postignu dogovor o potrebi zamjene arbitra, svaka stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi predsjedniku arbitražnog vijeća, čija je odluka konačna.

Ako u skladu s takvim zahtjevom predsjednik utvrdi da arbitar ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, novi se arbitar odabire u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

23. Ako stranka smatra da predsjednik arbitražnog vijeća ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, stranke se savjetuju te, ako se tako dogovore, odabiru novog predsjednika u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

Ako stranke ne postignu dogovor o potrebi zamjene predsjednika, stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi jednoj od preostalih osoba s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika utvrđenoga na temelju članka 3.23. (Popis arbitara) podstavka 1. točke (c). Predsjednik Odbora za trgovinu ili osoba koju on ovlasti ždrijebom izabire ime te osobe. Odluka te osobe o potrebi zamjene predsjednika konačna je.

Ako ta osoba odluči da prvotni predsjednik ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, ona ždrijebom odabire novog predsjednika među preostalim osobama s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara) podstavka 1. točke (c). Novi predsjednik odabire se u roku od pet dana od dana obavijesti o danu odluke predviđene na temelju ovog pravila.

24. Postupci arbitražnog vijeća suspendiraju se u razdoblju potrebnom za provedbu postupaka predviđenih u pravilima od 21. do 23.

Saslušanja

25. Predsjednik arbitražnog vijeća utvrđuje datum i vrijeme saslušanja savjetujući se sa strankama i arbitrima. Predsjednik u pisanom obliku strankama potvrđuje taj datum i vrijeme. Stranka zadužena za logističko upravljanje postupcima tu informaciju isto tako stavlja na raspolaganje javnosti, osim ako je saslušanje zatvoreno za javnost. Arbitražno vijeće može odlučiti ne sazvati saslušanje ako se stranka s tim slaže.

26. Ako se stranke tako dogovore, arbitražno vijeće može sazvati dodatna saslušanja.
27. Svi arbitri moraju biti nazočni tijekom cijelog trajanja svakog saslušanja.
28. Bez obzira na to jesu li postupci otvoreni za javnost, saslušanju mogu prisustvovati sljedeće osobe:
 - (a) predstavnici stranaka;
 - (b) savjetnici stranaka;
 - (c) stručnjaci;
 - (d) upravno osoblje, tumači, prevoditelji i sudski zapisničari; i
 - (e) pomoćnici arbitara.
29. Arbitražnom vijeću mogu se obraćati samo predstavnici i savjetnici stranaka te stručnjaci.
30. Svaka stranka najkasnije pet dana prije dana saslušanja dostavlja arbitražnom vijeću popis imena osoba koje će usmeno iznositi argumente ili izlagati na saslušanju u ime te stranke te popis imena drugih predstavnika ili savjetnika koji će prisustvovati saslušanju.

31. Arbitražno vijeće vodi saslušanje sljedećim redoslijedom, osiguravajući jednako vrijeme stranki koja je podnijela prigovor i stranki protiv koje je podnesen prigovor:

Argument

- (a) argument stranke koja je podnijela prigovor;
- (b) argument stranke protiv koje je podnesen prigovor.

Protuargument

- (a) odgovor stranke koja je podnijela prigovor;
- (b) odgovor stranke protiv koje je podnesen prigovor.

32. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom saslušanja uputiti pitanja strankama ili stručnjacima.

33. Arbitražno vijeće osigurava da se zapisnik sa svakog saslušanja u što kraćem roku sastavi i dostavi strankama. Stranke mogu iznijeti primjedbe na zapisnik, a arbitražno ih vijeće može razmotriti.

34. Svaka stranka može u roku 10 dana od dana saslušanja dostaviti dodatni pisani podnesak o bilo kojem pitanju proizašlom tijekom saslušanja.

Pitanja u pisanom obliku

35. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku tijekom postupka uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj stranki ili objema strankama. Svaka stranka dobiva primjerak svih pitanja arbitražnog vijeća.
36. Stranka drugoj stranki dostavlja primjerak svojeg pisanog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća. Svaka stranka ima mogućnost pismeno dostaviti svoje primjedbe na odgovor druge stranke u roku od pet dana od dana primitka takvog odgovora.

Povjerljivost

37. Svaka stranka i njezini savjetnici postupaju povjerljivo sa svim informacijama koje je druga stranka dostavila arbitražnom vijeću i koje je tako označila. Ako stranka arbitražnom vijeću dostavi povjerljivu verziju svojih pisanih podnesaka, ona na zahtjev druge stranke najkasnije 15 dana nakon dana zahtjeva ili podneska, ovisno o tome što nastupi poslije, dostavlja sažetak informacija sadržanih u podnescima koji nije povjerljiv i koji se može otkriti javnosti i objašnjenje razloga zbog kojih su neotkrivene informacije povjerljive. Ništa u ovom Poslovniku ne sprječava stranku da u javnosti otkriva vlastita stajališta, pod uvjetom da pri upućivanju na informacije koje je dostavila druga stranka ne otkriva nikakve informacije koje je druga stranka označila kao povjerljive. Arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici ako podnesci i argumenti stranke sadržavaju povjerljive informacije. Stranke i njihovi savjetnici poštuju povjerljivost saslušanja arbitražnog vijeća ako se saslušanja održavaju na zatvorenim sjednicama.

Kontakti ex parte

38. Arbitražno vijeće ne sastaje se niti stupa u kontakt sa strankom u odsutnosti druge stranke.
39. Arbitar u odsutnosti drugih arbitara ne smije raspravljati o bilo kojem aspektu predmeta postupka s jednom strankom ili objema strankama.

Podnesci amicus curiae

40. Osim ako se stranke u roku od tri dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća dogovore drukčije, arbitražno vijeće može primati dobrovoljne pisane podneske od fizičkih ili pravnih osoba s poslovnim nastanom na državnom području stranke koje su neovisne o vladama stranaka, pod uvjetom da su dostavljeni u roku od 10 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća, da su sažeti i ni u kojem slučaju dulji od 15 stranica s dvostrukim razmakom te da su izravno relevantni za činjenična ili pravna pitanja koja razmatra arbitražno vijeće.
41. Podnesak sadržava opis osobe koja ga podnosi, bez obzira na to je li riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi, uključujući državljanstvo ili mjesto poslovnog nastana te osobe, prirodu njezinih djelatnosti, njezin pravni status, opće ciljeve i izvor njezina financiranja te je njime definirana priroda interesa te osobe u arbitražnom postupku. Podnesak je napisan na jezicima koje odaberu stranke u skladu s pravilima 44. i 45.

42. Arbitražno vijeće u svojoj odluci navodi sve zaprimljene podneske koji su u skladu s pravilima 40. i 41. Arbitražno vijeće nije obvezno u svojoj odluci navesti argumente iznesene u tim podnescima. Svaki takav podnesak dostavlja se strankama kako bi mogle iznijeti svoje primjedbe. Primjedbe stranaka podnose se u roku od 10 dana, a arbitražno vijeće uzima u obzir sve takve primjedbe.

Hitni slučajevi

43. U hitnim slučajevima iz poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka), arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama prema potrebi prilagođava rokove iz ovog Poslovnika i obavještava stranke o tim prilagodbama.

Prevođenje i tumačenje

44. Tijekom savjetovanja iz članka 3.3. (Savjetovanje) i najkasnije na sastanku iz članka 3.8. (Postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća) stavka 2. stranke nastoje postići dogovor o zajedničkom radnom jeziku u postupku pred arbitražnim vijećem.
45. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka svoje pisane podneske sastavlja na jeziku koji ona odabere i koji mora biti jedan od radnih jezika WTO-a.

46. Odluke arbitražnog vijeća objavljuju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke.
47. Svaka stranka može dostaviti primjedbe o točnosti prijevoda bilo koje verzije prijevoda dokumenta koja je izrađena u skladu s ovim Poslovníkom.
48. Stranke u jednakom omjeru snose sve troškove prijevoda arbitražne odluke.

Ostali postupci

49. Ovaj se Poslovník primjenjuje i na postupke na temelju članka 3.3. (Savjetovanje), članka 3.13. (Razumni rok za postupanje u skladu sa završnim izvješćem), članka 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem), članka 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem) i članka 3.16. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem nakon donošenja privremenih pravnih sredstava u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem). Rokovi utvrđeni u ovom Poslovníku prilagođavaju u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke arbitražnog vijeća u tim drugim postupcima.
-

KODEKS PONAŠANJA ZA ARBITRE I MEDIJATORE

Definicije

1. Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja:
 - (a) „arbitar” znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (b) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže tom arbitru;
 - (c) „kandidat” znači osoba čije je ime na popisu arbitara iz članka 3.23. (Popis arbitara) i koju se uzima u obzir pri odabiru članova arbitražnog vijeća na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (d) „medijator” znači osoba koja vodi postupak medijacije u skladu s Prilogom 9. (Mehanizam medijacije);

- (e) „postupci” znači, osim ako je drukčije navedeno, postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka); i
- (f) „osoblje”, u odnosu na arbitra, znači osobe koje su pod vodstvom i nadzorom arbitra, osim pomoćnikâ.

Odgovornosti

- 2. Svaki kandidat i arbitar izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran, izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa i poštuje visoke standarde ponašanja radi čuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma rješavanja sporova. Bivši arbitri ispunjavaju obveze utvrđene u pravilima od 15. do 18. ovog Kodeksa ponašanja.

Obveze otkrivanja informacija

- 3. Prije imenovanja arbitra na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) kandidat otkriva svaki interes, odnos ili pitanje koji bi mogli imati utjecaj na njegovu neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti u postupku. Kandidat u tu svrhu ulaže sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju svih takvih interesa, odnosa ili pitanja.

4. Kandidat ili arbitar u pisanom obliku obavještava Odbor o svim pitanjima koja se odnose na stvarna ili moguća kršenja ovog Kodeksa ponašanja, kako bi ih stranke mogle razmotriti.
5. Nakon što je imenovan, arbitar i dalje ulaže sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju svih interesa, odnosa ili pitanja iz pravila 3. ovog Kodeksa ponašanja te ih otkriva na način da o njima u pisanom obliku obavještava Odbor kako bi ih stranke mogle razmotriti. Obveza otkrivanja trajna je obveza te je arbitar dužan otkriti sve takve interese, odnose ili pitanja koji se mogu pojaviti u bilo kojoj fazi postupka.

Dužnosti arbitara

6. Arbitar je spreman obavljati i obavlja svoje dužnosti tijekom cijelog postupka temeljito, brzo, pošteno i marljivo.
7. Arbitar razmatra samo ona pitanja koja su postavljena tijekom postupka te su potrebna za odluku, i tu dužnost ne prenosi na druge osobe.
8. Arbitar poduzima sve potrebne korake kako bi osigurao da su njegovi pomoćnici i osoblje upoznati s pravilima 2., 3., 4., 5., 16., 17. i 18. ovog Kodeksa ponašanja i da ih se pridržavaju.
9. Arbitar ne uspostavlja kontakte *ex parte* povezane s postupkom.

Neovisnost i nepristranost arbitara

10. Arbitar izbjegava stvaranje dojma pristranosti i ne ravna se prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti i odanosti stranki ili strahu od kritike.
11. Arbitar ne preuzima, izravno ili neizravno, nikakve obveze niti prihvaća nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale na pravilno obavljanje njegovih dužnosti ili bi se činilo kao da utječu.
12. Arbitar ne smije iskorištavati svoj položaj u arbitražnom vijeću za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa te izbjegava radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojeg mogu utjecati na arbitra.
13. Arbitar ne dopušta da financijski, poslovni, profesionalni, osobni ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njegovo ponašanje ili prosudbu.
14. Arbitar izbjegava uspostavljanje bilo kakvih odnosa ili stjecanje bilo kakvih financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njegovu nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti.

Obveze bivših arbitara

15. Svi bivši arbitri izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluka ili presuda arbitražnog vijeća.

Povjerljivost

16. Nijedan sadašnji ni bivši arbitar ne smije nikada otkriti ili upotrijebiti informacije koje nisu za javnost, a odnose se na postupke ili su dobivene tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, te ne smije ni u kojem slučaju otkriti ili upotrijebiti takve informacije kako bi ostvario osobnu korist ili korist za druge ili kako bi negativno utjecao na interese drugih osoba.
17. Arbitar ne smije otkriti odluku arbitražnog vijeća ili njezine dijelove dok se ona ne objavi u skladu s poglavljem 3. (Rješavanje sporova) odjeljkom A (Rješavanje sporova između stranaka).
18. Sadašnji ili bivši arbitar ne smije nikada otkriti vijećanja arbitražnog vijeća ili stajalište bilo kojeg arbitra.

Troškovi

19. Svaki arbitar vodi evidenciju i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove te za vrijeme i troškove svojeg pomoćnika i osoblja.

Medijatori

20. Ovaj se Kodeks ponašanja primjenjuje *mutatis mutandis* na medijatore.
-

MEHANIZAM MEDIJACIJE**ČLANAK 1.****Cilj**

Cilj je ovog Priloga olakšati pronalaženje uzajamno dogovorenih rješenja primjenom sveobuhvatnog i brzog postupka uz pomoć medijatora iz članka 3.4. (Mehanizam medijacije).

ODJELJAK A**POSTUPAK MEDIJACIJE****ČLANAK 2.****Zahtjev za dostavljanje informacija**

1. Prije pokretanja postupka medijacije stranka u bilo kojem trenutku može u pisanom obliku zatražiti informacije o mjeri koja štetno utječe na međusobna ulaganja stranaka. Stranka kojoj je takav zahtjev upućen u roku od 20 dana dostavlja pisani odgovor koji sadržava njezine primjedbe na informacije iz zahtjeva.

2. Ako stranka koja daje odgovor smatra da neće moći dati odgovor u roku od 20 dana, obavještava stranku koja upućuje zahtjev o razlozima odgode navodeći procjenu najkraćeg razdoblja unutar kojeg će moći dati svoj odgovor.

ČLANAK 3.

Pokretanje postupka medijacije

1. Stranka može u bilo kojem trenutku zahtijevati da stranke započnu postupak medijacije. Takav se zahtjev upućuje drugoj stranki u pisanom obliku. Zahtjev mora sadržavati dovoljno pojedinosti, u njemu se jasno navode razlozi za zabrinutost stranke koja upućuje zahtjev te se u njemu:
 - (a) utvrđuje konkretna sporna mjera;
 - (b) navode navodni negativni učinci na međusobna ulaganja stranaka za koje stranka koja upućuje zahtjev smatra da mjera ima ili bi ih mogla imati; i
 - (c) objašnjava zašto stranka koja upućuje zahtjev smatra da su ti učinci povezani s mjerom.
2. Postupak medijacije može započeti samo uzajamnim dogovorom stranaka. Stranka kojoj je upućen zahtjev u skladu sa stavkom 1. razmatra ga u dobroj namjeri i odgovora u pisanom obliku prihvaćajući ili odbijajući zahtjev u roku od 10 dana od dana njegova primitka.

ČLANAK 4.

Odabir medijatora

1. Stranke se nakon pokretanja postupka medijacije nastoje dogovoriti o medijatoru najkasnije 15 dana nakon dana primitka odgovora iz članka 3. (Pokretanje postupka medijacije) stavka 2. ovog Priloga.
2. U slučaju da se stranke ne mogu dogovoriti o medijatoru u roku utvrđenom u stavku 1., bilo koja stranka može zatražiti od predsjednika Odbora ili osobe koju on ovlasti da odabere medijatora ždrijebom s popisa utvrđenoga na temelju članka 3.23. (Popis arbitara). Predstavnici stranaka pozvani su da prisustvuju izvlačenju ždrijebom, o čemu ih se dovoljno rano obavještava. Odabir ždrijebom u svakom se slučaju provodi pred nazočnom strankom ili nazočnim strankama.
3. Predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti odabire medijatora u roku od pet radnih dana od primitka odgovora iz stavka 2. bilo koje stranke.
4. Ako popis predviđen u članku 3.23. (Popis arbitara) nije utvrđen u vrijeme kada se podnosi zahtjev u skladu s člankom 3. (Pokretanje postupka medijacije) ovog Priloga, medijatori se izabiru ždrijebom među osobama koje je službeno predložila jedna stranka ili obje stranke.
5. Medijator nije državljanin nijedne stranke, osim ako se stranke dogovore drukčije.

6. Medijator strankama na nepristran i transparentan način pomaže razjasniti mjeru i njezine moguće učinke na ulaganje te postići uzajamno dogovoreno rješenje. Prilog 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) primjenjuje se na medijatore *mutatis mutandis*. Pravila od 3. do 7. (Obavijesti) te od 44. do 48. (Prevođenje i tumačenje) iz Priloga 7. (Poslovnik) isto se tako primjenjuju *mutatis mutandis*.

ČLANAK 5.

Pravila postupka medijacije

1. Stranka koja je zatražila postupak medijacije u roku od 10 dana od dana imenovanja medijatora dostavlja medijatoru i drugoj stranki detaljan opis problema u pisanom obliku, posebno opis djelovanja sporne mjere i njezinih učinaka na ulaganje. Druga stranka u roku od 20 dana od dana dostave tog opisa može u pisanom obliku dati svoje primjedbe na opis problema. Bilo koja stranka može u svoj opis ili primjedbe uključiti sve informacije koje smatra relevantnima.
2. Medijator može odlučiti o najprikladnijem načinu razjašnjavanja predmetne mjere i njezinih mogućih učinaka na ulaganje. Konkretno, medijator može organizirati sastanke stranaka, savjetovati se s njima zajedno ili pojedinačno, zatražiti pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetovati te pružati svu dodatnu potporu koju stranke zatraže. Prije nego što zatraži pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, medijator se savjetuje sa strankama.

3. Medijator može ponuditi savjet i predložiti rješenje koja razmatraju stranke, koje mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili se mogu dogovoriti o drukčijem rješenju. Medijator ne daje savjete ili primjedbe o usklađenosti sporne mjere s ovim Sporazumom.
4. Postupak medijacije provodi se na državnom području stranke kojoj je zahtjev upućen ili, uz uzajamni dogovor, na bilo kojem drugom mjestu ili na bilo koji drugi način.
5. Stranke nastoje postići uzajamno dogovoreno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja medijatora. Do postizanja konačnog dogovora stranke mogu razmotriti moguća privremena rješenja, posebno ako se mjera odnosi na kvarljivu robu.
6. Rješenje se može donijeti odlukom Odbora. Bilo koja stranka može uvjetovati primjenu tog rješenja okončanjem svih nužnih unutarnjih postupaka. Uzajamno dogovorena rješenja stavljaju se na raspolaganje javnosti. Verzija koja je otkrivena javnosti ne smije sadržavati nikakve informacije koje je stranka označila kao povjerljive.
7. Medijator na zahtjev stranaka u pisanom obliku strankama izdaje nacrt činjeničnog izvješća koji sadržava kratak sažetak:
 - (a) sporne mjere u postupku medijacije;
 - (b) primijenjenih postupaka; i

- (c) svih uzajamno dogovorenih rješenja koja su postignuta kao konačni ishod postupka medijacije, uključujući moguća privremena rješenja.

Medijator strankama omogućuje rok od 15 dana za podnošenje primjedbi na nacrt činjeničnog izvješća. Nakon što razmotri primjedbe stranaka dostavljene u tom roku, medijator u roku od 15 dana strankama u pisanom obliku izdaje završno činjenično izvješće. Činjenično izvješće ne sadržava nikakvo tumačenje ovog Sporazuma.

8. Postupak medijacije završava:

- (a) kada stranke donesu uzajamno dogovoreno rješenje, na dan njegova donošenja;
- (b) kada stranke u bilo kojoj fazi postupka medijacije postignu uzajamni dogovor, na dan tog dogovora;
- (c) pisanom izjavom medijatora, nakon savjetovanja sa strankama, da daljnji napori u medijaciji nemaju izgleda za uspjeh, na dan te izjave; ili
- (d) pisanom izjavom stranke nakon proučavanja uzajamno dogovorenih rješenja u okviru postupka medijacije i nakon razmatranja svih savjeta i predloženih rješenja medijatora, na dan te izjave.

ODJELJAK B

PROVEDBA

ČLANAK 6.

Provedba uzajamno dogovorenog rješenja

1. Ako stranke postignu dogovor o rješenju, svaka stranka u dogovorenom roku poduzima mjere koje su potrebne za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.
2. Stranka koja provodi mjere u pisanom obliku obavještava drugu stranku o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.

ODJELJAK C

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 7.

Povjerljivost i odnos prema rješavanju sporova

1. Ne dovodeći u pitanje članak 5. (Pravila postupka medijacije) stavak 6. ovog Priloga i ako se stranke ne dogovore drukčije, svi koraci u postupku medijacije, uključujući svaki savjet ili predloženo rješenje, povjerljivi su. Međutim, svaka stranka može javnosti otkriti činjenicu da je medijacija u tijeku.

2. Postupkom medijacije ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) ili nekog drugog sporazuma.
3. Prije pokretanja postupka medijacije nije potrebno provesti savjetovanje na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova). Međutim, stranka bi prije pokretanja postupka medijacije trebala imati mogućnost primjene ostalih relevantnih odredbi o suradnji ili savjetovanju iz ovog Sporazuma.
4. Stranka se u drugim postupcima rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili drugih sporazuma ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz, a vijeće ne uzima u obzir sljedeće:
 - (a) stajališta koja je zauzela druga stranka tijekom postupka medijacije ili informacije prikupljene na temelju članka 5. (Pravila postupka medijacije) stavka 2. ovog Priloga;
 - (b) činjenicu da je druga stranka izrazila svoju spremnost prihvatiti rješenje za mjeru koja je predmet medijacije; ili
 - (c) savjete ili prijedloge medijatora.
5. Medijator ne može obavljati dužnost arbitra ili člana vijeća u postupcima rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili na temelju Sporazuma o WTO-u ako koji se odnose na isto pitanje koje je rješavao kao medijator.

ČLANAK 8.

Rokovi

Svaki se rok iz ovog Priloga može izmijeniti uzajamnim dogovorom između stranaka.

ČLANAK 9.

Troškovi

1. Svaka stranka snosi vlastite troškove sudjelovanja u postupku medijacije.
 2. Stranke zajednički i jednako dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu za medijatora i troškove medijatora. Naknada medijatora istovjetna je naknadi predviđenoj za predsjednika arbitražnog vijeća u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik) pravilom 12.
-

MEHANIZAM MEDIJACIJE ZA RJEŠAVANJE SPOROVA
IZMEĐU ULAGATELJA I STRANAKA

ČLANAK 1.

Cilj

Cilj je mehanizma medijacije olakšati pronalaženje uzajamno dogovorenog rješenja primjenom sveobuhvatnog i brzog postupka uz pomoć medijatora iz članka 3.31. (Medijacija).

ODJELJAK A

POSTUPAK U OKVIRU MEHANIZMA MEDIJACIJE

ČLANAK 2.

Pokretanje postupka

1. Svaka stranka u sporu u bilo kojem trenutku može zatražiti početak postupka medijacije. Takav se zahtjev upućuje drugoj stranki u pisanom obliku.

2. Ako se zahtjev odnosi na kršenje ovog Sporazuma koje su navodno počinila tijela Unije ili tijela države članice Unije, taj se zahtjev upućuje tuženiku kako je određen u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva). Ako tuženik nije određen, zahtjev se upućuje Uniji. Ako je zahtjev prihvaćen, navodi se hoće li Unija ili predmetna država članica Unije sudjelovati kao stranka u postupku medijacije¹.
3. Stranka u sporu kojoj je upućen zahtjev razmatra ga u dobroj namjeri i prihvaća ili odbija taj zahtjev u pisanom obliku u roku od 45 dana ili, ako je takav zahtjev podnesen nakon podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje), u roku od 30 radnih dana od dana njegova primitka.
4. Zahtjev sadržava sljedeće:
 - (a) sažetak nesuglasica ili sporova, uključujući, prema potrebi, popis utvrđenih relevantnih pravnih instrumenata koji su dovoljni za utvrđivanje pitanja zbog kojeg se podnosi zahtjev;
 - (b) imena i kontaktne podatke stranke koja upućuje zahtjev i njezinih predstavnika; i

¹ Podrazumijeva se da je, ako se zahtjev odnosi na tretman Unije, stranka u postupku medijacije Unija, a svaka je predmetna država članica Unije u potpunosti uključena u medijaciju. Ako se zahtjev odnosi isključivo na tretman države članice Unije, stranka u postupku medijacije jest predmetna država članica Unije, osim ako ta država članica zatraži da Unija bude stranka medijacije.

- (c) upućivanje na dogovor o medijaciji ili poziv drugoj stranki ili strankama u sporu da ostvare medijaciju u okviru tog mehanizma medijacije.

ČLANAK 3.

Odabir medijatora

1. Ako obje stranke u sporu pristanu na postupak medijacije, stranke u sporu nastoje postići dogovor o odabiru medijatora u roku od 15 radnih dana od primitka odgovora na zahtjev.
2. Ako stranke u sporu ne mogu postići dogovor o odabiru medijatora u utvrđenom roku, bilo koja stranka u sporu može od predsjednika suda zatražiti da među članovima suda koji nisu državljani ni države članice Unije ni Vijetnama ždrijebom izabere i imenuje medijatora.
3. Predsjednik suda imenuje medijatora u roku od pet radnih dana od zahtjeva iz stavka 2.
4. Medijator na nepristran i transparentan način strankama u sporu pomaže postići uzajamno dogovoreno rješenje.

ČLANAK 4.

Pravila postupka medijacije

1. Čim to bude moguće nakon određivanja medijatora, medijator sa strankama u sporu, osobno, telefonski ili nekim drugim komunikacijskim sredstvom, raspravlja o sljedećem:
 - (a) vođenju medijacije, posebno o svim neriješenim postupovnim pitanjima kao što su jezici i mjesto medijacijskih sjednica;
 - (b) okvirnom rasporedu vođenja medijacije;
 - (c) svim pravnim obvezama otkrivanja informacija koje mogu biti relevantne za vođenje medijacije;
 - (d) tome žele li stranke u sporu u pisanom obliku pristati da, dok je medijacija u tijeku, ne započnu ili ne nastave voditi druge postupke rješavanja sporova koji se odnose na nesuglasice ili sporove koji su predmet medijacije;
 - (e) tome treba li pripremiti posebne postupke za odobravanje sporazuma o nagodbi; i
 - (f) financijskim rješenjima, kao što su izračun i plaćanje naknada za medijatore i troškova medijatora u skladu s člankom 8. (Troškovi) ovog Priloga.

2. Medijator može odlučiti o najprikladnijem načinu razjašnjavanja sporne mjere. Konkretno, medijator može organizirati sastanke stranaka u sporu, savjetovati se s njima zajedno ili pojedinačno, zatražiti pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetovati te pružati svu dodatnu potporu koju stranke u sporu zatraže. Međutim, prije nego što zatraži pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, medijator se savjetuje sa strankama u sporu.
3. Medijator može ponuditi savjet strankama u sporu i predložiti im rješenje na razmatranje, a te stranke mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili se mogu dogovoriti o drukčijem rješenju. Međutim, medijator ne daje savjete ili primjedbe o usklađenosti sporne mjere s ovim Sporazumom.
4. Postupak se provodi na državnom području predmetne stranke ili, uz uzajamni dogovor, na bilo kojem drugom mjestu ili na bilo koji drugi način.
5. Podložno podstavku 1. točki (b), stranke u sporu nastoje postići uzajamno dogovoreno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja medijatora. Do postizanja konačnog dogovora stranke u sporu mogu razmotriti moguća privremena rješenja.
6. Kada Unija, država članica Unije ili Vijetnam djeluje kao stranka u postupku medijacije, može staviti na raspolaganje javnosti uzajamno dogovorena rješenja nakon uklanjanja svih informacija koje su označene kao povjerljive ili zaštićene.

7. Postupak završava:
- (a) kada stranke u sporu donesu uzajamno dogovoreno rješenje, na dan njegova donošenja;
 - (b) pisanom izjavom medijatora, nakon savjetovanja sa strankama u sporu, da ulaganje daljnjih napora u medijaciju nema izgleda za uspjeh; ili
 - (c) kada stranka u sporu pošalje pisanu obavijest.

ODJELJAK B

PROVEDBA

ČLANAK 5.

Provedba uzajamno dogovorenog rješenja

1. Ako je postignut dogovor o rješenju, svaka stranka u sporu nastoji poduzeti mjere koje su potrebne za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja u dogovorenom roku.
2. Stranka u sporu koja provodi mjere u pisanom obliku obavještava drugu stranku u sporu o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.

3. Medijator strankama u sporu na njihov zahtjev izdaje nacrt činjeničnog izvješća u pisanom obliku koji sadržava kratak sažetak:
 - (a) spornih mjera u tim postupcima;
 - (b) primijenjenih postupaka; i
 - (c) svih uzajamno dogovorenih rješenja koja su postignuta kao konačni ishod tih postupaka, uključujući moguća privremena rješenja.

4. Medijator strankama u sporu omogućuje rok od 15 radnih dana za podnošenje primjedbi na nacrt činjeničnog izvješća. Nakon što razmotri primjedbe stranaka u sporu dostavljene u tom roku, medijator u roku od 15 radnih dana strankama u sporu dostavlja završno činjenično izvješće u pisanom obliku. Činjenično izvješće ne sadržava nikakvo tumačenje ovog Sporazuma.

ODJELJAK C

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 6.

Odnos prema rješavanju sporova

1. Postupak u okviru ovog mehanizma medijacije ne služi kao osnova za postupke rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili nekog drugog sporazuma. Stranka u sporu u tim se postupcima rješavanja sporova ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz te bilo koje sudbeno tijelo ne uzima u obzir sljedeće:
 - (a) stajališta koja je stranka u sporu zauzela u postupku medijacije;
 - (b) činjenicu da je stranka u sporu izrazila svoju spremnost da prihvati rješenje za mjeru koja je predmet medijacije; ili
 - (c) savjete ili prijedloge medijatora.

2. Podložno bilo kojem dogovoru u skladu s člankom 4. (Pravila postupka medijacije) podstavkom 1. točkom (d) ovog Priloga, mehanizmom medijacije ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka i stranaka u sporu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova).

3. Ne dovodeći u pitanje članak 4. (Pravila postupka medijacije) stavak 6. ovog Priloga i ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, svi koraci u postupku, uključujući svaki savjet ili predloženo rješenje, povjerljivi su. Međutim, bilo koja stranka u sporu može javnosti otkriti da je medijacija u tijeku.

ČLANAK 7.

Rokovi

Svaki se rok iz ovog Priloga može izmijeniti uzajamnim dogovorom između stranaka u sporu.

ČLANAK 8.

Troškovi

1. Svaka stranka u sporu snosi vlastite troškove sudjelovanja u postupku medijacije.
 2. Stranke u sporu zajednički i jednako dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu za medijatora i troškove medijatora. Naknada medijatora u skladu je s naknadom predviđenom za članove suda na temelju članka 3.38. (Sud) stavka 16.
-

KODEKS PONAŠANJA ZA ČLANOVE SUDA,
ŽALBENOG SUDA I MEDIJATORE

ČLANAK 1.

Definicije

Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja:

- (a) „član” znači član suda ili član žalbenog suda osnovanog u skladu s odjeljkom B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
- (b) „medijator” znači osoba koja vodi postupak medijacije u skladu s člankom 3.31. (Medijacija) i Prilogom 10. (Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka);
- (c) „kandidat” znači osoba koja se uzima u obzir pri odabiru člana suda ili žalbenog suda;
- (d) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja člana pomaže članu da obavi istraživanje ili mu pomaže u obavljanju njegovih dužnosti;

- (e) „osoblje”, u odnosu na nekog člana, znači osobe koje su pod vodstvom i nadzorom tog člana, osim pomoćnikâ.

ČLANAK 2.

Odgovornosti u postupku

Svaki kandidat i svaki član izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran i izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa.

ČLANAK 3.

Obveze otkrivanja informacija

1. Kandidati prije svojeg imenovanja strankama otkrivaju svaki prošli i sadašnji interes, odnos ili pitanje koji bi mogli imati utjecaj na njihovu neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti. Kandidat u tu svrhu ulaže sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju svakog takvog interesa, odnosa ili pitanja.
2. Članovi u pisanom obliku obavještavaju stranke u sporu o svim pitanjima koja se odnose na stvarna ili moguća kršenja ovog Kodeksa ponašanja.

3. Članovi u svakom trenutku i dalje ulažu sve napore kako bi stekli saznanja o postojanju svih interesa, odnosa ili pitanja iz stavka 1. Članovi strankama u sporu otkrivaju takve interese, odnose ili pitanja.¹

ČLANAK 4.

Dužnosti članova

1. Članovi svoje dužnosti tijekom trajanja postupka obavljaju temeljito i brzo te pošteno i marljivo.
2. Članovi razmatraju samo ona pitanja postavljena tijekom postupka koja su potrebna za odluku, i tu dužnost ne prenose na druge osobe.
3. Članovi poduzimaju sve potrebne korake kako bi osigurali da su njihovi pomoćnici i osoblje upoznati s člancima 2., 3., 5. i 7. ovog Kodeksa ponašanja i da ih se pridržavaju.
4. Članovi u odsutnosti drugih članova sudskog vijeća suda ili žalbenog suda sa strankom ili strankama u sporu ne smiju raspravljati o bilo kojem aspektu predmeta postupka.

¹ Podrazumijeva se da ta obveza ne obuhvaća informacije koje su već dostupne javnosti ili su bile poznate, ili su u razumnoj mjeri trebale biti poznate svim strankama u sporu.

ČLANAK 5.

Neovisnost i nepristranost članova

1. Članovi su neovisni i nepristrani i izbjegavaju stvaranje dojma pristranosti ili nedoličnosti te se ne ravnaju prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti, odanosti stranki ili stranki u sporu ili strahu od kritike.
2. Članovi ne preuzimaju, izravno ili neizravno, nikakve obveze niti prihvaćaju nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale na pravilno obavljanje njihovih dužnosti ili bi se činilo kao da utječu.
3. Članovi ne smiju iskorištavati svoj položaj za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa te izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojeg mogu na njih utjecati.
4. Članovi ne dopuštaju da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njihovo ponašanje ili prosudbu.
5. Članovi izbjegavaju uspostavljanje bilo kakvih odnosa ili stjecanje bilo kakvih financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njihovu nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti.¹

¹ Podrazumijeva se da činjenica da član prima dohodak od vlade ili da ima obiteljske veze s osobom koja prima dohodak od vlade sama po sebi ne znači da postoji neusklađenost sa stavcima 2. i 5.

ČLANAK 6.

Obveze bivših članova

1. Svi bivši članovi izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluka ili pravorijeka suda ili žalbenog suda.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 3.38. (Sud) stavak 5. i članak 3.39. (Žalbeni sud) stavak 9., članovi se obvezuju da se nakon isteka svojih mandata neće uključiti:
 - (a) u ulagačke sporove koji su bili u tijeku pred sudom ili žalbenim sudom prije isteka njihovih mandata;
 - (b) u ulagačke sporove u kojima su sudjelovali kao članovi suda ili žalbenog suda i u druge sporove koji se temelje na istom činjeničnom stanju kao i ti sporovi ili proizlaze ih istih događaja i okolnosti kao ti sporovi.
3. Članovi se obvezuju da u razdoblju od tri godine nakon isteka svojih mandata neće zastupati neku od stranaka u sporu u ulagačkim sporovima pred sudom ili žalbenim sudom.

4. Ako predsjednik suda ili žalbenog suda bude obaviješten ili na drugi način sazna da je bivši član suda ili žalbenog suda navodno postupio u suprotnosti s obvezama utvrđenima u stavcima od 1. do 3., predsjednik suda ili žalbenog suda, ovisno o tome što je primjenjivo, mora preispitati to pitanje i bivšem članu omogućiti priliku za saslušanje te nakon provjere o tome obavijestiti:
- (a) stručno tijelo ili drugu instituciju s kojom je bivši član povezan;
 - (b) stranke; i
 - (c) predsjednika bilo kojeg drugog relevantnog suda za ulaganja ili žalbenog suda radi uvođenja odgovarajućih mjera.

Predsjednik suda ili žalbenog suda objavljuje svoju odluku o poduzimanju bilo koje radnje iz podstavaka od (a) do (c) te navodi razloge za takvu odluku.

ČLANAK 7.

Povjerljivost

1. Sadašnji i bivši članovi ne smiju nikada otkriti ili upotrijebiti informacije koje nisu za javnost, a odnose se na postupak ili su dobivene tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, te ne smiju ni u kojem slučaju otkriti ili upotrijebiti takve informacije kako bi ostvarili osobnu korist ili korist za druge ili kako bi negativno utjecali na interese drugih osoba.

2. Članovi ne smiju otkriti odluku ili pravorijek ili njihov dio prije njihove objave u skladu s odredbama o transparentnosti iz članka 3.46. (Transparentnost postupka).
3. Sadašnji i bivši članovi ne smiju nikada otkriti vijećanja suda ili žalbenog suda ili stajališta bilo kojeg člana, neovisno o tome kakva su.

ČLANAK 8.

Troškovi

Svaki član vodi evidenciju i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove.

ČLANAK 9.

Medijatori

Pravila utvrđena u ovom Kodeksu ponašanja koja se odnose na sadašnje ili bivše članove primjenjuju se *mutatis mutandis* i na medijatore.

ČLANAK 10.

Savjetodavno vijeće

1. Predsjedniku suda i predsjedniku žalbenog suda pomaže savjetodavno vijeće radi osiguravanja pravilne primjene ovog Kodeksa ponašanja, članka 3.40. (Etičke norme) i izvršenja bilo kojeg drugog zadatka, ako je tako predviđeno.
 2. Savjetodavno vijeće sastoji se od odgovarajućih zamjenika predsjednika i dvaju najstarijih članova suda odnosno žalbenog suda.
-

ISTODOBNI POSTUPCI

1. Ne dovodeći u pitanje članak 3.34. (Ostali zahtjevi) stavak 1., ulagatelj stranke EU-a ne smije sudu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) podnijeti zahtjev da je Vijetnam prekršio odredbu iz članka 2.1. (Područje primjene) ako je ulagatelj podnio zahtjev sudu ili upravnom sudu Vijetnama ili bilo kojem međunarodnom arbitražnom sudu tvrdeći da je ta ista odredba iz članka 2.1. (Područje primjene) prekršena.¹

¹ Činjenicom da je ulagatelj sudu ili upravnom sudu Vijetnama ili bilo kojem međunarodnom arbitražnom sudu podnio zahtjev u kojoj tvrdi da je Vijetnam prekršio odredbu poglavlja 2. i koja se odnosi na jedno od njegovih ulaganja, ne sprječava se da taj isti ulagatelj u pogledu svojih drugih ulaganja podnese zahtjev sudu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) u kojoj će tvrditi da je navodno došlo do kršenja istih odredbi ako na to drugo ulaganje navodno utječe ista mjera.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 3.34. (Ostali zahtjevi) stavke 2. i 3., kada je Vijetnam tuženik, ulagatelj stranke EU-a ne smije podnijeti zahtjev sudu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) da mjera nije u skladu s odredbama poglavlja 2. ako je bilo koja osoba koja izravno ili neizravno kontrolira ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tog ulagatelja (dalje u tekstu „povezana osoba”) u pogledu istog ulaganja podnijela sudu ili bilo kojem drugom domaćem ili međunarodnom sudu zahtjev kojim tvrdi da je navodno došlo do kršenja istih odredbi, a:
 - (a) zahtjev te povezane osobe riješen je donošenjem pravorijeka, presude, odluke ili drugom nagodbom; ili
 - (b) postupak u vezi sa zahtjevom te povezane osobe još je u tijeku i ta osoba nije povukla taj zahtjev.
 3. Zahtjevi koji nisu obuhvaćeni područjem primjene stavka 1. ili stavka 2. ovog Priloga podliježu članku 3.34. (Ostali zahtjevi).
-

RADNI POSTUPCI ŽALBENOG SUDA

1. Radni postupci žalbenog suda utvrđeni u skladu s člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 10. među ostalim uključuju i odnose se na sljedeće:
 - (a) praktične postupke koji se odnose na vijećanja sudskih vijeća žalbenog suda i komunikaciju među članovima žalbenog suda;
 - (b) postupke uručivanja dokumenata i dokaznih isprava, uključujući pravila o ispravljanju administrativnih pogrešaka u takvim dokumentima;
 - (c) postupovne aspekte koji se odnose na privremenu suspenziju postupka u slučaju smrti, ostavke, nesposobnosti za rad ili razrješenja člana žalbenog suda s dužnosti u sudskom vijeću ili na žalbenom sudu;
 - (d) postupke ispravljanja administrativnih pogrešaka u odlukama sudskih vijeća žalbenog suda;
 - (e) postupke spajanja dviju žalbi ili više njih koje se odnose na isti privremeni pravorijek; i

- (f) postupke za odabir jezika u žalbenom postupku koji se u načelu vodi na istom jeziku kao postupak pred sudom koji je donio privremeni pravorijek protiv kojeg je uložena žalba.
2. Radni postupci mogu uključivati i smjernice o sljedećim aspektima koje se naknadno može uzeti u obzir u okviru postupovnih zaključaka sudskog vijeća žalbenog suda:
- (a) okvirnim rokovima i redosljedu dostave podnesaka sudskim vijećima žalbenog suda i održavanja saslušanja pred tim vijećima;
 - (b) logističkim aspektima koji se odnose na vođenje postupka, kao što su mjesto vijećanja sudskih vijeća žalbenog suda i njihovih saslušanja i načini zastupanja stranaka u sporu; i
 - (c) prethodnom savjetovanju u tijeku postupka i mogućim sastancima sudskog vijeća i stranaka u sporu prije održavanja saslušanja.
-

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je tijela državne uprave nadležnog za poslove investicijske politike.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“, broj 28/96.).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Sporazum o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane, sastavljen u Hanoju, 30. lipnja 2019., sukladno odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“, broj 28/96.), čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana njegovim odredbama, a na temelju čega će taj pristanak biti izražen i na međunarodnoj razini polaganjem isprave o ratifikaciji kod depozitara.

Članak 2. sadrži tekst Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. utvrđuje se da je provedba ovoga Zakona u djelokrugu tijela državne uprave nadležnog za poslove investicijske politike.

Člankom 4. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Sporazum nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 5. uređuje se stupanje na snagu Zakona.

PRILOG – Preslika teksta Sporazuma u izvorniku na hrvatskom jeziku

SPORAZUM O ZAŠTITI ULAGANJA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA,
S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA, i

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

s jedne strane, dalje u tekstu zajedno „stranka EU-a”, i

SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA VIJETNAM,

s druge strane, dalje u tekstu „Vijetnam”,

dalje u tekstu zajedno „stranke”,

PREPOZNAJUĆI svoje dugotrajno i čvrsto partnerstvo utemeljeno na zajedničkim načelima i vrijednostima koje se odražavaju u *Okvirnom sporazumu o sveobuhvatnom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnam, s druge strane*, potpisanom u Bruxellesu 27. lipnja 2012. (dalje u tekstu „Sporazum o partnerstvu i suradnji”), te važnost svojega gospodarskog, trgovinskog i ulagačkog odnosa, uključujući kako se on odražava u *Sporazumu o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnam*, potpisanom u Hanoju 30. lipnja 2019. (dalje u tekstu „Sporazum o slobodnoj trgovini”);

ŽELEĆI dalje jačati svoj gospodarski odnos u okviru svojih općih odnosa i u skladu s njima te uvjereni da će se ovim Sporazumom stvoriti novo ozračje za razvoj ulaganja između stranaka;

PREPOZNAJUĆI da će se ovim Sporazumom dopuniti i promicati naponi usmjereni na regionalnu gospodarsku integraciju;

ODLUČNE jačati svoj gospodarski, trgovinski i ulagački odnos u skladu s ciljem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji te promicati ulaganja na temelju ovog Sporazuma vodeći računa o visokom stupnju zaštite okoliša i rada te mjerodavnim međunarodno priznatim normama i sporazumima kojih su stranke;

ŽELEĆI poboljšati životni standard, promicati gospodarski rast i stabilnost, stvarati nove mogućnosti zapošljavanja i unaprijediti opće blagostanje te, u tu svrhu, potvrditi svoju posvećenost promicanju ulaganja;

POTVRĐUJUĆI svoju posvećenost načelima održivog razvoja iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

PREPOZNAJUĆI važnost transparentnosti kako se odražava u njihovim obvezama iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

POTVRĐUJUĆI svoju posvećenost *Povelji Ujedinjenih naroda*, potpisanoj u San Franciscu 26. lipnja 1945., i uzimajući u obzir načela utvrđena u *Općoj deklaraciji o ljudskim pravima*, koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948.;

OSLANJAJUĆI SE na svoja prava i obveze iz *Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije*, potpisanog u Marakešu 15. travnja 1994. (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”), i drugih multilateralnih, regionalnih i bilateralnih sporazuma i dogovora čije su stranke, a posebno iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

ŽELEĆI promicati konkurentnost svojih poduzeća na način da im osiguraju predvidljiv pravni okvir za njihove ulagačke odnose,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

POGLAVLJE 1.

CILJEVI I OPĆE DEFINICIJE

ČLANAK 1.1.

Cilj

Cilj je ovog Sporazuma poboljšati ulagačke odnose između stranaka u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

ČLANAK 1.2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) „fizička osoba stranke” znači, u slučaju stranke EU-a, državljanin jedne od država članica Unije u skladu s njezinim domaćim zakonima¹ i propisima te, u slučaju Vijetnama, državljanin Vijetnama u skladu s njegovim domaćim zakonima i propisima;

¹ Pojam „fizička osoba” uključuje fizičke osobe sa stalnim boravištem u Latviji koje nisu državljani Latvije ili druge države, ali u skladu sa zakonima i propisima Latvije imaju pravo na putovnicu za strance.

- (b) „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt valjano osnovan ili drukčije organiziran na temelju važećeg prava radi stjecanja dobiti ili zbog drugog razloga, u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući trgovačka društva, zaklade, partnerstva, zajedničke pothvate, obrte ili udruženja;
- (c) „pravna osoba stranke” znači pravna osoba stranke EU-a ili pravna osoba Vijetnama osnovana u skladu s domaćim zakonima i propisima države članice Unije ili Vijetnama koja obavlja znatne poslovne djelatnosti¹ na području Unije odnosno na državnom području Vijetnama;

pravna je osoba:

- i. „u vlasništvu” fizičke ili pravne osobe jedne od stranaka ako je više od 50 % vlasničkog kapitala u stvarnom vlasništvu osoba stranke EU-a ili Vijetnama; ili

¹ U skladu s obavijesti Unije o Ugovoru o osnivanju Europske zajednice koja je upućena Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WT/REG39/1) Unija i njezine države članice suglasne su da pojam „učinkovite i trajne veze” s gospodarstvom Unije iz članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije odgovara pojmu „znatne poslovne djelatnosti”. U skladu s tim Unija i njezine države članice primjenjuju pogodnosti ovog Sporazuma na pravnu osobu koja je osnovana u skladu sa zakonima i propisima Vijetnama, a na državnom području Vijetnama ima samo registrirano sjedište ili središnju upravu, pod uvjetom da ta pravna osoba ima učinkovitu i trajnu vezu s gospodarstvom Vijetnama.

- ii. „pod kontrolom” fizičke ili pravne osobe jedne od stranaka ako osobe stranke EU-a ili Vijetnama imaju ovlast imenovati većinu svojih direktora ili na drugi način zakonito voditi njezine poslove;
- (d) „usluge koje se pružaju i aktivnosti koje se izvode u okviru izvršavanja javnih ovlasti” znači usluge koje se ne pružaju ili aktivnosti koje se ne izvode na komercijalnoj osnovi ni u tržišnom natjecanju s jednim gospodarskim subjektom ili više njih;
- (e) „gospodarske djelatnosti” uključuje djelatnosti industrijske, trgovinske, stručne i obrtničke naravi, ali ne uključuje usluge koje se pružaju ili aktivnosti koje se izvode u okviru izvršavanja javnih ovlasti;
- (f) „poslovanje” u pogledu ulaganja znači postupanje, upravljanje, održavanje, upotreba, uživanje, prodaja ili drugi oblik raspolaganja ulaganjima¹;
- (g) „mjere koje donosi ili provodi stranka” znači mjere koje poduzimaju:
 - i. središnje, regionalne ili lokalne uprave i tijela; i
 - ii. nevladina tijela pri izvršavanju ovlasti koje su im delegirale središnje, regionalne ili lokalne uprave ili tijela;

¹ Podrazumijeva se da to ne uključuje korake koji se poduzimaju tijekom ili prije dovršetka izvršavanja postupaka potrebnih za povezana ulaganja u skladu s primjenjivim zakonima i propisima.

- (h) „ulaganje” znači svaka vrsta imovine koja je u izravnom ili neizravnom vlasništvu ili pod izravnom ili neizravnom kontrolom ulagatelja jedne stranke na državnom području¹ druge stranke i koja ima obilježja ulaganja, uključujući obilježja kao što su ulaganje kapitala ili drugih sredstava, očekivanje dobiti ili profita, preuzimanje rizika i određeno trajanje; oblici ulaganja mogu biti sljedeći:
- i. materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna imovina te sva druga vlasnička prava kao što su zakup, hipoteke i založna prava;
 - ii. poduzeće² te udjeli, dionice i drugi oblici sudjelovanja u vlasničkom kapitalu poduzeća, uključujući prava koja iz njih proizlaze;
 - iii. obveznice, zadužnice i zajmovi te drugi dužnički instrumenti, uključujući prava koja iz njih proizlaze;
 - iv. ugovori o projektima „ključ u ruke”, građenju, upravljanju, proizvodnji, koncesijama, podjeli prihoda i drugi slični ugovori;

¹ Podrazumijeva se da državno područje stranke uključuje njezin isključivi gospodarski pojas i epikontinentalni pojas kako je predviđeno *Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora*, potpisanom u Montego Bayu 10. prosinca 1982. (dalje u tekstu „UNCLOS”).

² Za potrebe definiranja pojma „ulaganje” pojam „poduzeće” ne uključuje predstavništvo. Podrazumijeva se da sama činjenica osnutka predstavništva na državnom području stranke ne znači postojanje ulaganja.

- v. novčana ili druga potraživanja ili izvršenje ugovorne obveze koje ima gospodarsku vrijednost¹; i
- vi. prava intelektualnog vlasništva² i *goodwill*;

povrati koji se ulože smatraju se ulaganjima ako imaju obilježja ulaganja i nijedna izmjena oblika u kojem se imovina ulaže ili ponovno ulaže ne utječe na njihovu prirodu ulaganja sve dok zadržavaju obilježja ulaganja;

¹ Podrazumijeva se da novčana potraživanja ne uključuju novčana potraživanja koja proizlaze isključivo iz trgovačkih ugovora o prodaji robe ili usluga koje fizička ili pravna osoba na državnom području stranke prodaje fizičkoj ili pravnoj osobi na državnom području druge stanke ili financiranje takvih ugovora koje se ne odnosi na zajam obuhvaćen podtočkom iii. ili bilo koji povezani nalog, presudu ili arbitražni pravorijek.

² Za potrebe ovog Sporazuma prava intelektualnog vlasništva odnose se barem na sve kategorije intelektualnog vlasništva iz dijela II. odjeljaka od 1. do 7. Sporazuma o TRIPS-u, a to su:

- (a) autorska i srodna prava;
- (b) žigovi;
- (c) oznake zemljopisnog podrijetla;
- (d) industrijski dizajni;
- (e) patentna prava;
- (f) rasporedi planova (topografije) integriranih sklopova;
- (g) zaštita neobjavljenih informacija; i
- (h) biljne sorte.

- (i) „ulagatelj stranke” znači fizička osoba stranke ili pravna osoba stranke koja je ostvarila ulaganje na državnom području druge stranke;
- (j) „povrati” znači svi iznosi koji su ostvareni ili proizlaze iz ulaganja ili ponovnog ulaganja, uključujući dobit, dividende, kapitalne dobitke, licencijske naknade, kamatu, plaćanja povezana s pravima intelektualnog vlasništva, plaćanja u naravi i sve druge zakonite prihode;
- (k) „mjera” znači svaka mjera stranke u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u bilo kojem drugom obliku;
- (l) „osoba” znači fizička osoba ili pravna osoba;
- (m) „treća zemlja” znači zemlja ili područje izvan teritorijalnog područja primjene ovog Sporazuma kako je definirano u članku 4.22. (Teritorijalno područje primjene);
- (n) „stranka EU-a” znači Unija ili njezine države članice odnosno Unija i njezine države članice u njihovim odgovarajućim područjima nadležnosti kako proizlaze iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- (o) „stranka” znači stranka EU-a ili Vijetnam;

- (p) „domaće” znači, kada se radi o zakonodavstvu, pravu ili zakonima i propisima Unije i njezinih država članica¹ odnosno Vijetnama, zakonodavstvo, pravo ili zakoni i propisi na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini; i
- (q) „obuhvaćeno ulaganje” znači ulaganje koje vrši ulagatelj jedne stranke na državnom području druge stranke i postoji od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ili je ostvareno ili stečeno nakon tog dana, a izvršeno je u skladu s mjerodavnim zakonima i propisima druge stranke.

POGLAVLJE 2.

ZAŠTITA ULAGANJA

ČLANAK 2.1.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na:
- (a) obuhvaćena ulaganja i
 - (b) ulagatelje stranke kad je riječ o poslovanju njihovim obuhvaćenim ulaganjem.

¹ Podrazumijeva se da domaći zakoni i propisi država članica Unije uključuju zakone i propise Unije.

2. Članak 2.3. (Nacionalni tretman) i članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne primjenjuju se na:

- (a) audiovizualne usluge;
- (b) rudarstvo, proizvodnju i preradu¹ nuklearnih materijala;
- (c) proizvodnju oružja, streljiva i ratnog materijala ili trgovinu njima;
- (d) nacionalnu pomorsku kabotažu²;
- (e) domaće i međunarodne usluge zračnog prometa, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluge koje su izravno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
 - i. usluga popravka i održavanja zrakoplova za vrijeme kojih je zrakoplov povučen iz prometa;

¹ Podrazumijeva se da prerada nuklearnih materijala uključuje sve aktivnosti sadržane u *Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji svih gospodarskih djelatnosti* Statističkog ureda Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, N 4, ISIC REV 3.1, 2002., kod 2330.

² Ne dovodeći u pitanje opseg aktivnosti koje se u skladu s domaćim zakonima i propisima smatraju kabotažom, nacionalna pomorska kabotaža na temelju ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u državi članici Unije i druge luke ili točke u toj istoj državi članici Unije odnosno prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u Vijetnamu i druge luke ili točke u Vijetnamu, uključujući na njihovu epikontinentalnom pojasu kako je predviđeno u Konvenciji UNCLOS i promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki smještenoj u državi članici Unije odnosno Vijetnamu.

- ii. prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prijevoza;
- iii. usluga računalnog sustava rezervacija;
- iv. zemaljskih usluga; i
- v. usluga upravljanja zračnom lukom;

i

(f) usluge koje se pružaju i aktivnosti koje se izvode u okviru izvršavanja javnih ovlasti.

3. Članak 2.3. (Nacionalni tretman) i članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne primjenjuju se na subvencije koje dodjeljuju stranke¹.

4. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na sustave socijalne sigurnosti stranaka ili djelatnosti na državnom području stranaka koje su, čak i povremeno, povezane s izvršavanjem službenih ovlasti.

¹ U slučaju stranke EU-a pojam „subvencija” uključuje „državnu potporu” kako je definirana u pravu Unije. Kada je riječ o Vijetnamu, pojam „subvencija” uključuje poticaje za ulaganje i pomoć pri ulaganju, kao što su pomoć u vezi s proizvodnim pogonom, osposobljavanje u pogledu ljudskih resursa i aktivnosti jačanja konkurentnosti, to jest pomoć u vezi s tehnologijom, istraživanjem i razvojem, besplatna pravna pomoć, informiranje o tržištu i promidžba na tržištu.

5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke ni na mjere koje se odnose na državljanstvo, boravište ili trajno zapošljavanje.

6. Uz iznimku članka 2.1. (Područje primjene), članka 2.2. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) i članaka od 2.5. (Tretman ulaganja) do 2.9. (Subrogacija), ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao ograničavanje obveza stranaka na temelju poglavlja 9. (Javna nabava) Sporazuma o slobodnoj trgovini ili uvođenje bilo kojih dodatnih obveza u pogledu javne nabave. Podrazumijeva se da se mjere u pogledu javne nabave koje su u skladu s poglavljem 9. (Javna nabava) Sporazuma o slobodnoj trgovini ne smatraju kršenjem članka 2.1. (Područje primjene), članka 2.2. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) i članaka od 2.5. (Tretman ulaganja) do 2.9. (Subrogacija).

ČLANAK 2.2.

Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi

1. Stranke ponovno potvrđuju svoje pravo na reguliranje na svojem državnom području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su zaštita javnog zdravlja, sigurnosti, okoliša ili javnog morala, socijalna zaštita ili zaštita potrošača ili promicanje i zaštita kulturne raznolikosti.

2. Podrazumijeva se da se ovo poglavlje ne tumači kao da se stranka obvezuje da neće mijenjati svoj pravni i regulatorni okvir, uključujući na način kojim se može negativno utjecati na poslovanje ulaganjima ili na očekivanja ulagatelja u pogledu ostvarivanja dobiti.
3. Podložno stavku 4., podrazumijeva se da odluka stranke da ne izda, provede ili zadrži subvenciju ili bespovratna sredstva ne čini kršenje ovog poglavlja u sljedećim okolnostima:
- (a) ako u skladu s pravom ili na temelju ugovora ne postoji posebna obveza izdavanja, obnove ili provođenja te subvencije ili bespovratnih sredstava koja je preuzeta prema ulagatelju druge stranke ili u pogledu obuhvaćenog ulaganja; ili
 - (b) ako je u skladu s bilo kakvim uvjetima povezanim s izdavanjem, obnovom ili provođenjem subvencije ili bespovratnih sredstava.
4. Podrazumijeva se da se ništa u ovom poglavlju ne tumači kao da sprječava stranku da prekine isplatu subvencije¹ ili da traži njezinu nadoknadu ili kao da se od te stranke zahtijeva da ulagatelju isplati naknadu za takav prekid ili nadoknadu, ako je tu radnju naložilo jedno od njezinih nadležnih tijela navedenih u Prilogu 1. (Nadležna tijela).

¹ U slučaju stranke EU-a pojam „subvencija” uključuje „državnu potporu” kako je definirana u pravu Unije. Kada je riječ o Vijetnamu, pojam „subvencija” uključuje poticaje za ulaganje i pomoć pri ulaganju, kao što su pomoć u vezi s proizvodnim pogonom, osposobljavanje u pogledu ljudskih resursa i aktivnosti jačanja konkurentnosti, to jest pomoć u vezi s tehnologijom, istraživanjem i razvojem, besplatna pravna pomoć, informiranje o tržištu i promidžba na tržištu.

ČLANAK 2.3.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka ulagateljima druge stranke i za obuhvaćena ulaganja u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjima osigurava tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji u istovjetnim situacijama osigurava svojim ulagateljima i njihovim ulaganjima.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. te, u slučaju Vijetnama podložno Prilogu 2. (Izuzeće Vijetnama u pogledu nacionalnog tretmana), stranka može donijeti ili održavati sve mjere u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjem pod uvjetom da nisu u suprotnosti s obvezama iz Priloga 8.-A (Raspored posebnih obveza Unije) ili iz Priloga 8.-B (Raspored posebnih obveza Vijetnama) Sporazumu o slobodnoj trgovini ako je riječ o:
 - (a) mjeri koja je donesena na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma ili prije tog dana;

 - (b) mjeri iz točke (a) koja se nastavlja, zamjenjuje ili izmjenjuje nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, pod uvjetom da ta mjera nakon njezina nastavljanja, zamjene ili izmjene nije manje usklađena sa stavkom 1. od te mjere prije njezina nastavljanja, zamjene ili izmjene;
ili

- (c) mjeri koja nije obuhvaćena točkom (a) ili (b), pod uvjetom da se ne primjenjuje na ulaganja ostvarena na državnom području stranke prije dana stupanja na snagu te mjere ili na način koji im uzrokuje gubitak ili štetu¹.

ČLANAK 2.4.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka ulagateljima druge stranke i za obuhvaćena ulaganja u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjima osigurava tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji u istovjetnim situacijama osigurava ulagateljima treće zemlje i njihovim ulaganjima.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na sljedeće sektore:
 - (a) komunikacijske usluge, osim poštanskih usluga i telekomunikacijskih usluga;
 - (b) rekreacijske, kulturne i sportske usluge;

¹ Za potrebe ove točke, ako je stranka predvidjela razumno razdoblje postupne provedbe mjere ili ako je ta stranka na bilo koji drugi način pokušala riješiti učinke mjere na ulaganja koja su ostvarena prije dana stupanja na snagu mjere, stranke shvaćaju da se ti čimbenici uzimaju u obzir pri određivanju je li mjera prouzročila gubitak ili štetu ulaganjima koja su ostvarena prije dana stupanja na snagu te mjere.

- (c) ribarstvo i akvakulturu;
- (d) šumarstvo i lov; i
- (e) rudarstvo, uključujući naftu i plin.

3. Stavak 1. ne tumači se kao da obvezuje stranku da ulagateljima druge stranke ili obuhvaćenim ulaganjima omogući iskorištavanje svakog tretmana odobrenog u skladu s bilo kojim bilateralnim, regionalnim ili međunarodnim sporazumom koji je stupio na snagu prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

4. Stavak 1. ne tumači se kao da obvezuje stranku da ulagateljima druge stranke ili za obuhvaćena ulaganja omogući iskorištavanje:

- (a) svakog tretmana odobrenog u skladu s bilo kojim bilateralnim, regionalnim ili multilateralnim sporazumom koji uključuje obveze bitnog ukidanja svih prepreka ulaganju među strankama ili kojim se zahtijeva usklađivanje zakonodavstva stranaka u jednom gospodarskom sektoru ili više njih¹;
- (b) svakog tretmana koji proizlazi iz bilo kojeg međunarodnog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili nekog drugog međunarodnog sporazuma ili dogovora potpuno ili djelomično povezanih s oporezivanjem; ili

¹ Podrazumijeva se da se na ekonomsku zajednicu Udruženja država Jugoistočne Azije (ASEAN) primjenjuje koncept regionalnog sporazuma na temelju ove točke.

(c) svakog tretmana koji proizlazi iz mjera kojima se predviđa prepoznavanje kvalifikacija, dozvola ili bonitetnih mjera u skladu s člankom VII. *Općeg sporazuma o trgovini uslugama*¹ ili njegovim Prilogom o financijskim uslugama.

5. Podrazumijeva se da pojam „tretman” iz stavka 1. ne uključuje postupke ili mehanizme rješavanja sporova, kao što su oni uvršteni u poglavlje 3. (Rješavanje sporova) odjeljak B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka), koji su predviđeni u bilo kojim drugim bilateralnim, regionalnim ili međunarodnim sporazumima. Temeljne obveze u takvim sporazumima ne čine same po sebi „tretman” i stoga se ne mogu uzeti u obzir pri ocjeni kršenja ovog članka. Mjere stranke u skladu s tim temeljnim obvezama smatraju se „tretmanom”.

6. Ovaj se članak tumači u skladu s načelom *ejusdem generis*².

¹ Kako je navedeno u Prilogu 1.b Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, potpisanom u Marakešu 15. travnja 1994.

² Podrazumijeva se da se ovaj stavak ne tumači kao da se njome sprječava tumačenje ostalih odredbi ovog Sporazuma, kada je to primjereno, u skladu s načelom *ejusdem generis*.

ČLANAK 2.5.

Tretman ulaganja

1. Svaka stranka ulagateljima druge stranke i obuhvaćenim ulaganjima osigurava pošten i pravičan tretman i punu zaštitu i sigurnost u skladu sa stavcima od 2. do 7. i Prilogom 3. (Dogovor o tretmanu ulaganja).
2. Stranka krši obvezu poštenog i pravičnog tretmana iz stavka 1. ako mjera ili niz mjera čini:
 - (a) uskraćivanje pravne zaštite u kaznenim, građanskim ili upravnim postupcima;
 - (b) temeljno kršenje pravičnog postupka u sudskim i upravnim postupcima;
 - (c) očitu arbitrarnost;
 - (d) ciljanu diskriminaciju na očigledno nepravednoj osnovi kao što su spol, rasa ili vjera;
 - (e) zlostavljanje kao što su prisila, zlouporaba ovlasti ili slično postupanje u zloj vjeri; ili
 - (f) kršenje drugih elemenata obveze poštenog i pravičnog tretmana koju su prihvatile stranke u skladu sa stavkom 3.

3. Tretman koji nije naveden u stavku 2. može činiti kršenje poštenog i pravičnog tretmana ako su se stranke tako dogovorile u skladu s postupcima predviđenima u članku 4.3. (Izmjene).
4. Pri primjeni točaka od 1. do 3. tijelo za rješavanje sporova iz poglavlja 3. (Rješavanje sporova) može uzeti u obzir je li stranka ulagatelju druge stranke dala posebno obećanje kako bi ga potaknula na obuhvaćeno ulaganje na temelju kojeg je nastalo opravdano očekivanje i na koje se ulagatelj oslanjao pri donošenju odluke o ostvarivanju ili zadržavanju tog ulaganja, ali koje je stranka naknadno prekršila.
5. Podrazumijeva se da se pojam „puna zaštita i sigurnost” iz stavka 1. odnosi na obveze stranke da postupi u skladu s razumnim potrebama za zaštitom fizičke sigurnosti ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja.
6. Ako je stranka sklopila pisani sporazum s ulagateljima druge stranke ili u pogledu obuhvaćenih ulaganja kojim se zadovoljavaju svi uvjeti u nastavku, ta stranka izvršavanjem javnih ovlasti ne krši taj sporazum. Uvjeti su sljedeći:
- (a) pisani sporazum sklapa se i proizvodi učinak nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma¹;

¹ Podrazumijeva se da pisani sporazum koji je sklopljen i proizvodi učinak nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ne uključuje obnovu ili produljenje sporazuma u skladu s odredbama izvornog sporazuma te pod istovjetnim ili u bitnome istovjetnim uvjetima kao što su navedeni u originalnom sporazumu koji je sklopljen i stupio na snagu prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- (b) ulagatelj se oslanja na pisani sporazum pri donošenju odluke o ostvarivanju ili zadržavanju obuhvaćenog ulaganja osim samog pisanog sporazuma i kršenjem nastaje stvarna šteta za to ulaganje;
 - (c) pisanim sporazumom¹ nastaje razmjena prava i obveza u pogledu predmetnog ulaganja kojima se obvezuju obje stranke; i
 - (d) pisani sporazum ne sadržava klauzulu o rješavanju sporova između njegovih stranaka u postupku međunarodne arbitraže.
7. Kršenje druge odredbe ovog Sporazuma ili posebnog međunarodnog sporazuma nije dokaz kršenja ovog članka.

ČLANAK 2.6.

Nadoknada gubitaka

1. Ulagateljima stranke koji su u pogledu svojih obuhvaćenih ulaganja pretrpjeli gubitke zbog rata ili drugog oblika oružanog sukoba, revolucije, izvanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda na državnom području druge stranke ta druga stranka u pogledu povrata imovine, naknade štete, nadoknade ili drugog namirenja osigurava tretman koji nije nepovoljniji od onog koji osigurava svojim ulagateljima ili ulagateljima iz bilo koje treće zemlje.

¹ Pojam „pisani sporazum” znači sporazum u pisanom obliku koji stranka sklapa s ulagateljem druge stranke ili u pogledu njegova ulaganja i o kojem obje stranke vode pregovore i potpisuju ga u obliku jednog instrumenta ili više instrumenata.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ulagateljima stranke koji u bilo kojoj situaciji iz stavka 1. pretrpe gubitke na državnom području druge stranke ta druga stranka osigurava brz, odgovarajući i djelotvoran povrat ili nadoknadu ako su gubici nastali zbog:

- (a) potpune ili djelomične rekvizicije svojeg obuhvaćenog ulaganja koju su izvršile oružane snage ili tijela druge stranke; ili
- (b) potpunog ili djelomičnog uništenja svojeg obuhvaćenog ulaganja koje su počinile oružane snage ili tijela druge stranke,

koji u danim okolnostima nisu bili potrebni.

ČLANAK 2.7.

Izvlaštenje

1. Stranka ne smije, izravno ili neizravno, nacionalizirati ili izvlastiti obuhvaćena ulaganja ulagatelja druge stranke mjerama koje imaju učinak jednak nacionalizaciji ili izvlaštenju (dalje u tekstu „izvlaštenje”), osim ako postupaju:

- (a) u javnom interesu;
- (b) u skladu s načelima zakonitog postupanja;

(c) na nediskriminirajućoj osnovi; i

(d) osim ako je platila brzu, odgovarajuću i djelotvornu nadoknadu.

2. Nadoknada iz stavka 1. odgovara poštenoj tržišnoj vrijednosti obuhvaćenog ulaganja u trenutku koji neposredno prethodi izvlaštenju ili kada predstojeće izvlaštenje postane poznato javnosti, ovisno o tome što je ranije, uz kamatu po razumnoj stopi utvrđenoj na komercijalnoj osnovi od dana izvlaštenja do dana plaćanja. Ta nadoknada mora biti učinkovito ostvariva, slobodno prenosiva u skladu s člankom 2.8. (Prijenos) i isplaćena bez odgode.

3. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., ako je Vijetnam stranka koja izvlašćuje, sve mjere izravnog izvlaštenja koje se odnose na zemljište izvršavaju se:

(a) u svrhu koja je u skladu s mjerodavnim domaćim zakonima i propisima¹; i

(b) nakon plaćanja nadoknade jednake tržišnoj vrijednosti uz uvažavanje mjerodavnih domaćih zakona i propisa.

4. Izdavanje obveznih licencija za prava intelektualnog vlasništva ne čini izvlaštenje u smislu stavka 1. ako je takvo izdavanje u skladu sa *Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva*, koji se nalazi u Prilogu 1.C Sporazumu o WTO-u (dalje u tekstu „Sporazum o TRIPS-u”).

¹ Mjerodavni domaći zakoni i propisi su Zakon Vijetnama o zemljištu br. 45/2013/QH13 i Uredba Vijetnama br. 44/2014/ND-CP o reguliranju cijena zemljišta u verziji važećoj na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma.

5. Ulagatelj na kojeg utječe izvlaštenje ima na temelju zakona stranke koja izvlašćuje pravo da sudsko ili drugo neovisno tijelo te stranke žurno preispita njegov predmet i vrednovanje njegova ulaganja.

6. Ovaj se članak tumači u skladu s Prilogom 4. (Dogovor o izvlaštenju).

ČLANAK 2.8.

Prijenos

Svaka stranka dopušta da se svi prijenosi koji se odnose na obuhvaćena ulaganja obavljaju u slobodno zamjenjivoj valuti bez ograničenja ili odgode i po tržišnom tečaju važećem na dan prijenosa. Ti prijenosi uključuju:

- (a) ulaganja u kapital kao što su glavna i dodatna sredstva za provođenje, razvoj ili povećanje ulaganja;
- (b) prihode, dividende, kapitalne dobitke i druge povrate ulaganja, prihode od prodaje cijelog ili dijela ulaganja ili od djelomične ili potpune likvidacije ulaganja;
- (c) plaćanje kamata, licencijskih naknada, naknada za upravljanje i tehničku pomoć te drugih naknada;

- (d) plaćanja izvršena na temelju ugovora koji je sklopio ulagatelj ili ugovora o obuhvaćenom ulaganju, uključujući plaćanja izvršena u skladu s ugovorom o zajmu;
- (e) prihode i druge naknade osoblja zaposlenog iz inozemstva na poslovima povezanim s ulaganjem;
- (f) plaćanja izvršena u skladu s člankom 2.6. (Nadoknada gubitaka) i člankom 2.7. (Izvlaštenje); i
- (g) plaćanja naknade štete u skladu s pravorijekom donesenim na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka).

ČLANAK 2.9.

Subrogacija

Ako stranka ili njezin posrednik izvrši plaćanje na temelju odštete, jamstva ili ugovora o osiguranju koji je stranka ili njezin posrednik sklopio u vezi s ulaganjem koje je ostvario jedan od njezinih ulagatelja na državnom području druge stranke, druga stranka priznaje subrogaciju ili prijenos svih prava ili prava vlasništva ili ustupanje svih potraživanja povezanih s tim ulaganjem. Stranka ili posrednik mogu ostvarivati subrogirano ili ustupljeno pravo ili potraživanje u istoj mjeri kao izvorno pravo ili potraživanje ulagatelja. Ta prava može ostvarivati stranka ili njezin posrednik ili ulagatelj samo ako ih za to ovlasti stranka ili njezin posrednik.

POGLAVLJE 3.

RJEŠAVANJE SPOROVA

ODJELJAK A

RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU STRANAKA

PODODJELJAK 1.

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

ČLANAK 3.1.

Cilj

Cilj je ovog odjeljka utvrditi djelotvoran i učinkovit mehanizam izbjegavanja i rješavanja svih sporova između stranaka o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma radi postizanja uzajamno dogovorenog rješenja.

ČLANAK 3.2.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje kada je riječ o izbjegavanju i rješavanju bilo kojeg spora između stranaka u pogledu tumačenja i primjene odredbi ovog Sporazuma, osim ako je drukčije predviđeno ovim Sporazumom.

PODODJELJAK 2.

SAVJETOVANJE I MEDIJACIJA

ČLANAK 3.3.

Savjetovanje

1. Stranke nastoje svaki spor iz članka 3.2. (Područje primjene) riješiti tako da započnu savjetovanje u dobroj vjeri radi postizanja uzajamno dogovorenog rješenja.
2. Stranka traži savjetovanje upućivanjem pisanog zahtjeva drugoj stranci i u njemu navodi spornu mjeru i relevantne odredbe ovog Sporazuma, a primjerak tog zahtjeva šalje se Odboru osnovanom u skladu s člankom 4.1. (Odbor).

3. Savjetovanje se održava u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 2. i odvija se, osim ako se stranke dogovore drukčije, na državnom području stranke kojoj je upućen zahtjev. Smatra se da je savjetovanje zaključeno u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva osim ako se stranke dogovore da će nastaviti savjetovanje. Savjetovanje, a posebno sve otkrivene informacije i stajališta koja su stranke zauzele, povjerljive su prirode i njima se ne dovode u pitanje prava stranaka u bilo kojem daljnjem postupku.

4. Savjetovanje o hitnim pitanjima, uključujući ona pitanja koja se odnose na kvarljivu robu, sezonsku robu ili usluge, održava se u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 2. Smatra se da je savjetovanje zaključeno u roku od 20 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 2., osim ako se stranke dogovore da će nastaviti savjetovanje.

5. Stranka koja je zatražila savjetovanje može primijeniti članak 3.5. (Pokretanje arbitražnog postupka) u sljedećim slučajevima:

- (a) ako druga stranka ne odgovori na zahtjev za provedbu savjetovanja u roku od 15 dana od dana primitka tog zahtjeva;
- (b) ako se savjetovanje ne održi unutar roka utvrđenog u stavku 3. ili 4.;
- (c) ako se stranke dogovore da se savjetovanje neće održati; ili
- (d) ako je savjetovanje zaključeno bez postizanja uzajamno dogovorenog rješenja.

6. Tijekom savjetovanja svaka stranka pruža dostatne činjenične informacije kako bi se ispitao način na koji bi sporna mjera mogla utjecati na djelovanje i primjenu ovog Sporazuma.

ČLANAK 3.4.

Mehanizam medijacije

Stranke mogu u bilo kojem trenutku, u skladu s Prilogom 9. (Mehanizam medijacije), dogovorno odlučiti pokrenuti postupak medijacije u pogledu bilo koje mjere koja štetno utječe na ulaganja među strankama.

PODODJELJAK 3.

POSTUPCI RJEŠAVANJA SPOROVA

ČLANAK 3.5.

Pokretanje arbitražnog postupka

1. Ako stranke ne uspiju riješiti spor putem savjetovanja kako je predviđeno u članku 3.3. (Savjetovanje), stranka koja je zatražila savjetovanje može zahtijevati osnivanje arbitražnog vijeća.

2. Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća upućuje se u pisanom obliku drugoj stranci, a preslika zahtjeva šalje se Odboru. Stranka koja je podnijela prigovor u svojem zahtjevu navodi spornu mjeru te objašnjava kako je ona neusklađena s odredbama ovog Sporazuma na način koji jasno čini pravnu osnovu za prigovor.

ČLANAK 3.6.

Opis poslova arbitražnog vijeća

Osim ako se stranke u roku od 10 dana od dana odabira arbitara dogovore drukčije, opis je poslova arbitražnog vijeća sljedeći:

„U svjetlu relevantnih odredbi ovog Sporazuma koje navode stranke, ispitati pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća u skladu s člankom 3.5. (Pokretanje arbitražnog postupka), odlučiti o usklađenosti predmetne mjere s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) i utvrditi u svojem izvješću činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi i dati obrazloženje svih nalaza i preporuka u skladu s člankom 3.10. (Privremeno izvješće) i člankom 3.11. (Završno izvješće).”

ČLANAK 3.7.

Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće sastoji se od tri arbitra.
2. Kako bi postigle dogovor o sastavu arbitražnog vijeća, stranke se savjetuju u roku od 10 dana od dana kada stranka protiv koje je podnesen prigovor primi zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća.
3. Ako stranke ne postignu dogovor o sastavu arbitražnog vijeća u roku predviđenom u stavku 2., svaka stranka može imenovati arbitra s potpopisa za tu stranku utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara) najkasnije 10 dana od isteka roka predviđenog u stavku 2. Ako stranka ne uspije imenovati arbitra sa svojeg potpopisa, arbitra, na zahtjev druge stranke, s potpopisa te druge stranke, utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara), ždrijebom izabire predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti.
4. Ako stranke ne postignu dogovor o predsjedniku arbitražnog vijeća u roku predviđenom u stavku 2., predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti, na zahtjev stranke, ždrijebom odabire predsjednika arbitražnog vijeća s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara).
5. Predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti odabire arbitre u roku od pet dana od zahtjeva iz stavka 3. ili 4.

6. Datum osnivanja arbitražnog vijeća dan je kada tri odabrana arbitra obavijeste stranke o prihvaćanju svojeg imenovanja u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik).

7. Ako u trenutku podnošenja zahtjeva u skladu sa stavkom 3. ili 4. bilo koji od popisa predviđenih u članku 3.23. (Popis arbitara) nije utvrđen ili ne sadržava dostatna imena, arbitri se izabiru ždrijebom među osobama koje su službeno predložile obje stranke ili stranka u slučaju da samo jedna stranka daje prijedlog.

ČLANAK 3.8.

Postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća

1. Pravilima i postupcima utvrđenima u ovom članku, u Prilozima 7. (Poslovnik) i 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) uređuju se postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća.

2. Osim ako se dogovore drukčije, stranke se sastaju s arbitražnim vijećem u roku od 10 dana od njegova osnivanja kako bi se utvrdila sva pitanja koje stranke ili arbitražno vijeće smatraju potrebnima, uključujući vremenski raspored postupaka i naknadu i troškove koji se plaćaju arbitrima u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik). Arbitri i predstavnici stranaka mogu u tom sastanku sudjelovati telefonski ili putem videokonferencije.

3. O mjestu saslušanja odlučuje se uz obostranu suglasnost stranaka. Ako se stranke ne dogovore o mjestu saslušanja, ono se održava u Bruxellesu ako je stranka koja je podnijela prigovor Vijetnam ili u Hanoiju ako je stranka koja je podnijela prigovor stranka EU-a.
4. Svako saslušanje otvoreno je za javnost osim ako je drukčije predviđeno u Prilogu 7. (Poslovnik).
5. Stranke u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik) imaju mogućnost prisustvovati svim postupcima na kojima se iznose prezentacije, izjave, argumenti ili protuargumenti. Sve informacije ili pisani podnesci koje stranka dostavi arbitražnom vijeću, uključujući sve primjedbe o opisnom dijelu privremenog izvješća, odgovore na pitanja arbitražnog vijeća i primjedbe stranke o tim odgovorima, stavljaju se na raspolaganje drugoj stranci.
6. Osim ako se stranke dogovore drukčije, u roku od tri dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća, arbitražno vijeće može u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik) primati dobrovoljne pisane podneske (podnesci *amicus curiae*) od fizičke ili pravne osobe s poslovnim nastanom na državnom području stranke.
7. Kako bi održalo svoja interna vijećanja, arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici kojoj mogu prisustvovati samo arbitri. Međutim, arbitražno vijeće može svojim pomoćnicima dopustiti da budu prisutni na tim vijećanjima. Vijećanja arbitražnog vijeća i dokumenti koji su mu dostavljeni čuvaju se kao povjerljivi.

ČLANAK 3.9.

Prethodna odluka o hitnosti

Ako stranka to zatraži, arbitražno vijeće može u roku od 10 dana od svojeg osnivanja donijeti prethodnu odluku o tome smatra li predmet hitnim.

ČLANAK 3.10.

Privremeno izvješće

1. Arbitražno vijeće najkasnije 90 dana od dana svojeg osnivanja strankama izdaje privremeno izvješće u kojem utvrđuje činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi i daje obrazloženje svih nalaza i preporuka. Ako smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavještava stranke i Odbor, navodeći razloge za odgodu i datum kada to vijeće namjerava izdati svoje privremeno izvješće. Arbitražno vijeće strankama ni u kojim okolnostima ne smije izdati privremeno izvješće kasnije od 120 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća.
2. Stranka može u roku od 14 dana od obavijesti o privremenom izvješću arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev, uključujući primjedbe, da preispita određene aspekte privremenog izvješća.

3. U hitnim slučajevima, uključujući one koji se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu ili usluge, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi izdalo svoje privremeno izvješće u roku od 45 dana i u svakom slučaju najkasnije 60 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka u roku od sedam dana od obavijesti o privremenom izvješću može arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev, uključujući primjedbe, da preispita određene aspekte privremenog izvješća.

4. Nakon razmatranja svih pisanih zahtjeva stranaka u pogledu privremenog izvješća, uključujući primjedbe, arbitražno vijeće može izmijeniti svoje izvješće i provesti sva ostala ispitivanja koja smatra prikladnima.

ČLANAK 3.11.

Završno izvješće

1. Arbitražno vijeće svoje završno izvješće podnosi strankama i Odboru u roku od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća o tome u pisanom obliku obavještava stranke i Odbor, navodeći razloge za odgodu i datum kada to vijeće namjerava podnijeti svoje završno izvješće. Arbitražno vijeće strankama ni u kojim okolnostima ne smije izdati završno izvješće kasnije od 150 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

2. U hitnim slučajevima, uključujući one koji se odnose na kvarljivu ili sezonsku robu ili usluge, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi izdalo svoje završno izvješće u roku od 60 dana od dana osnivanja tog vijeća. Arbitražno vijeće strankama ni u kojim okolnostima ne smije izdati završno izvješće kasnije od 75 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća.

3. U završnom izvješću dovoljno se razmatraju argumenti izneseni u fazi privremenog preispitivanja i pruža se jasan odgovor na primjedbe stranaka.

ČLANAK 3.12.

Postupanje u skladu sa završnim izvješćem

Stranka protiv koje je podnesen prigovor poduzima sve potrebne mjere kako bi odmah i u dobroj vjeri postupila u skladu sa završnim izvješćem.

ČLANAK 3.13.

Razumni rok za postupanje u skladu sa završnim izvješćem

1. Ako postupanje u skladu sa završnim izvješćem nije moguće odmah, stranke se nastoje zajednički dogovoriti o roku za postupanje u skladu sa završnim izvješćem. U takvom slučaju stranka protiv koje je podnesen prigovor najkasnije 30 dana nakon primitka završnog izvješća stranku koja je podnijela prigovor i Odbor obavještava o vremenu koje će joj biti potrebno za postupanje u skladu sa završnim izvješćem (dalje u tekstu „razumni rok”).

2. U slučaju neslaganja između stranaka u pogledu pitanja što čini razumni rok za postupanje u skladu sa završnim izvješćem, stranka koja je podnijela prigovor, u roku od 20 dana od primitka obavijesti stranke protiv koje je podnesen prigovor iz stavka 1. šalje pisani zahtjev arbitražnom vijeću osnovanom u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) (dalje u tekstu „izvorno arbitražno vijeće”) u kojem od njega traži da odredi trajanje razumnog roka. O tom se zahtjevu obavještava stranka protiv koje je podnesen prigovor, a njegova se preslika šalje Odboru.
3. Arbitražno vijeće o svojoj odluci o razumnom roku obavještava stranke i Odbor u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 2.
4. Stranka protiv koje je podnesen prigovor, u pisanom obliku najkasnije 30 dana prije isteka razumnog roka obavještava stranku koja je podnijela prigovor o napretku koji je postigla u pogledu postupanja u skladu sa završnim izvješćem.
5. Stranke mogu dogovoriti produljenje razumnog roka.

ČLANAK 3.14.

Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem

1. Stranka protiv koje je podnesen prigovor, prije kraja razumnog roka obavještava stranku koja je podnijela prigovor i Odbor o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu sa završnim izvješćem.

2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s postojanjem mjere ili sukladnosti bilo koje mjere koja je poduzeta radi postupanja u skladu s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) i o kojoj je poslana obavijest na temelju stavka 1., stranka koja je podnijela prigovor može u pisanom obliku od izvornog arbitražnog vijeća zatražiti da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu obavještava stranka protiv koje je podnesen prigovor, a njegova se preslika šalje Odboru. Stranka koja je podnijela prigovor u svojem zahtjevu navodi konkretnu spornu mjeru te objašnjava kako je takva mjera neusklađena s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) na način dostatan za jasno iznošenje pravne osnove za prigovor.

3. Arbitražno vijeće o svojoj odluci obavještava stranke i Odbor u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 2.

ČLANAK 3.15.

Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem

1. Ako stranka protiv koje je podnesen prigovor stranci koja je podnijela prigovor i Odboru prije isteka razumnog roka ne uputi obavijest o bilo kojoj mjeri poduzetoj radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem ili ako arbitražno vijeće utvrdi da nije poduzeta nijedna mjera za postupanje u skladu sa završnim izvješćem ili da mjera o kojoj je poslana obavijest na temelju članka 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) stavka 1. nije u skladu s obvezama te stranke na temelju odredbi iz članka 3.2. (Područje primjene), stranka protiv koje je podnesen prigovor dužna je, ako to od nje zatraži stranka koja je podnijela prigovor i nakon savjetovanja s tom strankom, dati ponudu za nadoknadu.

2. Ako stranka koja je podnijela prigovor odluči ne zahtijevati ponudu za nadoknadu ili, u slučaju da je takav zahtjev podnesen, ako se ne postigne dogovor o nadoknadi u roku od 30 dana od isteka razumnog roka ili od donošenja odluke arbitražnog vijeća na temelju članka 3.14.

(Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) o tome da nije poduzeta nijedna mjera za postupanje u skladu sa završnim izvješćem ili da mjera nije u skladu s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene), stranka koja je podnijela prigovor ima pravo, nakon obavještavanja druge stranke i Odbora, poduzeti odgovarajuće mjere u okviru obveza o povlaštenoj trgovini i ulaganjima koje stranke međusobno primjenjuju i čiji je učinak jednak poništenju ili umanjenju koristi zbog kršenja. U obavijesti se navode takve mjere. Stranka koja je podnijela prigovor može provesti mjere u bilo kojem trenutku nakon isteka razdoblja od 10 dana od dana primitka obavijesti od stranke protiv koje je podnesen prigovor, osim ako stranka protiv koje je podnesen prigovor zatraži arbitražu na temelju stavka 3. ovog članka.

3. Ako stranka protiv koje je podnesen prigovor smatra da učinak mjera koje je poduzela stranka koja je podnijela prigovor nije jednak poništenju ili umanjenju koristi zbog kršenja, ona može u pisanom obliku zatražiti od izvornog arbitražnog vijeća da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu prije isteka roka od 10 dana iz stavka 2. obavještava stranka koja je podnijela prigovor, a primjerak zahtjeva šalje se Odboru. Izvorno arbitražno vijeće u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva obavještava stranke i Odbor o svojoj odluci o mjerama koje je poduzela stranka koja je podnijela prigovor. Mjere iz stavka 2. ne poduzimaju se sve dok izvorno arbitražno vijeće ne dostavi obavijest o svojoj odluci, te sve mjere moraju biti u skladu s tom odlukom.

4. Mjere utvrđene u ovom članku privremene su i ne primjenjuju se nakon što:
- (a) stranke postignu uzajamno dogovoreno rješenje u skladu s člankom 3.19. (Uzajamno dogovoreno rješenje);
 - (b) stranke postignu dogovor o tome usklađuje li se na temelju priopćene mjere iz članka 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) stavka 1. stranka protiv koje je podnesen prigovor s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene); ili
 - (c) se povuku ili izmijene sve mjere za koje je utvrđeno da nisu u skladu s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene) kako bi se uskladile s tim odredbama, kako je odlučeno u članku 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem) stavku 3.

ČLANAK 3.16.

Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem nakon donošenja privremenih pravnih sredstava u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem

1. Stranka protiv koje je podnesen prigovor obavještava stranku koja je podnijela prigovor i Odbor o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu sa završnim izvješćem arbitražnog vijeća nakon što stranka koja je podnijela prigovor primijeni mjere ili nakon primjene nadoknade, ovisno o slučaju. Uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka koja je podnijela prigovor ukida mjere poduzete u skladu s člankom 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem) u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti. U slučaju primjene nadoknade i uz iznimku slučajeva iz stavka 2. stranka protiv koje je podnesen prigovor može ukinuti primjenu takve nadoknade u roku od 30 dana od dana njezine obavijesti da je postupila u skladu sa završnim izvješćem arbitražnog vijeća.

2. Ako stranke u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti ne postignu dogovor o tome usklađuje li se na temelju priopćene mjere stranka protiv koje je podnesen prigovor s odredbama iz članka 3.2. (Područje primjene), stranka koja je podnijela prigovor, u pisanom obliku traži od izvornog arbitražnog vijeća da donese odluku o tom pitanju. O tom se zahtjevu obavještava stranka protiv koje je podnesen prigovor, a njegova se preslika šalje Odboru.

3. Stranke i Odbor obavještavaju se o odluci arbitražnog vijeća u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće odluči da je priopćena mjera u skladu s odredbama članka 3.2. (Područje primjene), ukidaju se mjere iz članka 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem) ili nadoknada, ovisno o slučaju. Prema potrebi, razina mjera poduzetih u skladu s člankom 3.15. stavkom 2. ili razina nadoknade prilagođava se s obzirom na odluku arbitražnog vijeća.

ČLANAK 3.17.

Zamjena arbitara

Ako tijekom arbitražnog postupka izvorno arbitražno vijeće ili neki od njegovih članova nisu u mogućnosti sudjelovati, povuku se ili ih je potrebno zamijeniti jer ne ispunjuju zahtjeve Kodeksa ponašanja iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore), primjenjuje se postupak utvrđen u članku 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća). Rok za obavijest o izvješćima i odlukama, ovisno o slučaju, produljuje se za 20 dana.

ČLANAK 3.18.

Suspenzija i završetak arbitražnih postupaka

1. Arbitražno vijeće na zahtjev obiju stranaka suspendira svoj rad u bilo kojem trenutku na razdoblje o kojem se stranke dogovore, a koje ne premašuje 12 uzastopnih mjeseci. Vijeće nastavlja sa svojim radom prije kraja tog razdoblja suspenzije na pisani zahtjev obiju stranaka. Stranke na odgovarajući način obavještavaju Odbor. Arbitražno vijeće može nastaviti sa svojim radom i na kraju razdoblja suspenzije na pisani zahtjev bilo koje stranke. Stranka koja upućuje zahtjev na odgovarajući način obavještava Odbor i drugu stranku. Ako stranka ne zatraži nastavak rada arbitražnog vijeća pri isteku razdoblja suspenzije, ovlast arbitražnog vijeća prestaje i postupci se završavaju. U slučaju suspenzije rada arbitražnog vijeća vremenska razdoblja utvrđena u relevantnim odredbama ovog odjeljka produljuju se za istovjetno razdoblje u kojemu je rad arbitražnog vijeća suspendiran. Suspenzijom i završetkom rada arbitražnog vijeća ne dovode se u pitanje prava bilo koje od stranaka u drugim postupcima podložno članku 3.24. (Odabir suda).
2. Stranke mogu dogovoriti završetak postupaka arbitražnog vijeća upućivanjem zajedničke obavijesti predsjedniku arbitražnog vijeća i Odboru u bilo kojem trenutku prije izdavanja završnog izvješća arbitražnog vijeća.

ČLANAK 3.19.

Uzajamno dogovoreno rješenje

Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići uzajamno dogovoreno rješenje spora na temelju ovog odjeljka. O svakom takvom rješenju zajednički obavještavaju Odbor i, kada je to primjenjivo, predsjednika arbitražnog vijeća. Ako je rješenje potrebno odobriti u skladu s relevantnim domaćim postupcima bilo koje od stranaka, u obavijesti se upućuje na takav zahtjev, a postupak rješavanja sporova suspendira se. Ako takvo odobrenje nije potrebno ili ako se dostavi obavijest o završetku takvih domaćih postupaka, završava se postupak rješavanja sporova.

ČLANAK 3.20.

Informacije i tehnički savjeti

Na zahtjev stranke ili na njezinu inicijativu arbitražno vijeće može od bilo kojeg izvora, uključujući stranke uključene u spor, zatražiti informacije koje smatra prikladnima za postupak arbitražnog vijeća. Arbitražno vijeće isto tako ima pravo zatražiti mišljenje stručnjaka kada to smatra prikladnim. Prije odabira takvih stručnjaka arbitražno vijeće savjetuje se sa strankama. Sve informacije pribavljene u skladu s ovim člankom moraju se otkriti i dostaviti strankama na iznošenje primjedbi u roku koji utvrdi arbitražno vijeće.

ČLANAK 3.21.

Pravila tumačenja

Arbitražno vijeće tumači odredbe iz članka 3.2. (Područje primjene) u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući pravila kodificirana u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora*, potpisanoj 23. svibnja 1969. u Beču (dalje u tekstu „Bečka konvencija”). Arbitražno vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja utvrđena u izvješćima vijeća i žalbenog tijela koja je donijelo tijelo za rješavanje sporova na temelju Priloga 2. Sporazumu o WTO-u. Izvješćima i odlukama arbitražnog vijeća ne smiju se povećavati ni umanjivati prava i obveze stranaka predviđene u ovom Sporazumu.

ČLANAK 3.22.

Odluke i presude arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće nastoji sve odluke donijeti konsenzusom. Ako se odluka ne može donijeti konsenzusom, o spornom pitanju odlučuje se većinom glasova. Oprečna mišljenja arbitara ne objavljuju se ni u kojem slučaju.

2. Stranke bezuvjetno prihvaćaju izvješća i odluke arbitražnog vijeća. Njima se ne stvaraju ni prava ni obveze za fizičke ili pravne osobe. U izvješćima i odlukama utvrđuju se činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi iz članka 3.2. (Područje primjene) i daje obrazloženje svih nalaza i zaključaka. Odbor stavlja na raspolaganje javnosti izvješća i odluke arbitražnog vijeća u njihovoj cijelosti u roku od 10 dana od njihove objave, osim ako to odluči ne učiniti kako bi zaštitio povjerljivost informacija.

PODODJELJAK 4.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 3.23.

Popis arbitara

1. Najkasnije šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor sastavlja popis od najmanje 15 osoba koje su voljne i sposobne obavljati dužnost arbitra. Popis se sastoji od tri potpopisa:

- (a) jednog potpopisa za Vijetnam;
- (b) jednog potpopisa za Uniju i njezine države članice; i

- (c) jednog potpopisa osoba koje nisu državljani nijedne stranke i nemaju stalno boravište ni u jednoj od država stranaka i koji će obavljati dužnost predsjednika arbitražnog vijeća.
2. Na svakom potpopisu nalazi se najmanje pet osoba. Odbor osigurava da popis uvijek sadržava barem najmanji potreban broj osoba.
3. Arbitri moraju imati dokazano stručno znanje i iskustvo u području prava i međunarodne trgovine. Moraju biti neovisni, obavljati dužnost kao pojedinci i ne primati napatke ni od koje organizacije ili vlade niti biti povezani s vladom bilo koje od stranaka te moraju postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore).
4. Odbor može utvrditi dodatni popis od 10 osoba koje imaju dokazano stručno znanje i iskustvo u posebnim sektorima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Podložno dogovoru između stranaka takav se dodatan popis upotrebljava za sastavljanje arbitražnog vijeća u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća).

ČLANAK 3.24.

Odabir suda

1. Primjenom postupka rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja ili na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma čije su potpisnice obje stranke ne dovodi se u pitanje nijedna radnja u okviru Svjetske trgovinske organizacije, uključujući postupak rješavanja sporova.

2. Odstupajući od stavka 1., stranka pred relevantnim sudom ni za jednu pojedinačnu mjeru ne traži ispravljanje kršenja bitno jednake obveze na temelju ovog Sporazuma i Sporazuma o WTO-u ili na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma čije su potpisnice obje stranke. Nakon pokretanja postupka rješavanja spora stranka drugom sudu ne podnosi zahtjev za ispravljanje kršenja bitno jednake obveze na temelju drugog sporazuma, osim ako sud kojem se najprije obratila ne uspije zbog postupovnih razloga ili razloga povezanih s nadležnošću donijeti odluku o zahtjevu za ispravljanje kršenja te obveze.

3. Za potrebe ovog članka:

- (a) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 6. *Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova*;
- (b) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 3.5. stavka 1. (Pokretanje arbitražnog postupka);
- (c) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma pokrenuti u skladu s tim sporazumom.

4. Ništa u ovom Sporazumu ne sprječava stranku da provede suspenziju obveza koju je odobrilo tijelo za rješavanje sporova. Ne smije se pozivati na Sporazum o WTO-u ni na Sporazum o slobodnoj trgovini da bi se stranku spriječilo da poduzme odgovarajuće mjere na temelju članka 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem).

ČLANAK 3.25.

Rokovi

1. Svi rokovi utvrđeni u ovom odjeljku, uključujući rokove u kojima arbitražna vijeća dostavljaju svoja izvješća i odluke, računaju se u kalendarskim danima od dana nakon radnje ili činjenice na koje se odnose, osim ako je navedeno drukčije.
2. Stranke u sporu mogu uzajamnim dogovorom izmijeniti sve rokove iz ovog odjeljka. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku predložiti strankama da izmijene bilo koji rok iz ovog odjeljka, navodeći razloge za takav prijedlog.

ČLANAK 3.26.

Preispitivanje i izmjena

Odbor može preispitati Prilog 7. (Poslovník), Prilog 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i Prilog 9. (Mehanizam medijacije) i donijeti odluku o njihovoj izmjeni.

ODJELJAK B

RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU ULAGATELJA I STRANAKA

PODODJELJAK 1.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

ČLANAK 3.27.

Područje primjene

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na spor između tužitelja jedne stranke, s jedne strane, i druge stranke, s druge strane, u pogledu bilo koje mjere¹ kojom se navodno krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), a tim se kršenjem navodno uzrokuje gubitak ili šteta tužitelju ili, ako je zahtjev podnesen u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom čiji je on vlasnik ili koje je pod njegovom kontrolom, njegovu poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom.
2. Podrazumijeva se da tužitelj ne može podnijeti zahtjev u skladu s ovim odjeljkom ako je njegovo ulaganje ostvareno na temelju lažnog prikazivanja, prikrivanja, korupcije ili postupanja kojima se zlouporabljuje postupak.

¹ Podrazumijeva se da pojam „mjera” može uključivati nedjelovanje.

3. Sud i žalbeni sud koji su osnovani u skladu s člankom 3.38 (Sud) i člankom 3.39 (Žalbeni sud) ne mogu odlučivati o zahtjevima izvan područja primjene ovog članka.

4. Zahtjev u pogledu restrukturiranja duga stranke upućuje se u skladu s ovim odjeljkom i Prilogom 5. (Javni dug).

ČLANAK 3.28.

Definicije

Ako nije navedeno drukčije, za potrebe ovog odjeljka:

- (a) „postupak” znači postupak pred sudom ili žalbenim sudom na temelju ovog odjeljka;
- (b) „stranke u sporu” znači tužitelj i tuženik;
- (c) „tužitelj stranke” znači:
 - i. ulagatelj stranke, kako se navodi u članku 2.1. (Područje primjene) stavku 1. točki (b), koji djeluje u svoje ime; ili

- ii. ulagatelj stranke, kako se navodi u članku 2.1. (Područje primjene) stavku 1. točki (b), koji djeluje u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom čiji je vlasnik ili koje je pod kontrolom tog ulagatelja; podrazumijeva se da se za zahtjev podnesen na temelju ove podtočke smatra da se odnosi na spor između ugovorne države i državljanina druge ugovorne države za potrebe članka 25. stavka 1. Konvencije ICSID-a;
- (d) „Konvencija ICSID-a” znači *Konvencija o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljanina drugih država*, potpisana u Washingtonu 18. ožujka 1965.;
- (e) „stranka koja nije u sporu” znači Vijetnam, ako je tuženik Unija ili država članica Unije, odnosno Unija, ako je tuženik Vijetnam;
- (f) „tuženik” znači Vijetnam odnosno, u slučaju stranke EU-a, Unija ili predmetna država članica Unije u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva);
- (g) „poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom” znači pravna osoba s poslovnim nastanom na državnom području stranke koja je u vlasništvu ili pod kontrolom ulagatelja druge stranke;
- (h) „Njujorška konvencija iz 1958.” znači *Konvencija o priznavanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka*, potpisana u New Yorku 10. lipnja 1958.;

- (i) „financiranje sredstvima treće strane” znači svako financiranje sredstvima fizičke ili pravne osobe koja nije stranka u sporu, ali koja sklapa sporazum sa strankom u sporu radi financiranja dijela ili svih troškova postupka u zamjenu za naknadu ovisno o ishodu spora, ili svako financiranje sredstvima fizičke ili pravne osobe koja nije stranka u sporu u obliku donacije ili bespovratnih sredstava;
- (j) „UNCITRAL” znači Komisija Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo; i
- (k) „pravila UNCITRAL-a o transparentnosti” znači pravila UNCITRAL-a o transparentnosti za arbitražu između ulagatelja i države na temelju ugovora.

PODODJELJAK 2.

ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA I SAVJETOVANJE

ČLANAK 3.29.

Sporazumno rješavanje sporova

Sve bi sporove trebalo u što većoj mjeri sporazumno rješavati pregovaranjem ili medijacijom te, ako je to moguće, prije podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje). Takvo se rješavanje može dogovoriti u bilo kojem trenutku, uključujući nakon početka postupaka na temelju ovog odjeljka.

ČLANAK 3.30.

Savjetovanje

1. Ako se spor ne može riješiti sporazumno kako je predviđeno u članku 3.29. (Sporazumno rješavanje sporova), tužitelj jedne stranke koji tvrdi da su prekršene odredbe iz članka 3.27. (Zaštita ulaganja) stavka 1. drugoj stranci podnosi zahtjev za savjetovanje. Zahtjev sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime i adresu tužitelja i, ako se taj zahtjev podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, naziv, adresu i mjesto osnivanja poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom;
- (b) odredbe iz članka 3.27. (Zaštita ulaganja) stavka 1. koje su navodno prekršene;
- (c) pravnu i činjeničnu osnovu zahtjeva, uključujući mjere kojima se navodno krše odredbe iz članka 3.27. (Zaštita ulaganja) stavka 1.;
- (d) traženu mjeru i procijenjeni iznos tražene odštete; i
- (e) dokaz kojim se utvrđuje da je tužitelj ulagatelj druge stranke i da ima u vlasništvu ili kontrolira obuhvaćeno ulaganje, uključujući, kada je to primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom u pogledu kojeg se podnosi zahtjev za savjetovanje.

Kada zahtjev za savjetovanje podnosi nekoliko tužitelja ili se on podnosi u ime nekoliko poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, svaki tužitelj ili poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, ovisno o slučaju, dostavlja informacije iz stavka 1. točaka (a) i (e).

2. Zahtjev za savjetovanje podnosi se:

(a) u roku od tri godine od dana kada je tužitelj ili, ovisno o slučaju, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom prvi put saznalo ili je trebalo prvi put saznati za mjeru kojom se navodno krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i saznalo da su tako gubitak i štetu pretrpjeli:

- i. tužitelj, kad je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u svoje ime; ili
- ii. poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, kad je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom; ili

(b) u roku od dvije godine od dana kad je tužitelj ili, ovisno o slučaju, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom odustao od zahtjeva ili postupka pred sudom na temelju domaćeg prava te, u svakom slučaju, najkasnije sedam godina nakon dana kada je tužitelj prvi put saznao ili je trebao prvi put saznati za mjeru kojom se navodno krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i saznao da su tako gubitak i štetu pretrpjeli:

- i. tužitelj, kad je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u svoje ime; ili

ii. poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, kada je riječ o zahtjevima koje ulagatelj podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom¹.

3. Ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, savjetovanje se provodi u sljedećim mjestima:

- (a) Hanoiju ako se savjetovanje odnosi na mjere Vijetnama;
- (b) Bruxellesu ako se savjetovanje odnosi na mjere Unije; ili
- (c) glavnom gradu predmetne države članice Unije ako se zahtjev za savjetovanje odnosi isključivo na mjere te države članice.

Savjetovanje se može održati i putem videokonferencije ili na drugi način, posebno u slučaju malih ili srednjih poduzeća.

4. Osim ako stranke u sporu dogovore dulje razdoblje, savjetovanje se održava u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje.

5. Ako tužitelj nije podnio zahtjev u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) u roku od 18 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje, smatra se da se povukao iz postupka na temelju ovog odjeljka te na temelju tog odjeljka ne može podnijeti zahtjev. Stranke uključene u savjetovanje mogu to razdoblje sporazumno produžiti.

¹ Stavak 2. točka (b) ne primjenjuje se u slučajevima kada se primjenjuje Prilog 12. (Istodobni postupci).

6. Nepoštovanje rokova utvrđenih u stavcima 2. i 5. ne čini zahtjeve neprihvatljivima ako tužitelj može dokazati da je do netražnja savjetovanja ili nepodnošenja zahtjeva došlo zbog nemogućnosti tužitelja da djeluje zbog radnji koje je predmetna stranka namjerno poduzela, pod uvjetom da tužitelj čim postane sposoban djeluje kad to bude razumno moguće.

7. Zahtjev za savjetovanje šalje se Uniji ako se odnosi na kršenje ovog Sporazuma koje je navodno počinila Unija ili država članica Unije. Ako se utvrde mjere države članice Unije, zahtjev se isto tako šalje predmetnoj državi članici.

ČLANAK 3.31.

Medijacija

1. Stranke u sporu mogu u bilo kojem trenutku dogovorno odlučiti pokrenuti postupak medijacije.
2. Pokretanje postupka medijacije dobrovoljno je i njime se ne dovodi u pitanje pravni položaj bilo koje stranke u sporu.
3. Pokretanje postupka medijacije može se urediti pravilima utvrđenima u Prilogu 10. (Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka). Stranke u sporu mogu dogovorom izmijeniti svaki rok iz Priloga 10. (Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka).

4. Stranke u sporu sporazumno imenuju medijatora. Takvo imenovanje može uključivati imenovanje medijatora među članovima suda imenovanima u skladu s člankom 3.38. (Sud) ili članovima žalbenog suda imenovanima u skladu s člankom 3.39. (Žalbeni sud). Stranke u sporu ujedno od predsjednika suda mogu zatražiti da među članovima suda koji nisu državljani države članice Unije ni Vijetnama imenuje medijatora.

5. Nakon što stranke u sporu dogovorno odluče pokrenuti postupak medijacije, rokovi utvrđeni u članku 3.30. (Savjetovanje) stavcima 2. i 5., članku 3.53. stavku 6. (Privremeni pravorijek) i članku 3.54. (Žalbeni postupak) stavku 5. suspendiraju se u razdoblju od dana kada su stranke u sporu sporazumno odlučile pokrenuti postupak medijacije do dana kada je bilo koja stranka u sporu odlučila prekinuti medijaciju upućivanjem pisane obavijesti medijatoru i drugoj stranci u sporu. Ako je u skladu s člankom 3.38. (Sud) osnovano sudsko vijeće suda, ono na zahtjev obiju stranaka u sporu obustavlja svoj postupak sve do dana kada bilo koja stranka u sporu odluči prekinuti medijaciju upućivanjem pisane obavijesti medijatoru i drugoj stranci u sporu.

PODODJELJAK 3.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA I PREDUVJETI

ČLANAK 3.32.

Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva

1. Ako se spor ne može riješiti u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje, tužitelj može dostaviti obavijest o namjeri u kojoj u pisanom obliku navodi da namjerava podnijeti zahtjev radi rješavanja spora na temelju ovog odjeljka te koja sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime i adresu tužitelja i, ako se taj zahtjev podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, naziv, adresu i mjesto osnivanja poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom;
- (b) odredbe iz članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1. koje su navodno prekršene;
- (c) pravnu i činjeničnu osnovu zahtjeva, uključujući mjere kojima se navodno krše odredbe iz članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1.; i

(d) traženu mjeru i procijenjeni iznos tražene odštete.

Obavijest o namjeri šalje se Uniji ili Vijetnamu, ovisno o slučaju. Ako se utvrdi mjera države članice Unije, obavijest se šalje i predmetnoj državi članici.

2. Nakon što se obavijest o namjeri pošalje Uniji, Unija određuje tuženika i, nakon što ga odredi, u roku od 60 dana od dana primitka obavijesti o namjeri obavještava tužitelja o tome je li tuženik Unija ili država članica Unije.

3. U slučaju da tužitelj u roku od 60 dana od dana primitka obavijesti o namjeri ne primi obavijest o tome tko je određen kao tuženik:

(a) ako su mjere utvrđene u obavijesti isključivo mjere države članice Unije, tuženik je ta država članica; ili

(b) ako mjere utvrđene u obavijesti uključuju mjere Unije, tuženik je Unija.

4. Tužitelj može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) ako je tuženik određen na temelju stavka 2. ili, ako tužitelj nije primio obavijest o tako određenom tuženiku u roku predviđenom u stavku 2., u skladu sa stavkom 3.

5. Nakon što se odredi tuženik u skladu sa stavkom 2., ako je Unija ili država članica Unije tuženik, ni Unija ni predmetna država članica ne mogu tvrditi da je zahtjev neprihvatljiv, da sud nema nadležnost ili na drugi način tvrditi da su zahtjev ili pravorijek neutemeljeni ili ništavi jer bi Unija trebala biti ispravni tuženik umjesto države članice ili obratno.

6. Sud i žalbeni sud dužni su poštivati odluku o tuženiku koji je određen u skladu sa stavkom 2.

7. Ništa u ovom Sporazumu ili u primjenjivim pravilima rješavanja sporova ne sprječava razmjenu svih informacija povezanih sa sporom između Unije i predmetne države članice.

ČLANAK 3.33.

Podnošenje zahtjeva

1. Ako se spor ne može riješiti u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje i protekla su najmanje tri mjeseca od dana podnošenja obavijesti o namjeri podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva), tužitelj, pod uvjetom da ispunjuje zahtjeve utvrđene u članku 3.35. (Postupovni i ostali zahtjevi za podnošenje zahtjeva), može podnijeti zahtjev sudu osnovanom u skladu s člankom 3.38. (Sud).

2. Zahtjev se može podnijeti sudu na temelju jednog od sljedećih skupova pravila rješavanja sporova:

- (a) Konvencije ICSID-a;
- (b) *Pravila o dodatnim mogućnostima za upravljanje postupcima* (dalje u tekstu „pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a”) tajništva Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova (dalje u tekstu „tajništvo ICSID-a”) ako se postupovni uvjeti u skladu s točkom (a) ne primjenjuju;
- (c) arbitražnih pravila UNCITRAL-a; ili
- (d) svih drugih pravila uz dogovor stranaka u sporu. Ako tužitelj predloži poseban skup pravila rješavanja sporova te ako stranke u sporu u roku od 30 dana od dana primitka prijedloga ne postignu dogovor u pisanom obliku o takvim pravilima, ili ako tuženik ne odgovori tužitelju, tužitelj može podnijeti zahtjev na temelju pravila predviđenih u točkama (a), (b) ili (c).

3. Sve tvrdnje koje tužitelj navede u podnesku svojeg zahtjeva u skladu s ovim člankom moraju se temeljiti na mjerama koje je on utvrdio u svojem zahtjevu za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje) stavkom 1. točkom (c).

4. Pravila rješavanja sporova iz stavka 2. primjenjuju se podložno pravilima utvrđenima u ovom odjeljku kako su nadopunjena bilo kojim pravilima koja donesu Odbor, sud ili žalbeni sud.

5. Smatra se da je zahtjev podnesen na temelju ovog članka kada tužitelj pokrene postupak u okviru mjerodavnih pravila rješavanja sporova.

6. Nisu prihvatljivi zahtjevi podneseni u ime skupine koju čini nekoliko neidentificiranih tužitelja ili koje podnosi predstavnik koji namjerava voditi postupak zastupajući interese nekoliko identificiranih ili neidentificiranih tužitelja koji ga ovlašćuju da u njihovo ime donosi sve odluke povezane s postupkom.

ČLANAK 3.34.

Ostali zahtjevi

1. Tužitelj ne smije sudu podnijeti zahtjev ako je predao drugi zahtjev u vezi s kojom je postupak u tijeku pred bilo kojim domaćim ili međunarodnim sudom u pogledu mjere istovjetne mjeri za koju se tvrdi da nije u skladu s odredbama članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1. i u pogledu istog gubitka ili štete, osim ako tužitelj povuče taj drugi zahtjev.

2. Tužitelj ne smije sudu u svoje ime podnijeti zahtjev ako je bilo koja osoba koja ima izravan ili neizravan udio u vlasništvu tužitelja ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tužitelja, predala drugi zahtjev u vezi s kojim je postupak u tijeku pred bilo kojim domaćim ili međunarodnim sudom u pogledu mjere istovjetne mjeri za koju se tvrdi da nije u skladu s odredbama članka 3.27. (Područje primjene) stavka 1. i u pogledu istog gubitka ili štete, osim ako ta osoba povuče taj drugi zahtjev koji je u tijeku.

3. Tužitelj ne smije sudu u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom podnijeti zahtjev ako je bilo koja osoba koja ima izravan ili neizravan udio u vlasništvu poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom predala drugi zahtjev u vezi s kojim je postupak u tijeku pred bilo kojim drugim domaćim ili međunarodnim sudom u pogledu mjere istovjetne mjeri za koju se tvrdi da se njome krše odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i u pogledu istog gubitka ili štete, osim ako ta osoba povuče taj drugi zahtjev koji je u tijeku.

4. Prije podnošenja zahtjeva tužitelj osigurava:

- (a) dokaz da su on i, ako je to bitno na temelju točaka 2. i 3., bilo koja osoba koja ima izravan ili neizravan udio u vlasništvu tužitelja ili poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tužitelja ili poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, povukli bilo koji zahtjev iz točaka 1., 2. i 3. u vezi s kojim je postupak u tijeku; i
- (b) odricanje od svojeg prava te, ako je primjenjivo, od prava poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom na pokretanje bilo kojeg postupka u vezi sa zahtjevom iz stavka 1.

5. Ovaj se članak primjenjuje zajedno s Prilogom 12. (Istodobni postupci).

6. Odricanje od prava dostavljeno u skladu sa stavkom 4. točkom (b) prestaje se primjenjivati ako se zahtjev odbije jer nisu ispunjeni zahtjevi u pogledu državljanstva kako bi se pokrenuo postupak na temelju ovog Sporazuma.

7. Stavci od 1. do 4., uključujući Prilog 12. (Istodobni postupci), ne primjenjuju se kada se postupci u vezi sa zahtjevom pokrenu pred domaćim sudom isključivo kako bi se tražila privremena sudska zabrana ili deklaratorna presuda te ne uključuju plaćanje novčane odštete.

8. Kada se zahtjevi u pogledu istovjetnog tretmana za koji se tvrdi da nije u skladu s odredbama poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) podnose na temelju i ovog odjeljka i odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) ili na temelju i ovog odjeljka i drugog međunarodnog sporazuma, sudsko vijeće suda uspostavljeno na temelju ovog odjeljka, što prije, nakon saslušanja stranaka u sporu pri donošenju svoje odluke naloga ili pravorijeka uzima u obzir postupak u skladu s odjeljkom A (Rješavanje sporova između stranaka) ili s drugim međunarodnim sporazumom. Vijeće može u tu svrhu, ako to smatra potrebnim, ujedno obustaviti i svoj postupak. Postupajući u skladu s tom odredbom sud mora poštovati članak 3.53. (Privremeni pravorijek) stavak 6.

ČLANAK 3.35.

Postupovni i ostali zahtjevi za podnošenje zahtjeva

1. Zahtjev se može podnijeti sudu na temelju ovog odjeljka samo u sljedećim slučajevima:
 - (a) uz zahtjev se u pisanom obliku dostavlja tužiteljeva suglasnost s time da sud riješi spor u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku i tužiteljevim odabirom jednog od skupa pravila rješavanja sporova iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavka 2. kao mjerodavnih pravila rješavanja sporova;

- (b) proteklo je najmanje šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za savjetovanje na temelju članka 3.30. (Savjetovanje) i najmanje tri mjeseca od dana podnošenja obavijesti o namjeri podnošenja zahtjeva na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva);
- (c) zahtjev za savjetovanje i obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva udovoljavaju zahtjevima utvrđenima u članku 3.30. (Savjetovanje) staccima 1. i 2. i članku 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavku 1.;
- (d) pravna i činjenična osnova spora bila je predmet prethodnog savjetovanja u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje);
- (e) svi zahtjevi navedeni u podnesku sudu u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) temelje se na mjeri ili mjerama utvrđenima u obavijesti o namjeri podnošenja zahtjeva podnesenog u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva); i
- (f) ispunjeni su uvjeti utvrđeni u članku 3.34 (Ostali zahtjevi).

2. Ovim se člankom ne dovode u pitanje ostali zahtjevi u pogledu nadležnosti koji proizlaze iz relevantnih pravila rješavanja sporova.

ČLANAK 3.36.

Suglasnost

1. Tuženik daje suglasnost za podnošenje zahtjeva na temelju ovog odjeljka.
2. Tužitelj daje svoju suglasnost u skladu s postupcima predviđenima u ovom odjeljku u vrijeme podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva).
3. Suglasnošću na temelju točaka 1. i 2. zahtijeva se da se:
 - (a) stranke u sporu suzdrže od izvršenja pravorijeka donesenog u skladu s ovim odjeljkom prije nego što taj pravorijek postane konačan u skladu s člankom 3.55. (Konačni pravorijek); i
 - (b) stranke u sporu suzdrže od ulaganja žalbe, traženja preispitivanja, ukidanja, poništenja, revizije ili pokretanja bilo kojeg drugog sličnog postupka pred međunarodnim ili domaćim sudom u pogledu pravorijeka u skladu s ovim odjeljkom¹.
4. Smatra se da suglasnost na temelju točaka 1. i 2. udovoljava zahtjevima:
 - (a) članka 25. Konvencije ICSID-a i pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a za pisanu suglasnost stranaka u sporu; i
 - (b) članka II. Njujorške konvencije iz 1958. u pogledu pisanog dogovora.

¹ Podrazumijeva se da se ova točka primjenjuje zajedno s člankom 3.57. (Izvršenje konačnih pravorijeka).

ČLANAK 3.37.

Financiranje sredstvima treće strane

1. U slučaju financiranja sredstvima treće strane stranka u sporu koja se koristi takvim financiranjem mora drugoj stranci u sporu i sudskom vijeću, ili ako nije osnovano takvo sudsko vijeće, predsjedniku suda dostaviti podatke o postojanju i naravi mehanizma financiranja te ime i adresu treće strane koja osigurava financijska sredstva.
2. Navedeni se podaci dostavljaju u trenutku podnošenja zahtjeva ili, ako se sporazum o financiranju zaključi ili donacija ili bespovratna sredstva odobre nakon podnošenja zahtjeva, bez odgode čim se sporazum o financiranju zaključi ili donacija ili bespovratna sredstva odobre.
3. Kada primjenjuje članak 3.48. (Jamstvo za troškove), sud uzima u obzir osigurava li treća strana financijska sredstva. Kada odlučuje o troškovima postupka u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4., sud uzima u obzir jesu li se poštovali zahtjevi predviđeni u stavicima 1. i 2. ovog članka.

PODODJELJAK 4.

SUSTAV SUDOVA ZA ULAGANJA

ČLANAK 3.38.

Sud

1. Sud se osniva radi odlučivanja o zahtjevima podnesenima u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva).
2. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor u skladu s člankom 4.1. (Odbor) stavkom 5. točkom (a) imenuje devet članova suda. Tri su člana državljani države članice Unije, tri su državljani Vijetnama, a tri su državljani trećih zemalja¹.
3. Odbor može odlučiti povećati ili smanjiti broj članova suda za višekratnik broja tri. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavku 2.

¹ Umjesto predlaganja imenovanja tri člana koji imaju njezino državljanstvo, bilo koja stranka može predložiti imenovanje najviše triju članova koji imaju druga državljanstva. U tom se slučaju za potrebe ovog članka ti članovi smatraju državljanima stranke koja je predložila njihovo imenovanje.

4. Članovi suda moraju posjedovati kvalifikacije koje su u njihovim zemljama potrebne za imenovanje na pravosudnu dužnost ili moraju biti priznati pravници. Moraju imati dokazano stručno znanje u području međunarodnog javnog prava. Poželjno je da su stručnjaci posebno u području međunarodnog investicijskog prava, međunarodnog trgovačkog prava te u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini.
5. Članovi suda imenuju se na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti. Međutim, mandat pet od devet osoba imenovanih odmah nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, koje se odabiru ždrijebom, produljuje se na šest godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena osobe kojoj nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika. Osoba koja u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća suda može uz odobrenje predsjednika suda nastaviti obavljati tu dužnost do završetka rada tog sudskog vijeća i može se samo u tu svrhu smatrati da nastavlja biti član suda.
6. Sud odlučuje o predmetima u vijećima sastavljenima od tri člana od kojih je jedan državljanin države članice Unije, jedan državljanin Vijetnama, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjedava član koji je državljanin treće zemlje.
7. U roku od 90 dana od podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) predsjednik suda imenuje članove koji će biti u sastavu sudskog vijeća suda koje odlučuje o predmetu prema načelu rotacije, osiguravajući da sastav sudskih vijeća bude nasumičan i nepredvidljiv i da istodobno svi članovi imaju priliku obavljati tu dužnost.

8. Predsjednik i zamjenik predsjednika suda odgovorni su za organizacijska pitanja i imenuju se na mandat od dvije godine te izabiru ždrijebom među članovima koji su državljani trećih zemalja. Na dužnost se biraju prema načelu rotacije, a ždrijebom ih izabiru supredsjednici Odbora ili njihovi zamjenici. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika kada on nije dostupan.

9. Ne dovodeći u pitanje stavak 6., stranke u sporu mogu se dogovoriti da o predmetu odlučuje samo jedan član koji je državljanin treće zemlje, a odabire ga predsjednik suda. Tuženik u dobroj namjeri razmatra takav zahtjev tužitelja, posebno ako je tužitelj malo ili srednje poduzeće ili ako je tražena nadoknada ili odšteta relativno niska. Takav zahtjev trebalo bi predati istodobno s podnošenjem zahtjeva u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva).

10. Sud može sastaviti vlastite radne postupke. Radni postupci u skladu su s mjerodavnim pravilima rješavanja sporova i ovim odjeljkom. Ako sud tako odluči, predsjednik suda sastavlja nacrt radnih postupaka savjetujući se s ostalim članovima suda te taj nacrt predstavlja Odboru. Odbor donosi nacrt radnih postupaka. Ako Odbor ne donese nacrt radnih postupaka u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja, predsjednik suda obavlja potrebnu reviziju nacrta radnih postupaka, pri čemu uzima u obzir stajališta stranaka. Predsjednik suda nakon toga Odboru predstavlja revidirani nacrt radnih postupaka. Smatra se da je revidirani nacrt radnih postupaka donesen, osim ako Odbor odluči odbiti revidirani nacrt u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja.

11. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim odjeljkom, bilo kojim dodatnim pravilima koja je donio Odbor ili radnim postupcima koji su doneseni u skladu sa stavkom 10., relevantno sudsko vijeće suda može donijeti odgovarajući postupak koji odgovara tim odredbama.
12. Sudsko vijeće suda nastoji sve odluke donijeti konsenzusom. Ako se odluka ne može donijeti konsenzusom, sudsko vijeće suda svoju odluku donosi većinom glasova svih svojih članova. Mišljenja pojedinačnih članova sudskog vijeća suda anonimna su.
13. Članovi su u bilo kojem trenutku i u kratkom roku dostupni i dobro upoznati s aktivnostima u pogledu rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma.
14. Radi osiguravanja njihove dostupnosti članovima se isplaćuje mjesečni honorar koji se određuje odlukom Odbora. Osim toga, predsjednik suda i, prema potrebi, zamjenik predsjednika, primaju dnevnicu jednaku naknadi utvrđenoj u skladu s člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 16. za svaki radni dan proveden u obavljanju dužnosti predsjednika suda u skladu s ovim odjeljkom.
15. Obje stranke uplaćuju honorar i dnevnicu iz stavka 14. na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a, pri čemu se u obzir uzima njihova razina razvoja. U slučaju da jedna stranka ne uplati honorar ili dnevnicu, može ih umjesto nje odlučiti platiti druga stranka. Sva zaostala plaćanja ostat će plativa uz odgovarajuće kamate.

16. Osim ako Odbor donese odluku u skladu sa stavkom 17., iznos ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća suda iznos je koji je utvrđen u skladu s pravilom 14. stavkom 1.

Administrativnih i financijskih pravila Konvencije ICSID-a, koji važi na dan podnošenja zahtjeva i koji je Sud raspodijelio među strankama u sporu u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

17. Odlukom Odbora honorar, dnevnica i ostale naknade i troškovi mogu se trajno pretvoriti u redovnu plaću. U tom slučaju članovi suda obavljaju dužnost u punom radnom vremenu i nije im dopušteno baviti se bilo kojim zanimanjem, uz naknadu ili bez nje, osim ako predsjednik suda iznimno odobri iznimku. Odbor određuje njihovu naknadu i povezana organizacijska pitanja.

18. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva suda i pruža mu odgovarajuću potporu. Troškove takve potpore sud raspodjeljuje među strankama u sporu u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

ČLANAK 3.39.

Žalbeni sud

1. Osniva se stalni žalbeni sud za odlučivanje o žalbama na pravorijeke koje je donio sud.

2. Žalbeni sud sastoji se od šest članova od kojih su dva državljani države članice Unije, dva su državljani Vijetnama, a dva su državljani trećih zemalja.
3. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor u skladu s člankom 4.1. (Odbor) stavkom 5. točkom (a) imenuje šest članova žalbenog suda¹.
4. Odbor može odlučiti povećati ili smanjiti broj članova žalbenog suda za višekratnik broja tri. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavcima 2. i 3.
5. Članovi žalbenog suda imenuju se na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti. Međutim, mandati triju od šest osoba imenovanih odmah nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, koje se odabiru ždrijebom, produljuju se na šest godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena osobe kojoj nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika.

¹ Umjesto predlaganja imenovanja dvaju članova koji imaju njezino državljanstvo, bilo koja stranka može predložiti imenovanje najviše dvaju članova koji imaju druga državljanstva. U tom se slučaju za potrebe ovog članka ti članovi smatraju državljanima stranke koja je predložila njihovo imenovanje.

6. Žalbeni sud ima predsjednika i zamjenika predsjednika koji se među članovima koji su državljani trećih zemalja izabiru ždrijebom na dvogodišnji mandat. Na dužnost se biraju prema načelu rotacije, a ždrijebom ih izabiru supredsjednici Odbora ili njihovi zamjenici. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika kada on nije dostupan.
7. Članovi žalbenog suda moraju imati dokazano stručno znanje u području međunarodnog javnog prava i posjedovati kvalifikacije koje su u njihovim zemljama potrebne za imenovanje na najviše pravosudne dužnosti ili moraju biti priznati pravници. Poželjno je da su stručnjaci u području međunarodnog investicijskog prava, međunarodnog trgovačkog prava te u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini.
8. Žalbeni sud odlučuje o žalbama u sudskim vijećima sastavljenima od triju članova, od kojih je jedan državljanin države članice Unije, jedan državljanin Vijetnama, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjedava član koji je državljanin treće zemlje.
9. Predsjednik žalbenog suda uvijek prema načelu rotacije određuje sastav sudskog vijeća koje odlučuje o određenoj žalbi, osiguravajući da sastav svakog sudskog vijeća bude nasumičan i nepredvidljiv i da istovremeno svi članovi imaju priliku obavljati tu dužnost. Osoba koja u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća žalbenog suda može uz odobrenje predsjednika žalbenog suda nastaviti obavljati tu dužnost do završetka rada tog sudskog vijeća i može se smatrati, samo u tu svrhu, da nastavlja biti član žalbenog suda.

10. Žalbeni sud sastavlja vlastite radne postupke. Radni postupci u skladu su s ovim odjeljkom i naputcima navedenima u Prilogu 13. (Radni postupci žalbenog suda). Predsjednik žalbenog suda sastavlja nacrt radnih postupaka savjetujući se s ostalim članovima žalbenog suda te taj nacrt predstavlja Odboru u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma. Odbor donosi nacrt radnih postupaka. Ako Odbor ne donese nacrt radnih postupaka u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja, predsjednik žalbenog suda obavlja potrebnu reviziju nacrta radnih postupaka, pri čemu uzima u obzir stajališta stranaka. Predsjednik žalbenog suda nakon toga Odboru predstavlja revidirani nacrt radnih postupaka. Smatra se da je revidirani nacrt radnih postupaka donesen, osim ako Odbor odluči odbaciti revidirani nacrt u roku od tri mjeseca od njegova predstavljanja.

11. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim odjeljkom, bilo kojim dodatnim pravilima koja je donio Odbor ili radnim postupcima koji su doneseni u skladu sa stavkom 10., relevantno sudsko vijeće žalbenog suda može donijeti odgovarajući postupak koji odgovara tim odredbama.

12. Sudsko vijeće žalbenog suda nastoji sve odluke donijeti konsenzusom. Ako se odluka ne može donijeti konsenzusom, sudsko vijeće žalbenog suda svoju odluku donosi većinom glasova svih svojih članova. Mišljenja pojedinačnih članova sudskog vijeća žalbenog suda anonimna su.

13. Članovi žalbenog suda u bilo kojem su trenutku i u kratkom roku dostupni i dobro upoznati s ostalim aktivnostima u pogledu rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma.

14. Članovima žalbenog suda isplaćuje se mjesečni honorar koji se određuje odlukom Odbora. Osim toga, predsjednik žalbenog suda i, prema potrebi, zamjenik predsjednika, primaju dnevnicu jednaku naknadi utvrđenoj u skladu sa stavkom 16. za svaki radni dan proveden u obavljanju dužnosti predsjednika žalbenog suda u skladu s ovim odjeljkom.

15. Obje stranke, uplaćuju honorar i dnevnicu iz stavka 14. na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a, pri čemu se u obzir uzima njihova razina razvoja. U slučaju da jedna stranka ne uplati honorar ili dnevnicu, može ih umjesto nje odlučiti platiti druga stranka. Sva zaostala plaćanja ostat će plativa uz odgovarajuće kamate.

16. Odbor, nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, donosi odluku kojom se utvrđuje iznos ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća žalbenog suda. Takve naknade i troškove među strankama u sporu raspodjeljuje žalbeni sud u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

17. Odlukom Odbora honorar, dnevnica i ostale naknade i troškovi mogu se trajno pretvoriti u redovnu plaću. U tom slučaju članovi žalbenog suda obavljaju dužnost u punom radnom vremenu i nije im dopušteno baviti se bilo kojim zanimanjem, uz naknadu ili bez nje, osim ako predsjednik žalbenog suda iznimno odobri iznimku. Odbor određuje njihovu naknadu i povezana organizacijska pitanja.

18. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva žalbenog suda i pruža mu odgovarajuću potporu. Troškove takve potpore žalbeni sud raspodjeljuje među strankama u sporu u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 4.

ČLANAK 3.40.

Etičke norme

1. Članovi suda i žalbenog suda odabiru se među osobama čija je neovisnost neupitna. Nisu povezani ni s jednom vladom¹. Ne primaju naputke ni od koje vlade ni organizacije u pogledu pitanja povezanih sa sporom. Ne sudjeluju u razmatranju nijednog spora koje bi dovelo do izravnog ili neizravnog sukoba interesa. Na taj se način pridržavaju Priloga 11. (Kodeks ponašanja za članove suda, žalbenog suda i medijatore). Osim toga, nakon imenovanja ne smiju preuzimati dužnost savjetnika, stručnjaka koje imenuje stranka ili svjedoka koje imenuje stranka u postojećim ili novim sporovima o zaštiti ulaganja na temelju ovog ili bilo kojeg drugog sporazuma ili domaćih zakona i propisa.

¹ Podrazumijeva se da činjenica da osoba prima dohodak od vlade ili da je prije bila zaposlena u vladi ili da ima obiteljske veze s osobom koja prima dohodak od vlade sama po sebi ne znači da ta osoba ne ispunjuje uvjete.

2. Ako stranka u sporu smatra da je član u sukobu interesa, predsjedniku suda ili predsjedniku žalbenog suda šalje odgovarajuću obavijest o osporavanju imenovanja. Takva se obavijest o osporavanju imenovanja šalje u roku od 15 dana od dana kada je stranka u sporu obaviještena o sastavu sudskog vijeća suda ili žalbenog suda ili u roku od 15 dana od dana kada je ta stranka saznala relevantne činjenice, ako te činjenice razumno nisu mogle biti poznate u trenutku sastavljanja sudskog vijeća. U obavijesti o osporavanju navodi se osnova za osporavanje.

3. Ako u roku od 15 dana od dana obavijesti o osporavanju imenovanja član čije se imenovanje osporava odluči ne odstupiti s dužnosti u tom sudskom vijeću, predsjednik suda ili predsjednik žalbenog suda, nakon što je saslušao stranke u sporu i omogućio tom članu da podnese primjedbe, na odgovarajući način donosi odluku u roku od 45 dana od primitka obavijesti o osporavanju imenovanja i o toj odluci odmah obavještava stranke u sporu i druge članove sudskog vijeća.

4. O osporavanjima imenovanja u sudsko vijeće predsjednika suda odlučuje predsjednik žalbenog suda i obratno.

5. Po primitku obrazložene preporuke predsjednika žalbenog suda ili na njihovu zajedničku inicijativu stranke mogu razriješiti dužnosti člana suda ili žalbenog suda na temelju odluke Odbora ako njegovo ponašanje nije u skladu s obvezama utvrđenima u stavku 1. te je nespojivo s daljnjim obavljanjem dužnosti člana suda ili žalbenog suda. Ako se takvo ponašanje navodno odnosi na predsjednika žalbenog suda, obrazloženu preporuku podnosi predsjednik suda. Članak 3.38. (Sud) stavak 2. i članak 3.39. (Žalbeni sud) stavak 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* na popunjavanje ispražnjenih radnih mjesta koja se mogu pojaviti u skladu s ovim stavkom.

ČLANAK 3.41.

Multilateralni mehanizmi rješavanja sporova

Stranke započinju pregovore o međunarodnom sporazumu u kojem se predviđa multilateralni sud za ulaganja u kombinaciji s multilateralnim žalbenim mehanizmom ili odvojeno od njega, koji se primjenjuju na sporove nastale na temelju ovog Sporazuma. Stranke se tako mogu dogovoriti da ne primjenjuju relevantne dijelove ovog odjeljka. Odbor može donijeti odluku u kojoj navodi sve potrebne prijelazne mjere.

PODODJELJAK 5.

VOĐENJE POSTUPKA

ČLANAK 3.42.

Mjerodavno pravo i pravila tumačenja

1. Sud i žalbeni sud odlučuju o tome krše li se mjerama koje su predmet zahtjeva odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), kao što to tužitelj tvrdi.

2. Kada donose svoju odluku, sud i žalbeni sud primjenjuju prema potrebi odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) i ostale odredbe ovog Sporazuma te ostala pravila ili načela međunarodnog prava koja su primjenjiva na stranke i uzimaju u obzir kao činjenicu sve relevantno domaće pravo stranke u sporu.
3. Podrazumijeva se da su sud i žalbeni sud obvezni primjenjivati tumačenje domaće prava koje daju sudovi ili tijela koji su nadležni za tumačenje relevantnog domaće prava, a mišljenje koje su sud i žalbeni sud dali o relevantnom domaćem pravu nije obvezujuće za sudove i tijela bilo koje stranke. Sud i žalbeni sud nisu nadležni odlučivati o zakonitosti mjere kojom se navodno krši ovaj Sporazum na temelju domaćih zakona i propisa stranke u sporu.
4. Sud i žalbeni sud tumače ovaj Sporazum u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava kako su kodificirana u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora*, sastavljenoj 23. svibnja 1969. u Beču.
5. U slučaju nastanka ozbiljnih dvojbi u pogledu tumačenja koje mogu utjecati na pitanja povezana s ovim odjeljkom, Odbor može donijeti tumačenja odredbi ovog Sporazuma. Svako takvo tumačenje obvezujuće je za sud i žalbeni sud. Odbor može odlučiti da tumačenje ima obvezujući učinak od određenog datuma.

ČLANAK 3.43.

Sprječavanje izbjegavanja mjera

Podrazumijeva se da sud odbija svoju nadležnost ako je spor nastao ili je bilo moguće vrlo pouzdano predvidjeti da će nastati u trenutku kada tužitelj stekne vlasništvo ili kontrolu nad ulaganjem koje je predmet spora, a sud na temelju činjenica u predmetu utvrdi da je tužitelj stekao vlasništvo ili kontrolu nad ulaganjem s glavnom namjerom podnošenja zahtjeva na temelju ovog odjeljka. Mogućnošću odbijanja nadležnosti u takvim okolnostima ne dovode se u pitanje druge primjedbe u pogledu nadležnosti koje bi sud mogao razmotriti.

ČLANAK 3.44.

Prethodni prigovori

1. Tuženik može uložiti prigovor da je zahtjev očigledno pravno neutemeljen najkasnije 30 dana od osnivanja sudskog vijeća suda u skladu člankom 3.38. (Sud) stavkom 7. i u svakom slučaju prije prvog zasjedanja sudskog vijeća suda ili 30 dana nakon što tuženiku postanu poznate činjenice koje čine osnovu za prigovor.

2. Tuženik što podrobnije opisuje osnovu za prigovor.

3. Nakon što strankama u sporu omogući da se očituju u pogledu prigovora, sud na prvom sastanku sudskog vijeća suda ili odmah nakon njega donosi odluku ili privremeni pravorijek o prigovoru uz obrazloženje. Ako se prigovor dostavi nakon prvog sastanka sudskog vijeća suda, sud donosi takvu odluku ili privremeni pravorijek što prije te najkasnije 120 dana nakon dana ulaganja prigovora. Kada donosi odluku, sud pretpostavlja da su navedene činjenice istinite te može razmotriti i sve druge relevantne činjenice koje nisu predmet spora.

4. Odlukom suda ne dovodi se u pitanje pravo stranke u sporu na prigovor, u skladu s člankom 3.45. (Pravno neutemeljeni zahtjevi) ili tijekom trajanja postupka, u pogledu pravne osnove zahtjeva i ne dovodi u pitanje ovlast suda da odlučuje o drugim prigovorima kao o prethodnom pitanju. Podrazumijeva se da takav prigovor može uključivati prigovor da spor ili bilo koji popratni zahtjev nisu u nadležnosti suda ili da, zbog drugih razloga, sud nije mjerodavan.

ČLANAK 3.45.

Pravno neutemeljene zahtjevi

1. Ne dovodeći u pitanje ovlast suda da odlučuje o drugim prigovorima kao o prethodnom pitanju, kao što je prigovor da spor ili bilo koji popratni zahtjev nije u nadležnosti suda ili da sud zbog drugih razloga nije mjerodavan te ne dovodeći u pitanje pravo tuženika da uloži bilo koji takav prigovor u bilo kojem trenutku, sud odlučuje kao o prethodnom pitanju o svakom prigovoru tuženika da s pravne osnove zahtjev podnesen na temelju ovog odjeljka ili bilo koji njegov dio nije zahtjev za koji je moguće donijeti pravorijek u korist tužitelja na temelju članka 3.53. (Privremeni pravorijek) čak i ako se pretpostavilo da su navedene činjenice istinite. Sud može uzeti u obzir i sve relevantne činjenice koje nisu predmet spora.

2. Prigovor iz stavka 1. podnosi se sudu što prije nakon osnivanja sudskog vijeća suda, a ni u kojem slučaju nakon datuma koji sud tuženiku odredi za podnošenje odgovora ili odgovora na zahtjev ili, u slučaju izmjene zahtjeva, datuma koji sud tuženiku odredi za podnošenje odgovora na izmjenu. Prigovor se ne podnosi dok je u tijeku postupak na temelju članka 3.44. (Prethodni prigovori), osim ako sud, nakon što je uzeo u obzir okolnosti slučaja, odobri ulaganje prigovora na temelju ovog članka.

3. Nakon što zaprimi prigovor na temelju stavka 1. i osim ako taj prigovor smatra očigledno neutemeljenim, sud obustavlja svaki postupak o meritumu, određuje raspored za razmatranje prigovora u skladu s bilo kojim rasporedom koji je odredio za razmatranje bilo kojeg drugog prethodnog pitanja i donosi odluku ili privremeni pravorijek o prigovoru uz obrazloženje.

ČLANAK 3.46.

Transparentnost postupka

1. Pravila UNCITRAL-a o transparentnosti primjenjuju se na sporove na temelju ovog odjeljka, podložno stavicima od 2. do 8.

2. Na popis dokumenta iz članka 3. stavka 1. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti uvrštavaju se zahtjev za savjetovanje na temelju članka 3.30. (Savjetovanje), obavijest o namjeri na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 1., određivanje na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 2., obavijest o osporavanju i odluka o tom osporavanju na temelju članka 3.40. (Etičke norme) i zahtjev za spajanje na temelju članka 3.59. (Spajanje).

3. U skladu s člankom 7. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti sud na vlastitu inicijativu ili na zahtjev bilo koje osobe te nakon savjetovanja sa strankama u sporu može odlučiti hoće li i na koji način staviti na raspolaganje bilo koje druge dokumente upućene sudu ili koje izdaje taj sud, a koji nisu obuhvaćeni člankom 3. stavkom 1. i člankom 3. stavkom 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti. Među njima mogu biti i dokazni predmeti ako se tuženik s time složi.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti, Unija ili Vijetnam, ovisno o slučaju, nakon primitka relevantnih dokumenata u skladu sa stavkom 2. ovog članka, odmah te dokumente prosljeđuje stranci koja nije u sporu te ih stavlja na raspolaganje javnosti nakon uklanjanja povjerljivih ili zaštićenih informacija¹.

5. Dokumenti iz točaka 2., 3. i 4. mogu se staviti na raspolaganje javnosti tako što će ih se dostaviti repozitoriju iz pravila UNCITRAL-a o transparentnosti ili na drukčiji način.

6. Najkasnije tri godine nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor preispituje funkcioniranje stavka 3. Odbor na zahtjev bilo koje stranke može donijeti odluku u skladu s člankom 4.1. (Odbor) stavkom 5. točkom (c) kojom se određuje da se umjesto stavka 3. ovog članka primjenjuje članak 3. stavak 3. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti.

¹ Podrazumijeva se da povjerljive ili zaštićene informacije kako su definirane u članku 7. stavku 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti uključuju povjerljive državne informacije.

7. Podložno bilo kojoj odluci suda o prigovoru u pogledu određivanja informacija za koje se tvrdi da su povjerljive ili zaštićene, ni stranke u sporu ni sud ne smiju bilo kojoj stranci koja nije u sporu ili javnosti otkriti bilo koje zaštićene informacije ako ih je stranka u sporu koja je dostavila informacije jasno odredila kao takve¹.

8. Tijekom postupka na temelju ovog odjeljka stranka u sporu može drugim osobama povezanima s postupkom, uključujući svjedoke i stručnjake, otkriti dokumente koje smatra potrebnima bez uklonjenih povjerljivih ili zaštićenih informacija. Međutim, stranka u sporu mora osigurati da te osobe zaštite povjerljive ili zaštićene informacije iz tih dokumenata.

¹ Podrazumijeva se da ako stranka u sporu koja je dostavila informacije odluči povući sve tako dostavljene podneske ili dio njih koji sadržavaju informacije u skladu s člankom 7. stavkom 4. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti, druga stranka u sporu, kadgod je potrebno, ponovno dostavlja cjelovite i uređene dokumente u kojima se uklanjaju informacije koje je povukla stranka u sporu koja je prva dostavila informacije ili se informacije ponovno određuju u skladu s tim kako ih određuje stranka u sporu koja ih je prva dostavila.

ČLANAK 3.47.

Privremene odluke

Sud može naložiti privremenu zaštitnu mjeru radi zaštite prava stranke u sporu ili kako bi osigurao punu nadležnost suda, uključujući nalog za zaštitu dokaza u posjedu ili pod kontrolom stranke u sporu ili zaštitu nadležnosti suda. Sud ne smije naložiti zapljenu imovine ni spriječiti primjenu tretmana kojim se navodno čini kršenje. Za potrebe ovog stavka nalog uključuje preporuku.

ČLANAK 3.48.

Jamstvo za troškove

1. Podrazumijeva se da sud na zahtjev može tužitelju naložiti da dostavi jamstvo za sve troškove ili dio troškova ako se na temelju opravdanih razloga može vjerovati da tužitelj neće biti u mogućnosti poštovati eventualnu odluku o troškovima donesenu na štetu tužitelja.
2. Ako se jamstvo za troškove ne dostavi u cijelosti u roku od 30 dana od dana kada je sud izdao takav nalog ili u bilo kojem drugom roku koji je odredio sud, sud o tome obavještava stranke u sporu. Sud može naložiti suspenziju ili završetak postupka.

ČLANAK 3.49.

Obustavljanje postupka

Ako nakon podnošenja zahtjeva na temelju ovog odjeljka tužitelj ne poduzme nikakve korake u postupku tijekom 180 uzastopnih dana ili tijekom razdoblja koje su stranke dogovorno odredile, smatra se da je tužitelj povukao svoj zahtjev i obustavio postupak. Sud na zahtjev tuženika i nakon obavještanja stranaka u sporu u nalogu prima na znanje obustavljanje postupka i donosi pravorijek o troškovima. Nadležnost suda prestaje nakon donošenja takvog naloga. Tužitelj ne može naknadno podnijeti zahtjev o istom predmetu.

ČLANAK 3.50.

Jezik postupka

1. Stranke u sporu dogovaraju se o jeziku koji će se upotrebljavati u postupku.

2. Ako stranke u sporu ne postignu dogovor u skladu sa stavkom 1. u roku od 30 dana od osnivanja sudskog vijeća suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 7., sud određuje jezik postupka. Sud određuje jezik nakon savjetovanja sa strankama u sporu kako bi osigurao gospodarsku učinkovitost postupka i osigurao da se tom odlukom o jeziku resursi stranaka u sporu i suda ne opterećuju nepotrebno¹.

ČLANAK 3.51.

Stranka koja nije u sporu

1. Tuženik u roku od 30 dana od dana primitka bilo kojih dokumenata iz podtočaka (a) i (b) ili odmah nakon donošenja odluke o svakom sporu koji se odnosi na povjerljive ili zaštićene informacije, stranci koja nije u sporu dostavlja:

- (a) zahtjev za savjetovanje iz članka 3.30. (Savjetovanje), obavijest o namjeri iz članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 1., određivanje na temelju članka 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva) stavka 2. i zahtjev iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva); i

¹ Kad promišlja o gospodarskoj učinkovitosti postupka, sud bi trebao uzeti u obzir troškove koje stranke u sporu i sud imaju tijekom obrade sudske prakse i pravnih tekstova koje će stranke u sporu eventualno dostaviti.

(b) na zahtjev, sve dokumente koji su stavljeni na raspolaganje javnosti u skladu s člankom 3.46. (Transparentnost postupka).

2. Stranka koja nije u sporu ima pravo nazočiti saslušanjima koja se održavaju na temelju ovog odjeljka i davati usmene izjave o tumačenju ovog Sporazuma.

ČLANAK 3.52.

Stručna izvješća

Sud na zahtjev stranke u sporu ili na vlastitu inicijativu nakon što se savjetuje sa strankama u sporu može imenovati jednog ili više stručnjaka da mu podnesu izvješća u pisanom obliku o svakom činjeničnom predmetu rasprave koji se odnosi na pitanje okoliša, zdravlja, sigurnosti ili ostala pitanja koja je stranka u sporu iznijela u postupku.

ČLANAK 3.53.

Privremeni pravorijek

1. Ako sud zaključi da se spornom mjerom krši bilo koja odredba poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), sud na temelju zahtjeva tužitelja i nakon što sasluša stranke u sporu može, odvojeno ili u kombinaciji, dodijeliti samo:

(a) novčanu odštetu i primjenjive kamate; i

- (b) povrat imovine, a u tom se slučaju u pravorijeku navodi da tuženik umjesto povrata može platiti novčanu odštetu i sve primjenjive kamate, što se utvrđuje u skladu s relevantnim odredbama poglavlja 2. (Zaštita ulaganja).

Ako je zahtjev podnesen u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, u svakom se pravorijeku na temelju ovog stavka navodi sljedeće:

- (a) novčana odšteta i sve primjenjive kamate isplaćuju se poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom; i
- (b) svaki povrat obavlja se poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom.

Sud ne smije naložiti poništenje predmetnog tretmana.

2. Novčana odšteta ne smije biti veća od gubitka koji je pretrpio tužitelj ili, kako je primjenjivo, njegovo poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom kao rezultat kršenja bilo koje odredbe poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), umanjenog za bilo koju prethodnu odštetu ili nadoknadu koju je predmetna stranka već isplatila. Podrazumijeva se da ulagatelj može, kada podnese zahtjev u vlastito ime, nadoknaditi samo gubitak ili štetu koju je pretrpio u odnosu na svoje obuhvaćeno ulaganje.

3. Sud ne određuje kaznene odštete.

4. Sud nalaže da troškove postupka¹ snosi stranka koja je izgubila spor. U iznimnim okolnostima sud može podijeliti troškove između stranaka u sporu ako utvrdi da je podjela prikladna u okolnostima predmeta. Ostale razumne troškove, uključujući razumne troškove pravnog zastupanja i pomoći, snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako sud utvrdi da je takva podjela nerazumna s obzirom na okolnosti predmeta. U slučaju da je samo dio zahtjeva uspješan, troškovi se prilagođavaju razmjerno broju ili opsegu uspješnih dijelova zahtjeva. Žalbeni sud pitanja troškova rješava u skladu s ovim člankom.

5. Odbor može donijeti dodatna pravila o naknadama za potrebe određivanja najvećeg iznosa troškova pravnog zastupanja i pomoći koje mogu snositi određene kategorije neuspješnih stranaka u sporu. U takvim dodatnim pravilima uzimaju se u obzir financijska sredstva tužitelja koji je fizička osoba ili malo ili srednje poduzeće. Odbor nastoji donijeti takva dodatna pravila u roku od najviše godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

6. Sud donosi privremeni pravorijek u roku od 18 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva. Ako taj rok nije moguće poštovati, sud o tome donosi odluku u kojoj navodi razloge takve odgode.

¹ Podrazumijeva se da pojam „troškovi postupka” uključuje (a) razumne troškove stručnog savjetovanja i druge pomoći koju traži sud i (b) razumne putne i druge troškove svjedoka ako je takve troškove odobrio sud.

ČLANAK 3.54.

Žalbeni postupak

1. Bilo koja stranka u sporu može se žaliti na privremeni pravorijek pred žalbenim sudom u roku od 90 dana od njegova donošenja. Razlozi za žalbu su sljedeći:

- (a) sud je pogriješio u tumačenju ili primjeni mjerodavnog prava;
- (b) sud je očigledno pogriješio u uvažavanju činjenica, uključujući uvažavanje relevantnog domaćeg prava; ili
- (c) razlozi navedeni u članku 52. Konvencije ICSID-a, ako nisu obuhvaćeni točkama (a) i (b).

2. Žalbeni sud odbacuje žalbu ako utvrdi da je žalba neutemeljena. Taj sud može odbaciti žalbu i po žurnom postupku ako je jasno da je žalba očigledno neutemeljena.

3. Ako je žalba utemeljena, odlukom žalbenog suda u potpunosti ili djelomično mijenjaju se ili poništavaju nalazi i zaključci u privremenom pravorijeku. U svojoj odluci žalbeni sud točno navodi kako je izmijenio ili poništio relevantne nalaze i zaključke suda.

4. Ako na temelju činjenica koje je sud utvrdio postoji takva mogućnost, žalbeni sud svoje pravne nalaze i zaključke primjenjuje na te činjenice i donosi konačnu odluku. Ako takva mogućnost ne postoji, žalbeni sud vraća predmet sudu.

5. Opće je pravilo da žalbeni postupak ne traje dulje od 180 dana, a taj se rok računa počevši od dana kada stranka u sporu službeno priopći svoju odluku o žalbi do dana kada žalbeni sud donese svoju odluku. Ako žalbeni sud smatra da ne može donijeti odluku u roku od 180 dana, obavještava stranke u sporu u pisanom obliku o razlozima kašnjenja te procijenjenom roku u kojem će donijeti svoju odluku. Osim ako se tako traži u iznimnim okolnostima, postupak ni u kojem slučaju ne traje dulje od 270 dana.

6. Stranka u sporu koja ulaže žalbu dostavlja jamstvo, uključujući za troškove žalbe, i razuman iznos koji će odrediti žalbeni sud uzimajući u obzir okolnosti predmeta.

7. Članci 3.37. (Financiranje sredstvima treće strane), 3.46. (Transparentnost postupka), 3.47. (Privremene odluke), 3.49. (Obustavljanje postupka), 3.51. (Stranka koja nije u sporu), 3.53. (Privremeni pravorijek) i 3.56. (Naknada štete ili druga nadoknada) primjenjuju se na žalbeni postupak *mutatis mutandis*.

ČLANAK 3.55.

Konačni pravorijek

1. Privremeni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom postaje konačan ako nijedna stranka u sporu nije uložila žalbu protiv takvog pravorijeka u skladu s člankom 3.54. (Žalbeni postupak) stavkom 1.
2. Kada je uložena žalba protiv privremenog pravorijeka, a žalbeni sud odbaci tu žalbu u skladu s člankom 3.54. (Žalbeni postupak) stavkom 2., privremeni pravorijek postaje konačan na dan kada žalbeni sud odbaci žalbu.
3. Kada je uložena žalba protiv privremenog pravorijeka, a žalbeni sud donese konačnu odluku, privremeni pravorijek kako ga je izmijenio ili poništio žalbeni sud postaje konačan na dan kada žalbeni sud objavi konačnu odluku.
4. Kada je uložena žalba protiv privremenog pravorijeka, a žalbeni sud izmijeni ili poništi pravne nalaze i zaključke u privremenom pravorijeku i vrati predmet sudu, sud nakon saslušanja stranaka u sporu prema potrebi vrši reviziju svojeg privremenog pravorijeka kako bi se njime obuhvatili nalazi i zaključci žalbenog suda. Sud je obvezan uvažiti nalaze žalbenog suda. Sud nastoji donijeti svoj revidirani pravorijek u roku od 90 dana od dana primitka odluke žalbenog suda. Revidirani privremeni pravorijek postat će konačan 90 dana nakon njegova donošenja.

5. Za potrebe ovog odjeljka pojam „konačni pravorijek” uključuje sve konačne odluke žalbenog suda donesene u skladu s člankom 3.54. (Žalbeni postupak) stavkom 4.

ČLANAK 3.56.

Naknada štete ili druga nadoknada

Sud kao valjanu obranu ne prihvaća protuzahhtjev, poziv na prijebroj ili sličan zahtjev, činjenicu da je ulagatelj primio ili da će primiti naknadu štete ili drugu nadoknadu na temelju ugovora o osiguranju ili ugovora o jamstvu za cijelu nadoknadu ili dio nadoknade tražene u sporu pokrenutom u skladu s ovim odjeljkom.

ČLANAK 3.57.

Izvršenje konačnih pravorijeka

1. Konačni pravorijeci doneseni u skladu s ovim odjeljkom:
 - (a) obvezujući su za stranke u sporu i u pogledu tog konkretnog predmeta; i
 - (b) ne podliježu žalbi, reviziji, ukidanju, poništavanju ili bilo kojem drugom pravnom sredstvu.

2. Svaka stranka priznaje konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom kao obvezujući te ispunjuje novčanu obvezu na svojem državnom području kao da se radi o pravomoćnoj presudi suda te stranke.
3. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., tijekom razdoblja iz stavka 4. priznavanje i izvršenje konačnog pravorijeka u sporu u kojemu je Vijetnam tuženik provodi se u skladu s Njujorškom konvencijom iz 1958. Tijekom tog vremena stavak 1. točka (b) ovog članka i članak 3.36 (Suglasnost) stavak 3. točka (b) ne primjenjuju se na sporove u kojima je Vijetnam tuženik.
4. Kada je riječ o konačnom pravorijeku u sporu u kojem je Vijetnam tuženik, stavak 1. točka (b) i stavak 2. primjenjuju se nakon što protekne razdoblje od pet godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ili dulje razdoblje koje odredi Odbor ako se steknu uvjeti za to.
5. Na izvršenje pravorijeka primjenjuju se zakoni o izvršenju presuda ili pravorijeka koji su na snazi u mjestu gdje se traži takvo izvršenje.
6. Podrazumijeva se da se člankom 4.18. (Nepostojanje izravnog učinka) ne sprječava priznavanje, provedba i izvršenje pravorijeka donesenih u skladu s ovim odjeljkom.
7. Za potrebe članka 1. Njujorške konvencije iz 1958. smatra se da su konačni pravorijeci doneseni u skladu s ovim odjeljkom arbitražni pravorijeci povezani sa zahtjevima koji proizlaze iz komercijalnog odnosa ili transakcije.

8. Podložno stavku 1. točki (b) podrazumijeva se da, ako je podneseni zahtjev radi rješavanja spora u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavkom 2. točkom (a), konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom jest pravorijek u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 6. Konvencije ICSID-a.

ČLANAK 3.58.

Uloga stranaka

1. Stranke ne daju diplomatsku zaštitu i ne podnose međunarodni zahtjev u pogledu spora pokrenutog na temelju ovog odjeljka, osim ako se druga stranka nije pridržavala pravorijeka i nije poštovala pravorijek koji je u tom sporu donesen. Za potrebe ovog stavka diplomatska zaštita ne uključuje neslužbene diplomatske razmjene isključivo namijenjene olakšavanju rješavanja spora.

2. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost rješavanja spora na temelju odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) u pogledu mjere opće primjene ako se tom mjerom navodno prekršio Sporazum i u pogledu koje je pokrenut spor o posebnom ulaganju u skladu s člankom 3.33. (Podnošenje zahtjeva). Time se ne dovodi u pitanje članak 3.51. (Stranka koja nije u sporu) ili članak 5. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti.

ČLANAK 3.59.

Spajanje

1. Ako se dva zahtjeva ili više njih podnesenih u skladu s ovim odjeljkom temelje na istoj pravnoj osnovi ili istom činjeničnom stanju te proizlaze iz istih događaja i okolnosti, tuženik može predsjedniku suda podnijeti zahtjev za spajanje takvih zahtjeva ili njihovih dijelova. U zahtjevu se navodi sljedeće:

- (a) imena i adrese stranaka u sporu povezanom sa zahtjevima za koje se traži spajanje;
- (b) opseg traženog spajanja; i
- (c) razlozi za taj zahtjev.

Tuženik dostavlja zahtjev svakom tužitelju iz zahtjeva za koji tuženik traži spajanje.

2. Ako se sve stranke u sporu koji se odnosi na zahtjeve za koje se traži spajanje dogovore o spajanju zahtjeva, stranke u sporu predsjedniku suda podnose zajednički zahtjev u skladu sa stavkom 1. Predsjednik suda nakon primitka takvog zajedničkog zahtjeva osniva novo sudsko vijeće suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) (dalje u tekstu „sudsko vijeće za spojene postupke”) koje ima nadležnost za sve zahtjeve ili dio zahtjeva koji podliježu podnošenju zajedničkog zahtjeva za spajanje.

3. Ako stranke u sporu iz stavka 2. ne postignu dogovor o spajanju u roku od 30 dana od dana kada zadnji tužitelj primi zahtjev za spajanje iz stavka 1., predsjednik suda osniva sudsko vijeće za spojene postupke u skladu s člankom 3.38. (Sud). Sudsko vijeće za spojene postupke preuzima nadležnost nad svim zahtjevima ili dijelom zahtjeva ako nakon razmatranja stajališta stranaka u sporu odluči da bi se takvim postupanjem najviše pridonijelo pravednom i učinkovitim rješavanju zahtjeva te usklađenosti pravorijeka.
4. Sudsko vijeće za spojene postupke vodi svoj postupak na temelju pravila rješavanja sporova koja sporazumno odabiru tužitelji među pravilima iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavka 2.
5. Ako tužitelji ne postignu dogovor o pravilima rješavanja sporova u roku od 30 dana od dana kada zadnji tužitelj primi zahtjev za spajanje, sudsko vijeće za spojene postupke vodi svoj postupak u skladu s arbitražnim pravilima UNCITRAL-a.
6. Sudska vijeća suda osnovana na temelju članka 3.38. (Sud) ustupaju nadležnost za zahtjeve ili dijelove zahtjeva nad kojima sudsko vijeće za spojene postupke ima nadležnost te se postupci takvih vijeća obustavljaju ili odgađaju, ovisno o slučaju. Pravorijek sudskog vijeća za spojene postupke koji se odnosi na dijelove zahtjeva nad kojima je to vijeće preuzelo nadležnost obvezujući je za sudska vijeća koja imaju nadležnost nad preostalim dijelovima zahtjeva od dana kada pravorijek postane konačan u skladu s člankom 3.55. (Konačni pravorijek).

7. Tužitelj iz postupka rješavanja spora može povući zahtjev ili njegov dio koji je predmet spajanja na temelju ovog članka, a takav zahtjev ili njegov dio ne smije se ponovno podnijeti na temelju članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva).

8. Sudsko vijeće za spojene postupke na zahtjev tuženika na istoj osnovi i s istim učinkom kako je utvrđeno u stavcima 3. i 6. može odlučiti o preuzimanju nadležnosti nad cijelim zahtjevom ili dijelom zahtjeva obuhvaćenim područjem primjene stavka 1. koja se podnosi nakon pokretanja spojenog postupka.

9. Na zahtjev jednog od tužitelja sudsko vijeće za spojene postupke može poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se očuvala povjerljivost zaštićenih informacija tog tužitelja u odnosu na ostale tužitelje. Te mjere mogu uključivati dostavljanje uređenih verzija dokumenata koji sadržavaju zaštićene informacije drugim tužiteljima ili dogovore da dijelovi saslušanja budu zatvoreni za javnost.

POGLAVLJE 4.

INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 4.1.

Odbor

1. Stranke osnivaju Odbor koji se sastoji od predstavnika stranke EU-a i Vijetnama.

2. Odbor se sastaje jednom godišnje, osim ako on drukčije odluči, ili u hitnim slučajevima na zahtjev bilo koje stranke. Sastanci Odbora održavaju se naizmjenice u Uniji i u Vijetnamu, osim ako stranke dogovore drukčije. Odborom supredsjedaju ministar za planiranje i ulaganje Vijetnama i član Europske komisije nadležan za trgovinu odnosno njihovi zamjenici. Odbor se dogovara oko rasporeda sastanka i utvrđuje dnevni red.

3. Odbor:

- (a) osigurava uredno funkcioniranje ovog Sporazuma;
- (b) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Sporazuma te promiče njegove opće ciljeve;
- (c) razmatra pitanja u pogledu ovog Sporazuma koja mu uputi stranka;
- (d) ispituje teškoće do kojih može doći u provedbi poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
- (e) razmatra moguća poboljšanja poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka), posebno s obzirom na iskustvo i razvoja događaja u okviru drugih međunarodnih sudova;

- (f) na zahtjev bilo koje stranke ispituje provedbu svih uzajamno dogovorenih rješenja u pogledu spora na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
 - (g) ispituje nacrt radnih postupaka koji je sastavio predsjednik suda ili žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 10. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 10.;
 - (h) ne dovodeći u pitanje poglavlje 3. (Rješavanje sporova) nastoji riješiti probleme koji bi mogli nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom ili rješava sporove koji bi mogli nastati u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma; i
 - (i) razmatra sva druga važna pitanja povezana s područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.
4. Odbor u skladu s relevantnim odredbama ovog Sporazuma može:
- (a) raspravljati o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma sa svim zainteresiranim stranama, uključujući privatni sektor, socijalne partnere i organizacije civilnog društva;
 - (b) razmatrati izmjene ovog Sporazuma i davati preporuke strankama o njima ili, u slučajevima posebno predviđenima u ovom Sporazumu, odlukama mijenjati odredbe ovog Sporazuma;

- (c) donositi tumačenja odredbi ovog Sporazuma, uključujući u skladu s člankom 3.42. (Mjerodavno pravo i pravila tumačenja) stavkom 4., koja su obvezujuća za stranke i sva tijela osnovana u skladu s ovim Sporazumom, uključujući arbitražna vijeća iz poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) te sudove osnovane na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
- (d) donositi odluke ili davati preporuke kako je predviđeno ovim Sporazumom;
- (e) donijeti svoj poslovnik; i
- (f) poduzeti sve druge radnje u okviru izvršavanja svojih dužnosti u skladu s ovim Sporazumom.

5. Odbor u skladu s relevantnim odredbama ovog Sporazuma i nakon ispunjivanja odgovarajućih zakonskih zahtjeva i postupaka stranaka može učiniti sljedeće:

- (a) donijeti odluke o imenovanju članova suda i članova žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 2. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 3.; povećati ili smanjiti broj članova u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 3. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 4.; te razriješiti dužnosti člana suda ili žalbenog suda u skladu s člankom 3.40. (Etičke norme) stavkom 5.;

- (b) donijeti i naknadno izmijeniti pravila kojima se nadopunjavaju primjenjiva pravila rješavanja sporova iz članka 3.33. (Podnošenje zahtjeva) stavka 4.; takva pravila i izmjene obvezujući su za sud i žalbeni sud;
- (c) donijeti odluku u kojoj se navodi da se članak 3. stavak 3. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti primjenjuje umjesto članka 3.46. (Transparentnost postupka) stavka 3.;
- (d) odrediti iznos honorara iz članka 3.38. (Sud) stavka 14. i članka 3.39. (Žalbeni sud) stavka 14. te svih ostalih naknada i troškova članova sudskog vijeća žalbenog suda i predsjednika suda i žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavcima 14. i 16. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavcima 14. i 16.;
- (e) pretvoriti honorar i druge naknade i troškove članova suda i žalbenog suda u redovnu plaću u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 17. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 17.;
- (f) donijeti ili odbaciti nacrt radnih postupaka suda ili žalbenog suda u skladu s člankom 3.38. (Sud) stavkom 10. i člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 10.;
- (g) donijeti odluku u kojoj navodi sve potrebne prijelazne mjere u skladu s člankom 3.41. (Multilateralni mehanizmi rješavanja sporova); i

- (h) donijeti dodatna pravila o naknadama u skladu s člankom 3.53. (Privremeni pravorijek) stavkom 5.

ČLANAK 4.2.

Donošenje odluka Odbora

1. Za potrebe ostvarenja ciljeva ovog Sporazuma Odbor ima ovlast donositi odluke u slučajevima predviđenima u ovom Sporazumu. Donesene odluke obvezujuće su za stranke, koje poduzimaju mjere potrebne za provedbu tih odluka.
2. Odbor strankama može dati odgovarajuće preporuke.
3. Sve odluke i preporuke Odbora donose se uz obostranu suglasnost.

ČLANAK 4.3.

Izmjene

1. Stranke mogu izmijeniti ovaj Sporazum. Izmjena stupa na snagu kada stranke razmijene pisane obavijesti u kojima se potvrđuje da su okončale primjenjive pravne postupke predviđene u članku 4.13. (Stupanje na snagu).

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. te u slučajevima predviđenima u ovom Sporazumu, stranke mogu u okviru Odbora donijeti odluku o izmjeni ovog Sporazuma. Time se ne dovodi u pitanje okončanje primjenjivih pravnih postupaka svake stranke.

ČLANAK 4.4.

Oporezivanje

1. Ništa u ovom Sporazumu ne utječe na prava i obveze Unije ili neke njezine države članice ili Vijetnama koji proizlaze iz bilo kojeg poreznog sporazuma između države članice Unije i Vijetnama. U slučaju bilo kakvog nepodudaranja između ovog Sporazuma i bilo kojeg poreznog sporazuma taj porezni sporazum ima prednost u mjeri u kojoj se odnosi na takvo nepodudaranje.

2. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se stranke tijekom primjene relevantnih odredbi njihova fiskalnog zakonodavstva sprječava da razlikuju porezne obveznike koji nisu u istom položaju, posebno u pogledu njihova mjesta boravišta ili mjesta gdje je njihov kapital uložen.

3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava donošenje ili izvršavanje bilo koje mjere čiji je cilj sprječavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s poreznim odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili drugih poreznih dogovora ili domaćeg poreznog zakonodavstva.

ČLANAK 4.5.

Bonitetno izuzeće

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava stranku da donosi ili provodi mjere iz bonitetnih razloga, kao što su:
 - (a) zaštita ulagatelja, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu; ili
 - (b) osiguravanje cjelovitosti i stabilnosti financijskog sustava stranke.
2. Mjere iz stavka 1. nisu strože više nego što je nužno za ostvarenje njihova cilja.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao zahtjev stranci za otkrivanje informacija koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje su u posjedu javnih subjekata.

ČLANAK 4.6.

Opće iznimke

Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi činio sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje obuhvaćenog ulaganja, ništa u članku 2.3. (Nacionalni tretman) i članku 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne tumači se na način da sprječava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:

- (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda;
- (b) potrebne radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) koje se odnose na zaštitu neobnovljivih prirodnih resursa ako se te mjere primjenjuju zajedno s ograničenjima za domaće ulagatelje ili ograničenjima domaće ponude ili upotrebe usluga;
- (d) potrebne za zaštitu nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti;

(e) potrebne za osiguravanje postupanja u skladu sa zakonima ili propisima koji su u skladu s člankom 2.3. (Nacionalni tretman) i člankom 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), uključujući one koji se odnose na:

i. sprječavanje prijevarne i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora;

ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i prosljeđivanjem osobnih podataka i zaštitu povjerljivosti osobnih evidencija i računa; ili

iii. sigurnost;

ili

- (f) nisu u skladu s člankom 2.3. (Nacionalni tretman) stavkom 1., pod uvjetom da je razlika u tretmanu namijenjena osiguravanju učinkovitog ili pravičnog uvođenja ili naplate izravnih poreza u pogledu gospodarskih djelatnosti ili ulagatelja druge stranke¹.

¹ Mjere namijenjene osiguravanju pravičnog ili učinkovitog uvođenja ili naplate izravnih poreza uključuju mjere koje stranka poduzima u okviru svojeg poreznog sustava i koje:

- i. se primjenjuju na nerezidentne ulagatelje i pružatelje usluga na temelju priznanja činjenice da se porezna obveza nerezidenata određuje prema oporezivim stavkama koje potječu iz državnog područja stranke ili se nalaze na njemu;
- ii. se primjenjuju na nerezidente kako bi se osiguralo uvođenje ili naplata poreza na državnom području stranke;
- iii. se primjenjuju na nerezidente ili rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje ili utaja poreza, uključujući mjere za postizanje usklađenosti;
- iv. se primjenjuju na korisnike usluga koje se pružaju na području ili iz područja druge stranke kako bi se za takve korisnike usluga osiguralo uvođenje ili naplata poreza koji potječu iz izvora na državnom području stranke;
- v. razlikuju ulagatelje i pružatelje usluga koji podliježu porezu na temelju stavki oporezivih u cijelom svijetu od drugih ulagatelja i pružatelja usluga, na temelju priznanja razlikovanja naravi porezne osnovice među njima; ili
- vi. služe određivanju, dodjeli ili raspodjeli prihoda, dobiti, zarade, gubitka, odbitka ili knjiženja koji se odnose na rezidentne osobe ili podružnice ili između povezanih osoba ili podružnica iste osobe, kako bi se održala porezna osnovica stranke.

Porezni pojmovi ili pojmovi u točki (f) i ovoj bilješci određuju se u skladu s poreznim definicijama i pojmovima ili istovjetnim ili sličnim definicijama i pojmovima na temelju domaćih zakona i propisa stranke koja poduzima mjeru.

ČLANAK 4.7.

Posebne iznimke

Ništa u poglavlju 2. (Zaštita ulaganja) ne primjenjuje se na nediskriminirajuće mjere opće primjene koje poduzima bilo koji javni subjekt u provođenju monetarne ili tečajne politike. Ovaj članak ne utječe na obveze stranke na temelju članka 2.8. (Prijenos).

ČLANAK 4.8.

Iznimke u vezi sa sigurnošću

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se na način da se:

- (a) od stranke zahtijeva pružanje informacija čije otkrivanje ona smatra protivnim njezinim ključnim sigurnosnim interesima;
- (b) stranku sprječava da poduzme bilo koje mjere koje smatra nužnima za zaštitu svojih ključnih sigurnosnih interesa:
 - i. u vezi s proizvodnjom oružja, streljiva i ratnog materijala i trgovinom njima te povezane s trgovinom drugim proizvodima i materijalima i s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojne baze;

- ii. u vezi s pružanjem usluga koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojne baze;
 - iii. povezane s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih su takvi materijali dobiveni; ili
 - iv. poduzete u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima;
- (c) stranku sprječava da poduzme bilo koje mjere kako bi ispunila svoje obveze na temelju *Povelje Ujedinjenih naroda*, potpisane u San Franciscu 26. lipnja 1945., u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

ČLANAK 4.9.

Primjena zakona i propisa

Članak 2.8. (Prijenosi) ne tumači se kao da stranku sprječava da na pravičan i nediskriminirajući način te na način koji ne čini prikriveno ograničavanje ulaganja primjenjuje svoje zakone i propise koji se odnose na:

- (a) stečaj, nesolventnost, oporavak i sanaciju banaka, zaštitu prava vjerovnika ili na bonitetni nadzor nad financijskim institucijama;

- (b) izdavanje financijskih instrumenata ili trgovanje njima;
- (c) financijsko izvještavanje ili vođenje evidencije o prijenosima ako je potrebna pomoć tijelima za provedbu zakona ili tijelima za financijski nadzor;
- (d) kaznena ili kažnjiva djela, prijevarne ili zavaravajuće prakse;
- (e) osiguravanje izvršenja presuda u sudskim postupcima; ili
- (f) socijalnu sigurnost, državne mirovinske programe ili obvezne programe štednje.

ČLANAK 4.10.

Privremene zaštitne mjere

U iznimnim okolnostima ozbiljnih poteškoća u funkcioniranju ekonomske i monetarne unije u Uniji ili, u slučaju Vijetnama, poteškoća u provedbi monetarne i tečajne politike odnosno opasnosti od takvih poteškoća, predmetna stranka može tijekom razdoblja koje nije dulje od godine dana poduzeti neophodne zaštitne mjere u pogledu prijenosa.

ČLANAK 4.11.

Ograničenja u slučaju poteškoća s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama

1. Ako stranka ima ozbiljnih poteškoća s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama ili postoji opasnost od takvih poteškoća, ona može donijeti ili provoditi zaštitne mjere u vezi s prijenosima, a te mjere ispunjuju sljedeće uvjete:

- (a) nediskriminirajuće su u usporedbi s trećim zemljama u sličnim situacijama;
- (b) ne prelaze ono što je nužno za otklanjanje poteškoća s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama;
- (c) moraju biti u skladu sa *Statutom Međunarodnog monetarnog fonda*, ako je primjenjiv;
- (d) takve su da se njima izbjegava nanošenje nepotrebne štete komercijalnim, gospodarskim i financijskim interesima druge stranke; i
- (e) moraju biti privremene te se, kada se situacija poboljša, moraju postupno ukinuti.

2. Stranka koja donosi ili provodi mjere iz stavka 1. odmah obavještava drugu stranku o tim mjerama i što prije predstavlja raspored za njihovo ukidanje.

3. Ako se donesu ili provode mjere ograničenja na temelju stavka 1., odmah se održava savjetovanje u okviru Odbora, osim ako se savjetovanje održava u okviru drugog tijela. U okviru savjetovanja ocjenjuju se poteškoće s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama koje su dovele do predmetnih mjera uzimajući u obzir, među ostalim, čimbenike kao što su:

- (a) vrsta i opseg poteškoća;
- (b) vanjsko gospodarsko i trgovinsko okruženje; ili
- (c) alternativne korektivne mjere koje su eventualno dostupne.

U okviru savjetovanja razmatra se usklađenost svih ograničavajućih mjera sa stavkom 1. Prihvaćaju se svi relevantni nalazi statističke ili činjenične naravi koje iznese Međunarodni monetarni fond, a u zaključcima se uzima u obzir ocjena bilance plaćanja i vanjske financijske situacije predmetne stranke koju je proveo Međunarodni monetarni fond.

ČLANAK 4.12.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva stavljanje na raspolaganje povjerljivih informacija čijim bi se otkrivanjem ometalo izvršavanje zakonodavstva ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu ili koje bi mogle dovesti u pitanje legitimne komercijalne interese određenih javnih ili privatnih poduzeća, osim ako vijeće zatraži povjerljive informacije u okviru postupaka rješavanja sporova na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka). U takvim slučajevima vijeće osigurava potpunu zaštitu povjerljivosti.
2. Kada stranka Odboru dostavi informacije koje se smatraju povjerljivima u skladu s njezinim zakonima i propisima, druga stranka s tim informacijama postupa povjerljivo, osim ako stranka koja je dostavila informacije pristane na drukčije postupanje.

ČLANAK 4.13.

Stupanje na snagu

1. Ovaj Sporazum odobravaju stranke u skladu sa svojim primjenjivim pravnim postupcima.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon dana kada stranke jedna drugu obavijeste o okončanju svojih primjenjivih pravnih postupaka za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Stranke mogu dogovorom odrediti drugi datum.
3. Obavijesti u skladu sa stavkom 2. šalju se glavnom tajniku Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Vijetnama.
4. Ovaj se Sporazum može privremeno primijeniti ako se stranke tako dogovore. U tom se slučaju ovaj Sporazum privremeno primjenjuje od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon dana kada su se Unija i Vijetnam međusobno obavijestili da su njihovi primjenjivi pravni postupci za privremenu primjenu završeni. Stranke mogu dogovorom odrediti drugi datum.
5. U slučaju da se neke odredbe ovog Sporazuma ne mogu privremeno primijeniti, stranka koja ne može provesti takvu privremenu primjenu obavještava drugu stranku o odredbama koje se ne mogu privremeno primijeniti. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., pod uvjetom da je druga stranka okončala primjenjive pravne postupke za privremenu primjenu i u roku od 10 dana od obavijesti da se određene odredbe ne mogu privremeno primjenjivati ne izjavi prigovor, odredbe ovog Sporazuma koje nisu navedene u obavijesti privremeno se primjenjuju od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon obavijesti.
6. Stranka može okončati privremenu primjenu upućivanjem pisane obavijesti drugoj stranci. Takav prekid stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon obavijesti.

7. Ako se ovaj Sporazum ili neke njegove odredbe primjenjuju privremeno, pojam „stupanje na snagu ovog Sporazuma” znači datum privremene primjene. Odbor i ostala tijela osnovana na temelju ovog Sporazuma mogu izvršavati svoje dužnosti tijekom privremene primjene ovog Sporazuma. Sve odluke donesene u okviru izvršavanja tih dužnosti prestat će važiti jedino ako prestane privremena primjena ovog Sporazuma i ovaj Sporazum ne stupi na snagu.

ČLANAK 4.14.

Trajanje

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje na neodređeno razdoblje.
2. Unija ili Vijetnam može obavijestiti drugu stranku u pisanom obliku o svojoj namjeri raskidanja ovog Sporazuma. Raskid počinje proizvoditi učinke na posljednji dan šestog mjeseca nakon dostave obavijesti.

ČLANAK 4.15.

Raskid

U slučaju raskida ovog Sporazuma u skladu s člankom 4.14. (Trajanje) odredbe poglavlja 1. (Ciljevi i opće definicije), članka 2.1. (Područje primjene), članka 2.2. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) i članaka od 2.5. (Tretman ulaganja) do 2.9. (Subrogacija), relevantne odredbe poglavlja 4. i odredbe poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) nastavljaju se primjenjivati u tijekom dodatnog razdoblja od 15 godina od dana raskida kad je riječ o ulaganjima ostvarenima prije dana raskida ovog Sporazuma, osim ako se stranke dogovore drukčije. Ovaj se članak ne primjenjuje u slučaju prestanka privremene primjene ovog Sporazuma i ako Sporazum ne stupi na snagu.

ČLANAK 4.16.

Ispunjenje obveza

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere koje su potrebne za ispunjenje njihovih obveza na temelju ovog Sporazuma. Stranke osiguravaju ostvarivanje ciljeva utvrđenih ovim Sporazumom.

2. Ako bilo koja stranka smatra da je druga stranka bitno prekršila Sporazum o partnerstvu i suradnji, ona može poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu ovog Sporazuma u skladu s člankom 57. Sporazuma o partnerstvu i suradnji.

ČLANAK 4.17.

Osobe koje izvršavaju delegirane javne ovlasti

Osim ako je drukčije navedeno u ovom Sporazumu, svaka stranka osigurava da bilo koja pravna osoba, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice ili određeni monopol, kojoj je stranka delegirala regulatorne, upravne ili druge javne ovlasti na bilo kojoj razini vlasti, kako je predviđeno u njezinu domaćem zakonodavstvu, pri izvršavanju tih ovlasti djeluje u skladu s obvezama te stranke kako su utvrđene u ovom Sporazumu.

ČLANAK 4.18.

Nepostojanje izravnog učinka

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao dodjeljivanje prava ili nametanje obveza osobama, osim onih koje su nastale između stranaka na temelju međunarodnog javnog prava. Vijetnam u skladu sa svojim domaćim pravom može propisati drukčije.

ČLANAK 4.19.

Prilozi

Prilozi ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio.

ČLANAK 4.20.

Odnosi s ostalim sporazumima

1. Osim ako je drukčije predviđeno u ovom Sporazumu, prethodni sporazumi između Unije ili njezinih država članica, s jedne strane, i Vijetnama, s druge strane, ne zamjenjuju se i ne raskidaju ovim Sporazumom.
2. Ovaj je Sporazum dio općih odnosa između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vijetnama, s druge strane, kako je predviđeno u Sporazumu o partnerstvu i suradnji te čini dio zajedničkog institucionalnog okvira.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se od stranke zahtijeva da postupi na način koji nije u skladu s njezinim obvezama na temelju *Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije*, potpisanog u Marakešu 15. travnja 1994.

4. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma sporazumi između država članica Unije i Vijetnama navedeni u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju), uključujući prava i obveze koji iz njih proizlaze, raskidaju se i prestaju važiti te ih zamjenjuje ovaj Sporazum¹.

5. U slučaju privremene primjene u skladu s člankom 4.13. (Stupanje na snagu) stavkom 4. primjena odredbi sporazuma iz Priloga 6. (Popis sporazuma o ulaganju) te prava i obveza koji iz njih proizlaze suspendira se od dana privremene primjene². Ako se ovaj Sporazum prestane privremeno primjenjivati, a ne stupi na snagu, suspenzija prestaje, a sporazumi iz Priloga 6. (Popis sporazuma o ulaganju) proizvode učinke³.

6. Ne dovodeći u pitanje stavke 4. i 5., zahtjev je moguće podnijeti na temelju sporazuma iz Priloga 6. (Popis sporazuma o ulaganju) i u skladu s pravilima i postupcima uspostavljenima u tom sporazumu pod uvjetom da:

(a) zahtjev proizlazi iz navodnog kršenja tog sporazuma do kojeg je došlo prije dana suspenzije primjene sporazuma u skladu sa stavkom 5. ili, ako primjena sporazuma nije suspendirana u skladu sa stavkom 5., prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma; i

¹ Stranke su suglasne da „klauzule o automatskom ukidanju odobrenja” uvrštene u sporazume navedene u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju) isto tako prestaju važiti.

² Stranke su suglasne da se „klauzule o automatskom ukidanju odobrenja” uvrštene u sporazume navedene u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju) isto tako suspendiraju.

³ Podrazumijeva se da zbog ove rečenice ne proizvode učinke oni sporazumi koji još nisu stupili na snagu ili su raskinuti u skladu s njihovim odredbama.

(b) nije prošlo više od tri godine od dana suspenzije primjene sporazuma u skladu sa stavkom 5. ili, ako primjena sporazuma nije suspendirana u skladu sa v 5., od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma do dana podnošenja zahtjeva.

7. Ne dovodeći u pitanje stavke 4. i 5., ako prestane privremena primjena ovog Sporazuma i ovaj Sporazum ne stupi na snagu, zahtjev se može podnijeti na temelju ovog Sporazuma i u skladu s pravilima i postupcima uspostavljenima u ovom Sporazumu pod uvjetom da:

(a) zahtjev proizlazi iz navodnog kršenja ovog Sporazuma do kojeg je došlo tijekom razdoblja privremene primjene ovog Sporazuma; i

(b) nije prošlo više od tri godine od dana prestanka privremene primjene do dana podnošenja zahtjeva.

8. Podrazumijeva se da se zahtjev ne može podnijeti na temelju ovog Sporazuma i u skladu s pravilima i postupcima uspostavljenima u njemu ako zahtjev proizlazi iz navodnog kršenja ovog Sporazuma do kojeg je došlo prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma ili, ako se ovaj Sporazum primjenjuje privremeno, prije dana privremene primjene.

9. Za potrebe ovog članka ne primjenjuje se definicija pojma „stupanje na snagu ovog Sporazuma” iz članka 4.13. (Stupanje na snagu) stavka 7.

ČLANAK 4.21.

Buduća pristupanja Uniji

1. Unija obavještava Vijetnam o svim zahtjevima za pristupanje trećih zemalja Uniji.
2. Za vrijeme pregovora između Unije i treće zemlje iz stavka 1. Unija nastoji:
 - (a) dostaviti, na zahtjev Vijetnama i u mjeri u kojoj je to moguće, informacije o svim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom; i
 - (b) uzeti u obzir pitanja koja je postavio Vijetnam.
3. Unija obavještava Vijetnam o stupanju na snagu svih pristupanja Uniji.
4. Odbor ispituje sve učinke koje bi to pristupanje moglo imati na ovaj Sporazum dovoljno prije dana pristupanja treće zemlje Uniji.

5. Svaka nova država članica Unije pristupa ovom Sporazumu od dana svojeg pristupanja Uniji na temelju odgovarajuće klauzule u aktu o pristupanju Uniji. Ako se u aktu o pristupanju Uniji ne predvidi automatsko pristupanje države članice Unije ovom Sporazumu, predmetna država članica Unije pristupa ovom Sporazumu polaganjem akta o pristupanju pri glavnom tajniku Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Vijetnama ili njihovim pravnim sljednicima. Stranke na temelju odluke Odbora mogu uvesti sve nužne prilagodbe ili prijelazne mjere.

ČLANAK 4.22.

Teritorijalno područje primjene

Ovaj se Sporazum primjenjuje:

- (a) u pogledu stranke EU-a, na državnim područjima na kojima se primjenjuju *Ugovor o Europskoj uniji* i *Ugovor o funkcioniranju Europske unije* te pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima; i
- (b) u pogledu Vijetnama, na njegovu državnom području.

Upućivanja na „državno područje” u ovom Sporazumu shvaćaju se u skladu s točkama (a) i (b), osim ako je izričito predviđeno drukčije.

ČLANAK 4.23.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i vijetnamskom jeziku, pri čemu je svaki od tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Ханой на тридесети юни две хиляди и деветнадесета година.

Hecho en Hanoi, el treinta de junio de dos mil diecinueve.

V Hanoji dne třicátého června roku dva tisíce devatenáct.

Udfærdiget i Hanoi, den tredivte juni to tusind og nitten.

Geschehen zu Hanoi am dreißigsten Juni zweitausendneunzehn.

Koostatud kolmekümnendal juunil kahe tuhande üheksateistkümnendal aastal Hanois.

Ανά, 30 Ιουνίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαεννιά.

Done at Hanoi on the thirtieth day of June in the year two thousand and nineteen.

Fait à Hanoï, le trente juin de l'année deux mille dix-neuf.

Sastavljeno u Hanoju tridesetog lipnja dvije tisuće devetnaeste.

Fatto a Hanoi il giorno trenta di giugno dell'anno duemiladiciannove.

Hanojā, divi tūkstoši deviņpadsmiņā gada trīsdesmitajā jūnijā.

Priimta Hanojuje, du tūkstančiai devynioliktųjų metų birželio tryliką dieną.

Kelt Hanoiban, a kétezer-tizenkilencedik év június havának harmincadik napján.

Magħmul f'Hanoi fit-tletin jum ta' Ġunju tas-sena elfejn u dsatax.

Gedaan te Hanoi, dertig juni tweeduizend negentien.

Sporządzono w Hanoi dnia trzydziestego czerwca dwa tysiące dziewiętnastego roku.

Feito em Hanói, ao trigésimo dia do mês de junho do ano de dois mil e dezanove.

Încheiat la Hanoi, la treizeci iunie două mii nouăsprezece.

V Hanoji tridsiateho jūna dvetisícdevātnāst'.

V Hanoju, trinajstega junija leta dva tisoč devetnajst.

Tehty Hanoissa kolmantenakymmenentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattayhdeksäntoista.

Utfärdat i Hanoi den trettionde juni år tjugohundranitton.

Làm tại Hà Nội, ngày 30 tháng 6 năm 2019.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in German, appearing to read 'Michael G', written in black ink.

Eesti Vabariigi nimel

A handwritten signature in Estonian, appearing to read 'Kajastu', written in black ink.

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

A large, stylized handwritten signature for Ireland, written in black ink.

Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature for Greece, written in black ink.

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'P' followed by a vertical stroke and a horizontal stroke, all enclosed within a large, rounded loop.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, appearing to be the name 'Dejeu' written in a cursive style.

Za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, appearing to be the name 'Ivan R.' written in a cursive style.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be the name 'M. Neri' written in a cursive style.

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

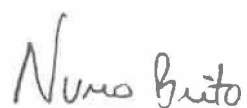
Für die Republik Österreich

Nikolaus Jancarik

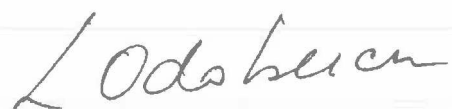
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Tomasz Kwietniński

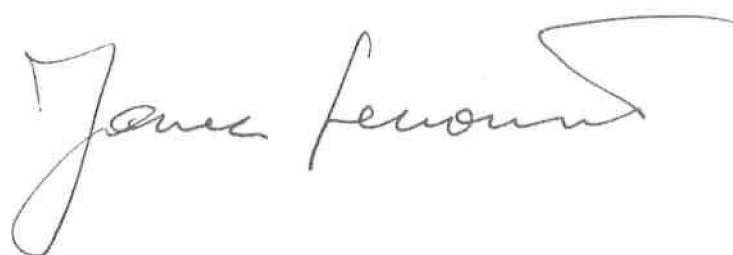
Pela República Portuguesa

Nuno Brito

Pentru România

L. Odobescu

Za Republiko Slovenijo

Janez Lenarčič

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

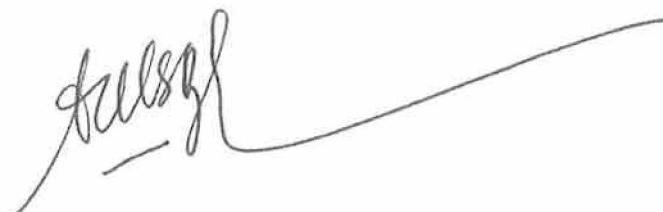

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Evropsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Cecilia Jakobs

Thay mặt Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam

PRILOZI
SPORAZUMU O ZAŠTITI ULAGANJA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE VIJETNAMA, S DRUGE STRANE

Prilog 1.: Nadležna tijela

Prilog 2.: Izuzeće Vijetnama u pogledu nacionalnog tretmana

Prilog 3.: Dogovor o tretmanu ulaganja

Prilog 4.: Dogovor o izvlaštenju

Prilog 5.: Javni dug

Prilog 6.: Popis sporazuma o ulaganju

Prilog 7.: Poslovník

Prilog 8.: Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore

Prilog 9.: Mehanizam medijacije

Prilog 10.: Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka

Prilog 11.: Kodeks ponašanja za članove suda, žalbenog suda i medijatore

Prilog 12.: Istodobni postupci

Prilog 13.: Radni postupci žalbenog suda

NADLEŽNA TIJELA

Kada je riječ o stranki EU-a, nadležna tijela koja imaju pravo naložiti radnje iz članka 2.2. stavka 4. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) su Europska komisija, Sud Europske unije ili, ako se primjenjuje pravo Unije o državnim potporama, uprava, tijelo ili sud države članice. Kada je riječ o Vijetnamu, nadležna tijela koja imaju pravo naložiti radnje iz članka 2.2. stavka 4. (Ulagačke i regulatorne mjere i ciljevi) su Vlada Vijetnama ili predsjednik vlade Vijetnama, uprava, tijelo ili sud.

IZUZEĆE VIJETNAMA U POGLEDU NACIONALNOG TRETMANA

1. Vijetnam može donositi ili provoditi sve mjere u pogledu poslovanja obuhvaćenim ulaganjem koje nije u skladu s člankom 2.3. (Nacionalni tretman), pod uvjetom da takva mjera nije suprotna obvezama utvrđenima u Prilogu 8.-B (Raspored posebnih obveza Vijetnama) Sporazumu o slobodnoj trgovini ako je riječ o sljedećim sektorima, podsektorima ili djelatnostima:
 - (a) novinske agencije i agencije za prikupljanje vijesti te svaki oblik tiskanja, izdavaštva, radijskog i televizijskog emitiranja;
 - (b) proizvodnja i distribucija kulturnih proizvoda, uključujući videosnimke;
 - (c) proizvodnja, distribucija i emitiranje televizijskih programa i kinematografskih djela;
 - (d) istraga i zaštita;
 - (e) geodezija i kartografija;
 - (f) usluge srednjoškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja;
 - (g) istraživanje, ispitivanje i iskorištavanje nafte i plina te drugih mineralnih i prirodnih izvora;

- (h) hidroelektrična i nuklearna energija; prijenos ili distribucija energije;
- (i) usluge kabotažnog prijevoza;
- (j) ribarstvo i akvakultura;
- (k) šumarstvo i lov;
- (l) lutrija, klađenje i kockanje;
- (m) pravne ili administrativne usluge, uključujući, ali ne isključivo, usluge povezane s državljanstvom;
- (n) provedba u okviru građanskog prava;
- (o) proizvodnja vojnih materijala ili vojne opreme;
- (p) rad riječnih luka, morskih luka i zračnih luka te njihovo upravljanje i
- (q) subvencije.

2. Ako Vijetnam donese ili provede takvu mjeru nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, od ulagatelja iz Unije ne zahtijeva da zbog svoje nacionalnosti proda ili na drugi način otuđi ulaganje koje postoji u trenutku kada takva mjera stupi na snagu..

DOGOVOR O TRETMANU ULAGANJA

Stranke potvrđuju zajednički dogovor o primjeni članka 2.5. (Tretman ulaganja) stavka 6.:

1. Ne dovodeći u pitanje uvjet utvrđen u članku 2.5. (Tretman ulaganja) podstavku 6. točki (a), ulagatelj stranke koji vodi spor obuhvaćen područjem primjene poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) sa strankom s kojom je sklopio pisani sporazum koji je zaključen i koji proizvodi učinke prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma može zahtijevati iskorištavanje povlastica iz članka 2.5. (Tretman ulaganja) stavka 6. u skladu s postupcima i uvjetima utvrđenima u ovom Prilogu.
2. Obavijest o pisanim sporazumima koji su zaključeni i koji proizvode učinke prije dana stupanja na snagu ovog Sporazuma i koji ispunjavaju uvjete utvrđene u ovom stavku može se poslati u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma. Takvi pisani sporazumi:
 - (a) udovoljavaju svim uvjetima utvrđenima u članku 2.5. (Tretman ulaganja) podstavku 6. točkama od (b) do (d); i

(b) te su sporazume sklopili:

- i. Vijetnam i ulagatelji iz država članica Unije iz stavka 8. ovog Priloga ili se sporazum odnosi na obuhvaćena ulaganja tih ulagatelja; ili
- ii. jedna od država članica Unije iz stavka 8. ovog Priloga i ulagatelji iz Vijetnama ili se sporazum odnosi na obuhvaćena ulaganja tih ulagatelja.

3. Postupak je obavještavanja o pisanim sporazumima iz stavka 1. sljedeći:

(a) obavijest sadržava:

- i. ime, državljanstvo i adresu ulagatelja koji je stranka u pisanom sporazumu o kojem se obavještava, prirodu obuhvaćenog ulaganja tog ulagatelja i, ako je pisani sporazum sklopljen s obuhvaćenim ulaganjem tog ulagatelja, ime, adresu i sjedište ulaganja; i
 - ii. primjerak pisanog sporazuma, uključujući sve njegove instrumente;
- i

(b) obavijest o pisanim sporazumima dostavlja se u pisanom obliku sljedećem nadležnom tijelu:

- i. kad je riječ o Vijetnamu, Ministarstvu planiranja i ulaganja; i

ii. kad je riječ o stranki EU-a, Europskoj komisiji.

4. Na temelju obavijesti iz stavaka 2. i 3. ulagatelj koji je stranka u tom pisanom sporazumu o kojem je poslana obavijest ne stječe nikakva materijalna prava, a ta prava ne nastaju ni u pogledu njegova ulaganja.
5. Nadležna tijela iz podstavka 3. točke (b) sastavljaju popis pisanih sporazuma o kojima je poslana obavijest u skladu sa stavcima 2. i 3.
6. Nastane li spor u pogledu jednog od pisanih sporazuma o kojima je poslana obavijest, relevantno nadležno tijelo provjerava udovoljava li sporazum svim uvjetima utvrđenima u članku 2.5. (Tretman ulaganja) podstavku 6. točkama od (b) do (d) i postupcima utvrđenima u ovom Prilogu.
7. Ulagatelj ne smije tvrditi da se članak 2.5. (Tretman ulaganja) stavak 6. primjenjuje na pisani sporazum ako se na temelju provjere u skladu sa stavkom 6. ovog Priloga zaključi da zahtjevi iz tog stavka nisu ispunjeni.
8. Države članice Unije iz podstavka 2. točke (b) ovog Priloga su Njemačka, Španjolska, Nizozemska, Austrija, Rumunjska i Ujedinjena Kraljevina.

DOGOVOR O IZVLAŠTENJU

Stranke potvrđuju zajednički dogovor o izvlaštenju:

1. Izvlaštenje iz članka 2.7. (Izvlaštenje) stavka 1. može biti izravno ili neizravno kako slijedi:
 - (a) izravno izvlaštenje nastaje ako je ulaganje nacionalizirano ili je na neki drugi način izravno izvlašteno službenim prijenosom vlasništva ili bezuvjetnom pljenidbom; i
 - (b) neizravno izvlaštenje nastaje ako jedna ili niz mjera stranke imaju učinak jednakovrijedan izravnom izvlaštenju na način da se njima ulagatelju bitno uskraćuju temeljna obilježja vlasništva nad imovinom u koju je uložio, uključujući pravo na upotrebu, uživanje i raspolaganje svojim ulaganjem, bez službenog prijenosa vlasništva ili bezuvjetne pljenidbe.

2. Za određivanje čini li u određenoj činjeničnoj situaciji mjera ili niz mjera stranke neizravno izvlaštenje potrebna je istraga pojedinačnih slučajeva utemeljena na činjenicama u kojoj se, među ostalim, uzima u obzir sljedeće:
 - (a) gospodarski učinak mjere ili niza mjera, iako sama činjenica da mjera ili niz mjera stranke ima nepovoljan učinak na gospodarsku vrijednost ulaganja ne znači da je nastalo neizravno izvlaštenje;
 - (b) trajanje mjere ili niza mjera ili njihovih učinaka; i
 - (c) priroda mjere ili niza mjera, posebno njihov predmet, kontekst i namjera.
 3. Nediskriminirajuća mjera ili niz mjera stranke kojima je svrha zaštita legitimnih ciljeva javne politike ne čini neizravno izvlaštenje, osim u rijetkim okolnostima kada je učinak takve mjere ili niza mjera u odnosu na svrhu toliko ozbiljan da je očito pretjeran.
-

JAVNI DUG

1. Ne može se podnijeti zahtjev da se restrukturiranjem duga stranke krši obveza iz poglavlja 2. (Zaštita ulaganja) ni, ako je mjera već podnesena, nastaviti voditi postupak na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) ako je restrukturiranje dogovoreno restrukturiranje u trenutku podnošenja zahtjeva ili postane dogovoreno restrukturiranje nakon podnošenja, osim zahtjeva da se restrukturiranjem krši članak 2.3. (Nacionalni tretman) ili članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije).
2. Ne dovodeći u pitanje poglavlje 3. (Rješavanje sporova) odjeljak B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) članak 3.33. (Podnošenje zahtjeva) i podložno stavku 1. ovog Priloga, ulagatelj ne smije podnijeti zahtjev na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) da se restrukturiranjem duga stranke krši članak 2.3. (Nacionalni tretman) ili članak 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije)¹, ili bilo koja obveza na temelju poglavlja 2. (Zaštita ulaganja), ako nije prošlo 270 dana otkad je tužitelj podnio pisani zahtjev za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje).

¹ Podrazumijeva se da do kršenja članka 2.3. (Nacionalni tretman) ili članka 2.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne dolazi samo zbog različitog tretmana koji stranka osigurava određenim kategorijama ulagatelja ili ulaganjima na temelju različitog makroekonomskog učinka, na primjer kako bi se izbjegli sistemski rizici ili učinci prelijevanja, ili na temelju ispunjavanja uvjeta za restrukturiranje duga.

3. Za potrebe ovog Priloga:

(a) „dogovoreno restrukturiranje” znači restrukturiranje ili reprogramiranje duga stranke koje je ostvareno:

- i. promjenom ili izmjenom dužničkih instrumenata, kako je predviđeno u skladu s njihovim uvjetima, uključujući pravo koje se na njih primjenjuje; ili
- ii. zamjenom duga ili drugim sličnim postupkom u kojem su nositelji najmanje 66 % ukupnog iznosa glavnice neplaćenog duga koji podliježe restrukturiranju pristali na takvu zamjenu duga ili drugi postupak, a to ne uključuje dug čiji su nositelj ta stranka ili subjekti u vlasništvu stranke ili pod njezinom kontrolom;

i

(b) „primjenjivo pravo” za dužnički instrument znači pravni i regulatorni okvir neke zemlje koji se primjenjuje na taj dužnički instrument.

4. Podrazumijeva se da „dug stranke” u slučaju stranke EU-a uključuje dug vlade države članice Unije ili vlade u državi članici Unije na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini.

POPIS SPORAZUMA O ULAGANJU

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
1.	Sporazum između Socijalističke Republike Vijetnama i Republike Austrije o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 27. ožujka 1995.	članak 11. stavak 3.
2.	Sporazum između Belgijsko-luksemburške gospodarske unije i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 24. siječnja 1991.	članak 14. stavak 2.
3.	Sporazum između Vlade Republike Bugarske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o uzajamnom promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 19. rujna 1996.	članak 13. stavak 2.
4.	Sporazum između Vlade Češke Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 25. studenoga 1997., kako je izmijenjen 21. ožujka 2008.	članak 10. stavak 3.

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
5.	Sporazum između Vlade Kraljevine Danske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 25. kolovoza 1993.	članak 16. stavak 2.
6.	Sporazum između Vlade Republike Estonije i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 24. rujna 2009. i izmijenjen 3. siječnja 2011.	članak 16. stavak 3.
7.	Sporazum između Vlade Republike Finske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 21. veljače 2008.	članak 16. stavak 4.
8.	Sporazum između Vlade Francuske Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 26. svibnja 1992.	Članak 12.
9.	Sporazum između Savezne Republike Njemačke i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 3. travnja 1993.	članak 13. stavak 3.
10.	Sporazum između Vlade Helenske Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 13. listopada 2008.	članak 13. stavak 3.
11.	Sporazum između Republike Mađarske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 26. kolovoza 1994.	članak 12. stavak 3.
12.	Sporazum između Talijanske Republike i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 18. svibnja 1990.	članak 14. stavak 2.

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
13.	Sporazum između Vlade Republike Latvije i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 6. studenoga 1995.	članak 13. stavak 4.
14.	Sporazum između Vlade Republike Litve i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 27. rujna 1995.	članak 13. stavak 4.
15.	Sporazum između Kraljevine Nizozemske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 10. ožujka 1994.	članak 14. stavak 3.
16.	Sporazum između Republike Poljske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 31. kolovoza 1994.	članak 12. stavak 3.
17.	Sporazum između Vlade Rumunjske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 1. rujna 1994.	članak 11. stavak 2.
18.	Sporazum između Vlade Slovačke Republike i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 17. prosinca 2009.	članak 14. stavak 4.

	Sporazumi	„Klauzule o automatskom ukidanju odobrenja”
19.	Sporazum između Vlade Kraljevine Švedske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 8. rujna 1993.	članak 11. stavak 3.
20.	Sporazum između Kraljevine Španjolske i Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, potpisan 20. veljače 2006.	članak 13. stavak 3.
21.	Sporazum između Vlade Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Vlade Socijalističke Republike Vijetnama o promicanju i zaštiti ulaganja, potpisan 1. kolovoza 2002.	Članak 14.

POSLOVNIK

Opće odredbe

1. Za potrebe poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) i ovog Poslovnika (dalje u tekstu „Poslovnik“):
 - (a) „savjetnik” znači osoba koju je stranka ovlastila da je savjetuje ili da joj pomaže u vezi s postupcima arbitražnog vijeća;
 - (b) „arbitražno vijeće” znači vijeće osnovano na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (c) „arbitar” znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (d) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže tom arbitru;
 - (e) „stranka koja je podnijela prigovor” znači stranka koja zahtijeva osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 3.5. (Pokretanje arbitražnog postupka);

- (f) „dan” znači kalendarski dan;
 - (g) „stranka protiv koje je podnesen prigovor” znači stranka koja navodno krši odredbe iz članka 3.2. (Područje primjene);
 - (h) „postupci”, osim ako je drukčije navedeno, znači postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka); i
 - (i) „predstavnik stranke” znači zaposlenik ili bilo koja osoba koju je imenovalo ministarstvo ili vladina agencija ili bilo koji drugi javni subjekt stranke koji zastupa stranku u sporu na temelju ovog Sporazuma.
2. Stranka protiv koje je podnesen prigovor zadužena je za logističko upravljanje saslušanjima, osim ako je dogovoreno drukčije. Stranke dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu za arbitre i troškove arbitara.

Obavijesti

3. Svaka stranka i arbitražno vijeće prosljeđuju svaki zahtjev, obavijest, pisani podnesak ili ostale dokumente elektroničkom poštom drugoj stranki te, kada je riječ o pisanim podnescima i zahtjevima u kontekstu arbitraže, svakom arbitru. Arbitražno vijeće prosljeđuje dokumente strankama i elektroničkom poštom. Osim ako je drukčije dokazano, smatra se da je poruka poslana elektroničkom poštom primljena na dan slanja. Ako je jedna od dokaznih isprava veća od 10 megabajta, ona se drugoj stranki dostavlja u drugom elektroničkom obliku te, prema potrebi, svakom arbitru u roku od dva dana od dana slanja poruke elektroničke pošte.
4. Primjerak dokumenata proslijeđenih u skladu s pravilom 3. dostavlja se drugoj stranki i, prema potrebi, svakom arbitru na dan slanja te poruke elektroničke pošte telefaksom, preporučenom poštom, po kuriru, dostavom s povratnicom ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje pošte.
5. Sve obavijesti naslovljavaju se na Ministarstvo planiranja i ulaganja Vijetnama odnosno na Glavnu upravu za trgovinu Europske komisije.
6. Manje se administrativne pogreške u svim zahtjevima, obavijestima, pisanim podnescima ili drugim dokumentima koji se odnose na postupke arbitražnog vijeća mogu ispraviti dostavom novoga dokumenta u kojem su izmjene jasno naznačene.

7. Ako posljednji dan za dostavu dokumenta pada na subotu, nedjelju ili državni praznik u Vijetnamu ili u Uniji, smatra se da je dokument dostavljen u roku ako je dostavljen idućeg radnog dana.

Početak arbitraže

8. Ako se u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima 22., 23. i 49. arbitar odabere ždrijebom, odabir ždrijebom provodi se u vrijeme i na mjestu koje odredi stranka koja je podnijela prigovor te je o tome potrebno odmah obavijestiti stranku protiv koje je podnesen prigovor. Stranka protiv koje je podnesen prigovor može, ako tako odluči, biti nazočna tijekom odabira ždrijebom. Odabir ždrijebom u svakom se slučaju provodi pred nazočnom strankom ili strankama.
9. Ako se u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima 22., 23. i 49. arbitra odabire ždrijebom i ako postoje dva predsjednika Odbora, odabir ždrijebom provode oba predsjednika ili osobe koje su oni ovlastili, ili samo jedan predsjednik u slučaju kada drugi predsjednik ili osoba koju on ovlasti ne prihvati sudjelovati u odabiru ždrijebom.
10. Stranke izabrane arbitre obavještavaju o njihovu imenovanju.
11. Arbitar koji je imenovan u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) potvrđuje svoju dostupnost za obavljanje dužnosti arbitra Odbora u roku od pet dana od dana kada je obaviješten o svojem imenovanju.

12. Naknada i troškovi koji se plaćaju arbitrima bit će u skladu sa standardima WTO-a. Naknada za svakog pomoćnika arbitra ne premašuje 50 % naknade za tog arbitra.
13. Stranke moraju obavijestiti arbitražno vijeće o dogovorenom opisu poslova iz članka 3.6. (Opis poslova arbitražnog vijeća) u roku od tri dana od njihova dogovora.

Pisani podnesci

14. Stranka koja je podnijela prigovor dostavlja svoj pisani podnesak najkasnije 20 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka protiv koje je podnesen prigovor dostavlja svoj pisani odgovor najkasnije 20 dana nakon dana primitka pisanog podneska stranke koja je podnijela prigovor.

Rad arbitražnih vijeća

15. Predsjednik arbitražnog vijeća predsjedava svim njegovim sastancima. Arbitražno vijeće može predsjedniku prenijeti ovlast za donošenje upravnih i postupovnih odluka.
16. Osim ako je drukčije predviđeno u poglavlju 3. (Rješavanje sporova), arbitražno vijeće može svoje aktivnosti obavljati upotrebom svih sredstava, uključujući telefon, telefaks ili računalne veze.

17. Sastavljanje svih odluka u isključivoj je nadležnosti arbitražnog vijeća i ta se ovlast ne smije prenijeti.
18. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno poglavljem 3. (Rješavanje sporova) odjeljkom A (Rješavanje sporova između stranaka) te Prilogom 7. (Poslovnik), Prilogom 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i Prilogom 9. (Mehanizam medijacije), arbitražno vijeće može, nakon savjetovanja sa strankama, donijeti odgovarajući postupak koji je u skladu s tim odredbama.
19. Ako arbitražno vijeće smatra da je potrebno izmijeniti bilo koji rok za njegove postupke, osim rokova utvrđenih u poglavlju 3. (Rješavanje sporova) odjeljku A (Rješavanje sporova između stranaka) ili učiniti bilo kakve druge postupovne ili upravne prilagodbe, u pisanom obliku obavještava stranke o razlozima izmjene ili prilagodbe te o potrebnom razdoblju ili prilagodbi.

Zamjena

20. Ako arbitar nije u mogućnosti sudjelovati u arbitražnom postupku, ako odstupi ili ako ga se mora zamijeniti zato što ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore), zamjena se odabire u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

21. Ako stranka smatra da arbitar ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, stranka bi o tome trebala obavijestiti drugu stranku u roku od 15 dana od dana na koji je pribavila dokaze o okolnostima koje upućuju na arbitrovo materijalno kršenje Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore).
22. Ako stranka smatra da arbitar koji nije predsjednik ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, stranke se savjetuju te, ako se tako dogovore, odabiru novog arbitra u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

Ako stranke ne postignu dogovor o potrebi zamjene arbitra, svaka stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi predsjedniku arbitražnog vijeća, čija je odluka konačna.

Ako u skladu s takvim zahtjevom predsjednik utvrdi da arbitar ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, novi se arbitar odabire u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

23. Ako stranka smatra da predsjednik arbitražnog vijeća ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, stranke se savjetuju te, ako se tako dogovore, odabiru novog predsjednika u skladu s člankom 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća) i pravilima od 8. do 11.

Ako stranke ne postignu dogovor o potrebi zamjene predsjednika, stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi jednoj od preostalih osoba s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika utvrđenoga na temelju članka 3.23. (Popis arbitara) podstavka 1. točke (c). Predsjednik Odbora za trgovinu ili osoba koju on ovlasti ždrijebom izabire ime te osobe. Odluka te osobe o potrebi zamjene predsjednika konačna je.

Ako ta osoba odluči da prvotni predsjednik ne ispunjava zahtjeve iz Priloga 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) i da bi ga zato trebalo zamijeniti, ona ždrijebom odabire novog predsjednika među preostalim osobama s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika utvrđenog na temelju članka 3.23. (Popis arbitara) podstavka 1. točke (c). Novi predsjednik odabire se u roku od pet dana od dana obavijesti o danu odluke predviđene na temelju ovog pravila.

24. Postupci arbitražnog vijeća suspendiraju se u razdoblju potrebnom za provedbu postupaka predviđenih u pravilima od 21. do 23.

Saslušanja

25. Predsjednik arbitražnog vijeća utvrđuje datum i vrijeme saslušanja savjetujući se sa strankama i arbitrima. Predsjednik u pisanom obliku strankama potvrđuje taj datum i vrijeme. Stranka zadužena za logističko upravljanje postupcima tu informaciju isto tako stavlja na raspolaganje javnosti, osim ako je saslušanje zatvoreno za javnost. Arbitražno vijeće može odlučiti ne sazvati saslušanje ako se stranka s tim slaže.

26. Ako se stranke tako dogovore, arbitražno vijeće može sazvati dodatna saslušanja.
27. Svi arbitri moraju biti nazočni tijekom cijelog trajanja svakog saslušanja.
28. Bez obzira na to jesu li postupci otvoreni za javnost, saslušanju mogu prisustvovati sljedeće osobe:
 - (a) predstavnici stranaka;
 - (b) savjetnici stranaka;
 - (c) stručnjaci;
 - (d) upravno osoblje, tumači, prevoditelji i sudski zapisničari; i
 - (e) pomoćnici arbitara.
29. Arbitražnom vijeću mogu se obraćati samo predstavnici i savjetnici stranaka te stručnjaci.
30. Svaka stranka najkasnije pet dana prije dana saslušanja dostavlja arbitražnom vijeću popis imena osoba koje će usmeno iznositi argumente ili izlagati na saslušanju u ime te stranke te popis imena drugih predstavnika ili savjetnika koji će prisustvovati saslušanju.

31. Arbitražno vijeće vodi saslušanje sljedećim redoslijedom, osiguravajući jednako vrijeme stranki koja je podnijela prigovor i stranki protiv koje je podnesen prigovor:

Argument

- (a) argument stranke koja je podnijela prigovor;
- (b) argument stranke protiv koje je podnesen prigovor.

Protuargument

- (a) odgovor stranke koja je podnijela prigovor;
- (b) odgovor stranke protiv koje je podnesen prigovor.

32. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom saslušanja uputiti pitanja strankama ili stručnjacima.

33. Arbitražno vijeće osigurava da se zapisnik sa svakog saslušanja u što kraćem roku sastavi i dostavi strankama. Stranke mogu iznijeti primjedbe na zapisnik, a arbitražno ih vijeće može razmotriti.

34. Svaka stranka može u roku 10 dana od dana saslušanja dostaviti dodatni pisani podnesak o bilo kojem pitanju proizašlom tijekom saslušanja.

Pitanja u pisanom obliku

35. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku tijekom postupka uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj stranki ili objema strankama. Svaka stranka dobiva primjerak svih pitanja arbitražnog vijeća.
36. Stranka drugoj stranki dostavlja primjerak svojeg pisanog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća. Svaka stranka ima mogućnost pismeno dostaviti svoje primjedbe na odgovor druge stranke u roku od pet dana od dana primitka takvog odgovora.

Povjerljivost

37. Svaka stranka i njezini savjetnici postupaju povjerljivo sa svim informacijama koje je druga stranka dostavila arbitražnom vijeću i koje je tako označila. Ako stranka arbitražnom vijeću dostavi povjerljivu verziju svojih pisanih podnesaka, ona na zahtjev druge stranke najkasnije 15 dana nakon dana zahtjeva ili podneska, ovisno o tome što nastupi poslije, dostavlja sažetak informacija sadržanih u podnescima koji nije povjerljiv i koji se može otkriti javnosti i objašnjenje razloga zbog kojih su neotkrivene informacije povjerljive. Ništa u ovom Poslovniku ne sprječava stranku da u javnosti otkriva vlastita stajališta, pod uvjetom da pri upućivanju na informacije koje je dostavila druga stranka ne otkriva nikakve informacije koje je druga stranka označila kao povjerljive. Arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici ako podnesci i argumenti stranke sadržavaju povjerljive informacije. Stranke i njihovi savjetnici poštuju povjerljivost saslušanja arbitražnog vijeća ako se saslušanja održavaju na zatvorenim sjednicama.

Kontakti *ex parte*

38. Arbitražno vijeće ne sastaje se niti stupa u kontakt sa strankom u odsutnosti druge stranke.
39. Arbitar u odsutnosti drugih arbitara ne smije raspravljati o bilo kojem aspektu predmeta postupka s jednom strankom ili objema strankama.

Podnesci *amicus curiae*

40. Osim ako se stranke u roku od tri dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća dogovore drukčije, arbitražno vijeće može primiti dobrovoljne pisane podneske od fizičkih ili pravnih osoba s poslovnim nastanom na državnom području stranke koje su neovisne o vladama stranaka, pod uvjetom da su dostavljeni u roku od 10 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća, da su sažeti i ni u kojem slučaju dulji od 15 stranica s dvostrukim razmakom te da su izravno relevantni za činjenična ili pravna pitanja koja razmatra arbitražno vijeće.
41. Podnesak sadržava opis osobe koja ga podnosi, bez obzira na to je li riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi, uključujući državljanstvo ili mjesto poslovnog nastana te osobe, prirodu njezinih djelatnosti, njezin pravni status, opće ciljeve i izvor njezina financiranja te je njime definirana priroda interesa te osobe u arbitražnom postupku. Podnesak je napisan na jezicima koje odaberu stranke u skladu s pravilima 44. i 45.

42. Arbitražno vijeće u svojoj odluci navodi sve zaprimljene podneske koji su u skladu s pravilima 40. i 41. Arbitražno vijeće nije obvezno u svojoj odluci navesti argumente iznesene u tim podnescima. Svaki takav podnesak dostavlja se strankama kako bi mogle iznijeti svoje primjedbe. Primjedbe stranaka podnose se u roku od 10 dana, a arbitražno vijeće uzima u obzir sve takve primjedbe.

Hitni slučajevi

43. U hitnim slučajevima iz poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka), arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama prema potrebi prilagođava rokove iz ovog Poslovnika i obavještava stranke o tim prilagodabama.

Prevođenje i tumačenje

44. Tijekom savjetovanja iz članka 3.3. (Savjetovanje) i najkasnije na sastanku iz članka 3.8. (Postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća) stavka 2. stranke nastoje postići dogovor o zajedničkom radnom jeziku u postupku pred arbitražnim vijećem.
45. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka svoje pisane podneske sastavlja na jeziku koji ona odabere i koji mora biti jedan od radnih jezika WTO-a.

46. Odluke arbitražnog vijeća objavljuju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke.
47. Svaka stranka može dostaviti primjedbe o točnosti prijevoda bilo koje verzije prijevoda dokumenta koja je izrađena u skladu s ovim Poslovníkom.
48. Stranke u jednakom omjeru snose sve troškove prijevoda arbitražne odluke.

Ostali postupci

49. Ovaj se Poslovník primjenjuje i na postupke na temelju članka 3.3. (Savjetovanje), članka 3.13. (Razumni rok za postupanje u skladu sa završnim izvješćem), članka 3.14. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem), članka 3.15. (Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem) i članka 3.16. (Preispitivanje mjere poduzete radi postupanja u skladu sa završnim izvješćem nakon donošenja privremenih pravnih sredstava u slučaju nepostupanja u skladu sa završnim izvješćem). Rokovi utvrđeni u ovom Poslovníku prilagođavaju u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke arbitražnog vijeća u tim drugim postupcima.

KODEKS PONAŠANJA ZA ARBITRE I MEDIJATORE

Definicije

1. Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja:
 - (a) „arbitar” znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (b) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže tom arbitru;
 - (c) „kandidat” znači osoba čije je ime na popisu arbitara iz članka 3.23. (Popis arbitara) i koju se uzima u obzir pri odabiru članova arbitražnog vijeća na temelju članka 3.7. (Osnivanje arbitražnog vijeća);
 - (d) „medijator” znači osoba koja vodi postupak medijacije u skladu s Prilogom 9. (Mehanizam medijacije);

- (e) „postupci” znači, osim ako je drukčije navedeno, postupci rješavanja sporova arbitražnog vijeća na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka); i
- (f) „osoblje”, u odnosu na arbitra, znači osobe koje su pod vodstvom i nadzorom arbitra, osim pomoćnikâ.

Odgovornosti

- 2. Svaki kandidat i arbitar izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran, izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa i poštuje visoke standarde ponašanja radi čuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma rješavanja sporova. Bivši arbitri ispunjavaju obveze utvrđene u pravilima od 15. do 18. ovog Kodeksa ponašanja.

Obveze otkrivanja informacija

- 3. Prije imenovanja arbitra na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka A (Rješavanje sporova između stranaka) kandidat otkriva svaki interes, odnos ili pitanje koji bi mogli imati utjecaj na njegovu neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti u postupku. Kandidat u tu svrhu ulaže sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju svih takvih interesa, odnosa ili pitanja.

4. Kandidat ili arbitar u pisanom obliku obavještava Odbor o svim pitanjima koja se odnose na stvarna ili moguća kršenja ovog Kodeksa ponašanja, kako bi ih stranke mogle razmotriti.
5. Nakon što je imenovan, arbitar i dalje ulaže sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju svih interesa, odnosa ili pitanja iz pravila 3. ovog Kodeksa ponašanja te ih otkriva na način da o njima u pisanom obliku obavještava Odbor kako bi ih stranke mogle razmotriti. Obveza otkrivanja trajna je obveza te je arbitar dužan otkriti sve takve interese, odnose ili pitanja koji se mogu pojaviti u bilo kojoj fazi postupka.

Dužnosti arbitara

6. Arbitar je spreman obavljati i obavlja svoje dužnosti tijekom cijelog postupka temeljito, brzo, pošteno i marljivo.
7. Arbitar razmatra samo ona pitanja koja su postavljena tijekom postupka te su potrebna za odluku, i tu dužnost ne prenosi na druge osobe.
8. Arbitar poduzima sve potrebne korake kako bi osigurao da su njegovi pomoćnici i osoblje upoznati s pravilima 2., 3., 4., 5., 16., 17. i 18. ovog Kodeksa ponašanja i da ih se pridržavaju.
9. Arbitar ne uspostavlja kontakte *ex parte* povezane s postupkom.

Neovisnost i nepristranost arbitara

10. Arbitar izbjegava stvaranje dojma pristranosti i ne ravna se prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti i odanosti stranki ili strahu od kritike.
11. Arbitar ne preuzima, izravno ili neizravno, nikakve obveze niti prihvaća nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale na pravilno obavljanje njegovih dužnosti ili bi se činilo kao da utječu.
12. Arbitar ne smije iskorištavati svoj položaj u arbitražnom vijeću za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa te izbjegava radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojeg mogu utjecati na arbitra.
13. Arbitar ne dopušta da financijski, poslovni, profesionalni, osobni ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njegovo ponašanje ili prosudbu.
14. Arbitar izbjegava uspostavljanje bilo kakvih odnosa ili stjecanje bilo kakvih financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njegovu nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti.

Obveze bivših arbitara

15. Svi bivši arbitri izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluka ili presuda arbitražnog vijeća.

Povjerljivost

16. Nijedan sadašnji ni bivši arbitar ne smije nikada otkriti ili upotrijebiti informacije koje nisu za javnost, a odnose se na postupke ili su dobivene tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, te ne smije ni u kojem slučaju otkriti ili upotrijebiti takve informacije kako bi ostvario osobnu korist ili korist za druge ili kako bi negativno utjecao na interese drugih osoba.
17. Arbitar ne smije otkriti odluku arbitražnog vijeća ili njezine dijelove dok se ona ne objavi u skladu s poglavljem 3. (Rješavanje sporova) odjeljkom A (Rješavanje sporova između stranaka).
18. Sadašnji ili bivši arbitar ne smije nikada otkriti vijećanja arbitražnog vijeća ili stajalište bilo kojeg arbitra.

Troškovi

19. Svaki arbitar vodi evidenciju i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove te za vrijeme i troškove svojeg pomoćnika i osoblja.

Medijatori

20. Ovaj se Kodeks ponašanja primjenjuje *mutatis mutandis* na medijatore.
-

MEHANIZAM MEDIJACIJE

ČLANAK 1.

Cilj

Cilj je ovog Priloga olakšati pronalaženje uzajamno dogovorenih rješenja primjenom sveobuhvatnog i brzog postupka uz pomoć medijatora iz članka 3.4. (Mehanizam medijacije).

ODJELJAK A

POSTUPAK MEDIJACIJE

ČLANAK 2.

Zahtjev za dostavljanje informacija

1. Prije pokretanja postupka medijacije stranka u bilo kojem trenutku može u pisanom obliku zatražiti informacije o mjeri koja štetno utječe na međusobna ulaganja stranaka. Stranka kojoj je takav zahtjev upućen u roku od 20 dana dostavlja pisani odgovor koji sadržava njezine primjedbe na informacije iz zahtjeva.

2. Ako stranka koja daje odgovor smatra da neće moći dati odgovor u roku od 20 dana, obavještava stranku koja upućuje zahtjev o razlozima odgode navodeći procjenu najkraćeg razdoblja unutar kojeg će moći dati svoj odgovor.

ČLANAK 3.

Pokretanje postupka medijacije

1. Stranka može u bilo kojem trenutku zahtijevati da stranke započnu postupak medijacije. Takav se zahtjev upućuje drugoj stranki u pisanom obliku. Zahtjev mora sadržavati dovoljno pojedinosti, u njemu se jasno navode razlozi za zabrinutost stranke koja upućuje zahtjev te se u njemu:
 - (a) utvrđuje konkretna sporna mjera;
 - (b) navode navodni negativni učinci na međusobna ulaganja stranaka za koje stranka koja upućuje zahtjev smatra da mjera ima ili bi ih mogla imati; i
 - (c) objašnjava zašto stranka koja upućuje zahtjev smatra da su ti učinci povezani s mjerom.
2. Postupak medijacije može započeti samo uzajamnim dogovorom stranaka. Stranka kojoj je upućen zahtjev u skladu sa stavkom 1. razmatra ga u dobroj namjeri i odgovora u pisanom obliku prihvaćajući ili odbijajući zahtjev u roku od 10 dana od dana njegova primitka.

ČLANAK 4.

Odabir medijatora

1. Stranke se nakon pokretanja postupka medijacije nastoje dogovoriti o medijatoru najkasnije 15 dana nakon dana primitka odgovora iz članka 3. (Pokretanje postupka medijacije) stavka 2. ovog Priloga.
2. U slučaju da se stranke ne mogu dogovoriti o medijatoru u roku utvrđenom u stavku 1., bilo koja stranka može zatražiti od predsjednika Odbora ili osobe koju on ovlasti da odabere medijatora ždrijebom s popisa utvrđenoga na temelju članka 3.23. (Popis arbitara). Predstavnici stranaka pozvani su da prisustvuju izvlačenju ždrijebom, o čemu ih se dovoljno rano obavještava. Odabir ždrijebom u svakom se slučaju provodi pred nazočnom strankom ili nazočnim strankama.
3. Predsjednik Odbora ili osoba koju on ovlasti odabire medijatora u roku od pet radnih dana od primitka odgovora iz stavka 2. bilo koje stranke.
4. Ako popis predviđen u članku 3.23. (Popis arbitara) nije utvrđen u vrijeme kada se podnosi zahtjev u skladu s člankom 3. (Pokretanje postupka medijacije) ovog Priloga, medijatori se izabiru ždrijebom među osobama koje je službeno predložila jedna stranka ili obje stranke.
5. Medijator nije državljanin nijedne stranke, osim ako se stranke dogovore drukčije.

6. Medijator strankama na nepristran i transparentan način pomaže razjasniti mjeru i njezine moguće učinke na ulaganje te postići uzajamno dogovoreno rješenje. Prilog 8. (Kodeks ponašanja za arbitre i medijatore) primjenjuje se na medijatore *mutatis mutandis*. Pravila od 3. do 7. (Obavijesti) te od 44. do 48. (Prevođenje i tumačenje) iz Priloga 7. (Poslovnik) isto se tako primjenjuju *mutatis mutandis*.

ČLANAK 5.

Pravila postupka medijacije

1. Stranka koja je zatražila postupak medijacije u roku od 10 dana od dana imenovanja medijatora dostavlja medijatoru i drugoj stranki detaljan opis problema u pisanom obliku, posebno opis djelovanja sporne mjere i njezinih učinaka na ulaganje. Druga stranka u roku od 20 dana od dana dostave tog opisa može u pisanom obliku dati svoje primjedbe na opis problema. Bilo koja stranka može u svoj opis ili primjedbe uključiti sve informacije koje smatra relevantnima.
2. Medijator može odlučiti o najprikladnijem načinu razjašnjavanja predmetne mjere i njezinih mogućih učinaka na ulaganje. Konkretno, medijator može organizirati sastanke stranaka, savjetovati se s njima zajedno ili pojedinačno, zatražiti pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetovati te pružati svu dodatnu potporu koju stranke zatraže. Prije nego što zatraži pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, medijator se savjetuje sa strankama.

3. Medijator može ponuditi savjet i predložiti rješenje koja razmatraju stranke, koje mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili se mogu dogovoriti o drukčijem rješenju. Medijator ne daje savjete ili primjedbe o usklađenosti sporne mjere s ovim Sporazumom.
4. Postupak medijacije provodi se na državnom području stranke kojoj je zahtjev upućen ili, uz uzajamni dogovor, na bilo kojem drugom mjestu ili na bilo koji drugi način.
5. Stranke nastoje postići uzajamno dogovoreno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja medijatora. Do postizanja konačnog dogovora stranke mogu razmotriti moguća privremena rješenja, posebno ako se mjera odnosi na kvarljivu robu.
6. Rješenje se može donijeti odlukom Odbora. Bilo koja stranka može uvjetovati primjenu tog rješenja okončanjem svih nužnih unutarnjih postupaka. Uzajamno dogovorena rješenja stavljaju se na raspolaganje javnosti. Verzija koja je otkrivena javnosti ne smije sadržavati nikakve informacije koje je stranka označila kao povjerljive.
7. Medijator na zahtjev stranaka u pisanom obliku strankama izdaje nacrt činjeničnog izvješća koji sadržava kratak sažetak:
 - (a) sporne mjere u postupku medijacije;
 - (b) primijenjenih postupaka; i

- (c) svih uzajamno dogovorenih rješenja koja su postignuta kao konačni ishod postupka medijacije, uključujući moguća privremena rješenja.

Medijator strankama omogućuje rok od 15 dana za podnošenje primjedbi na nacrt činjeničnog izvješća. Nakon što razmotri primjedbe stranaka dostavljene u tom roku, medijator u roku od 15 dana strankama u pisanom obliku izdaje završno činjenično izvješće. Činjenično izvješće ne sadržava nikakvo tumačenje ovog Sporazuma.

8. Postupak medijacije završava:

- (a) kada stranke donesu uzajamno dogovoreno rješenje, na dan njegova donošenja;
- (b) kada stranke u bilo kojoj fazi postupka medijacije postignu uzajamni dogovor, na dan tog dogovora;
- (c) pisanom izjavom medijatora, nakon savjetovanja sa strankama, da daljnji napori u medijaciji nemaju izgleda za uspjeh, na dan te izjave; ili
- (d) pisanom izjavom stranke nakon proučavanja uzajamno dogovorenih rješenja u okviru postupka medijacije i nakon razmatranja svih savjeta i predloženih rješenja medijatora, na dan te izjave.

ODJELJAK B

PROVEDBA

ČLANAK 6.

Provedba uzajamno dogovorenog rješenja

1. Ako stranke postignu dogovor o rješenju, svaka stranka u dogovorenom roku poduzima mjere koje su potrebne za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.
2. Stranka koja provodi mjere u pisanom obliku obavještava drugu stranku o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.

ODJELJAK C

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 7.

Povjerljivost i odnos prema rješavanju sporova

1. Ne dovodeći u pitanje članak 5. (Pravila postupka medijacije) stavak 6. ovog Priloga i ako se stranke ne dogovore drukčije, svi koraci u postupku medijacije, uključujući svaki savjet ili predloženo rješenje, povjerljivi su. Međutim, svaka stranka može javnosti otkriti činjenicu da je medijacija u tijeku.

2. Postupkom medijacije ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) ili nekog drugog sporazuma.
3. Prije pokretanja postupka medijacije nije potrebno provesti savjetovanje na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova). Međutim, stranka bi prije pokretanja postupka medijacije trebala imati mogućnost primjene ostalih relevantnih odredbi o suradnji ili savjetovanju iz ovog Sporazuma.
4. Stranka se u drugim postupcima rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili drugih sporazuma ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz, a vijeće ne uzima u obzir sljedeće:
 - (a) stajališta koja je zauzela druga stranka tijekom postupka medijacije ili informacije prikupljene na temelju članka 5. (Pravila postupka medijacije) stavka 2. ovog Priloga;
 - (b) činjenicu da je druga stranka izrazila svoju spremnost prihvatiti rješenje za mjeru koja je predmet medijacije; ili
 - (c) savjete ili prijedloge medijatora.
5. Medijator ne može obavljati dužnost arbitra ili člana vijeća u postupcima rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili na temelju Sporazuma o WTO-u ako koji se odnose na isto pitanje koje je rješavao kao medijator.

ČLANAK 8.

Rokovi

Svaki se rok iz ovog Priloga može izmijeniti uzajamnim dogovorom između stranaka.

ČLANAK 9.

Troškovi

1. Svaka stranka snosi vlastite troškove sudjelovanja u postupku medijacije.
2. Stranke zajednički i jednako dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu za medijatora i troškove medijatora. Naknada medijatora istovjetna je naknadi predviđenoj za predsjednika arbitražnog vijeća u skladu s Prilogom 7. (Poslovnik) pravilom 12.

MEHANIZAM MEDIJACIJE ZA RJEŠAVANJE SPOROVA
IZMEĐU ULAGATELJA I STRANAKA

ČLANAK 1.

Cilj

Cilj je mehanizma medijacije olakšati pronalaženje uzajamno dogovorenog rješenja primjenom sveobuhvatnog i brzog postupka uz pomoć medijatora iz članka 3.31. (Medijacija).

ODJELJAK A

POSTUPAK U OKVIRU MEHANIZMA MEDIJACIJE

ČLANAK 2.

Pokretanje postupka

1. Svaka stranka u sporu u bilo kojem trenutku može zatražiti početak postupka medijacije. Takav se zahtjev upućuje drugoj stranki u pisanom obliku.

2. Ako se zahtjev odnosi na kršenje ovog Sporazuma koje su navodno počinila tijela Unije ili tijela države članice Unije, taj se zahtjev upućuje tuženiku kako je određen u skladu s člankom 3.32. (Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva). Ako tuženik nije određen, zahtjev se upućuje Uniji. Ako je zahtjev prihvaćen, navodi se hoće li Unija ili predmetna država članica Unije sudjelovati kao stranka u postupku medijacije¹.
3. Stranka u sporu kojoj je upućen zahtjev razmatra ga u dobroj namjeri i prihvaća ili odbija taj zahtjev u pisanom obliku u roku od 45 dana ili, ako je takav zahtjev podnesen nakon podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu s člankom 3.30. (Savjetovanje), u roku od 30 radnih dana od dana njegova primitka.
4. Zahtjev sadržava sljedeće:
 - (a) sažetak nesuglasica ili sporova, uključujući, prema potrebi, popis utvrđenih relevantnih pravnih instrumenata koji su dovoljni za utvrđivanje pitanja zbog kojeg se podnosi zahtjev;
 - (b) imena i kontaktne podatke stranke koja upućuje zahtjev i njezinih predstavnika; i

¹ Podrazumijeva se da je, ako se zahtjev odnosi na tretman Unije, stranka u postupku medijacije Unija, a svaka je predmetna država članica Unije u potpunosti uključena u medijaciju. Ako se zahtjev odnosi isključivo na tretman države članice Unije, stranka u postupku medijacije jest predmetna država članica Unije, osim ako ta država članica zatraži da Unija bude stranka medijacije.

- (c) upućivanje na dogovor o medijaciji ili poziv drugoj stranki ili strankama u sporu da ostvare medijaciju u okviru tog mehanizma medijacije.

ČLANAK 3.

Odabir medijatora

1. Ako obje stranke u sporu pristanu na postupak medijacije, stranke u sporu nastoje postići dogovor o odabiru medijatora u roku od 15 radnih dana od primitka odgovora na zahtjev.
2. Ako stranke u sporu ne mogu postići dogovor o odabiru medijatora u utvrđenom roku, bilo koja stranka u sporu može od predsjednika suda zatražiti da među članovima suda koji nisu državljani ni države članice Unije ni Vijetnama ždrijebom izabere i imenuje medijatora.
3. Predsjednik suda imenuje medijatora u roku od pet radnih dana od zahtjeva iz stavka 2.
4. Medijator na nepristran i transparentan način strankama u sporu pomaže postići uzajamno dogovoreno rješenje.

ČLANAK 4.

Pravila postupka medijacije

1. Čim to bude moguće nakon određivanja medijatora, medijator sa strankama u sporu, osobno, telefonski ili nekim drugim komunikacijskim sredstvom, raspravlja o sljedećem:
 - (a) vođenju medijacije, posebno o svim neriješenim postupovnim pitanjima kao što su jezici i mjesto medijacijskih sjednica;
 - (b) okvirnom rasporedu vođenja medijacije;
 - (c) svim pravnim obvezama otkrivanja informacija koje mogu biti relevantne za vođenje medijacije;
 - (d) tome žele li stranke u sporu u pisanom obliku pristati da, dok je medijacija u tijeku, ne započnu ili ne nastave voditi druge postupke rješavanja sporova koji se odnose na nesuglasice ili sporove koji su predmet medijacije;
 - (e) tome treba li pripremiti posebne postupke za odobravanje sporazuma o nagodbi; i
 - (f) financijskim rješenjima, kao što su izračun i plaćanje naknada za medijatore i troškova medijatora u skladu s člankom 8. (Troškovi) ovog Priloga.

2. Medijator može odlučiti o najprikladnijem načinu razjašnjavanja sporne mjere. Konkretno, medijator može organizirati sastanke stranaka u sporu, savjetovati se s njima zajedno ili pojedinačno, zatražiti pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetovati te pružati svu dodatnu potporu koju stranke u sporu zatraže. Međutim, prije nego što zatraži pomoć relevantnih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, medijator se savjetuje sa strankama u sporu.
3. Medijator može ponuditi savjet strankama u sporu i predložiti im rješenje na razmatranje, a te stranke mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili se mogu dogovoriti o drukčijem rješenju. Međutim, medijator ne daje savjete ili primjedbe o usklađenosti sporne mjere s ovim Sporazumom.
4. Postupak se provodi na državnom području predmetne stranke ili, uz uzajamni dogovor, na bilo kojem drugom mjestu ili na bilo koji drugi način.
5. Podložno podstavku 1. točki (b), stranke u sporu nastoje postići uzajamno dogovoreno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja medijatora. Do postizanja konačnog dogovora stranke u sporu mogu razmotriti moguća privremena rješenja.
6. Kada Unija, država članica Unije ili Vijetnam djeluje kao stranka u postupku medijacije, može staviti na raspolaganje javnosti uzajamno dogovorena rješenja nakon uklanjanja svih informacija koje su označene kao povjerljive ili zaštićene.

7. Postupak završava:

- (a) kada stranke u sporu donesu uzajamno dogovoreno rješenje, na dan njegova donošenja;
- (b) pisanom izjavom medijatora, nakon savjetovanja sa strankama u sporu, da ulaganje daljnjih napora u medijaciju nema izgleda za uspjeh; ili
- (c) kada stranka u sporu pošalje pisanu obavijest.

ODJELJAK B

PROVEDBA

ČLANAK 5.

Provedba uzajamno dogovorenog rješenja

1. Ako je postignut dogovor o rješenju, svaka stranka u sporu nastoji poduzeti mjere koje su potrebne za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja u dogovorenom roku.
2. Stranka u sporu koja provodi mjere u pisanom obliku obavještava drugu stranku u sporu o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.

3. Medijator strankama u sporu na njihov zahtjev izdaje nacrt činjeničnog izvješća u pisanom obliku koji sadržava kratak sažetak:
 - (a) spornih mjera u tim postupcima;
 - (b) primijenjenih postupaka; i
 - (c) svih uzajamno dogovorenih rješenja koja su postignuta kao konačni ishod tih postupaka, uključujući moguća privremena rješenja.

4. Medijator strankama u sporu omogućuje rok od 15 radnih dana za podnošenje primjedbi na nacrt činjeničnog izvješća. Nakon što razmotri primjedbe stranaka u sporu dostavljene u tom roku, medijator u roku od 15 radnih dana strankama u sporu dostavlja završno činjenično izvješće u pisanom obliku. Činjenično izvješće ne sadržava nikakvo tumačenje ovog Sporazuma.

ODJELJAK C

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 6.

Odnos prema rješavanju sporova

1. Postupak u okviru ovog mehanizma medijacije ne služi kao osnova za postupke rješavanja sporova na temelju ovog Sporazuma ili nekog drugog sporazuma. Stranka u sporu u tim se postupcima rješavanja sporova ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz te bilo koje sudbeno tijelo ne uzima u obzir sljedeće:
 - (a) stajališta koja je stranka u sporu zauzela u postupku medijacije;
 - (b) činjenicu da je stranka u sporu izrazila svoju spremnost da prihvati rješenje za mjeru koja je predmet medijacije; ili
 - (c) savjete ili prijedloge medijatora.

2. Podložno bilo kojem dogovoru u skladu s člankom 4. (Pravila postupka medijacije) podstavkom 1. točkom (d) ovog Priloga, mehanizmom medijacije ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka i stranaka u sporu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova).

3. Ne dovodeći u pitanje članak 4. (Pravila postupka medijacije) stavak 6. ovog Priloga i ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, svi koraci u postupku, uključujući svaki savjet ili predloženo rješenje, povjerljivi su. Međutim, bilo koja stranka u sporu može javnosti otkriti da je medijacija u tijeku.

ČLANAK 7.

Rokovi

Svaki se rok iz ovog Priloga može izmijeniti uzajamnim dogovorom između stranaka u sporu.

ČLANAK 8.

Troškovi

1. Svaka stranka u sporu snosi vlastite troškove sudjelovanja u postupku medijacije.
2. Stranke u sporu zajednički i jednako dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu za medijatora i troškove medijatora. Naknada medijatora u skladu je s naknadom predviđenom za članove suda na temelju članka 3.38. (Sud) stavka 16.

KODEKS PONAŠANJA ZA ČLANOVE SUDA,
ŽALBENOG SUDA I MEDIJATORE

ČLANAK 1.

Definicije

Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja:

- (a) „član” znači član suda ili član žalbenog suda osnovanog u skladu s odjeljkom B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka);
- (b) „medijator” znači osoba koja vodi postupak medijacije u skladu s člankom 3.31. (Medijacija) i Prilogom 10. (Mehanizam medijacije za sporove između ulagatelja i stranaka);
- (c) „kandidat” znači osoba koja se uzima u obzir pri odabiru člana suda ili žalbenog suda;
- (d) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja člana pomaže članu da obavi istraživanje ili mu pomaže u obavljanju njegovih dužnosti;

- (e) „osoblje”, u odnosu na nekog člana, znači osobe koje su pod vodstvom i nadzorom tog člana, osim pomoćnikâ.

ČLANAK 2.

Odgovornosti u postupku

Svaki kandidat i svaki član izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran i izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa.

ČLANAK 3.

Obveze otkrivanja informacija

1. Kandidati prije svojeg imenovanja strankama otkrivaju svaki prošli i sadašnji interes, odnos ili pitanje koji bi mogli imati utjecaj na njihovu neovisnost ili nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti. Kandidat u tu svrhu ulaže sve razumne napore kako bi stekao saznanja o postojanju svakog takvog interesa, odnosa ili pitanja.
2. Članovi u pisanom obliku obavještavaju stranke u sporu o svim pitanjima koja se odnose na stvarna ili moguća kršenja ovog Kodeksa ponašanja.

3. Članovi u svakom trenutku i dalje ulažu sve napore kako bi stekli saznanja o postojanju svih interesa, odnosa ili pitanja iz stavka 1. Članovi strankama u sporu otkrivaju takve interese, odnose ili pitanja.¹

ČLANAK 4.

Dužnosti članova

1. Članovi svoje dužnosti tijekom trajanja postupka obavljaju temeljito i brzo te pošteno i marljivo.
2. Članovi razmatraju samo ona pitanja postavljena tijekom postupka koja su potrebna za odluku, i tu dužnost ne prenose na druge osobe.
3. Članovi poduzimaju sve potrebne korake kako bi osigurali da su njihovi pomoćnici i osoblje upoznati s člancima 2., 3., 5. i 7. ovog Kodeksa ponašanja i da ih se pridržavaju.
4. Članovi u odsutnosti drugih članova sudskog vijeća suda ili žalbenog suda sa strankom ili strankama u sporu ne smiju raspravljati o bilo kojem aspektu predmeta postupka.

¹ Podrazumijeva se da ta obveza ne obuhvaća informacije koje su već dostupne javnosti ili su bile poznate, ili su u razumnoj mjeri trebale biti poznate svim strankama u sporu.

ČLANAK 5.

Neovisnost i nepristranost članova

1. Članovi su neovisni i nepristrani i izbjegavaju stvaranje dojma pristranosti ili nedoličnosti te se ne ravnaju prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti, odanosti stranki ili stranki u sporu ili strahu od kritike.
2. Članovi ne preuzimaju, izravno ili neizravno, nikakve obveze niti prihvaćaju nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale na pravilno obavljanje njihovih dužnosti ili bi se činilo kao da utječu.
3. Članovi ne smiju iskorištavati svoj položaj za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa te izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojeg mogu na njih utjecati.
4. Članovi ne dopuštaju da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njihovo ponašanje ili prosudbu.
5. Članovi izbjegavaju uspostavljanje bilo kakvih odnosa ili stjecanje bilo kakvih financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njihovu nepristranost ili na temelju kojih bi se opravdano mogao stvoriti dojam nedoličnog ponašanja ili pristranosti.¹

¹ Podrazumijeva se da činjenica da član prima dohodak od vlade ili da ima obiteljske veze s osobom koja prima dohodak od vlade sama po sebi ne znači da postoji neusklađenost sa stavcima 2. i 5.

ČLANAK 6.

Obveze bivših članova

1. Svi bivši članovi izbjegavaju radnje na temelju kojih se može stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluka ili pravorijeka suda ili žalbenog suda.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 3.38. (Sud) stavak 5. i članak 3.39. (Žalbeni sud) stavak 9., članovi se obvezuju da se nakon isteka svojih mandata neće uključiti:
 - (a) u ulagačke sporove koji su bili u tijeku pred sudom ili žalbenim sudom prije isteka njihovih mandata;
 - (b) u ulagačke sporove u kojima su sudjelovali kao članovi suda ili žalbenog suda i u druge sporove koji se temelje na istom činjeničnom stanju kao i ti sporovi ili proizlaze ih istih događaja i okolnosti kao ti sporovi.
3. Članovi se obvezuju da u razdoblju od tri godine nakon isteka svojih mandata neće zastupati neku od stranaka u sporu u ulagačkim sporovima pred sudom ili žalbenim sudom.

4. Ako predsjednik suda ili žalbenog suda bude obaviješten ili na drugi način sazna da je bivši član suda ili žalbenog suda navodno postupio u suprotnosti s obvezama utvrđenima u stavcima od 1. do 3., predsjednik suda ili žalbenog suda, ovisno o tome što je primjenjivo, mora preispitati to pitanje i bivšem članu omogućiti priliku za saslušanje te nakon provjere o tome obavijestiti:
- (a) stručno tijelo ili drugu instituciju s kojom je bivši član povezan;
 - (b) stranke; i
 - (c) predsjednika bilo kojeg drugog relevantnog suda za ulaganja ili žalbenog suda radi uvođenja odgovarajućih mjera.

Predsjednik suda ili žalbenog suda objavljuje svoju odluku o poduzimanju bilo koje radnje iz podstavaka od (a) do (c) te navodi razloge za takvu odluku.

ČLANAK 7.

Povjerljivost

1. Sadašnji i bivši članovi ne smiju nikada otkriti ili upotrijebiti informacije koje nisu za javnost, a odnose se na postupak ili su dobivene tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, te ne smiju ni u kojem slučaju otkriti ili upotrijebiti takve informacije kako bi ostvarili osobnu korist ili korist za druge ili kako bi negativno utjecali na interese drugih osoba.

2. Članovi ne smiju otkriti odluku ili pravorijek ili njihov dio prije njihove objave u skladu s odredbama o transparentnosti iz članka 3.46. (Transparentnost postupka).
3. Sadašnji i bivši članovi ne smiju nikada otkriti vijećanja suda ili žalbenog suda ili stajališta bilo kojeg člana, neovisno o tome kakva su.

ČLANAK 8.

Troškovi

Svaki član vodi evidenciju i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove.

ČLANAK 9.

Medijatori

Pravila utvrđena u ovom Kodeksu ponašanja koja se odnose na sadašnje ili bivše članove primjenjuju se *mutatis mutandis* i na medijatore.

ČLANAK 10.

Savjetodavno vijeće

1. Predsjedniku suda i predsjedniku žalbenog suda pomaže savjetodavno vijeće radi osiguravanja pravilne primjene ovog Kodeksa ponašanja, članka 3.40. (Etičke norme) i izvršenja bilo kojeg drugog zadatka, ako je tako predviđeno.
 2. Savjetodavno vijeće sastoji se od odgovarajućih zamjenika predsjednika i dvaju najstarijih članova suda odnosno žalbenog suda.
-

ISTODOBNI POSTUPCI

1. Ne dovodeći u pitanje članak 3.34. (Ostali zahtjevi) stavak 1., ulagatelj stranke EU-a ne smije sudu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) podnijeti zahtjev da je Vijetnam prekršio odredbu iz članka 2.1. (Područje primjene) ako je ulagatelj podnio zahtjev sudu ili upravnom sudu Vijetnama ili bilo kojem međunarodnom arbitražnom sudu tvrdeći da je ta ista odredba iz članka 2.1. (Područje primjene) prekršena.¹

¹ Činjenicom da je ulagatelj sudu ili upravnom sudu Vijetnama ili bilo kojem međunarodnom arbitražnom sudu podnio zahtjev u kojoj tvrdi da je Vijetnam prekršio odredbu poglavlja 2. i koja se odnosi na jedno od njegovih ulaganja, ne sprječava se da taj isti ulagatelj u pogledu svojih drugih ulaganja podnese zahtjev sudu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) u kojoj će tvrditi da je navodno došlo do kršenja istih odredbi ako na to drugo ulaganje navodno utječe ista mjera.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 3.34. (Ostali zahtjevi) stavke 2. i 3., kada je Vijetnam tuženik, ulagatelj stranke EU-a ne smije podnijeti zahtjev sudu na temelju poglavlja 3. (Rješavanje sporova) odjeljka B (Rješavanje sporova između ulagatelja i stranaka) da mjera nije u skladu s odredbama poglavlja 2. ako je bilo koja osoba koja izravno ili neizravno kontrolira ili je pod izravnom ili neizravnom kontrolom tog ulagatelja (dalje u tekstu „povezana osoba”) u pogledu istog ulaganja podnijela sudu ili bilo kojem drugom domaćem ili međunarodnom sudu zahtjev kojim tvrdi da je navodno došlo do kršenja istih odredbi, a:
 - (a) zahtjev te povezane osobe riješen je donošenjem pravorijeka, presude, odluke ili drugom nagodbom; ili
 - (b) postupak u vezi sa zahtjevom te povezane osobe još je u tijeku i ta osoba nije povukla taj zahtjev.
 3. Zahtjevi koji nisu obuhvaćeni područjem primjene stavka 1. ili stavka 2. ovog Priloga podliježu članku 3.34. (Ostali zahtjevi).
-

RADNI POSTUPCI ŽALBENOG SUDA

1. Radni postupci žalbenog suda utvrđeni u skladu s člankom 3.39. (Žalbeni sud) stavkom 10. među ostalim uključuju i odnose se na sljedeće:
 - (a) praktične postupke koji se odnose na vijećanja sudskih vijeća žalbenog suda i komunikaciju među članovima žalbenog suda;
 - (b) postupke uručivanja dokumenata i dokaznih isprava, uključujući pravila o ispravljanju administrativnih pogrešaka u takvim dokumentima;
 - (c) postupovne aspekte koji se odnose na privremenu suspenziju postupka u slučaju smrti, ostavke, nesposobnosti za rad ili razrješenja člana žalbenog suda s dužnosti u sudskom vijeću ili na žalbenom sudu;
 - (d) postupke ispravljanja administrativnih pogrešaka u odlukama sudskih vijeća žalbenog suda;
 - (e) postupke spajanja dviju žalbi ili više njih koje se odnose na isti privremeni pravorijek; i

- (f) postupke za odabir jezika u žalbenom postupku koji se u načelu vodi na istom jeziku kao postupak pred sudom koji je donio privremeni pravorijek protiv kojeg je uložena žalba.
2. Radni postupci mogu uključivati i smjernice o sljedećim aspektima koje se naknadno može uzeti u obzir u okviru postupovnih zaključaka sudskog vijeća žalbenog suda:
- (a) okvirnim rokovima i redosljedu dostave podnesaka sudskim vijećima žalbenog suda i održavanja saslušanja pred tim vijećima;
 - (b) logističkim aspektima koji se odnose na vođenje postupka, kao što su mjesto vijećanja sudskih vijeća žalbenog suda i njihovih saslušanja i načini zastupanja stranaka u sporu; i
 - (c) prethodnom savjetovanju u tijeku postupka i mogućim sastancima sudskog vijeća i stranaka u sporu prije održavanja saslušanja.
-